

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

97.on5mart2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

Alim Korkmaz

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak
armada/2 d blok nu: 6
onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 97. sayı 15 Mart 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Muhsin İlyas Subaşı / Yeşil Türkü / 3
- İbrahim Baz / Niyaz / 4
- Recep Şen / Derin Mevzular / 5
- Ahmet Arslan / Hak Âşıkları / 6
- İbrahim Sağır / Vardır / 7
- Selahattin Ölmez / Ömür Biterken / 8
- Tayyib Atmaca / Ömer Demirbağ ile
Şiir ve Gelenek Üzerine / 9
- Aysel Xanlarqizi Safarli / Sən Gəldin / 11
- Aybeniz Garagile Qafarli / Kövrək Şair / 12
- Kenan Erdoğan / Oyy / 13
- Cəmil Əkbər / Gedir / 14
- Emir Sıktaş / Kısırak Huylu Ay! / 15
- Erdoğan Öner / Ne Olur / 16
- Satılmış Şen / İçimdeki Gurbet / 17
- Mehmet Baş / Yokluk Gömleği / 18
- Yasin Şen / Şiire Dâir / 19
- Sebahattin Karadaş / Hâkim Bey / 21
- Casim Babaoğlu / Yalvarma / 22
- Günel Dəmirəsənoğlu Qızı /
Xoşbəxtliyin Astanasında / 23
- Metin Özarslan / Ağıt / 24

Yeşil Türkü

Bana bir yeşil türkü söyleri misin çocuğum,
Ellerinde yüreğim, dilinde sözüm olsun.
Azerbaycan akşamı sarsın ufuklarını,
Türkününde umudumun kıvılcımı bulunsun.
Kanatamazsa hüznün katı yüreğimizi,
Sen ara sevdalını, burada bırak bizi!..

Çocuğum, Bakü'ye git, ordan karanfil derle,
Onun rengi bilirim, kanımızdan beslenir.
Bak, bir ana oturmuş gönlüne gül dikeyor,
Bir bacı kardeşine "Ölme!..." diye seslenir.
Sen bu sesi beste yap, bahara sun ağlasın,
Karanfiller yalnızca Kafkasya'da kalmasın...

Güneşin kanımızda ağladığı güne bak,
Boya Hilâl'i ala, güneş rengi kızarsın.
Bilirim sen çocuğum, sen bu umutla doğdun,
Bunun için dağlarda azatlığa ağlarsın.
Ülkün bakışlarınla ses versin bu destana,
Söyle yeşil türkünü, söyle mahzun zamana!..

Niyaz

Seninle ağlayıp senle güleyim
Bilirsin ben sana ebed köleyim
As beni zülfüne orda öleyim
Mezarımı yalnız Ferhatlar kazsın
Adımı taşlara Şirinler yazsın

Gülüm de sinene başka gül takma
Yalnız bana bak sen başka kalp yakma
Kakül kemendiyle tut da bırakma
Kördüğüm olalım Leyla kiskansın
Nâr-ı aşkımızdan Mecnunlar yansın

Kirpiğin okları değsin kaşlara
Avlasın kalbimi dönsün kuşlara
Bakma sen gözümde akan yaşlara
Derdimi yalnızca Keremler bilsin
Gözümün yaşını Aslılar silsin

Kapında eşiğim bekler dururum
Görmek için gece kapın vururum
Yok mu merhametin öldüm kururum
Mem'e bir söyle de bir tas su versin
Zinler gibi gönlüm murada ersin

Ayrılık nâıdır yakan ve yıkan
Dert ile demleyen lav gibi akan
Aşkındır bilesin bin derde sokan
Halimi bir sor da Vamık söylesin
Azralar el açıp dua eylesin

Hadi gel bekletme ey gonca gülüm
Kalmadı takatim yakındır ölüm
Bir toy kuralım da bitsin bu zulüm
Kamberler toplansın davullar çalsın
Daveti dört yana Arzular salsın

Derin Mevzular

neylesin hoş safayı
yol yorgunu yüreğim
dostla açan ilkyaza
eremedikten sonra

kırıp dursun dümeni
dünya umrumda değil
aşk bağından nergisler
deremedikten sonra

isteyen alsın varsın
köşk ü saray neyime
içine sevdiğimle
giremedikten sonra

yolların kıvrımları
zirvelere çıksa ne
içimdeki ülkeye
varamadıktan sonra

can denilen toprağa
tohum atsan biter mi
sevgi ile yeniden
süremedikten sonra

baktığı her nesneyi
göz seyretse nafile
eşyanın derûnunu
göremedikten sonra

kepenek altındaki
saklı eri kim görür
insandaki o gizi
aramadıktan sonra

reklamdan öte gitmez
yaptığın iyilikler
sağ elinle gizlice
veremedikten sonra

kilim dokusak n'olur
yürek denen tezgâhta
gariplerin gönlüne
seremedikten sonra

gerinerek atlamak
hüner değil meydana
kör nefsin defterini
düremedikten sonra

tonlarca yük söz etsek
öğüt bulmaz yerini
kırbacı nefsimize
vuramadıktan sonra

● Ahmet Arslan

Hak Âşıkları

Her satıra inciler, dizer Hak âşıkları,
Sözü iyice süzer, yazar Hak âşıkları.

İçlere akışları, resmeder yakışları,
Mutlu, hoş bakışları, çizer Hak âşıkları.

Canında saklananı, yıkanıp aklananı,
Tövbeyle paklananı, sezer Hak âşıkları.

Hüzünlü havasında, bir sabır var yasında,
Sevgili deryasında, yüzer Hak âşıkları.

Hayat bulur zarıyla, Mevla'mın kararıyla.
Yüreğinin koruyla, gezer Hak âşıkları.

Sararıp solanları, dengede kalanları,
Dönerken olanları, süzer Hak âşıkları.

Arslan Ahmet; dağ deler, cevheri bulur eler,
Güzele methiyeler, düzer Hak âşıkları.

● İbrahim Sağır

Vardır

Gafil olma ey nefsim ibretle bak semaya,
Yıldızlar arasında hız içinde hız vardır.

Paralel âlemlerden kara deliklere dek,
Aklın çözemediğı giz içinde giz vardır.

Hayatın yollarında bin müşakkat olsa da,
Muhabbet deryasında haz içinde haz vardır.

Dua için seherde Rab'be açık ellerde,
Zikr-i hafi dillerde, naz içinde naz vardır.

Her sabah dünyamızı aşk ile aydınlatan,
Güneşin merkezinde köz içinde köz vardır.

İlim erbabı erler kelam ederse eğer,
İbretlerle yüklenmiş söz içinde söz vardır.

Ömür Biterken

Terk eyle üstümü ey kara bulut
Sen yağmur olursun bana dert yağar.
Yaşadığım mekân sanki bir tabut
Dünyanın dertleri hep beni boğar.

Yüreğim yanmıştır gayri atmıyor
Kararmış gökyüzü güneş açmıyor
Kurudu gözyaşım artık akıyor
Kahır denizleri hep beni boğar.

Felek kocattın sen bu fani ömrü
Dostlarım görmezler gözleri kör mü
Bana reva görülen bu kara zulmü
Çile ırmakları hep beni boğar.

Cehennem gibidir sevgisiz kalmak
Gözüne bakarken zara sarılmak
Umut yayındaki okla vurulmak
Yüreğimden akan kan beni boğar.

Bu sevda büyüktü, tükendi bitti
Gözler görmez oldu dili lal etti
Çektiğim çileler, dünyaya yetti
Çile ırmağında, dert beni boğar.

Ölmez'in damında baykuşlar öter
Her gece dilinden dualar döker
Kimse bilmez nasıl ahu zar eder
Yangınlardan doğan ter beni boğar.

Konuşturan: Tayyib Atmaca

Şiirde geleneğin çerçevesi nasıl çizilebilir?

-Efendim, güzel sanatların bütün şubelerinde olduğu gibi şiirde de en mükemmele, en muhteşeme ulaşıldığı an, fark edilir ki bu zirveye varmak bir tünelden geçmekle mümkün olmuştur ve o tünelin adı, gelenektir. Sanat dallarının tarihi süreci izlendiğinde ilk hamlenin, ilk deneyişin -en güzeli avlamada- hiçbir zaman yeterli olamayacağı aşikâr. Yüzyılların biriktirdiği sayısız deneyim, usul, kaideler; o en güzelin sahneye davet edilmesi için yoluna serilmiş bir kırmızı halıdan ibarettir ki işte binbir ilmekle dokunmuş o haliya gelenek diyoruz.

Gelenek kavramı; divan, tekke, halk şiirinin yanı sıra modern şiiri de kapsar mı ya da tam olarak bu kelimenin kapsama alanındaki şiir odakları hangileridir?

-Sanatın olduğu yerde geleneğin oluşması, kaçınılmaz. Tanzimat'tan günümüze dek yeni, çağdaş, modern... gibi cafcıflı isimlendirmelerle ortaya çıkan oluşumların hepsi, aslında "Gelenegi Reddetme Gelenegi"nden başka bir şey değil! Neticede, tersinden de olsa bu da ayrı bir gelenek.

Gelenegi reddetmek ya da geleneğin karşısında durmak şiir adına mı yoksa şairin kendi geleneğini oluşturma çabası adına takınılan bir tavır mıdır?

-Şair, bir yönüyle aykırı kişidir ya? Bu aykırılığı göstermenin en ucuz, en kolay yolu, geleneğe çatmak! Yani: "-Tolstoy da kimmiş!" diyen sivilceli ergen tavrı! Ya da: "-Ben Gazzâlî'ye katılmıyorum!" diyen ilahiyat birinci sınıf öğrencisi duruşu! Halbuki gelenekle çatışmak başka bir şeydir, geleneği aşmak başka bir şey. Gelenekte kalarak geleneği aşmakta sonuna kadar geleneği emdiği halde, sonuna kadar özgün kalmayı başarabilmiş bir Şeyh Gâlib'i, bir Fuzûlî'yi, bir Yûnus'u... ve daha nicelerini sayabilirim. Gelenegi karşı durmak, şair olduğu algısı için uğraşmak demek. Ama geleneğin dışına değil, üstüne çıkmak ise, işte o, gerçekten şair olmak!

Ömer Demirbağ, şiirinin gelenekle ne tür bağları vardır? Şekil, içerik, hayal unsurları bağlamında neler söylemek istersiniz?

-Bir divânım var. Tabii ki aruzla ve beyitlerle kaleme alınmış. Asıl bölüm olan gazeller kısmından sonra musammatlar ve nazm'lar filan geliyor. Yani, şekil bakımından, bile isteye geleneği devam ettiriyorum. Çünkü uzanamadığım salkıma ekşi demek gibi bir ruh burkuntusu taşıyorum. Salkıma bal gibi ulaşabilmekte ve her bir taneyi iştahla yiyebilmekteyim! İçerik ve hayal unsurlarına gelince, oralar tamamen şahsidir ve mizaca tabidir.

Gelenekten beslenmeden ve sadece günümüz şairlerini okuyarak şiir yazma talimine başlayanlar şiirlerini geleceğe taşıyabilirler mi? Nasıl?

-Şairlik duruşuna dair en cılız bir iddia, en gizli bir heves; hatta en minik bir özenme tavrında tek kişi bile gösterilemez ki yolu geleneğe uğramamış olsun. "Günümüz Şairleri" dediklerinizin işi gücü, tersinden de olsa geleneği tahkim etmek! Hele günümüzde geleneğe karşı çıkmak, aforoz edilen gelenekten kat be kat şiddetli bir taassupla ayrı bir geleneğin inşası değil mi? Şiirin geleceğe uğurlanması, yani nesilden nesle aktarılması ise ayrı bir meseledir ve o, sadece halkla mümkündür. Gelenekten arındırılmış söz yığınlarını nasıl şiir diye halka beğendireceksiniz ve onları halkın hafızasına nakşedebileceksiniz?

Geleneksel şiir denince neredeyse toplum tarafından kanıksanan ve adına "halk şairi" ve "divan şairi" denilen şairler için "yazacaklarını yazmış ve edebiyat tarihinin tozlu sayfaları arasında yerini almışlardır" düşüncesi size göre şiirimizin önüne örülen bir duvar mıdır? Değilse Türk şiirinin yeniden inşası denebilir mi?

-Genellikle emekliliği gelmiş çapsız edebiyat hocalarının esneyip duran öğrencileri teneffüs ziline kadar oyalamak için geveledikleri içi boş tekerlemelerdir onlar! Yeryüzünde eskiyi yok bilerek yeniyi bulabilmiş bir topluluk var mıdır? "Tarihin tozlu sayfaları" dediğiniz an, bugünden geçen ve geleceğe giden yolu da ta baştan tıkadınız demektir! Bu iş, eski diye küçümsenene burun kıvrarak, dudak bükerek değil; onu aşarak olur. Batı, Hıristiyanlıktan önceki antik Roma'ya eski demeyerek onu hayranlıkla yeniden yorumladı ve Rönesans'ını gerçekleştirdi. Ya biz?

Her şairin yazıya dökmese de elbette şiir üzerine düşünceleri, poetikası vardır. Düşünce dünyanızdaki bu hususta neler canlanıyor?

-Oraya dair konuşmaktan ürküyorum doğrusu. Poetika, sanatkârın kendi sanatına dair tefekkürü. Şairin kendine ait şiirleri nasıl yazabildiğine dikkat kesilmesi ve ürpermesi var ya? “Bir ben vardır ben-de benden içeru”ya kadar gider, bunun iz sürüşü. Kısacık bir an gönülde tünemiş ilham kuşunu bir lahza, bir saniyecik kadar yakından izlemek fırsatı. İşte poetika bu. Divânımın dibâcesi sayılacak ilk sayfalarında biraz değinmiştim buna. Oraya havale edeyim izninizle.

Sizce geleneğe bağlanmak bugünden geçmişe gitmek mi, geçmişe bugüne taşıyarak yeniden inşa etmek midir?

-Zaten gelenekten ayrı değiliz ki ona bağlanalım. Dünyanın hayran kaldığı, asırlar içinde oluşmuş muhteşem bir birikiminiz varsa ondan ürkmenin, kaçmanın bir anlamı yok! Hele onu silmek, yok bilmek mümkün değil. Bugün Aztek medeniyeti ve Maya uygarlığı bile belgesellere konu oluyor, gündeme geliyorsa bu demektir ki birikim yok edilemiyor! O zenginlik, en fazla birkaç neslin gözünden kaçırılabilir belki; ama zamanla yine erbabınca bulunur, ortaya çıkarılır ve yorumlanır. Geleneği var kabul etmek, geçmişe gitmek değil; dededen kalma çil çil altınların günümüzde ne servet tuttuğunun farkına varmaktır.

Türk şiirinde geleneği çağın getirdikleriyle sentezleyip yeniden üreten şairler hakkında neler söylersiniz?

-Esasen gelenek dediğiniz, her dönemin attığı ilmeklerden oluşup günümüze gelmiş ve bugünün attığı düğümlerle de geleceğe doğru uzanan bir muhteşem örgüden başka nedir ki? Her sanatkâr farkında olarak veya olmayarak ona katkıda bulunuyor. Yahyâ Kemâl'den Mehmed Akif'e, Necip Fazıl'dan Sezai Karakoç'a, Yaman Dedâ'den Ali Ulvi Kurucu'ya kadar niceleri var ki günümüzde o dokumaya ne ilmekler atmıştır. Hepsi ondan beslenmekte ve ona katkıda bulunmakta, aslında.

Geleneği bilmek günümüz şairi için bir zorunluluk mudur? Kendinden önceki şiir mirasının bahçesinde gezmeden de şair olunabilir mi?

-Daha dört işlemi bilmeden bilmem kaç bilinmeyenli denklem çözme hevesine kapılmak ne ise

gelenekten ve önceki ustalardan bî-haber olarak şairlik havalara girmek odur! Altında ekmeği olmadan, yalnızca kremaya pasta denir mi? Sadece ilginç olabilirsiniz belki; ama gerisi gelmez. Ayakta durabilmek için basacağınız bir zemin yok çünkü.

Geleneği sürdürmek mi gelenekten beslenmek mi önemlidir ve bunun bir ölçüsü veya dozajı olmalı mıdır?

-Geleneği sürdürmek, gelenekten hakkıyla beslenmekle mümkündür. Beslenmek ise ondan ürkmemekle...

Geleneğe ait malzeme özgünlüğün önünde bir engel teşkil eder mi?

-Adı üstünde işte: Malzeme. Malzemedan kısmak, sahtekâr müteahhidin işi. İki şiddetindeki sarsıntıda bile bakarsınız ki eser, yerle bir. Malzemedan sonuna kadar faydalanmak; ama eserin her milimetrekaresinde yine de kendi imzasını ısıltmak. Merhum N. Fazıl'ın dediği gibi: “Formun içinde kalarak formu aşmak”. Yani geleneğe mahkûm olarak değil, ona hâkim olarak ondan yararlanmak. Üstün ve özgün sanatkârın yaptığı, budur.

Modern gelenekçi ne demektir? Bu sıfat hangi şairlerimiz için kullanılabilir?

-Kendi çağından kopmaksızın geleneği kullanan demektir ki bu durumda büyük şairlerimizin hepsi kendi zamanının birer modern gelenekçisiydi. Nesîmî'den Fuzûlî'ye, Bâkî'den Nedîm'e kadar sayısız şairimizi böyle tanımlamak mümkün.

Sən Gəldin

Xatirələr kirlənmişdi o gecə,
Yudum, yudum, kirpiklərimdən asdım.
Yad əllərdə isitdiyin əlini,
Köz eləyib əllərimə dağ basdım.
Mən ovcumda öləcəkdim, sən gəldin.

Bir uçqunda dağıntılar altından,
Ölməmişdim, yaralanıb çıxmışdım.
Bir gecədə əllərinin tumarı,
Boya kimi saçlarımdan axmışdı.
Mən saçımdan öləcəkdim, sən gəldin.

Gözlərimdə qayıq oldu həsrətin,
Boğulanda tutub çıxdım nələc.
Bu dünyanın hər nəyinə tox ruhum,
Təkcə sənə saf eşqinə acdı, ac,
Mən acından öləcəkdim, sən gəldin.

Ürəyimə gün doğmadı bir dəfə,
Ömür keçdi gecə kimi qoynumda
Unutmağa güc yığırdım içimdə,
Soyunurdum bu sevgini əynimdən.
Mən gücümdən öləcəkdim, sən gəldin.

Son şeirimi son nəfəs tək, yazmamış,
Söz içində öləcəkdim, sən gəldin.

Kövrək Şair

Xəyalı göylərdə gəzib də yazır,
Əlini sevgidən üzüb də yazır,
Ürəyin ovcunda əzib də yazır,
Bəlkə də bir kövrək şairdi bu qız.

Düzüb gözlərinin yaşın vərəqə,
Tökübdü başının daşın vərəqə,
Köçürüb ömrünün qışın vərəqə,
Bəlkə də bir kövrək şairdi bu qız.

Həsrəti çiyininin yükü olubdu,
Dərd-ələm əlindən elə solubdu,
Buludtək qaralıb yenə dolubdu,
Bəlkə də bir kövrək şairdi bu qız.

Ömrünü yollara calayıb yazır,
Köksündə bir ocaq qalayıb yazır,
Dərdini boynuna dolayıb yazır,
Bəlkə də bir kövrək şairdi bu qız.

Bəxtinə rənglərin qarası düşüb,
Canına Şuşanın yarası düşüb,
Məmləkət bölünüb, parası düşüb,
Bəlkə də bir kövrək şairdi bu qız.

Yığıb, boğçalayıb sözünü yenə,
Torpağa söykəyib üzünü yenə,
Ölsə də deyəcək düzünü yenə,
Bəlkə də bir kövrək şairdi bu qız.

● Kenan Erdoğan

Oyy

Kudretten mühürlü kara gözlerin
Neden buğulandı dumanlandı oyy.
Bülbül gibi şakıyan o dillerin
Niye donuk donuk düğümlendi oyy.

Koşardın oynardın bir çocuk gibi
Atardın tutardın bir boncuk gibi
Ağaçtın, çocuklar tomurcuk gibi
Ne zaman büyüdü yeşillendi oyy.

Sonra güz geldi de rüzgarlar esti
Sarıp da soldu soluğu kesti
Gazel oldu yaprak söylendi sustu
Bağda bestelendi mırıldandı oyy.

Dünya dedikleri bir kuru yaprak
Ondan geri kalan bir yığın toprak
Rüzgârın önünce gitti uçarak
Gerçektin sanırdık yalanlandı oyy.

Gedir

Günlər keçir qocalırıq dünyada,
Gözümüzdən işıq gedir, nur gedir.
Zəhmət çəkib biz çatsaq da murada,
Dizimizdən taqət gedir, gir gedir.

Çatılıbdır çatılmayan qaşımız,
Ağarıbdır saqqalımız, başımız,
Payız gedir, yaxınlayır qışımız,
Eləbilki tufan qopub, qar gedir.

Zəifləyir yaddaşımız, huşumuz,
Əldən qalır görülməsi işimiz,
Ağzımızda qərar tutmur dişimiz,
İnci gedir, sədəf gedir, dürr gedir.

Qırışlar da iz salıbdır üzlərə,
Duman çöküb, tor gəlibdir gözlərə,
Ağrı çökür oynaqlara, dizlərə,
Qüvvət gedir, qüdrət gedir, zor gedir.

Gəzənmirik oylaqları, dağları,
Solub gedir eşqimizin bağları,
Bar gətirmir şamamanın tağları,
Yetişməmiş alma-heyva, nar gedir.

Əzalardan sağlam qalmır biri də,
Sümüklər də, əzələ də, dəri də,
Bəhsəbəhsdən qalan yoxdur geridə,
Saxlamayıb butağında bar, gedir.

Tarix yola salır ulu şahları,
İstər günah etsin, ya savabları,
Ya sevimc gətirsin, ya da ahları,
Tərən gedir, şahin gedir, sar gedir.

Meydan açıb bir ayağa durmamış,
At çapırıb, köhlənini yormamış,
Dövrənini tamam-kamal sürməmiş,
Neçə tay-tuş, neçə yoldaş, yar gedir.

Dəyişir zəmanə, dəyişir həyat,
Əbədi deyildir nə toy, nə büsat,
Tapılmır çarəsi, tapılmır heyhat,
Səraf gedir, zərgər gedir, zər gedir.

Könülləri sındırməsın sözüümüz,
Od-ocaqsız yandırməsın közüümüz,
Görə-görə kor olmasın gözüümüz,
Hörmət edək insanlara, gör gedir.

Cəmil, gəl unutma bu həqiqəti,
Əmanət almısan xətir-hörməti,
Sədaqəti, səxavəti, mürvəti,
Ellərin borcunu qaytar, ver gedir.

Kısrak Huylu Ay!

Ben delice rüzgâr sen de deli tay,
Hedefi seçelim ummana doğru.
Gece kara yılkı kısrak huylu ay,
Dörtnala koştursak her yana doğru.

Yaşam ne katar ki ruhsuzsa beden,
Sinekte kısrakta yaşar haybeden,
Gözüyle görmeden olsa metheden,
İnsanı sürükler ziyana doğru.

Düşün fikir eyle yap temaşanı,
Ezilsin isteme yere düşeni,
Çekme aşağıya seni aşanı,
Bilgiyle yoğrulun zamana doğru.

Atının iziyle dolu kıtalar,
Tarihe mührünü vurmuş atalar,
Türklük aleminden çığlık nidalar,
Yükselir akarız Turan'a doğru.

Çağın bilgisiyle ilim de fen de
Öğrenmek yetişmek var zaten gen de
Utkuya can verdik, aklımız sen de
Gönül pervanedir yarene doğru.

Çınarın dalları yine çınardır,
Analar evlatlar için pınardır,
Emircan uyanık olmakta kardır,
Yüreğim gam çeker sılana doğru.

Ne Olur

Ölüm vardır, yüze kadar yaşasan
Hazine üstünde yatsan ne olur!
Gezdiğin yerleri altın döşesen
Mücevher suyuna batsan ne olur!

Son nefes geldi mi dinlemez aman
Azrail kapıya geldiği zaman
Sana lazım olan din ile iman
Sülaleni ihya etsen ne olur!

Misafiri sevmez gözlerin darsa
Şeytanın ipliği vücudu sarsa
Eğer ki kalbinde fesatlık varsa
Bin defa Kâbe'ye gitsen ne olur!

Seven varsa cenazene koşacak
Birlik olup mezarını deşecek
Bir gün gelir boyunu da aşacak
Toprak alıp toprak satsan ne olur!

Hayat baki değil, ölümü düşün
Biraz ahirete yönelsin işin
Seni kurtaramaz akraban, eşin
Servetine servet katsan ne olur!

Boşa geçen bir ömüre yanarsın
Topraktan geldik ya, başa dönersin
Ölüm şerbetine mutlak banarsın
Dünya nimetinden tatsan ne olur!

Vakâri, dünyaya bıraktı eser
Vakit dolar sazı duvara asar
Bir gün o konuşan dillerin susar
Şeyda bülbül gibi ötsen ne olur!

İçimdeki Gurbet

Ey sevgili bir nice yol tutmuşum,
Evveli ahiri arası gurbet.
Beyhude bahtıma kura atmışım,
Yazısı gurbetmiş turası gurbet.

Sorardım “Ey gönül bir otur düşün,
Acep neden dinmez yağmurun yaşın”
Meğerki göğüsümde yanan ateşin,
Kibriti gurbetmiş çırası gurbet.

Yurtsuz fırtınalar tuttu ardımı,
Çok dolandım bulamadım yurdumu.
Tabiplere sual ettim derdimi,
Merhemi gurbetmiş yarası gurbet.

İlk yaz türküsünde bir uzak nehrin,
Geçtim kıyısından sitemin kahrın,
Akibet, güç bela vardığım şehrin,
Yapısı gurbetmiş yöresi gurbet.

Of desem nefesim gelir kerteye,
İçimdeki dağlar sığmaz örtüye,
Söküp yüreğimi koydum tartıya,
Kendisi gurbetmiş darası gurbet.

Yokluk Gömleği

Yokluk gömleğini giydim üstüme
Kalmadı cebimde pul yavaş yavaş,
Bir sözüm geçmedi cümle dostuma
Dağıldı  evremde kul yavaş yavaş.

Dünyaya geldiysem günah mı söyle
Seven sevdiğine s ver mi böyle
Bitir şu nefreti muhabbet eyle
 rt ld  üstüme çul yavaş yavaş.

Gidenler gittide kalanlar kaldı
Gözlerim bir bitmez rüyaya daldı
Sevdiğim başımı belaya saldı
Soldu dallarımda g l yavaş yavaş.

Garibim ağlasam yaşım silinmez
şu gurbet elinde derdim bilinmez
Gidilir gurbete geri gelinmez
Savrulur peşimde k l yavaş yavaş.

Şiire Dâir

Şiir insanın kendini anlaması, içinden ve dışından onu kuşatan ruhu hissedebilmesi ve bir yarayı kendi kendine tedavi edebilmesidir. Şiir okuyan veya yazan bir kişi gönlüyle derinden duyduğu ve evreni içte ve dışta kuşatan bir ahenge kapılır ister istemez. Böyle bir kimse kalbindeki fevranı, zihnine yer edinmiş bütün itirazları ve gönlündeki tüm duygu katmanlarını şiirin ona sunduğu derin bir sükûnetle dindirebilir.

Bir yalnızlık deminde içinden yükselen hislerin kelimelere dökülmesi insana sevilen bir kimseyle sohbet etmiş gibi huzur verir. Şiir, insanı iyileştiren bir imkân oluverir. Bu yüzden onun insan ruhunu dingin kılan mûsikîye ve ahengiyle insanın ruhunu besleyen başka şeylere çok yakın bir yönü de vardır.

İyi bir şiir gözlerden dökülen yaşlar gibi insan ruhunun derinliğini, ihtişamını, hüznelerini hemen ele verir. Nesir insanı tanımak için yeterli olmayabilir. Fakat şiir ruhun bütün beklentilerini ve ıstıraplarını görmemizi sağlar.

İyi bir şiir insan ruhunu gösteren bir ayna gibidir. O billur köşkün içinde, yansıyan gün ışığının hareketleri gibi her şey değişken hâlleriyle arz-ı endam eder. Hayâl kırıklıkları, sevgiler, bekleyişler, ümitler bu aynada ürkek ürkek görünüp kaybolurlar. Çok derin bir duygu seli şiirin içinde akar durur. Duygular kelimelere ebediyen yerleşmek isteyen fakat onlarda bir türlü rahat edemeyen yollar gibidir.

Gerçek bir şiir çalışılabilirdiği gibi bazen de insanın kaderi ona uğrar. Şiir önce yaşanır, sonra yazılır. Şiirden kaçılmaz. Ona yakalanan kimseler çaresiz bir çırpının elindedir artık. Bunu sezdiğinizde sessizce bekleyip şiiri hissetmek sanırım en iyisidir. Şiir bir bütünü, bir kaderi, bir oluşu hissetmek demektir çünkü. Bir ağacın, çiçeğin, bir gündeğumunun insana yüklediği derin hisleri mısralara işlemek, doğadaki ahenge kalbimizle iştirak edebilmek demektir şiir.

Böyle bir şiirin yaşamın kelimelere bürünmüş

hâli olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü yaşam ahenktir. Şiir de ister heceyle yazılsın ister serbest vezinle, ahengi tıpkı bir elbise gibi üzerine giyer. Şekli ne olursa olsun şiirin taviz vermediği en önemli meselelerden biri onun ahengidir. Kelimeler, tesadüflerin sevgiyle bir araya gelmedikleri gibi şiirde ilk önce şairin duyabildiği bir uyumla bir bütün hâlinde duyulabilmektedir.

Öyleyse hangi vezinle yazılırsa yazılsın şiiri ahenkten ayrı düşünmek pek de mümkün değildir. Aruz ve hece vezinlerinde beliren ahengi aslında şiir gibi üstün bir ifadeye giydirilmiş elbiseler olarak görmek gerekir. Bu, başka milletler tarafından bulunmuş ahenk unsurları için de düşünülebilir. Serbest vezin ise bu ahengi kelimelere yüklemek anlamına gelir. Bu sebeple serbest vezinde şairin hâkimiyet kurabilmesi diğerlerinden daha zor ve burada kişinin şairliği daha belirgindir.

Şiirin iki kaynağı vardır: İnsanın kendisi ve tabiat. Bu iki kaynak şiirde bir ahenk içerisinde beraberdir. İnsan ve doğa, en derin hâliyle sanatta bir araya gelir. Doğanın ikram ettiği her güzellik artık şiirin mecazlar dünyasını teşkil eder. İyi bir şiir insanın duygularının olduğu kadar tabiatın da bir yorumundan ibarettir.

İnsan şiirde bir doğal hadiseyi ve unsuru işlerken aslında kendini ifade etmektedir. Dolayısıyla şiir, bizim evrenden kopuk ve uzak olmadığımızı gösteren ve ilhamımızın sığındığı bir liman olmaktadır.

Biz bedenimizle bu âlemde bahse bile değmeyecek bir yer işgal ediyor olabiliriz. Fakat duygu ve düşüncelerimizle sonsuz bir âlemde yaşıyoruz. Şiirin ilhamı duyguların ve düşüncelerin yukarıya çekilmesi anlamına gelir. İlham aslında bu anlamda duygusal bir genişleme, şiir de bunu tespit edebilmek demektir.

Şiir ister yazılsın ister yazılmasın, gönle dolan bir ilham ruhumuzun evrenin bazı sırlarını anladığını göstermektedir. Bu anlamda şiir bu sırların ifşa edilmesi demektir. Yalnız bunu yaparken gelenekte şairlerin kendi benliklerini satmak üzere hareket

etmediklerini bilhassa ifade etmek gerekir. Amaç büyük bir şaheser ortaya koymak değildi. Şiir insanın kendini ve evreni anlamaya başlaması demekti.

Bu sebeple bizim şiirimiz hikmetle beraber yürür. Son dönem şairlerinin birçoğunun gelenekle barışık olamamalarının altında şiirin özü demek olan hikmete uzak düşmeleri yatar. Birkaç sıradan iddia ile geleneksel şiirimiz üzerine konuşanların koca bir edebiyatı mahkûm etmelerindeki zafiyeti hazırlayan sebepler aynı zamanda şiirlerindeki sığlığın da sebebini teşkil eder.

Geleneksel bağlarından koparılmış bu şiir çok savruk ve amaçsızca bir araya gelmiş kelimeler yığını gibi gözükmetedir. Elbette bunlar da bir coşkunun ve ilhamın eseridir. Lakin şiir bugün tanımsız, tarifsiz, anlaşılmaktan ve hatta okunmaktan uzak bir hâldedir. Bu, geleneğin keskin hatlarla reddedilmesinin getirdiği bir kısır döngüdür.

Bana kalırsa bir şairin şiir geleneğimiz hakkında büyük bir iddiada bulunabilmesi için aruz, hece ve serbest vezinlerde kalem oynatması beklenir. Aksi hâlde her türlü iddiayı lafazanlığa hamledip ciddiye bile almayabiliriz. Aruzun ve hecenin denenmesinden, hatta bunlarla ilgili kaleme alınan yazı ve şiirlerin yayınlanmasından sonra bir tercihte bulunma şansına sahip olabiliriz. Fakat okunmayan ve üzerinde çalışılmayan bir edebiyatın reddi sadece çocukluktur.

Bu düşüncelerimi günümüzde şiirin geldiği noktayı düşünerek ifade ediyorum. Şiir okunmuyor. Ortak bir şiir zevki gelişmedi ve gelişmiyor. Var olan da yok oldu gitti. Herkes şiiri kendi dünyasının tapulu mülkü zannediyor. Dolayısıyla bugün hiçbir müşterekliği olmayan bir şiir dili gelişiyor. Bunlar Türkçe kaleme alınmasına rağmen yazılanlar insanımıza, kültürümüze hitap etmiyor. Anlık coşkular genişleyip millî ve toplumsal bir değer hâline gelemiyor.

Burada şöyle bir soru sorulabilir: Coşkularımız ortak bir değer hâline gelmeli midir? Bence evet, gelmelidir. Buna hayır cevabını vereceklerin olacağını da biliyorum. Fakat öyleyse söyleyin, şiir neden yazılır? Onu amaçsızlığa, anlamsızlığa ve bugün tükenmişliğe sevk etmenin temelinde geçen

asırda şiir konusundaki tavırların etkili olduğu ortada değil midir?

Geleneği reddedenler, onu küçümseyip hakir görenler ve çeşitli akımlar şiirin bugünkü hâle gelmesinin de başlangıcını teşkil ettiler bence. Ahenksiz, vezinsiz ve hatta kelimesiz manzumeler yazıldı. Bunlar elbette birer denemeydi ve daha geniş bir perspektiften bakılacak olunursa bunların bir kısmının şiirimizin geçirdiği kısa ve devamsız tecrübeler olarak kalması beklenir. Çünkü her şeyin başı anlamak ve anlaşılmaktır.

Şiir anlaşılmak, derdin ifade edilmesi, şahsî hislerin toplumsal hatta evrensel değerler hâline gelmesi için yazılır. Bu sebepten her şair sadece men-sup olduğu milletin edebiyatına değil, insanlığın ortak tecrübelerine de katkıda bulunur.

Hâkim Bey

O benim kalbimi çaldı, ben O'nun gözlerini,
Hangimiz daha suçluyuz söyle bana Hâkim Bey?
Hayâlimde gül cemali, çölde serap gibidir
Baksam O'nu görüyorum hangi yana Hâkim Bey.

On üçümde bir çocuktum gözüm değdi gözüne,
Melül melül bakınca ben, gölge düştü yüzüne,
Sanki bir fırtına koptu şaştım Harput Kızı'na,
Yıllar hasret, yollar koşar gider düne Hâkim Bey.

Sevda gördün mü ömründe, söyle böyle Hâkim Bey?
Sevdi isem suçlu muyum, bakma öyle Hâkim Bey!
Âşık olmadın mı sen hiç, bana söyle Hâkim Bey?
Cezam ister müebbet ver ister kına Hâkim Bey!

*Hakkakul'*um düşünce ben, bir sevdanın nârına,
Aşkta sermaye umuttur, varmasam da kârına,
Bu ömür hazân bitirdi, var mı nasip yarına?
Dizde takat kalmadı hiç yorgun düştü bu sine
Belki vuslat mahşeredir, menzil sine Hâkim Bey.

Yalvarma

Serbest yarandık dünyada serin ver çare yalvarma
Yalancıya bel bağlama vefasız yara yalvarma

Ehli vefa güneş gibi düz oturup düz konuşur
Hürmetler ile insana bey itibara yalvarma

Eser rüzgâr yüksek dağdan eridir dağın karını
Bir rüzgâr harman dağıtsa böyle rüzgâra yalvarma

Bahar gelir açar bağlar bülbüller şeydaya gelir
Zey vurup dalı kurutsa dönüp bahara yalvarma

Halimiz olup perişan getirin halden anlayan
Muhabbet kalksa aradan birde kenara yalvarma

Hakk'ın gedip zulüm olsa bir gün açılacak kapı
Fani dünyayı almaya bir zalimkâra yalvarma

Mansur kim dara çekilsen korkma sen dar ağacından
Enel Hakk diyenden sonra sultana dara yalvarma

Çevirme yüzünü Hakk'tan korkma zalimin zulmünden
Sundurma açan gülünü boşa ak yara yalvarma

Babaoğlu gülü açar yeşil olur dört etrafı
Sunarsa açan gülün mukayyet ol hara yalvarma

Xoşbəxtliyin Astanasında

Xoşbəxt bir sevginin astanasında
Uğurlu bir yolun başındayam mən.
Qarşıdan bir bahar al-əlvan gəlir,
Baxma ki, taleyin qışındayam mən.

Baxma ki, ömrümdən illər puç oldu,
Keçilməz əngəllər gücümü aldı,
Enişlər, uçurlar arxada qaldı,
Taleyin hamar yoxuşundayam mən.

Hələ qarşıdadır gözəl gələcək,
Hələ qönçəsində gözləyir çiçək,
Sən, ey qəm buludu başımdan əl çək,
Sevinib-güləcək yaşındayam mən.

Acı izzirabda həsrətdən uzaq,
Yalançı sevgidən, minnətdən uzaq,
Daha xəyanətdən, nifrətdən uzaq,
Rahət həyat axtarışındayam mən.

Uzağam lüzumsuz ehtiyaclardan,
Deyiləm qarnı tox, gözü açlardan,
Uğurla çıxmışam qaça-qaçlardan,
İndi qovha-qov yarışındayam mən.

● Metin Özarıan

Ağıt

Yıkılır ilim obam
Bilmem nasıl kurtulur
Kalıp enkaz altında
İçimde bir kurt ulur

Tanrı bize acıya
Kardeş bakmaz baciya
Dayanamaz acıya
Nice yürek yırtılır

Kara çalar alımız
Suya batar salımız
Nice gümrah dalımız
Gizli elle kertilir

Düşüp ranta, havaya
Göz dikerek yuvaya
Ev kurdukça ovaya
Burnumuz çok sürtülür

Değildir ruhumuz pak
Yalanla haykırarak
Kanattığımız toprak
Üstümüze örtülür

Zalim fayda hareket
Varsa kalmaz bereket
Şu cennetten memleket
Cehennemle tartılır

Kalbim kalplere yaslan
Dinle, anla da uslan
Yaralanınca aslan
Sırtlanlarca dürtülür

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

98.on5nisan2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarслан

kapak fotoğrafı

tayyib atmaca

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 98. sayı 15 Nisan 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Tacettin Şimşek / **Maniler -1- / 3**
- Bekir Oğuz Başaran / **Ben / 4**
- Talip Ayan / **Gazel / 5**
- Aslan Avşarbey / **Nesimi Gibi / 6**
- Ahmet Sami Benli / **Nesimi Gibi / 7**
- Cəmil Əkbər / **Nə Deyəsən? / 8**
- Mustafa Ayvalı / **Bigânedir Aşk / 9**
- Yasin Şen / **Sor Bakalım / 10**
- Tayyib Atmaca / **Yılmaz Daşcıoğlu ile
Şiir ve Gelenek Üzerine / 11**
- Casim Babaoğlu / **Koca Baba / 14**
- Mutlu Gavcar / **Ayrılık Gazeli / 15**
- Cahit Can / **Vakti Gelen Gidiyor / 16**
- Ali Kemal Mutlu / **Pampilya / 17**
- Ahmet Aslan / **Kördüğüm / 18**
- Ali Rıza Kaşıkçı / **Gül Eder / 19**
- Cemâl Divanî / **Dedim Dedi / 20**
- Erol Koca / **Gelir / 21**
- Ahmet Yıldırım / **Beklenen / 22**
- Fatih Kandemir /
Hayat Bir Rüya İmiş / 23
- Metin Özarслан / **Rubailer 24**

Rahman Okumak

Aç gönül kafesini;
Doldur aşkın sesini.
Oku beş vakitte bir,
Er-Rahman suresini.

Suizan

Adresin fizan olur,
Baharın hazan olur.
Vefadan haberin yok,
Desem suizan olur.

İki Yan

Alnımda beyaz leke,
Çoğalır seke seke;
Bir yanım İhlas okur,
Bir yanım Sübhaneke.

Penceredeki

-Anne, babam nerede?
-İzmir Narlıdere'de.
-O yüzden mi bir yıldır
Gözlerim pencerede?

Asıl Aşk

Aşka tabi olsaydın,
Güneş gibi olsaydın.
Kalbime konuk değil,
Ev sahibi olsaydın.

Sadaka

Aşk çıka, niyet ine!
Kalbinin niyeti ne?
Bari gülümseyiver
Sadaka niyetine.

Göge Ağmak

Aşk evrene sığar mı?
Gül yağmuru yağar mı?
İhtısam benliğimi
Ruhum göge ağar mı?

Yelken

Aşk hayatın gerçeği,
Gönül onun ölçeği.
Gemimiz gül yaprağı,
Yelkeni narçiçeği.

Suret

Neşati'ye

Aşkım var, gayretim yok,
Gizli işaretim yok,
Suretimde ayna var;
Aynada suretim yok.

Bilmez Görünür

Aşkın ederi var mı?
Eşi, benzeri var mı?
Görmezlikten gelmenin
Kitapta yeri var mı?

Altın Şehir

Aşkı yürekte sızı,
Ufku seher yıldızı.
Gümüş kemer bağlamış
Harşit'in altın kızı.

Selam Ey Şehir

Aşk kitabına selam,
"Can" hitabına selam.
Kadayıf dolmasına,
Cağ kebabına selam.

Ben

Ebedî kurtuluş fermânıyım ben
Nefsle rûhun güreş meydanıyım ben
Sevginin, saygının mekânıyım ben
Bilâl-i Habeşî ezânıyım ben
Zulüm görenlerin kalkanıyım ben
Ebrehe ordusu düşmanıyım ben
Şehit düşenlerin al kanıyım ben
Bütün günahların pişmânıyım ben
Toplunun uyumayan vicdânıyım ben
Seven, sevilenin cânânıyım ben
Garip gurebânın sultânıyım ben
Kalbi temizlerin ihvânıyım ben
Derde düşmüşlerin dermânıyım ben
Sıddık-ı Ekber'in îmânıyım ben
Hesap değil, duygu insanıyım ben
Gence ümit, pîre bin anıyım ben
İnsan denen türün destânıyım ben
Ulvî kayguların vatanıyım ben
Gönül ikliminin reyhânıyım ben
Kırk yıldır kuzular çobanıyım ben
Susamış toprağın bârânıyım ben
Muhammed Mustafâ hayrânıyım ben
Hakikat yolunun kurbânıyım ben
İnanmışın dili, lisânıyım ben
Felâket Asrı'nın ozanıyım ben
Âdem-Havvâ kızı, kızanıyım ben
Kıyâmet öncesi insanıyım ben
Hâbil'in şiiri, romanıyım ben
Tasavvuf muhibbi, irfânıyım ben
Sönmeyen ocağın dumanıyım ben
Çile'nin Sonsuzluk Kervanı'yım ben...

● Talip Ayan

Gazel

simsiyah gözlerinle bir şeb i yelda gibisin
beni uçurumlara çağırın nida gibisin

bir gün gideceksin sanki bilmediğim yerlere
leblerime kondurulmuş buse-i veda gibisin

durup durup akşamlarımda öyle bir estin ki
kaçarak zülfüne sığındığım dulda gibisin

seni atamam çıkamazsın kalbimden habersiz
gitsen bile uzaklara hemen şurda gibisin

esrarı sendedir canımın kim ne derse desin
ne olursan ol kalbimdeki süveyda gibisin

hiç okuyamadım seni bunca yıl hece hece
bulanık sulara yazılmış bir sevda gibisin

Nesimi Gibi

Kaynatıp kurutup soku taşına
Yarma buğday gibi koydular beni
En çok sevdiklerim geçti başına
Tokmakla döverek soydular beni

Yanılıp düşmanı dost eylediler
Bir olup canıma kast eylediler
Yüzülen derimden post eylediler
Sırımla dikerek giydiler beni

Sinirlerden yaya kiriş yaptılar
Gerdiler ok atıp yarış yaptılar
Damarları büküp eriş yaptılar
Kilim ıstarına ıydılar beni

Biri balta aldı biri nacağı
Kestiler gövdeden kolu bacağı
Daha soğumadan etin sığağı
Tutup ince ince kıydılar beni

Getirip bir kağrı odun döktüler
Çırayı dayayıp çakmak çaktılar
Köyün meydanında tandır yaktılar
Sacın üzerine yaydılar beni

Ateş her parçamı yaktı kavurdu
Kavruldukça biri beni çevirdi
Bir tepsiye pişti diye devirdi
Lokma lokma yiyip doydular beni

Yalvardım yakardım etmeyin dedim
Yolunuz yol değil gitmeyin dedim
Sonumuz uçurum itmeyin dedim
Ne gördüler ne de duydular beni

Ne Hallac-ı Mansur ne Nesimi'ydim
Mülkî onlar gibi ölesi miydim
Seherde bir nefes yel esimiydim
Bela bir fırtına saydılar beni

Kar İniyor Göklerden

Kulak verin rüzgârın buğulanmış sesine,
Vedâ etti tabiat hazân elbisesine.

Güneş dağın ardını gayrı erken aşıyor,
Karanlıklar uzarken gece ağırlaşıyor.

Usul usul silindi sonbaharın sanatı,
Kuruldu kara kışın görkemli saltanatı.

Kar iniyor göklerden bembeyaz efsun gibi;
Kimine tüyden hafif kimine kurşun gibi.

Her tarafı bezeyen zemherinin süsü mü?
Ta derinden duyulan bir umut türküsü mü?

Buz mu tuttu zamanın sular gibi akışı?
Yeryüzü kucak açıp bağrına bastı kışı.

Muhabbetin közüyle tüterken kerpiç damlar;
Kürüyor çatıları toprak kokan adamlar.

Çocuklar oyun için kuşattı yokuşları,
Annem eliyle besler dala konan kuşları.

Sanki gizli ayna var adımların izinde,
Canlandı çocukluğum anılar denizinde.

İyinin karlı dağı ısıtacak sözü var,
Kötünün zemheriden daha soğuk yüzü var.

İnandım ki her mevsim ilahî nizam işi;
Yılda dört kez öğütler, yeniden dirilişi.

Nə Deyəsən?

Söz çatmadı, yetişmədi, nadanları qandırmağa,
Kütbeyinə, kəmağıla, başıboşa nə deyəsən?
İşığını yandırmağa, ocağını qalamağa,
Vicdanı kəm, məsləki kəm, qəlbi daşa nə deyəsən?

Çağırırsan eşitməyir, dediyini qana bilmir,
Ocağına köz qoyursan, üfürürsən yana bilmir,
Qatlayırsan əyilməyir, ha döyürsən sına bilmir,
İnsanlığa qənim çıxan, qəlbi daşa nə deyəsən?

Zaman keçib, yaş ötsə də, saç-saqqalı ağarmayıb,
Yetişməyib dərrakəsi, nə kamalı ağarmayıb,
Əqidəsi, nə məsləki, nə amalı ağarmayıb,
Beylə ömür, beylə günə, beylə yaşa nə deyəsən?

Gül-çiçəkli yaz gəlsə də, sırsırası əriməyib,
Dəng eyləyir başımızı, nağarası kirməyib,
Əzaları qarısında bir giləsi çürüməyib,
Beylə soyuq, beylə ayaz, payız, qışa nə deyəsən?

Çox deyirsən çoxu qanmır, az deyirsən azı qanmır,
Tar çalırsan tarı qanmır, saz çalırsan sazı qanmır,
Ərk edirsən ərki qanmır, naz edirsən nazı qanmır,
Filə hürən tulalara, alabaşa nə deyəsən?

Dinlədikcə qan qaralır, nifrət artır sözünə də,
Qəzəb artır, kin çoxalır, hiddət artır özünə də,
İstəmirəm boylanasan həyasızın üzünə də,
Beylə burun, beylə qulaq, beylə başa nə deyəsən?

Niyyəti pis bayquşlara, sar olana acıyıram,
Qəlbi dolu iblis, əqrəb, mar olana acıyıram,
El içində bədəməldən, xar olana acıyıram,
Beylə fikir, beylə xəyal, beylə huşa nə deyəsən?

Bir ha deyil, beş ha deyil, cəhalətdə gün keçirən,
Avamlıqla ömür sürüb, qəbahətdə gün keçirən,
Dava-dalaş, qal-qovğada, ədavətdə gün keçirən,
Beylə kifir, eybəcər, beylə qaşa nə deyəsən?

Cəmil Əkbər, nə yazsan da sözlərinin əsəri yox,
Götürən yox faydasını, birkimsəyə səməri yox,
İtib-batır aralıqda, müjdəsi yox, nəməri yox,
Beylə səsə, beylə küyə, beylə guşa nə deyəsən?

Bigânedir Aşk

Şu bedenin içinde dirimiz pâre pâre
Bu esaret, bu çile neden ölmez bende aşk!
Yüzseler Mansur gibi derimiz pâre pâre
Her meczuba güler de neden gülmez bende aşk!

Sırrını saklasa da kavgam var aşkla kavgam
Vurdum kalbe hançeri buz kesti, alev düştü
Hâsılı yüreğimde buhranlar hep gam hep gam,
Şimdi çıkagelse aşk desem ki bu bir düştü.

O yeşil gözlerinin uğrunda bir yol var ki
Ben ne yangınlar gördüm kor'u yok dumanı yok.
Sancılı yüreğimde bir serseri kul var ki
Şahdamarımdan vurdu ar'ı yok âmânı yok.

Diz çökerdi yüreğim o gözlerin uğruna
Bir lâhza ışık gibi sevda gitti sen de git!
Soğuk bir sonbaharda çıkmaz isem yarına,
Bedenim yok, gölgem yok bir lâhzaya bin de git!

Her nefesin arası kahır olsa rindâne,
Bir nebze ah eder mi her bir zerresi nârdır.
Anlatır pervaneler aşkımı yana yana,
Bigâneler bilmesin elbet bir bilen vardır.

Sor Bakalım

Üç beş günlük şu dünyada
Sevmek varken nefret niye
Gönül doysun bir sevdaya
Şu dillerde gıybet niye

Nedir burda senin kârın
Muhabbettir kalpte yârin
Bu fânide nedir varın
Gönüllerde kasvet niye

Bir dost kazan geç olmadan
Sev ve sevil gel ölmeden
Saçlarını bir yolmadan
Son nefeste zillet niye

Günler geçer aylar geçer
Can alıcı kefen biçer
Her gün bir âdemi seçer
Günahında cür'et niye

İşin gücün bir put ile
Yani nefis denen küt ile
Dost görünen haydut ile
Gece gündüz ülfet niye

Kervan gibi göçenlere
Canı tenden seçenlere
Halktan dâim kaçanlara
Sor bakalım uzlet niye

Kalmış gönül boş işlerden
Başın dertte şu kışlardan
Kurtul gayrı o düşlerden
Bu kalplerde zulmet niye

Şu hâline bir gün bakıp
Bu günahı aşka yakıp
Her birine bir kulp takıp
Şu varlığa hiddet niye

İnsan isen kıymeti bil
Bir garibin yaşını sil
Dosttur cihan düşman değil
Böyle iken vahşet niye

Tamam değil dostluk kârı
İncitirsin neden yâri
İbret alsan bir gün bari
Şu insana mihnet niye

Varlıktır yokluğa delil
Gayrı böyle olma bencil
Yalan dünya bâki değil
Ülfet varken külfet niye

◆ Konuşuran: Tayyib Atmaca

Şiirde geleneğin çerçevesi nasıl çizilebilir?

Şiirde geleneğin çerçevesi esas itibariyle ve mutlak manada çizilemez gibi geliyor bana. Çünkü bir gelenekten söz etmeye başladığımız yer, tam da gelenekten uzak düştüğümüzü fark ettiğimiz yerdir. Geleneğin içerisinde olmakla onu konuşmaya başlamak arasında zaman ve koşullar bakımından ortaya çıkan bu yeni durum bir taraftan içinde bulunduğumuz vaziyetin farkında olmayı bir taraftan da gelenek dediğimiz kavramın içeriğine ait bir bilince sahip olmayı gerekli kılar.

O halde soruyu şöyle cevaplayabiliriz gerek biçim gerekse öz değerleri bakımından içinde bulunduğumuz koşullara katkı yapabilecek faktörleri hem de şimdi ile geçmiş arasındaki korelasyonu sağlıklı biçimde yapabilecek bir bilinci gerekli kılar. Gelenek ne tek başına biçimdir ne de özdür, aynı zamanda ne yalnızca geçmişe ait bir kültürel birikimin bir görünümünü ne de bugünün şartlarından uzak düşmeyi temsil eder. Gelenek bu karşıtlıklar dizisinin bilinçle yönetilebilecek bir toplamından ibarettir.

Gelenek kavramı; divan, tekke, halk şiirinin yanı sıra modern şiiri de kapsar mı ya da tam olarak bu kelimenin kapsama alanındaki şiir odakları hangileridir?

Gelenek elbette divan, tekke, halk şiirinin yanı sıra (eğer başlangıcı Şinasi'den alırsak) yaklaşık yedi sekiz nesilden beri değişerek, dönüşerek devam eden modern şiir dönemini de kapsar. Şüphesiz modern sözcüğü ile gelenek sözcüğü arasında hem bir karşıtlık ilişkisi hem de ayrılmazlık bağı vardır. Bu konuda birkaç aşamadan söz edebiliriz: İlk şiir yazmak için eline kalemi alan bir genç şair, zihninde hangi şiir formu ile kâğıda yöneliyorsa bu, geleneğin ilk basamağıdır. Bugün dergilerde, kitaplarda yayınlanan şiirin ortak diyebileceğimiz ve şiir yazmaya heves eden gence model oluşturabilecek bir biçimi varsa o bize geleneğin ilk görünümünü sunar. İkinci olarak genç şairin bu modelin içini dolduracak hem beslenme hem de yarışma parametreleri taşıyan şiirler, şairler ve poetikalar ile ilgili okumaları geleneğin nitelik boyutunu oluş-

turmaya başlar. Bu diyalektik bir süreçtir, burada yeni eski pek çok şair, genç şair ile konuşmaktadır. Genç şair bunlarla kendisini tartar. Üçüncüsü geriye doğru farklı dönem ve türlerde oluşmuş bulunan büyük birikim içerisinde kendi şiirini oluştururken besleneceği ve aynı zamanda dönüştüreceği (adeta “okyanusun dibindeki bir midye kabuğunun bütün okyanusun uğultusunu taşıması” gibi) malzeme ile şiirini kurması ve geleneğe eklemlenen yeni bir bütün oluşturması aşaması. Bu aşamaların hiçbirisinde geleneğe ait unsurlar, bugüne yabancı ve anın dışında değildir. Gelenek aynı zamanda şu anda oluşmakta olandır.

Geleneği reddetmek ya da geleneğin karşısında durmak şiir adına mı yoksa şairin kendi geleneğini oluşturma çabası adına takınılan bir tavırmıdır?

Gelenek karşısındaki tutumlar genellikle ideolojiktir. Reddetmek veya görmezden gelmek öncelikle gelenekte var olduğu kabul edilen değerlere de karşı çıkmaktan kaynaklanıyor. Buna karşılık geleneğin değerlerini yenileme bilincinden mahrum bir biçimde savunmaya çalışmak da geçmişe tutucu bir biçimde bağlanmak ve dolayısıyla içinde yaşadığı çağa söyleyecek bir sözü bulunmamak gibi geliyor. Gelenek karşısındaki verimli tavır (ki o dahi bir şekilde ideolojiktir) bir devamlılık düşüncesine bağlanarak bu devamlılığın hangi dayanaklar üzerinden olabileceğini seçici ve yeniden üretici bir şuurla düşünmektir. Bu tavır şimdiki ve geleceği yapıcı bir tutumdur.

Ömer Demirbağ, şiirinin gelenekle ne tür bağları vardır? Şekil, içerik, hayal unsurları bağlamında neler söylemek istersiniz?

Benim şiirim, öncelikle geleneksel kültürün temelinde duran metafizik değerlere, insan ve varlık tasavvuruna bağlı olmak bakımından öz itibariyle geleneği benimseyen ve sürdürmek isteyen bir şiirdir. Bunun yanı sıra şiirlerimde, arayanlar açık-örtük metinler arası göndermelerde, ses ve imge seçimlerinde söz konusu düşünce özünün gerektirdiği biçimsel düzeni görebilirler. Elbette şekil ve içerik arasında bir ayırımdan ve geleneksel şiirlerde

olduğu gibi statik vezin-kafiye uygulamalarından söz etmiyoruz; fakat her şiirin kendisine özgü bir içeriği ve bunun ortaya çıkmasını mümkün kılan biçimini geleneğin poetik imkanlarıyla da kaynaştırmaya çalıştığımızı belirtmek isterim.

Gelenekten beslenmeden ve sadece günümüz şairlerini okuyarak şiir yazma talimine başlayanlar şiirlerini geleceğe taşıyabilirler mi? Nasıl?

Yola çıkış, başlangıç kaçınılmaz olarak bugüne dayanacaktır fakat bugünün şiiri dediğimiz şeyin zaman sınırı zannedildiğinden daha derinlikli olmak durumundadır. Yani aktüel olanın içinde yaşıyor olmak (sadece şiirde değil, genel olarak kültürün bütün alanlarında) geçmişsiz ve geleceksiz bir anın yeterli olduğunu sanmaya yol açmamalı. Bergson'un durrée kavramında ifadesini bulan zaman bize geçmişin ve geleceğin anın içerisinde bulunduğunu yahut tersinden geçmişi ve geleceği içerisinde barındırmayan saf bir şimdinin bulunamayacağını söyler. O halde şiirin ömrü gelenek kavramıyla işaret ettiğiniz o büyük birikimin içerisinden gelecek kuvvet ile uzayabilir ancak.

Geleneksel şiir denince neredeyse toplum tarafından kamıksanan ve adına "halk şairi" ve "divan şairi" denilen şairler için "yazacaklarını yazmış ve edebiyat tarihinin tozlu sayfaları arasında yerini almışlardır" düşüncesi size göre şiirimizin önüne örülen bir duvar mıdır? Değilse Türk şiirinin yeniden inşası denebilir mi?

Hiçbir gerçek şair halk şiiri geleneğinin veya divan şiiri geleneğinin bugüne seslenmediğini düşünmez. Şüphesiz her şair şiirini içinde bulunduğu çağın ve toplumsal koşulların içerisinde yazar fakat zamanlara göre değişmeyen bir insan gerçeği ve insan türünü diğer canlılardan farklı kılan bir varlık tasavvuru hakikati vardır. İşte bunlar büyük şairlerin, iyi şiirin yazıldığı dönemin dışında da okunmaya ve şiiri, kültürü beslemeye devam edecektir. Geleneksel şiirin zaman dışında algılanması, bugünün ve geleceğin şiirine yapılacak bir kötülük olabilir ancak.

Bununla birlikte geleneğin hemen işitilir-görünür yönünün devam ettirilmesi mi yoksa modern şiirin imkânları ile kaynaşan biçime de içeriğe de ait olabilecek unsurların yeniden üretilerek, modernin içerisinde diriltilerek sürdürülmesi mi

gerekir sorusu ciddiyetle düşünülmesi gereken bir husustur. İlk bakışta geleneğin taşıyıcısının forma ait unsurlar olduğu düşünülebilir fakat bu yanıltıcıdır. Özellikle vezin, kafiye ve bazı sözel unsurların geleneğin yegâne temsilcisi imiş gibi görülmesi bu yanlış anlamadan veya yorumlamadan kaynaklanır. Bu iddiayı mesela Mevlevi ayının bazı biçime ait öğelerinin bugün her yerde karşımıza çıkıyor oluşu, ayının özü ile irtibatın koparılmış ve figürlerin içinin boşaltılmış olması arasındaki çelişkiyi hatırlatarak örnekleyebiliriz. Burada bırakınız geleneğin sürdürülmesini aksine gelenek aleyhtarı bir tutum söz konusudur. Kısacası gelenekle ilişki ciddi ve bilinçli bir çaba gerektirir.

Her şairin yazıya dökmese de elbette şiir üzerine düşünceleri, poetikası vardır. Düşünce dünyanızdaki bu hususta neler canlanıyor?

Uzun uzun konuşmayı gerektirecek bu konuda öncelikle söylemek istediğim, şiirin bir varoluş meselesi olduğudur. Şair sadece dil ile değil, imge ile varlığa müdahale etme imkânına şiirde kavuşur. Bir kavrama biçimi olarak imge, eşyanın hakikatini arama sürecinin anahtarıdır. Bu yüzden de sadece retorik bir oyun olarak görülemez. Varlık duyulur âlem ile metafizik alan arasında ayrılmaz köprülere sahip bir bütündür. Bu bütünün tasasını taşımayan şiir hikmetle bağını koparmış demektir. İmgenin hikmet arayışının bir yolu olduğunu ve özellikle sezgiyle içine sızdığı eşyayı yerinden edip özünü açığa çıkarma girişimi anlamına geldiğini düşünüyorum. Mesele basit bir benzetme çabasından çok öteye giden eşyanın yerini değiştirip gizli bağlarını keşfetme meselesidir. Bu yüzden imgenin şiirin merkezinde olduğunu düşünüyorum ama yapay bir oyuna dönüşmemesi gerekir.

Ayrıca güzellik ile doğruluğun özellikle şiirde ideal kaynaşmasının gerçekleşebileceğine dair kanaatim güçlüdür. Bu yönüyle şiir bireyin varlığını anlamlandırdığı gibi toplum inşa edici bir nitelik de taşır. Şiirin topluma irtifa kazandırdığı birçok örnekle görülmüştür.

Sizce geleneğe bağlanmak bugünden geçmişe gitmek mi, geçmişi bugüne taşıyarak yeniden inşa etmek midir?

Yukarıda da söylemiştim galiba: Ne geçmişe gitmek ne de geçmiş bugüne taşımak isabetli bir ifade olmaz. Geçmiş şimdinin koşullarında yeniden üretmektir esas olan. Moderni bilmeden gelenekten yararlanmak mümkün olmaz.

Türk şiirinde geleneği çağın getirdikleriyle sentezleyip yeniden üreten şairler hakkında neler söylersiniz?

Yahya Kemal bu konudaki öncü isimdir. Modern Fransız şiirinin yapısını inceleyerek geleneksel şiirde bırakılması gereken oyun, fantezi türünden unsurların yerine dil, müzik ve kompozisyon unsurlarından modern bir bakış açısıyla yararlanmıştır. İkinci örnek Behçet Necatigil, metinler arası ilişkiler bağlamında geleneğin temelinde bulunan bazı kültürel öğelerin yanı sıra geleneksel şiirin teknik özelliklerinden, sanatlarından, istif tarzından faydalanmıştır. Üçüncü örnek Sezai Karakoç'un tecrübesi ve uygulamasıdır. Karakoç özellikle geleneğin dünya görüşünün modern hayat ve sanat için vazgeçilmez bir kaynak olduğu düşüncesini şiirinin kurucu ögesi haline getirmiştir. Bu çizgiyi geliştirerek sürdüren Ebubekir Eroğlu aynı zamanda geleneksel şairin bugünün duyarlılığı ve tekniği ile yazmasının örneklerini vermiştir. Elbette bunların dışında geleneksel şiirin farklı özelliklerinden kendi anlayışına göre yararlanmaya devam eden pek çok şair bulunmaktadır.

Geleneği bilmek günümüz şairi için bir zorunluluk mudur? Kendinden önceki şiir mirasının bahçesinde gezmeden de şair olunabilir mi?

Geleneğin gücünü bilmek ve yaslanmak her şair için bir imkândır. Köksüz şair olabilir mi, mümkündür ama istisnai bir yetenek gerektirir. Mesela İlhan Berk, Ahmet Hâşim'in bizim edebiyatımızda öncesiz bir şair olduğunu ileri sürer ki tamamen haksız sayılmaz. Bu durumda bile şiirin mihenginin başka bir şiir olacağı varsayılabilir.

Geleneği sürdürmek mi gelenekten beslenmek mi önemlidir ve bunun bir ölçüsü veya dozajı olmalı mıdır?

Bunun dıştan söylenebilecek ölçüsü ancak didaktik bir amaç taşır ve bu şairi tek tipleştirir. Bundan kaçınmak ve mümkünse her şairin kendi karakterine uygun yolu bulmasını anlayışla karşılamak en doğrusu.

Geleneğe ait malzeme özgünlüğün önünde bir engel teşkil eder mi?

Geleneğin sahip olduğu bütün malzemeler, dışarda, şairden önce var olan ve şair tarafından keşfedilip kullanılmayı bekleyen bir birikimi ifade eder. Bu haliyle soyut ve geneldir, tıpkı lügatteki kelime, gramer kitabındaki kural gibi. Şair bunu kullanmayı becerebildiği anda ona, kendine has bir nitelik kazanır (kazanmalıdır).

Koca Baba

Ne bir zaman oldu hak batıl etti
Yalan oldu sözler ay koca baba
Cehalet çokaldı arifler gitti
Yaş doldu gözler ay koca baba

Sözcü sözden döndü karar kalmadı
Hak sahibi hakkın sundu almadı
Düşenin elinden tutan olmadı
Utanmıyor yüzler ay koca baba

Kardeşi eşinin sözüne sattı
Anasın babasın belaya attı
Bilmem ne vicdandı geceler yattı
Eğri oldu düzler ay koca baba

Babaoğlu gelin görün bu işi
Bilen tefsir itsin bana bu dişi
Dönmezdek uçubtu kafesten kuşu
Dik durmuyor dizler ay koca baba

Ayrılık Gazeli

Ayrılık sisi omza ağır ağır çökmekte,
Zâlim vedâ korsanı kürekleri çekmekte.

Bilmem nasıl koparım, çiçeğimden, özümden?
Bulutlar ağlarını, örmüş gözüme nemden.

Geceler uzadıkça uzar matem karası,
Ok değil sırtımdaki, paslı hicrân yarası.

Çile değirmeninde kepeksiz un olurum,
Beklerim eşiğinde, şeddeli nûn olurum.

Yekpâre pırlantaydı kalbim zarif elinde,
Düşüp parçalanmasın, aman hasret selinde.

Selamını kesersen dâra çekilir canım,
Hayalin de olmasa donar damarda kanım.

Ağır aksak çıkarım tozlu merdivenleri,
Görmeye dayanamam kol kola gidenleri.

Uykuyu bilmez gözüm, adını sayıklayıp,
Gökyüzüne bakarım, yıldızlarla ay kayıp.

Böyle yaz ortasında nedir ayaz, karakış?
O şekerden gülüşler, masallarda mı kalmış?

Artık şakağım değil şafaklarım ağarsın,
Güneş kadar da olsan yüreğime sığarsın.

İlkbahar özlü kokun, ruhuma bir dokunsa,
Kırk beşlik plaklardan aşk şarkımız okunsa.

Geçtiğin sokaklara mimozalar dikerim,
Olmadığın her güne hoyrat, bozlak yakarım.

Adıma ilmek yaptım adını kilim kilim,
Tek bir tebessümünle çözülür dilim.

Dudağıma çaldığın bir parmak baldır tadın,
Şirin'in hüznü bende, çilesiyim Ferhat'ın.

Sonu gelir mi âhın, şikâyetin, feryâdın?
Kalbime kazınmıştır candan içerü adın.

Vakti Gelen Gidiyor

Güvenme dünyaya ahiri boştur
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.
Rabbimin takdiri elbette hoştur
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Kimisi çok gençti, kimisi koca
Yaşadılar mı ki acep doyunca
Asla sonuna dek tütmezmiş baca
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Kim bilebilirdi vakti saati
Kim bilebilirdi o anı kati
Evveli, ahiri böyleymiş zati
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Nasip bitmeyince vade dolmuyor
Feryatlar, figanlar çare olmuyor
Süleyman olsan da sana kalmıyor
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Kim bilir kime var, kime yok yarınlar
Kimi giden dede, kimi torunlar
Hani Firavunlar, hani Karunlar?
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Hani sefa süren, kim murat almış?
Kim dal budak olmuş, kimler kök salmış
Bir varmış, bir yokmuş; hepsi masalmış
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Var mı bu dünyası sadık yâr olan
Hiç hazan görmeyen, hep bahar olan?
Var mı ömür boyu bahtiyar olan?
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Güvenme dünyaya, durmaz sözünde
Hilkatten fanilik vardır özünde
Kimi ellisinde kimi yüzünde
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Kimler gelmiş, kimler gitmiş baksana
Kimler kondu, göçtü bu köhne hana
Gitmek de hak, gelmek kadar cihana
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Kimisi dünyaya sanki gelmemiş
Kimisi gelmiş de murat almamış
Sultan Süleyman'a dahi kalmamış
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Encamın topraktır, unutma sakın
Ne zaman, nerede; irade Hakkın
Kim bilir belki de yarından yakın
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Vakti zamanında verilmiş karar
Ne yana koşarsan koş, önün mezar
Geç veyahut erken, ne önemi var?
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Kim bilir gidenler ne hayal kurdu
Belki de saati çok erken durdu
Gel diye çağırdı ebedi yurdu
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Olmadı ölüme bir çare bulan
Gidenler hayaldir, kalanlar yalan
Bu saltanat bir gün olacak talan
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Kaderimiz levh-i mahfuzda saklı
Kulun, kaderine eremez akli
Kalanlar sersefil, gidenler haklı
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Anladık ki ölüm nimetmiş meğer
Rabbim sevdiğini çağırır derler
Ne mutlu onlara öyleyse eğer
Şu yalan dünyaya gelen gidiyor.

Pampilya

Rüzgârında cennetin mahrem kokuları var
Dökülür tepelerin bellerine Pamfilya
Ay tenine dokunsam güneş gönlüme sığar
Düşer ruhumun közü ellerine Pamfilya

Bir kırmızı şaraptır serden geçirir beni
Şafağında kanarım güllerine Pamfilya
Kevser köpüklerinden Melas içirir beni
Götürür göğçe gözlü göllerine Pamfilya

Ah şimdi senelerden Seleukya savrulsa
Atsa beni Side'nin yellerine Pamfilya
Öyle sevsem ki seni, sevmek benden sorulsa
Tutunsam asırların dillerine Pamfilya

Gecenin mehtabına göz kırparken yıldızlar
Bürünürsün gelinlik tüllerine Pamfilya
Lebidityanda tüten alev bakışlı kızlar
Katar sevdalarımı küllerine Pamfilya

Sezar'ın arzuları sızar Kleopatra'dan
Issız umutlar düşer çöllerine Pamfilya
Sessiz bir yol bularak süzülsem Etenna'dan
Karışır hüznüm sellerine Pamfilya

Sonsuz uyur Athena gölgesinde Toroslar
Apollon nöbet tutar kullarına Pamfilya
Pehlivan peşreviyle nam taşıyan lodoslar
Eser Türklük çağının yıllarına Pamfilya

Helen tanrılarının güzelliği var sende
Uzansam kanyonların kollarına Pamfilya
Her gün âzâd eyleyip bana, "Hürsün!" desen de
Yine köle olurum yollarına Pamfilya

● Ahmet Aslan

Kördüğüm

Dünyadaki kör düğümü
Açabilene aşk olsun!
Karıştırdılar yönümü
Seçebilene aşk olsun!

Zalim atıp gitmiş ağı
Kurmuş insafsız tuzağı.
Tuzaklanmış dağı, bağı,
Geçebilene aşk olsun!

Bugünleri, yarınları
Aç garibin karınları,
Ağırlaşmış sorunları
Çözebilene aşk olsun!

Nefret dolu murat ile
Yaşanmaz bu inat ile.
Kırılmış kol, kanat ile
Uçabilene aşk olsun!

*Arslan Ahmet; biraz din de
Kokun gelsin, güle sin de.
Bu ne kin insan içinde?
Kaçabilene aşk olsun!*

● Ali Rıza Kaşıkçı

Gül Eder

Bu âşıklık kapısı,
Sultanları kul eder.
Cümle fakir hepisi,
Altınları pul eder.

Bu kapının eşiği,
Can Yunus'lar beşiği.
Yanar Hakk'ın âşığı,
Bin deryayı çöl eder.

Bu kapıdan geçenler,
Aşk meyini içenler,
Dervişliği seçenler,
Bir hırkayı çul eder.

Kapı içre kapılar,
Cennet üzre tapular,
Bir adımlık yapılar,
Ahireti yol eder.

Rızasızlar elinden,
Rıza sızlar elinden,
Bir söz düşer dilinden,
Dikenleri gül eder.

Dedim Dedi

Dedim bülbül nedir bitmeyen zarın
Dedi bu gülşene girenler bilir
Dedim söyle nedir bu işte karın
Dedi bu esrara erenler bilir

Dedim tüm emelin ermek mi güle
Dedi sevmeyenler çeker mi çile
Dedim söyle nasıl erdin menzile
Dedi gülü sevip saranlar bilir

Dedim çare midir hasret yakısı
Dedi tene battı Namert çakısı
Dedim söyle nasıl gülün kokusu
Dedi el uzatıp derenler bilir

Dedim *Cemal Divanî*'nin günahı
Dedi af eyleye şahların şahı
Dedim arzularım ulu Allah'ı
Dedi cemalini görenler bilir

Getir

Bu bahar gidersen bizim illere
Yaylalardan topla çiçeği getir
Yolun düşer ise Sinop'tan yana
Parmakları zilli köçeği getir

G/el tutalım Erzurum'da bar olsun
Palandöken öbek öbek kar olsun
Bizi süzen bir ihramlı yâr olsun
Dadaşın elinden bıçağı getir

Elazığ'da çayda çıra yakalım
Keban'ı göreceğ dağa çıkalım
Sudan çıkan nura biz de bakalım
Akünde altı volt kaçağı getir

Deli taylor; Dicle, Fırat gemlensin
Cezvelerde kahve mırza demlensin
Sıra gecesinde ruhlar canlansın
Urfa'dan Peygamber Sancağı getir

Sarıkemiş, Kop'ta yakıp ağıtı
Çoruh besler kavakları söğüdü
Cirit atar Bayburt'umun yiğidi
Atların alnından saçağı getir

Akdamar'dan Ardanuç'tan aşk gelsin
Zalim papaz aşkı meşki ne bilsin
Arılar içinden balını alsın
Kars'ın dağlarından sapağı getir

Bitlis'ten Siirt'e dağda ovada
Kuşlar seyir tutsun dönsün havada
Kuzular yayılsın doysun merada
Koyunun sırtından yapağı getir

Bici getir meyan getir içelim
Adana'dan Akdeniz'e geçelim
Bey dağından kuş misali uçalım
İnsanı uçuran uçağı getir

Topla memleketin güzelliğini
Gönlünde diri tut vatan sevgini
Kastamonu'dan al urgan ipini
Davulu zurnayı tokmağı getir

Zümrüt Karadeniz cennet yaylalar
İnek sağan horon tepen bacılar
Her gün çeşit çeşit mahsul yaparlar
Süt ile yağ kalsın kaymağı getir

Boğazı geçince serhat şehrine
Selimiye'den bak urum iline
Ellerini koyup şöyle beline
Viyana'yı görmüş kaşağı getir

Uzan oradan Gelibolu'ya
Şehit olmuş alay şandır orduya
Fransız'ı gömdüğüm o Morto Koy'a
Bıyığı bitmemiş uşağı getir

Ben gibi sevdalı benden de sağlam
Vatana aşığım kurbanın olam
Benden selam götür Ege'ye selam
Efenin belinden kuşağı getir

Seksen bir ilinde binlerce nimet
Her güzele layık bu yüce millet
Var olsun vatanım var olsun devlet
İhanet ederse alçağı getir
İhanete kalkan alçağı getir...

Beklenen

Gül yüzüne bakarken gözünden sürgün yedim
Elest meclisinde ben, ben sana benim dedim
Kalu beladan beri bir kez olsun gülmedim
Azıcık ümit versen gökyüzünü yıkardım
Senin için bir tanem denizleri yakardım

Acep sultanım beni, hercai mi sanarmış
Bilmez mi ki bu meczup her gün daha yanarmış
Sarhoş olmuş meyinden, köze ekmek banarmış
Azıcık ümit versen yüzüğümü takardım
Senin için bir tanem denizleri yakardım

Mecnun demeyin bana, bana Mecnun az gelir
Çöl benim yüreğimde, çöller bana vız gelir
Mevsimler kısır döngü, art arda hep güz gelir
Azıcık ümit versen Çoruh gibi akardım
Senin için bir tanem denizleri yakardım

Yeter ki sen gel diye tüm dağları düzledim
Yitik bir evlat gibi yollarını gözledim
Özlenmez mi hiç vatan, vatan gibi özledim
Azıcık ümit versen bayrak gibi bakardım
Senin için sevdiğim dünyaları yakardım

Hayat Bir Rüya İmiş

Hayat bir rüya imiş ölüm ise tek gerçek
Va'dem dolduğu anda gel beni dünyadan çek

Ben de bir gün sen gibi toprağa karışınca
Merak ederim bana kim getirir bir çiçek

Sen toprağın altında ben mezarın üstünde
Ben fenâ sen bekâda işte farkımız bu tek

Dünya düştü gözümden taşa vurdum başımı
Meğer yirmi beş sene ben hayal görmüşüm pek

Hatıran beni derin bir girdaba çekiyor
Alıyor götürüyor taa doğduğum ana dek

Gelse o geçmiş geri tutsam o ellerini
Sen yaşasan yeniden ben de olsam bir bebek

Kemahlı da yazılır mezar taşına bir gün
Size de kalır Allah rahmet eylesin demek

● Metin Özarıan

Rubailer

Medhal

Ses davuldan ıkmasın, uzaktan hep hoş gelir
Dolu dahi söylense kimi zaman boş gelir
İnsanoğlu hayatın künhüne vakıf değil
Arada bir kendine içmeden sarhoş gelir

Meal

Söz var âlâ söylenmiş edilmiş dil ezberi
Söz var kimse duymamış onu ezelden beri
Söz var boşa söylenmiş bir kuru kıyl ü kaldır
Söz var gümüş misali altından çok değeri

Muhal

Olmayacak duaya âmin demek beyhude
Olmamış söyleyip yemin demek beyhude
Bir mevzuun başında anlaşılırmış sonu
Ayak basmadık yere zemin demek beyhude

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

99.on5mayıs2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

ahmet kuşcu

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 99. sayı 15 Mayıs 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Rifat Kütük / Mersiye- / 3
- Halil Cengiz / Yok / 4
- Kadir Karaman / Bilemedim / 5
- İbrahim Berber / Ücra / 6
- Mustafa İmir / Bir Güz Günü / 7
- Nadir Azayoğlu / Bəsimdi / 8
- Vasif Süleyman / Gəlib-Gedirsən / 9
- İbrahim Şahin / Aşka Yüzüm
Kara Düştü- / 10
- Selim Lale / Medet / 12
- Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile
Şiir Yürüyüşü -1-/ 13
- Rafiq Oday / Sonetlər Çələngi / 17
- Mustafa Işık / Denize Selam / 18
- Ali Çolakoğlu /
Umudumuz Çocuklar / 19
- Hasan İldiz / Anemon / 20
- Cafer Cabbarlı / Qızım / 21
- Basri Doğan / Yüzleşme / 22
- Kirman Rüstəmli / Bənövşəm / 23
- Metin Özarslan / Gönül Dağı / 24

Mersiye

Bir gün diner elbet bu sert rüzgârlar
Mühürler savrulan ömrümü ölüm
Hayatın şarkısı usulca susar
Sağır bir sessizlik olur son günüm

Gözlerimden kalkar esrarlı perde
Ya bir akşam vakti ya da seherde
Yekpâre aşk olup düştüğüm yerde
Donmuş hayallere döner gördüğüm

Yaslı niyazlarla yüklenir dengim
Toprakla sırlanır silinir rengim
Zamanın sazında biter ahengim
Değişmez ölümün verdiği hüküm

Yok

Tavşan deliğinden bakıyorsun; yarı şehlâ
Sonsuzluğa, varlık ile yokluk üzerinden.
Gölgen bile gövdende değil, sen ise hâlâ,
Buldum sanıyorsun o bulunmazlığı bâzen!

Günler, gecenin bağrına zulmetli sığıntı
Renkler, siyahın bir tonu olmuş gibi yer yer...
Bilmek dediğin, bilmediğin şeyde kırıntı
Varmak dediğin, varmadığından geri bir yer...

Her şey ama her şey, bir oyun sahnesi aklın;
Âlem, ışığın beynine yansıttığı cümbüş.
Boşlukta ateşsin ya da bir kurguda yangın
Sen yoksun, izin yok; yaşamın sâdece bir düş.

Elsiz ve ayaksız yürüyorsun bu rüyâda
Gözsüz görüyorsun ve kulaksız duyuyorsun
Olmazlar olurken, bu masal yurduna peyda
Sen, sâde beden örtünü örtmüş; uyuyorsun...

Cismin desen; aslında yokun aynada hapsi
İsmin desen; alfâbede harflerden ibâret!
Üç beş yalan, üç beş de hayâl toplamı hepsi,
Bir nokta kadar yeryüzü; hiçlikten ibâret!

Bir düş; ama en sâhi sihirden daha gerçek
En tatlı şaraptan daha meczup, daha hunhar...
Her şey bu kadar boş, bu kadar çizgisi titrek,
Her şey bu kadar yok ve de her şey bu kadar var!..

Bilmedin

Yenilgiye gâlip gelmek denildi
Göz kururmuş, söz solarmış bilmedim.
Umutlara kâlbim hükmen yenildi
Ağlamak kâr, gülmek zârmış bilmedim.

İrâde kördüğüm, akıl bilmece
Kendini bilmeze bilgiler gece
Tenim yüreğime eder işkence
Hükümdara hüküm varmış bilmedim.

Mihnetin kahrını çekmeyen bilmez
Dağ ne doruk nedir çıkmayan bilmez
Gözlerin ardını bakmayan bilmez
Âlem sanılan darmış bilmedim.

Eğilmezmiş yere, beklentisiz baş
Yakarmış yüreği, tertemizse yaş
İltifat görmezmiş, yontulmazsa taş
Sevgi büyük kazanç, kârmış bilmedim.

En güzel çiçekmiş, insan, en çirkin
İhtiras yıkarmış, yok edermiş kin
Olmayı isterdim yârimle erkin
Kalem rehber, yazı yârmış bilmedim.

● İbrahim Berber

Ücra

Kederle inleyen ruhlar mustarip
Ne Şirin ne Aslı ne Leyla kaldı.
Başımız üstünde şu gök kubbede
Kaldıysa sadece vaveyla kaldı.

Aşk bize sıratı geçtik hülyadan
İrkilip uyandık korkunç rüyadan
Fayda bulamadık fani dünyadan
Bize bas edilmez bir bela kaldı.

Dinle bir haber var ömrün güzünden
Gün be gün içimiz kanar hüzünden
Kalbimize uzak bir aşk yüzünden
Can verdik ne gurbet ne sıla kaldı.

Gönül bahçemize girince kıran
Maziyi andım da düşündüm bir an
Ne yürük semai acemaşıran
Ne nihavent kaldı ne saba kaldı.

Kitaptan zihinden silindi bir bir
Unutuldu Mecnun Kerem ve Tahir
Yere kapaklandı sanla mefahir
Onlardan ne bir ses ne nida kaldı.

Bir Güz Günü

Doğada günübirlik hoş gezinti hevesim
Orman uğultusuna eşlikte ayak sesim
Önyargısız yürürken hangi yöne bakınsam
Sarı çeşitlerinden mora kadar bin resim

Hışır hışır yapraklar her renginden son güzün
Dinginliğin yanında gizli derin bir hüznün
Belirsiz tedirginlik, ıskalanmış bir şeyler
Gözün gördüklerini tarife yetmez sözün

Son yağmurla beslenip hafif kabarmış toprak
Görülmeyen canlara hiç yoktan yorgan yaprak
Ululuğu fısıldar ıssızlıkta uğultu
Yorgun pınarın suyu serin, durulmuş, berrak

Tozlarından arınmış ince cılga yolları
Geniş yapraklıların çıplaklaşmış dalları
Görkemli ağaçların kaçınıcı son güzüdür
Kalın gövdelerinde saklar nice yılları

Ortadan çekilmişler; ne sinek var ne böcek
Çalıda titreşen ağ kendi kayıp örümcek
Sıralı mevsimlerden oluşan bu döngüde
Yakında yağmur, kar var; rüzgâr serin esecek

Yaban güvercin çifti işi olura salmış
Kayalığın başında sanki seyrana dalmış
Doğada kimi avdır kimi fırsatçı avcı
Kuru otlar içinde bir kuştan tüyler kalmış

Ortalık ıssızlaşmış soğudukça havalar
Rengi uçmuş otlardan terkedilmiş yuvalar
İlkbahar telaşesi, yaz coşkusu kaybolmuş
Kuşlar kim bilir nerde, nasıl rızık kovalar

Değişim, dönüşüm ve başkalaşım her anda
Belli belirsiz izler bırakır her bir canda
Bir sonbahar havası daha soludu İmir
Şükrün hatırasıdır ömür denen zamanda

Bəsimdi

Səndən nə gözləyib, nə umasıydım,
Sən elə mənimçün haqsan, bəsimdi.
Bahar həvəsinlə payız ömrümə,
Bənövşə baxışı baxsan, bəsimdi.

Hər gün bir məclisdən min qat enən var,
Hər gün bir ünvandan geri dönən var,
Sənin sevdiyin var, səni sevən var,
Sənki gözü-könlü toxsan, bəsimdi.

Daş altda çiçək var ətrinə hayıf,
Oxunmaz, oxşanmaz xətrinə hayıf,
Şeirinin bir-iki sətrini sayıf,
Bir ətək qayğıdan çıxsan, bəsimdi.

Bir belə haqsızlıq bu şər içində,
Nadirin bir həsrət bişər içində,
Belə başıpozuq bəşər içində,
Bütövsən bəsimdi, sağsan bəsimdi.

Gəlib-Gedirsən

Hər gün ürəyimdən gəlib-gedirsən,
Yaxşı yol tapmısan gəlib-getməyə.
Elə yaxşısını sən eyliyorsən,
Qorxuram başqası gələ, getməyə.

Birdən səsə düşər, qulağın səsə,
Dinlə bu sözləri bir yalan kimi.
Hələ harasıdı ürəyim üstə,
Dünyanı gəzəcən Magellan kimi.

Elə sənsizlikmiş ümid-pənahım,
Hər şeyi yazıram qəmin boynuna.
Heç qübar eyləmə mənim səyyahım,
Dəmir çarığın da mənim boynuma.

Tələsmə yollarda astaca, aram,
Gör neçə gecəmiş, səhərimiz var.
İndidən deməyə biraz qorxuram,
Hələ o dünyaya səfərimiz var.

Tələsmə, adına biçilib bu yol,
Tələsmə, bu yolla tən gedənin yox.
Mənim ürəyimdə sən arxayın ol,
Qapıdan çıxanda ləngidənim yox.

Bu yol nə uzundur, nədə ki qısa,
Bu yol ömür ilə ölüm arası.
Qəlbimə yol saldın, amma hardasa,
Yolunu gözləyir kimsə, qadası.

Hər gün ürəyimdən gəlib-gedirsən,
Yaxşı yol tapmısan gəlib-getməyə.
Elə yaxşısını sən eyliyorsən,
Qorxuram başqası gələ, getməyə.

Aşka Yüzüm Kara Düştüm

Düşüp gönlümün peşine dolandım aşk vadisinde
Kara bahtın cilvesiyle vefâsız bir yara düştüm.

Huzur limanı diyerek sundum sinemi cömertçe
Yâr dilinden yüreğimde bin bir çeşit yara, düştüm.

Sevdâ sarhoşu gönlümün koştum peşinden çâresiz
Gönlü başkasına meftûn yâr yüzlü ağyâra düştüm.

Acı çeker her nefeste, aşk vurgunu yiyen kalbim
Ecelim telinde diye varıp zülf-i yâra düştüm.

Hazânımı kışkırtarak özendirip nevbahâra
Gönlümü dil-hûn eyleyen cilveli dil-dâra düştüm

Sarpa saran bu seferde sığınağım; sabr-ı cemil
Bîcâreyim; aşk ufkunda ümit bitti, dara düştüm.

Sevmekten suçlu bulundum yâr gönlünün kararında
Sürgün yedim hasretlere, hüküm giyip dâra düştüm.

Bâd-ı sabadır diyerek kokladım yâr nefesini
İlgıt ılgıt eridiğim kor ateşe, hâra düştüm.

Yâr sînesin sarmak için açıverdim kollarımı
Bin nâz ile kaçıp gitti hüsrânımı sara düştüm.

Sancı çektim gece gündüz sevdâm hayat bulsun diye
Gül bahçesi düşler iken onulmaz bir nâra düştüm.

Tek sermayem sevgim idi, örselendi yâr elinde
Geçmez akçe pula döndü, bitmez âh u zâra düştüm.

Şeyda bülbüller misali figân ettim yar bağında
Dut yedirip lâl eyleyen bağbân-ı gülzâra düştüm.

Kem talihim yüz vermedi şu sevda çölünde bana
Vahâ yüzlü seraplarda cefâkâr şah mara düştüm.

Sevdâ ile kanatlanmak okşamıştı yüreğimi
Gizemine akıl ermez bir çetin esrâra düştüm.

Yaz yağmuru bekliyordum sırlısıklam olmak için
Duygularımı donduran fırtınaya, kara düştüm.

Gül yüzlü rüya sanırdım yar uykusunda kendimi
Bilmezdim ki gecesini örseleyen kara düştüm.

Kapısını çaldığımda kıpır kıpır gönlüm vardı
Talan etti coşkuları derin bir efkâra düştüm.

Aşkın yüzünü ağartan gönül olmağı dileğim
Tek yürekle kalakaldım, aşka “yüzüm kara” düştüm.

Yusuf cevır etme kendine deyip sabrı kuşansam da
Bir hal bilmezsin yüzünden sevdayı inkâra düştüm

Medet

Ey rahmeti bîpâyân
Yetiş Allah'ım meded
Lütfun âlemeayân
Yetiş Allah'ım meded

Rahmeti hadden aşan
Ümmet oldu perîşân
Hurmet-i Nebî zî-şân
Yetiş Allah'ım meded

Zevk-i dünyaya daldık
Kibr ü riyâyâ bandık
Tevbe, amân aldandık
Yetiş Allah'ım meded

Gönderdin âyet âyet
Kur'ân gibi hidâyet
Bilmedik kadr ü kıymet
Yetiş Allah'ım meded

Sen Gaffâr u Rahîmsin
Afv u atâ Kerîmsin
Devâ dermân ferimsin
Yetiş Allah'ım meded

Kuluna gazâb etme
Dünyayı azâb etme
Biz eyledik sen etme
Yetiş Allah'ım meded

Soldu hayat gülleri
Sustu can büllbülleri
Açtık sana elleri
Yetiş Allah'ım meded

Narın erişti hemîn
Yükseldi âh u enîn
Yâ Dâfi'u yâ Muîn
Yetiş Allah'ım meded

Çâr köşe doldu âlâm
Kalmadı nişân u nâm
YâSettâr u yâ Selâm
Yetiş Allah'ım meded

Sen hastagâna Şâfi
Darda kalana Kâfi
Yâ Muâfi ey Âfi
Yetiş Allah'ım meded

Eyledik cürm ü hatâ
Aldanıp geldik mata
Selim'e eyle atâ
Yetiş Allah'ım meded

● Konuşturana: Hüseyin Kaya

Velud bir şairsiniz, senelerce şiire ara vermediniz, hayatınızın hiçbir döneminde sesinizi kışmadınız, başka türlere meyliniz olmadı. Şiirinizi bereketlendirin nedir?

Şiir yazmaya ortaokul son sınıfta başladım. Bunun sıkıntısını da çektim behresini de gördüm. Sıkıntısı; önümde bana yol gösterecek bir büyüğüm, bir ustam olmadı. Kendi kendime kafamı gözümlü yarararak binlerce şiir yazıp yüzlerce mahalli gazetelerde ve dergilerde yayımlattım. Benimle beraber şiir yazmaya başlayanların çoğu kaybolup gittiler. Başta bir heves olarak başlayan şiir yazma serüvenimiz hâlâ sürüyor. Çok yazmanın behresi ise yazdıklarımı başka şairlerin şiirleriyle karşılaştırmama vesile oldu. Kendi yerimi belirmeme açısından bu kıyas güzel oldu.

Bu işin mekteplisi olmak isterdim ama maalesef alaylısı oldum. Bunun sıkıntılarını çektiğim zamanlar da oluyor fakat bazen de kendi kendimi şöyle avutuyorum: “Mektepli olsaydım kim ne der nasıl der diye kendimi bağlamak zorunda kalırdım.” İnsan Allah’tan ne isterse Allah kalbine göre veriyor.

Şiir biraz da yara ışıdır. Yaran varsa hem yârin hem yaren vardır. Gönül toprakları yâr ve yarenle sürülür, ekilir, biçilir. Ben bir taraftan sürmeye diğer taraftan da ekmeye çalışıyorum. Biçme işi ise benden sonraki nesillere kalacak düşüncesini diri tuttuğumuzdan Allah’ın gönlümüze düşürdüğü ilhamla şiirimiz bereketleniyor.

Dizinin dibinde oturacağım bir usta olsa her şey daha farklı olurdu, diyebiliyor musunuz?

Bırakın şiir yazmayı önümde bana yol gösterecek okuma programına tabi tutacak birisinin olmasını ne çok isterdim. Allah yüzüme bakmış ilk okuma talimlerine Mustafa Necati Sepetçioğlu, Tarık Buğra ile başlamışım. Şiirleriyle ilk tanış olduğum şairler ise Yetik Ozan, Necip Fazıl Kısakürek, Abdurrahim Karakoç, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Bahaettin Karakoç, Dilaver Cebeci oldu. Biraz kendimi tanımaya başlayınca da Yunus Emre, Mehmet Akif Ersoy, Sezai Karakoç, Nazım Hikmet’i okudum. Geriye dönüp baktığımda da Allah’ın sevgili kulu olduğuma şükrediyorum. Bütün bunları okumadan Batı edebiyatından ya da günümüzdeki adıyla “dünya klasikleri”nden başlayabilirdim. O

zaman da nerde durduğum, okuduğum, anladığım, yazdığım, kime hitap ettiğim belli olmazdı. Günümüz şairlerine yazarlarına bir bakın, verdiği örneklerde batı birinci derecede öne çıkar. Hâlbuki bir milletin kendine özgü kültürel kodları vardır. Bir istesek de istemesek de bu kodlarla birbirimizi anlar ve çözeriz. Kılavuzun karga olursa kulağın da devamlı onun kaba sesiyle çınlar.

“Usta-çırak” meselesinin günümüzde yeniden yorumlanması gerekir mi?

Şiir talimi için beş yıl fena bir zamanlama değil. Bir usta, size beş yıl emek verirse ondan sonra kalfalık kuşağınızı bağlar. Ondan sonra birkaç yıl da bir başka usta yanında talim yaptınız mı şair olmaya aday oldunuz demektir. İlkokul ve üniversite arasındaki mesafeyi on beş yıl olarak düşünersek beş altı yıllık bir çıraklık dönemi uzun bir dönem sayılmaz. Bunu göze alacak çırak bulunur mu, orasını bilmiyorum. Şimdiki gençler öküz olmadan göpe yanaşmaya çalışıyorlar. Ben üç beş tane çırak buldum ama ne yazık ki hepsi bir yıl çıraklık yapmadan ustalık kuşağını nasıl kuşanırım düşünceyle hareket edince iplerini üzerlerine attım.

Günümüzde ustalık yapacak çırağına karşı sebat gösterebilecek kaç tane usta var orasını bilmiyorum ama çırak adayı olmadığından maalesef bu müessese işletilmiyor.

Aslında hepten bu müessese kalktı demek de zor sanki. Günümüz şairlerinden bazılarının etrafında sebatla bekleyen gençler de geliyor aklıma. Bu isimler yarın bir gün icazetli şair sınıfına girebilecek mi?

Dışardan bakıldığında bu ilişkiler dediğiniz anlamda usta çırak ilişkisi gibi görünse de öyle olmadığını maalesef görüyor, duyuyor, biliyorum. Her ne kadar bazı dergilerin dergâhına kapak atanlar o dergâhın müridi gibi hareket etseler de maalesef ortada ne mürit var ne postnişin. Herkes birbirini kandırmaya çalışıyor. Kim söylemiş bilmiyorum ama kendisine atasına babasına rahmet olsun: “Kendisi himmete muhtaç dede, nerde kaldı gayriye himmet ede!”

Usta çırak ilişkisinin buğday merkezli değil himmet merkezli olduğu bilincindeyim. Günümüz gençleri buğdayın peşinde olunca ona göre

de şeyh buluyorlar. İşte bu bahse konu şeyhler yellendiğinde müritleri havayı büyük bir iştahla içlerine çekerek “Bu yaşıma kadar burnuma çektiğim en güzel koku” deme yalakalığını gösterirken şeyh de ona göre müridini taltif ediyor maalesef. Tabirim biraz kaba oldu ama yolumuzu aydınlatan, düşünce dünyamıza tohumlar eken Mehmet Akif Ersoy: “Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek” demiyor mu?

Bir şairin şair olup olmadığına her şiir okuyan her şiir yazan karar veremez. Hele üzerinden mevsimler geçsin, vitrinin önünde ya da önde ikinci koltukta cam kenarında yolculuk yaptığı kimsenin aklında kalmaz. Akılda kalan ise edep duvarına taş, kum, Horasan harcı, yumurta, su mu oldu yoksa böyle bir duvardan habersiz mi yaşadı, onu zaman gösterecektir.

Dergi demişken siz de seneler evvel güzel bir şiir dergisi çıkardınız. Dönem şartlarına göre hayli nitelikli bir dergi idi Kırâğı. Sağ ya da muhafazakâr denilen kitlenin ilkleri arasında aslında çoğu yönüyle. Biraz Kırâğı’dan bahsedelim. Kırâğı, Tayyib Atmaca’nın lügatinde hangi manaları karşılar?

Kırâğı Şiir Dergisi, rüştünü ispat etmeye çalışmayan bu alanda bir boşluğu doldurmak için ve üç kişinin bir yıl boyunca destekledi daha sonraki yıllarda ise kendi ayakları üzerinde duran, reklam almayan, okuruna gönderilen bir dergiydi. Özellikle üniversitelerin olduğu şehirlerin kitappeverlerinde en çok satan iki üç dergiden biri oldu. “Sağ muhafazakâr” denilen çevrelerde yetişen şairlerin yolu bir şekilde Kırâğı ile kesişti. Hatta burada palazlanıp da edebiyat dergilerinin yayın yönetmenliğini yapan ahde vefadan uzak bir sürü insan oldu. Bütün bunların yanında yaklaşık otuz yıldır samimiyetinden bir şey kaybetmeden gönlümüze yakın duran yüzlerce arkadaşımızı bir araya getirdi.

Bir derginin varlığı ile yokluğu arasındaki mesafe hatıralarda kaldığı kadardır. Kırâğı; dostluğu, kardeşliği, ahde vefayı ön planda tutan bir dergi olarak yola çıktı. Kaliteden ödün vermedi. 11 tane şiir kitabı yayımladı. Maddi imkânsızlıklar yüzünden kapanmayan belki de ilk dergi oldu.

Kırâğı her önüne gelenin dergi çıkarmadığı bir zamanda kıt imkânlarla basıldı ama adından söz ettiren önemli bir dergi oldu. Kırâğı’nın bende kalan en uzun hikâyesi ise geriye dönüp baktığımda kalbimi kalbine yaslayacağım onlarca dost ve ahde vefadır.

Kırâğı yalnızca “boşluğu doldurmak” amacıyla çıkmamıştır muhakkak. Ne gibi ümitler ve hayaller vardı dergi çıkmadan önce zihninizde? Nasıl bir mecliste aldınız dergi kararını? Neler yaşadınız, hissettiniz o vakitler. Gerçi Sühan dergisinde “Kapanmış Edebiyat Dergilerinin Hikâyeleri” sayısında bir kısmını anlatmıştınız bu hikâyenin. Biraz daha dinleyebilir miyiz nasıl bir macera idi Kırâğı?

Cengiz Coşkun askerliğini asteğmen olarak yapıp ve askerde biriktirdiği paralarla bir giyim mağazası açmıştı. Ben memuriyete yeni başlamışım ve Mehmet Durmaz öğretmenliği bırakmış, bir dershanede çalışmaya başlamıştı. Mehmet ve ben iş çıkışlarında Cengiz’in dükkânına gidiyor bazen irticalen deyişiyoruz bazen de şiir üzerine muhabbet ediyorduk.

Ben bu arada Güneysu dergisinden ayrılmışım, dergicilik tecrübem var. O zamanlar taşrada ciddi bir edebiyat dergisi olmadığı gibi şiir dergisi de yoktu. Taşrada bir dergi çıksın ama büyük şehirlerde çıkan dergilerin kalitesinde olsun düşüncesiyle oturup projeler ürettik ve bu projeler sonucunda masraflarını üçümüzün karşılayacağı ve para ile satılmayacak bir dergi fikri çıktı ortaya.

Bir dergi, aynı zamanda gönül akrabalığı kura çağımız insanlarla “bizim de hem bu çağa hem de bizden sonraki çağa söyleyecek sözümüz var” demek için yayın hayatına başlayan bir dergi oldu. Bir dergi, böyle düşüncelerle doğmamış bir dergi ise kapandığında bir ağaçtan düşen yaprak kadar hükmü olmaz.

Kırâğı, yola çıktığında üç kişiydik ama yolda bize katılan gönül akrabalarımızın da samimiyeti sayesinde kendi kendine yeten reklam almadan çıkan bir dergi oldu. İlk defa bir şiir dergisi hem 45 günde bir hem de her sayısı farklı bir renkte basılan belki de tek dergi oldu.

Osmaniye’de ofset baskı yapan ilk matbaa ile Kırâğı’yı basması için dolar üzerinden anlaşma yaptık ama matbaacı sözünde durmadı. Her sayıda dolar üzerinden farklı fiyatlar istemeye başladı. Bu arada Cengiz Coşkun’un işleri bozuldu. Şimdi ki kafelere benzer bir kıraathane açtık ama burası da yürümedi ve Cengiz Coşkun Çorum’a taşındı. Kırâğı için geniş bir büro tuttuk ve evlerimizdeki kitaplarımızı buraya taşıdık. Bu arada bir bilgisayaram oldu ve gelen şiirleri daha rahat okunsun diye bilgisayar ortamına aktarıyorum ve çıktı alıp öyle dizgiciye gönderiyorum. Dizgici dizdikten sonra dergi nerede, hangi ilde basılıyorsa oradan bir ar-

kadaşımız tashihini yapıyor ve dergi böyle zor şartlarda basılıyordu. Bu zor şartlara rağmen 11 şiir kitabı yayımladık. İlerleyen dönemde yeni edebiyat dergileri çıkmaya başladı ve bize gelen şiirlerin kalitesi düşmeye başladı. Bunun üzerine dergiyi kapatma kararı aldık ve 27. sayıyı kapanış özel sayısı yaparak edebiyat dünyasından çekildik.

O zaman dergi Konya'da basılıyordu. Burhan Sakallı, derginin bütün işleri ile ilgileniyor ve dergi basıldıktan sonra otobüse veriyordu. O zamanlar Osmaniye'de otogar yoktu. Otobüs, bir petrolde duruyor, ben otobüsü o petrolde karşılıyor dergiyi alıyordum. Eski bir mobiletim vardı. Derginin birazını kucağımı diğerini de arka sepetliğe alıp büroya getiriyordum. Son sayının geldiği o gün dergiyi büroya getirdiğimde kutuları açıp dergiye bakamadım. Ancak dergiyi abonelerine gönderdikten sonra ağlayarak derginin kapağına dokundum ve günlerce kendime geledim.

Aradan bir yıl geçtikten sonra Kırâğı'da yazan arkadaşların ısrarları sonucu tekrar edebiyat dünyasına döndük ve bu dönüşümüzde Kırâğı sadece şiir dergisi olmadı. Deneme ve hikâye de yayımlamaya başladık. İkinci dönemin ilk sayısı yani 28. sayı Kahramanmaraş'ta Mehmet Narlı'nın ilgilenmesiyle çıktı. On gün içinde kitapçılara bıraktığımız dergilerin tümü tükendi. 28. sayının ikinci baskısını yaptırmak zorunda kaldık. Bu arada Cengiz Coşkun'un Çorum'dan da İstanbul'a taşındığını söylemeden geçmeyelim. İstanbul'da bir reklam ajansında çalışıyor, derginin aydınlar çıktıklarını otobüsle gönderiyor biz de nerede matbaa bulursak orada bastırıyoruz.

Dergi kısa zamanda kendini toparladı, kitapçılarda aranan bir dergi oldu ve hiç bir dergimiz geri iade edilmedi. Cengiz bir ara Osmaniye'ye döndü ve bir sebep göstermeden dergiden ayrılmak istediğini ve dergiyi Mehmet Durmaz ile benim sürdürmemi istedi. Cengiz çekilince Mehmet de çekileceğini ve benim dergiyi tek başıma sürdürmemi istedi. Uzun süre kendi kendimle cebelleşip durdum. Derginin asıl yükü zaten benim üzerimdeydi ve dergiyi devam ettirebilirdim.

Üçümüz bir sacayağı gibiydik. Onların yerini dolduracak başka arkadaşlarımız vardı ama belki de Mehmet ve Cengiz'in ayrılışını kimseye anlatamayacağımdan istemeyerek de olsa bir daha çıkmamak üzere derginin kapanmasına son kararı ben vermiş oldum.

Kırâğı devam etseydi belki daha güzel işler yapacaktı ama demek ki Kırâğı'nın ömrü de bu kadarmış vesselam.

Eskişehir'de de bir dergi maceranız oldu, buna da değinelim derim. Kırâğı kadar aşikâr olmadı Ardiç'ın serüveni galiba. Ardiç dergisinde de Kırâğı'daki heyecan, ruh var mıydı? Farklı bir ildeydiniz ve Kırâğı'nın üzerinden epey zaman geçmişti. Yeniden dergiciliğe sizi iten sebepler nelerdi?

Eskişehir'deki sürgün yıllarımda okumak ve çok az yazmak üzerine planlar kurmuştum ama Osmaniye'deki hesap, Eskişehir'e uymadı. Beni Eskişehir'e davet eden Burhan Sakallı hem Kırâğı şairleri arasında önemli bir yere sahip hem de Kırâğı'nın Konya'daki tashih, baskı, dağıtım işlerini omuzlayan, kalan dergileri otobüse yükleyip Osmaniye'ye gönderen kadirşinas bir dosttu. Odunpazarı Belediye Başkanı olmuş, bize de davetine icap etmek düşmüştü. Ardiç dergisi biraz da Burhan Sakallı'nın fikriydi. Mustafa Özçelik ağabey de bu arada Başkan Danışmanı olmuştu. Eskişehir'de muhafazakâr kesimin sesinin soluğunun çıkmadığı dönemlerdi. Mustafa Özçelik, Fatma Şengil Süzer, Mehmet Konukçu, Bilal Akan ve dergimizin sahipliğini üstlenen Burak Kılıç isminde bir arkadaşla yola çıktık. Gayemiz, uzun süredir bir yerlerde yazmayan daha doğrusu kendine çekilen şairlere yazarlara ulaşarak onları tekrar edebiyatla barıştırmaya çalışmaktı ama bunda başarılı olamadık.

Eskişehir'de iki üniversite olmasına rağmen muhafazakâr kesimde kültür ve sanatın içini dolduracak insanlara ulaşmakta zorlandık. Hatta Türkiye Yazarlar Birliği Eskişehir Şubesini açtık ama devam ettiremedik.

Ardiç dergisinde Kırâğı'daki heyecanı yaşamak elbette mümkün değildi. Ataların şu sözü buraya iyi gider herhalde: "At bulunur meydan bulunmaz, meydan bulunur at bulunmaz." Geriye dönüp baktığımda ise 18 sayılıklı da olsa hoş bir seda bırakmak güzel bir şey diye düşünüyorum.

Belki muhabbetin biraz dışında bir konu ama yine de sormak istiyorum. Sizin ifadenizle "Kendine çekilen şair ve yazar"lar sizce niçin edebiyata küsüyor bir süre sonra. Sizin de var yazma hususunda değilse bile yayımlama hususunda sizin de bu tarz küskünlükleriniz oluyor mu mesela?

Kendine çekilmeyi biraz da içimde yazmayı, yaşamayı sürdürmek anlamında kullanıyorum. Şair/yazar/insanın belli bir süre böyle bir hayatı yaşamak zorunda kalması da bir bakıma uzlete çekilme olarak kabul edilebilir. Konuyu biraz daha derinden alırsak bunun adına "itikâf" da diyebiliriz. Bu uzlete çekilme ya da itikâf süresince insan çevresini

ve kendisini gözlemler. Yapmak istediklerini planlar, yaptıklarını gözden geçirir. Candan ve candan dostlarını birbirinden ayırır. Kendisi için mi yoksa kendisinden sonraki nesillere olan borcunu ödemek için mi yazdığına karar verir.

Aslında kendime çekilmeyi biraz da iç hesaplaşma olarak görüyorum. Yazmak ve yayımlatmak tamamen yazar ve yayıncının arasındaki samimiyetle doğru orantılıdır. Yazdığınız dergilerde ya da kitaplarınızın yayımlandığı yayınevleriyle ne kadar gönül akrabalığınız varsa o kadar verimli olursunuz. Her ay sekiz dergide; sekiz şiir, dört yazı yayımlıyorsanız ya sizde bir sıkıntı var ya da dergi yönetmeni tarafından dolgu malzemesi olarak kullanılıyorsunuz demektir. Kendine çekilen şair ve yazar da bu durumdan vazife çıkararak köşesine çekiliyor, davet aldığı dergiler kendine uymuyor, kendisinin yazmak istediği dergilerdeki köşelerse çoktan tutulmuş, bundan dolayı pek bir yerde görünmek istemiyorlar.

Gönül rahatlığı ile şu dergi benim yazacağım dergi diyemiyorum çünkü edebiyatta farklı bir yerde durmam “köylülük” olarak algılanıyor. İşin kötü tarafı bizi böyle suçlayanların da şehirde bedevi gibi yaşadıklarını biliyorum.

Evet, tarz olarak farklı bir yerde duruyorum. Aslında bana göre farklı bir yer değil, olmam gerektiği yerdeyim ama yaşadığım çağda geleneksel şiir ya da serbest şiir deyince ne anlaşılması gerektiğinin içi hâlâ doldurulamadığından herkes kavram karmaşalarından istifade ederek işi geçiştirmeye çalışıyor. Bütün bu olumsuzluklara rağmen söylemem gerekenleri daha doğrusu gelecek nesle karşı sorumluluğumu yerine getirmek adına söylemeye çalışıyorum.

Bir şair/yazar/insan dünyadaki zamanını “Lale Devri” olarak geçirirse kendisinden sonra gelecek insanlar onun kemiklerine söver. Akletmek/fikretmek/yazmak/yaşamak sorumluluk almak demektir. Ya da Derviş Yunus’un: “İlim ilim bilmektir/İlim kendin bilmektir/Sen kendin bilmezsin/Ya nice okumaktır” diye sözü özetlediğidir.

Sizce zaman ayıklayacak mı bazı şeyleri, bahsettiğiniz tavırla yayıncılık yapan dergileri ya da bu dergilerde yayımlanan ürünleri mesela? Ümidiniz var mı buna dair? Ümidimiz olmalı mı? Tamam, biz bildiklerimizden mesulüz ancak ya bundan sonrasının edebiyatı, sanatı böyle ise ve böyle kalacaksa sonraki nesle? Bunu da düşündüğünüz oluyor mu?

Çinlileri sevmem ama zannedersen bir ata-sözlerinde “Geleceğin köprüsünü bugünkü nesiller yapar” derler. Günümüz şair/yazarlarından çok azının yazdıklarını okur daha ziyade bizden önce ya da bizlerden büyüklerin yazdıklarından besleniriz. Günümüzde adı ağızlarda sakız olan ama edep ve edebiyat adına cürmü kadar bile yer tutmayan yüzlerce şair/yazar var. Ne yazarlar ne söylerler, neyden haber verirler, bizi nereye götürürler kimse bunun hesabını yapmıyor.

Günümüzde yayımlanan dergilere şöyle bir bakın. Dergi yönetmenlerine sorsanız derginin bir yayın politikası vardır ama gelin görün ki bu politikanın ne olduğunu kendileri de bilmiyorlar. Bir şair/yazar aynı ayda onlarca dergide yazıyor. Bu ne veluttuk kardeşim? Şair misin? Yazar mısın? Pazarlamacı mısın ya da megaloman mısın? Soru işaretlerini uzat uzatabildiğin kadar.

İnsanın gönül bağı kurabileceği bir dergi olur, haydi bunu biraz çoğaltalım üç olsun ama dördüncü dergi varsa bunun arkasında başka hinlikler ararım. Zaman zaman benim de bir ayda üç dört dergide yazım ya da şiirim yayınlanır ama şu dergi de benim dergim dediğim bir dergi yok son on yıldır.

Biz yaşadığımız bu çağda bir edebiyat köprüsü kuruyoruz. Bu köprünün kilit taşı köşe taşı, araya dökülen kırıntı taşlar, kumu, yumurta akı, suyu kim olacak belli değil ama bu köprü yapılacak. Önemli olan bu köprüde bir kum tanesi ya da bir su damlacığı kadar bile olsa işe yararlı olup olmadığımızdır.

Geçmişten günümüze ne kadar dergi çıktı bilmiyorum ama kaliteli ürünler yayımlayan dergilerin adı, her devirde yenilenerek bir sonraki devre taşınmıştır. İyi şair/yazar da bir ardıc tohumu gibidir. Derginin birisinde tutunacak bir yer bulur ve yıllar sonra bir ardıc ağacı olur.

Bu hususta çok konuştum biliyorum ama sözün özetini bulmak için de bir sürü arayış içine girmem gerektiğinin farkındayım. İşin özeti şu: Nasıl bir hayatı yaşıyorsanız o hayatın edebiyatına, sanatına, kültürüne katkı sunmaya gayret edersiniz.

Hayatımızın inişleri çıkışları olduğu gibi bu bohem edebiyatın da inişleri çıkışları olacaktır. İnsana dokunmaya başladığımız andan itibaren hayata da dokunmaya başlarız inşallah.

I Sonet

Ölür bələyində yaz çiçəkləri,
Ətrini küləklər alıb aparır.
Arılar sevməyir hörümçəkləri,
Çünki torlarına salıb aparır.

Vədəsiz yağışın izi dərinə,
Küləklər şütüyür hey harın-harın.
Bəxti gətirməyir böcəklərin də,
Dönürlər yeminə qarışqaların.

Bülbüllər avazla oxuya bilmir,
Sevənlər həvəslə toxuya bilmir,
Sevdiyi qızların saçına çələng.

Mələşən quzular çəməndən küsür,
Çaylar yağış altı çiməndən küsür,
Nədən tərpənir bəs bu yaz belə ləng.

II Sonet

Nədən tərpənir bəs bu yaz belə ləng
Nədən Günəş canı isidə bilmir.
Gedir qışla yazın arasında cəng,
Qulaq deyiləni eşidə bilmir.

Biz kimik baharın ömründən kəsib,
Calayaq sərt üzlü qışın ömrünə.
Sanki tarlalarda qara yel əsib,
Boynubükük qalan xışın ömrünə.

Süfrə hər fəsildə çörək istəyir,
Süfrəyə gələnlər əmək istəyir,
Kimsə qəbul etməz belə ərkləri.

Qoymayın sifətlər boza dönüşsün,
Qoymayın ürəklər buza dönüşsün,
Günəş də isitməz buz ürəkləri.

III Sonet

Günəş də isitməz buz ürəkləri,
Mərhəmət yoxdusa, o cana hayıf.
Yüklər qançır edər hey kürəkləri,
Gödəmə qul olan insana hayıf.

Yenə min ümidlə açılar sabah,
Baxışlar dikilər sökülən dana.
Xalqın ruzisini bol eylə, Allah,
Qoyma möhtac olsun insan insana.

Olsa, dəyanəti əlindən gedər,
Olsa, ləyaqəti əlindən gedər,
Ehtiyac öldürər ruhu, edər çəng.

Dəyişər dünyanın gərdisini də,
İtirər döyünmək vərdişini də,
Əgər dəyişməsə qəlblərdə ahəng.

Denize Selâm

ismini dilime nakşedeceğim
fermana mührünü vur yeter, güzel.
yalnız gezip durma sevda çölünde
yokluğun varından bin beter, güzel.

yurt tuttun kalbimin تنها yerini
kestiğin boynuma koydun serini
kabuksuz yarama serdin terini
bipervan arından bin beter, güzel.

emsal-ı mecnundur suskunca hâlim
menzil-i maksuda varmıyor zalim
mabet aratıyor dertli ahvalim
kârın zararından bin beter, güzel.

hayatı çinceden zor bulur şair
menekşe rengini mor bulur şair
gönlünde her daim kor bulur şair
rüzgarın harından bin beter, güzel.

denize selama duralım senle
mevtayla kelama varalım senle
ipekten ibrişim saralım senle
düzlüğün yarından bin beter, güzel.

elif kametinle gez mezarımda
sen atan kalbimi sez mezarımda
en güzel şiirin yaz mezarımda
kabrim diyarından bin beter güzel.

Umudumuz Çocuklar

Ay-ulduzlu gök bir balon uçuyu
Kaldırın başıyız baxın çocuklar
İlim irfan sanat ardına düşün
Ay ay üskeklere çıxın çocuklar

Unutmayın yurdu ata ilini
Her zaman siyleşin ana dilini
Can verseyiz salmayın hak yolunu
Milletin şafakı yaxun çocuklar

Allah'ın dinini hak ayetini
Ana babayızın vasiyetini
Öğretmenin her söz her hikmetini
Kulaklarınıza taxın çocuklar

Ana yurda yaban ayağlar girmiş
Bahçe bağımızın yemişin dermiş
Yurt üstüne gece örtüğün sermiş
Mum kimi canıyız yaxın çocuklar

Milletimiz için hele fırsat var
Bizi kurtarmağa ilim sanat var
Gülen üzüyüzde âb-ı hayat var
Coşğun çaylar kimi axın çocuklar

Anemon

Alyam, sevdikçe büyüyen anemon çiçeğim
Ah ekber ruhu yerin, kanadı kanayacak
Ben o sıcak günlerin birinde geleceğim
Dokunduğum her yerin dillenip konuşacak
Alyam sevdikçe büyüyen anemon çiçeğim.

Leylim bir geceyim, masalında Şehrazat'ın
Bin birinci hikâye, benim doğum saatim
Sulara akıtın beni, rüzgârın önüne katın
Mevsimler ılık hâlâ, gül kokuyor bak etim
Leylim bir geceyim, masalında Şehrazat'ın.

Yaralı bir kuş gibi yaşadığım bu melâl
Biraz buğusu aşkın, biraz cennet kokusu
Kaç mevsim gördüğüm, hayal içindeki hayal
Senin sol göğsünde bir güvercin uykusu
Yaralı bir kuş gibi yaşadığım bu melâl

Ah o beyaz gece, dudağı leylaklı mevsim
Belki on bin yıldır at sürdüğüm yasına
Ah o kutsal yağmur, etimde hissettiğim
Dağılan kırkikindim, kalbimin atlasına
Ah o beyaz gece, dudağı leylaklı mevsim

Qızım/Kızım

Fikrini vermə nə elmə, nə də ürfanə, qızım!
Çoxdur elmin zərəri din ilə imanə, qızım!
Oxuyub elmi, evin eyləmə viranə, qızım!
Yoxdur elmin səməri qövmi-müsəlmanə, qızım!

Dərsü məktəb sözün, ol lal, gətirmə dilinə;
Qələmi xarici məzhəb kimi alma əlinə,
Vurma ləkə daha, Allahı sevərsən elinə,
Elm bir şeymi, verə mənfəət insanə, qızım?

Nə rəvadır salasan möhnətə qəmsiz başını,
Edəsən xalqın arasında xəcil qardaşını;
Get bişir evdə, bala, düşbərəni, bozbaşını,
Verginən meylini xingalə, fisincanə, qızım!

Otur evdə, atanın eylə pinə çul-çuxasın;
Ananın bitləginən sübhü məsa baş-yaxasın.
Elm üçün insan atarmı atasın, həm anasın?
Ağlını başına yığ, heç olma divanə, qızım!

Evdə ol, çıxmaginən sən, bala, bir dəm eşiyyə;
Et təmiz, yaxşı süpür, diqqət elə ev-eşiyyə;
İnəyə yem veribsən, qulluq elə it-pişiyyə;
Bəsləyib, sonra sula, yaxşı bax heyvanə, qızım!

Yaşın oldu on üç, ay qız, səni verrəm bir ərə,
Bir müqəddəs kişiyyə, pulluya, bir bəxtəvərə;
Vermərəm boynu qıraxmallıya, ya injenerə,
Razı olmam düşəsən zülm ilə zindanə, qızım!

Yüzleşme

Sonbahara yelken açtın ne kaldı ki kışa gönül.
Bezm-i Elestteki sözü unutmadan yaşa gönül.

Kaygı sarıp etrafını tenhalara çekilmeden
Muhabbeti feda ettin hangi mühim işe gönül.

Gök gürelese, şimşek çaksa hayret dolu bakışlarla
Gölgelerin peşi sıra gezdin şaşa şaşa gönül.

Ataletin çamuruna gömülerek bu dünyada
Kim kaybetmiş, sen bulasın rahat, huzur, neşe gönül.

Bülbül olmak yaraşırdı gonca gülün diyarında
Bir serapa kapılarak aldanırsın düşe gönül.

Yalnız geldin bu âleme yapayalnız gideceksin
Hevâ, heves terkisinde ömür gitti boşa gönül.

Aynalarla yüzleşmeden terk-i diyar eyleyerek
Yeryüzünde gizlenecek var mı kuytu, köşe gönül.

Delikanlı zamanların geçti yaz yağmuru gibi
Sırtın gelmez sandın belki, bin hamleyle tuşa gönül.

Aslı toprak bedenini gezdirerek bunca zaman
Bağlandığın her ne varsa kaçtı koşa koşa gönül.

Rüzgârlara kapılarak düştün umudun peşine.
Sarıldığın hayalleri dönüştürdün kuşa gönül.

Durulursun sandım ama tükenmedi arzuların
Bekledim ki takıldığı yokuşları aş a gönül.

Coşkun akan sele meylin, berrak sular uzağında
Müstahaktır şu başımı vursan taştan taş a gönül.

Sevda yüklü kervanları terk ederek yol aradın
Yolda kaldın; gönüllerden, gözden düşe düşe gönül.

Bənövşəm

Çox çalıştım, bu dünyada karım yox,
Səndən başqa cah- cəlallı varım yox.
Qış gəlibdir dağlarımda qarım yox
Yaz gələndə görüşerek, bənövşəm.

Adın çəkməm, nərgiz məndən inciyər,
Yaz gəlməsə qar altında linciyər,
Səni kimsə dərər, bil mənimsəyər,
Söylə, nə vaxt bir düşərik, bənövşəm?

Gülləri dər, dəstə-dəstə dəstələ,
Mahnı düzəlt, sən onları bəstələ,
Yalqız qalma, hərdən sən məni səslə,
Qoy yaradaq biz bir birlik, bənövşəm.

Hər yan güldür, boylanıblar, boya bax,
Çəmən dolu al çiçəkdir, saya bax,
Sən boy atma, nə özünü oda yax,
Başdan başa sən bir sirlik, bənövşəm.

Bənd qalandı qol-qol oldu uşaqlar,
Sədd yaratdı qırılmayan qurşaqlar,
Həbs edildi bircə -bircə dustaqlar,
Göz yaşların suyu dirlik, bənövşəm.

Dözənmədim bəndi qırdım, ayırdım,
Özüm üçün möhkəm qala qayırdım.
Atılaraq o qalanı mən yardım,
Mən də vardı bir fənd, girlik, bənövşəm.

Gönül Dağı

Muhabbet ilmeği atılan yerde
Örülür sevdanın gönülde ağı
Maşukun bakışı mağrur sergerde
Âşığa vurulan bin gönül dağı

Mızrap dokununca aşk ile tele
Bir ömür beklenir belki yâr gele
Dışından pek kavi görünse bile
İçinden yıkılır her gönül dağı

Sırta değen kara sevda değneği
Kavurur hasretin odu sineyi
Yâr batırır yırtık kalbe iğneyi
Attığı her teyel gönülde ağı

Altında üstünde kalınmaz belde
Uzaktan selam da salınmaz belde
Naçar kuşatılıp alınmaz belde
Âşığın sevdada gönül durağı

Bitmez hikâyesi kadim cenklerin
Gözlerde kan/at/lı uçan renklerin
Kıymeti ölçülmez şol mihenklerin
Süveyda karası gönüldür ağı

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

100.on5haziran2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

tayyib atmaca

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak
armada/2 d blok nu: 6
onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 100. sayı 15 Haziran 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

● Ömer Demirbağ / Gazel / 4

● Talip Ayan / Bir Hâl Var/ 5

● Zakir Fəxr /

“Çiynimdə Tabut Gəzirəm” / 6

● Mustafa Pınarbaşı /

Canda Bir Yonga / 7

● Yılmaz Öksüz / Kurban Gazeli / 8

● Haşim Kalender / Gözlerim / 9

● Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile

Şiir Yürüyüşü -2-/ 10

● Hənifə Şəbnəm/ Gecələr / 14

● Âşık Aliyar Arslan / Görün Siz / 15

● Sezai Çiçek / Yol Bulamadım / 16

● Emine Savaş / Cümbüş-ü Zemin / 17

● Elvin Mütaliboğlu / Yoxdur / 18

● Aslan Avşarbey /

Baharı Ne Zaman Bu Kışın/ 19

● Sebahattin Karadaş / Bu Gece / 20

● Üner Dilek / Yorgunluğum / 21

● Osman Akçay / Ariflerin Yolu / 22

● Ömer Ekinci Micingirt /

Düş'e Düşen Dörtlükler / 23

● Metin Özarslan /

İki Dünya Arasında / 24

Yüze Yüze Yüze Geldik

Fikir, insanın iç dünyasında toprağını arayan bir tohum gibidir. Bazen toprağa düşer düşer düşmez kurda kuşa yem olur. Topağı yarararak günü selamlayan tohum ise önce fidan olur daha sonra da mevsimlerin yoğurmasıyla birlikte ağaç olup meyve vermeye başlar.

Geleneksel şiirimizin horlandığı, neredeyse yok sayılmaya başlandığı, zevkten, estetikten, iç sesten, manadan, mecazdan, metafizikten uzak, insana dokunmayan deli saçması sözlerin şiir olarak kabul gördüğü her çağda söylenegelmiştir.

Türk şiiri coğrafyasının toprakları o kadar mümbit ki ne ekerseniz ekin, ektiğinizden fazlasını alırsınız ama aynı toprağa yıllarca aynı tohumu da ekerseniz toprağı dinlendirmemiş hatta yormuş, bundan dolayı da zaman içinde toprağın verimsizleşmesine sebep olursunuz.

Aruz ölçüsüyle yazılan şiirlere “saray”, hece ölçüsüyle yazılan şiirlere “halk” şiiri denilmesinin altında yatan gerçek öyle tahmin ediyorum ki kendi şiir köklerimizimizin kazınması için ortaya atılan bu fikirler, zaman içinde benimsetilmeye çalışılmış ve bunda da başarılı olunduğu tahayyül ediyorum.

Aruz ve hece şiirinin yüzlerce farklı ölçü ve kalıplarıyla yazılan şiirleri tanımadan/okumadan, bu şiirlerin ruhundan gıdalanmadan günümüz “modern” şiirini yazdığını zannedenler hayatlarının bir döneminde bu şair/şiirleri tanıdıklarında havanda ne kadar su dövdüklerinin farkına varacaklardır.

Hece Taşları dergisi, biraz da kendi köklerimize dönmek, aruz ve hece ölçüsüyle yazılan şiirlerin de devirlerinin kapanmadığını ya da serbest şiir yazarların aruz ve hece şiiri talimleri yapıp, şiirin elde dokunan bir halı/kilim gibi nasıl göz nuru dökülerek dokunduğunu hatırlatmak amacıyla yola çıkmıştı.

Yol, yoldaşla güzel olur. Dört arkadaşla birlikte hazırlıklar yapmıştık. Yol güzergahları belirledik ama yola çıkacağımız gün gelip çatığında arkadaşlarım gelmediler. Kendi kendime ‘bu yolu tek başıma yürüyebilirim’ kararına vardıktan sonra 15 Mart 2015 tarihinde Eskişehir’de yola çıktım.

İnsan doğru bildiği yolda tek başına kalsa da zaman içinde yolda gönlüne göre yeni yoldaşlar edinebilir, bunu zaman içinde gördüm. İki yıl amatörce hazırladığım sayfa tasarımını Âdem Konan’ın desteği ile daha profesyonel hâle getirmeye çalıştım. Bu zaman zarfında yorulduğum, usandığım zamanlarda gerek derginin gidişatı, gerekse içeriği ile ilgili, Tacettin Şimşek, Mehmet Durmaz ve özellikle derginin son okumasına yaparak en küçük bir ayrıntıyı gözden kaçırmadan her sayının bir önceki sayıdan daha güzel olması için gönül teri döken Metin Özarıslan’a ve derginin kapağı için on binlerce fotoğraf arşivini tarayarak güzel kapaklar armağan eden Yasin Mortaş’a teşekkür ederim.

Hece Taşları dergisi, gerek edebiyat dergileri arasında gerekse e dergi olarak yayımlanan dergiler arasında devamlı kendini yenileyerek geleneksel şiirimizin yeniden edebiyat ortamına taşınmasına katkı sunmaya devam ediyor.

Ömrümüz oldukça, sağlığımız elverdiği müddetçe bir hoş seda bırakabilmek için hece sularında kulaç vurmaya devam edeceğiz.

Ne mutlu bizimle yolda olanlara, yoldaşlığını sürdürenlere...

Gazel

Taşınmaz dertten âhım gitmeyim cânâne der gitmez
Sabâ öyleyse var sen anlat ahvâlîm gider gitmez

Bu hicrândan öbür hicrâna savrulmak işin kârın
Toparlan artık ey gönlüm bu hâl-i derbeder gitmez

Muhârip yolcudan iz yok sırât-ı müstakîm tenhâ
Ne hikmet nefis ü şeytan karşısın bir harb eder gitmez

Kanat çırtıkların artık yeter dünyâda ey rûhum
Bakarsın tekliyor durmaktadır ömr-i heder gitmez

Vuran nabzımda rakkastır ömür sâat-be-sâat ki
Gider hep böyle sâkin sanma bir gün pes eder gitmez

Gönüller yap eyâ mi'mâr ki evler yapmadan yeğdir
Kalır geçmez kabirden erte şol dîvâr u der gitmez

Gönül Allâh'a dön Allâh ü Allâh söyle hep yoksa
Yer etmiştir kalır dâim derûnundan keder gitmez

Bir Hâl Var

sen bir meyvesin ben bir yaprağım
nasıl tutar bizi dalda bir hâl var
siyah, gözlerinde bir başka renktir
yeşili bilemem al da bir hâl var

sardın çepeçevre önüm ardımı
sensin tabibim kim bilir derdimi
yine sana döndüm sen duy virdimi
göz hep bakar amma dil de bir hâl var

şu deli gönlü ne diye eğlersin
bir güzel kapıya geldik neylersin
yol uzundur veysel sen de söylersin
kim hancı kim yolcu yol da bir hâl var

gel dersen gelirim bir emir gibi
alışırım sana bir esir gibi
busen dudağımda zehir gibi
hiç kalmamış tadı bal da bir hâl var

ben yokum ki ne bakarsın cismime
sözlüklerde yer bulunmaz ismime
kim var yüzümde bir bak resmime
böyle değildin sen gül de bir hâl var

kime bakmış önce o şehla gözün
hep sana dönerdim aynaydı yüzün
gelmemişsin bir kez hiç yok ki izin
hani sen canandın kul da bir hâl var

“Çiynimdə Tabut Gəzirəm”

Alışdım tək daşımağa,
Çiynimdə yük daşımağa,
Yer yox bir tük daşımağa,
Çiynimdə tabut gəzirəm.
Dolaşıram daşı-daşı,
Nə zər, nə yaqut gəzirəm.

Düyün-düyün yollarımı
Aça-aça oxuyan, bir
Kökdən düşmüş ud gəzirəm
Çiynimdə tabut gəzirəm.

Gəzirəm dörd bir tərəfi
Bilmirəm, yolum haradı?
Çəkir məni sirr tərəfi,
Ölümü gördüm deyəsən,
Görəsən olum haradı?

Suyuna dodaq dəyməmiş,
Köksünə ayaq dəyməmiş,
Sinəsinə ox dəyməmiş
Gözdən uzaq yurd gəzirəm
Çiynimdə tabut gəzirəm.

Dörd yana meydan sulayan,
Səsi ruhumu dalayan,
Axirət deyib ulayan
Yalqız qalmış qurd gəzirəm
Çiynimdə tabut gəzirəm.

Balalar çiçək doğulur,
Gül doğulur balalar,
Balalar göyçək doğulur,
Qul doğulur balalar,
Torpaqdan altun doğulur,
Daşlardan yaqut doğulur,
Nədənsə şair doğulan
Çiynində tabut doğulur.

Çox göynətdi ürək məni,
Dərdsiz ürəyə qurd düşər.
Silkələmə, fələk, məni,
Çiynimdəki tabut düşər!..

Canda Bir Yonga

yüreğimden öte yere akamam
anne, ısrar etme, bu mezar benim
güzel görürmüşüm güzel bakarsam
dağı duman eden bu nazar benim

bu yerde bir daha kim sever beni
bir ses diyor bana, göver de göver
bana bir tebessüm reçetesi ver
bu kahrolup duran intizâr benim

bu dünya evinde ömrüm kirada
canda bir yongadır, ermek murada
bir dereyim, kaldım iki arada
bu gülistan benim, bu hazan benim

kim arzu edince güleliyorsa
bir hikmeti vardır, bileliyorsa
yaradan murâdı dileliyorsa
ağzım kuş da tutsa ne yazar, benim

Kurban Gazeli

Bugün bayram günidür rûzı yâre kurban et
Giyin takvâ libası hazzı yâre kurban et

Varıp yâdın eline bahs-i ağyâr eyleme
Hakkı söyle mansurca sözü yâre kurban et

Devir benlik putunu ölsün kibir nemrudu
Yan ateşe halîl ol közü yâre kurban et

Görmez ise gözlerin kuyudaki yûsufu
Çekil beytü'l-hüzüne gözü yâre kurban et

Ver bıçağa tenini dosta çevir yönünü
İsmâil ol gel ey can özü yâre kurban et

Kini nefreti unut gönüle sevgi dokut
Mûtû kable en temût bezi yâre kurban et

● Haşim Kalender

Gözlerim

Yaşın bedenimi boğana kadar
Ağla ey gözlerim durmak neyine
Ölüp de yeniden doğana kadar
Işıklarda sefa sürmek neyine

Dünya bir nimettir renkleri ile
Bulut ol yağmur yağ açan gül ile
Toprak olacaksın ve bile bile
Ahvali tozpembe görmek neyine

Her lokmada hesap sorulacaksa
Ahiri koşanlar yorulacaksa
Gün gelince mizan kurulacaksa
Şu fani dünyayı dermek neyine

İnsanı boğarken farklı günahlar
Akşamı selamlar bütün sabahlar
Tükenen nefese kâr etmez ahlar
Sonsuzu bir güne vermek neyine

Dünya gölgeliktir gelip gidene
Kalender günahlar yükür bedene
Bin rahmet arkamdan dua edene
Uyuhta nefsinin yermek neyine

● Konuşuran: Hüseyin Kaya

Kavurganın yanarı sıçrar, derler bizde. Uzasa da konuşalım dergi meselesini. Hece Taşları'nın yayın dünyasına girişi yukarda saydığımız tüm rahatsızlıklara karşı bir tavır, duruş da içeriyor mu? Nasıl ortaya çıktı bu dijital yayıncılık işi? Senelerdir devam eden bir dergi Hece Taşları, zihninizde belirlediğiniz bir durak var mı?

Doğru dersin kavurganın yanarı sıçrar. Günümüz insanının önüne yulaf, çavdar, arpa, yulaf hangisini koysanız koyun, bunların bir tahıl türü mü olduğunu bile bilmezken sen kavurgadan söz açıyorsun aşk olsun.

Hece Taşları'nı çıkarmadan önce dört arkadaşımızla gelenekten geleceğe bir yolculuğa çıkmaz üzere kavilleşmiştik. “Sen yürü biz de ayakka-bımızı giyiyoruz sana yetişiriz.” diyen arkadaşlarımı yetişsinler diye sık sık mola vererek bekledim ama gelmediler. Yol yoldaşla yüründüğünde meşakkati azalar. Bu arkadaşlara kırgın mıyım? Hayır. Bana tek başıma yol yürümeyi öğrettiler. Bu da benim için ayrı bir kazanım oldu.

Günümüzde adına “modern” şiir denilen serbest şiir haricinde şiiri, şiir kabul etmeyenlerin yanı sıra hece şiirinin dışındaki şiirleri de şiir saymayan bir anlayış var. Hâlbuki şiir hece de olsa serbest de olsa şiirdir. *Külüngün Taşlara Çizdiği Nakış* ile başlatmış olduğum hece yolculuğunda hece şiirinin içinde kalarak yeni arayışlar içinde girdim. Gerek edebiyat dergileri gerek şair dostlar benim bu arayışımı görmezlikten gelerek neredeyse bana “halk şairi” yakıştırmaları yapacaklar ama işin garip tarafı, halk şairi kime denir onu da bilmiyorlar. Halk şiiri deyince sadece hece ile yazılan bir şiir türü olduğunu zannedenler; Necip Fazıl Kısakürek'e, Abdurrahim Karakoç'a, Niyazi Yıldırım Geçosmanoğlu, Dilaver Cebeci, Nurullah Genç vs. şairlere ne diyorlar orasını bilmiyorum. Hece şiirinin ölçülerinden tutun da türlerine kadar onlarca farklı örneği varken serbest şiirin kendi içinde kaç tane örneği var onu da maalesef bilmiyorum. Bütün dergilerin hece şiirini vebalı gördüğü bir dönemde Hece Taşları dergisinin çıkmasını, sadece hece ve aruz ölçüsüyle yazılan şiirlere yer veren bir dergi olarak çıkmasının ne kadar önemli olduğunu bizden sonraki nesiller daha iyi göreceklerdir.

Hece Taşları, her ay yaklaşık on bin okura ulaşan

bir e dergidir. Gönlümüz dergiye dokunmak istiyor ama günümüz şartlarında basılı dergiye okura ulaştırmak ayrı bir kahramanlık istiyor. Artık kimse gazete bayilerine gidip gazete almıyor. Zaman içinde dergiler de böyle olacak. Abone olduğunuz dergiler bile zamanında elinize ulaşmıyor, postaya verdiğiniz ne varsa gönderdikten sonra bir de peşine siz düşünüyorsunuz acaba ulaştı mı diye. Hece Taşları dergisinin böyle bir derdi yok. İsterseniz e-posta adresinize ya da cep telefonunuza gelir. Buradan takip etmezseniz sosyal medya üzerinden linkine tıklayarak bilgisayarınıza, cep telefonsuza indirebilirsiniz. Olmadı bir fotokopinin yanından geçerken çıktısını alır öyle okursunuz. Muhafaza etmez isterseniz de bilgisayarınızda bir klasör açıp her sayıyı oraya kaydedebilirsiniz.

Hece Taşları, Eskişehir'de başladığı yolculuğuna Kahramanmaraş'ta devam ediyor. Yani ben neredeyim, dergi orada devam edecek inşallah. Yolda yeni yoldaşlarımız oldu. Mesela Kahramanmaraş'a geldiğimde daha önce word belgesi şeklinde hazırlamış olduğum dergi Âdem Konan'ın tasarımı ve Yasin Mortaş'ın kapak fotoğrafları için katkı sunmasının yanında Metin Özarslan'ın da derginin son okumasını yaparak eksiklerimizi görmesi, yeni fikirler üretmesi neticesinde belli bir çizgiyi yakaladı çok şükür.

Her yıl sonuna doğru ‘artık yeter’ demek istedim ama dostlarım beni ikna ettiler. Hece Taşları çıktığı günden bugüne kadar bir gün olsa dahi gecikmeden okuruna ulaşan bir dergi oldu. Bu çizgisini de Allah ömür verdikçe sürdürecektir inşallah. Dergi artık benim dergim olmaktan çıktı, bizden sonraki nesillerin rahatlıkla ulaşabileceği bir dergi olacak, sağlığım yerinde olduğu müddetçe devam edecektir inşallah.

Allah size de dergiye de uzun ömürler versin. Dergilere, dergiciliğe belki yeniden döneriz, buradan sonra biraz sizden, sizin şiir yolculuğunuzdan bahsedelim istiyorum. Mesela Tayyib Atmaca yazdığı ilk şiiri hatırlar mı? Kaç yaşındaydı bu şiiri yazarken ve yayımlandı mı bir yerde ilk şiiriniz?

İlk şiirlerim 1976 yılında Osmaniye'de *Hakikat* isimli bir gazetenin kültür sanat sayfasında yayımlanmaya başladı. O şiirleri hatırlamıyorum

ama 1979 yılında *Kelebek* gazetesinde “Ümit Yaşar Oğuzcan’ın Seçtiği Sizin Şiirler” köşesinde *Bir Söyleyebilsem* isimli şiirim yayımlanmıştı.

Şiir yolculuğum, biraz körün fili tarif ettiği gibi başladı. İlk şiirim yayımlandığında İmam Hatip Ortaokulu ikinci sınıftaydım. 76-79 yılları arasında bizim mahallede oturan şimdi hayatta olmayan Hamza Ekrem’e özenerek şiir yazmaya başladım. Biraz da o rahmetli beni yönlendirdi. O; daha sonra Almanya’ya gitti, şiiri bıraktı. Ondan sonra şiirde beni yönlendiren, kitap okumamı tavsiye eden kimse olmadı. Şiiri kafamı gözümü yarararak tanımaya çalıştım. Hâlâ kafamı yarmaya devam ediyorum. Keşke bir çıraklık dönemim olsaydı, şiirlerimin altını çizerek ya da mum tenekesine basacak bir ustam olsaydı diye hayıflandığım zamanlar oluyor ama keşkeden de keşkek yapılmıyor maalesef.

Seyranî Baba gibi diyorsunuz yani. “Bir üstada olsam çırak/Bir olurdu yakın ırak.” Mesela kime çırak olmak isterdiniz? Kimin çizmesini isterdiniz mısralarınızın altını ya da üstünü?

Seyranî Baba’nın gönül gözü açık olmalı ki o günlerden bakınca bugünleri gördüğünden çırak olmak için ustanın yakında ya da uzakta olması fark etmiyor. Eskiden ustanın yanına yayan ya da vesaitlerle gidilirken günümüzde usta ile görüntülü konuşabiliyoruz.

Maalesef ben bu dönemde yaşamadığımdan ve dahi kulağıma bir ustaya çırak olmak fısıldanmadığından ne zorluklar çektiğimi yenilerde fark etmeye başladım. Kendi kendime usta olmaya çalıştım. *İşin püf noktasını* öğrenmeden de dükkân açtım. 60 yaşına girmeme rağmen hâlâ ürettiğim çömleklerde bazen çatlaklıklar oluşuyor. Bunun nedeni de bir usta yanında yetişmememden kaynaklanıyor. Mesela Arif Nihat Asya, Yetik Ozan, Abdurrahim Karakoç, Dilaver Cebeci, Ali Akbaş’ın tedrisatından geçmek, onların bilgilerinden istifade etmek isterdim.

Mümkün mü sizce çatlamayan çömlekler imal etmek? Biraz da hep kendini aşma çabası değil mi şiiri sürekli kılan ki siz kopmadınız yıllar yılı. Ben oldum, demek üretkenliği bitirir diye düşünüyorsunuz. Bu özeleştir mi biraz da sizi diri tutan ya da yazıdan koparmayan?

Kim kendiliğinden çatlamadan çömlek imal ettiğini söylüyorsa yalan söylüyordur. Bir kere iyi toprak seçtiğiniz gibi çamuru da kıvamında yoğurmak gerekir. Yani önce toprağı tanımak sonra da ne kadar su döküleceğini ve ne kadar kıvama

geldikten sonra çömlek yapmaya karar vermeniz gerekir, bunu bilmek zorundasınız. *İşin püf noktası* ise çömleği fırına vermeye gelince ne kadar fırında kalacağı ve çömleği fırından çıkardığınızda da besmele çekerek nefesinizi kıvamında çömleğe üflemenizle doğru orantılıdır. Çömlek kelimesini şiir ile yer değiştirerek devam edelim. Sizin şiir oldu demenizle maalesef şiir olmuyor. Ancak bir yüreğe dokunduğunda, bir sızıyı dindirdiğinde, bir yaraya merhem olduğunda şiir, şiir olur. Koca Yunus: “*Cümle şairler dost bahçesi bülbülü/ Yunus Emre arada duraçlana*” derken, sözünü; varsın cümle şairler dost bahçesinde bülbül gibi ötsünler, Yunus Emre bu bülbüllerin arasında turaç gibi gelip geçsin demeye getirirken, ben kim oluyorum da bülbül olmaya talip oluyorum? Benim bülbül olup olmadığımı gelecekteki okuyucular karar verecektir. Hamlıktan yeni yeni kurtulduğumu söyleyebilirim. Pişmeye çalışıyorum. Nasibimizde yanmak varsa onu da bizden sonraki nesiller görecektir.

Oldum, kelimesi biraz da sefer-zafer arasındaki ince çizgide yürümek demektir. Ben seferdeyken kim bana kahraman muamelesi yaparsa bunun altında bir hinlik olduğu düşüncesine kapılırım. Övgü ile yergi arasında ince bir çizgi var. Bu çizgiyi aşacak derecede övülmeye karşı dururum. Yerildiğim de kendimi ve yazdıklarımı tekrar gözden geçirmeye gayret ederim. Geçmiş zamanlarda yazmış olduğum bir şiirden aklıma şu dizeler geldi:

Nefsini öniüne katarsan hayvan

Arkana katarsan insan olursun

O zaman biraz da yüreğin olur... demiştim. Sanırım bu üç dize hâli pürmelâlimizi anlatmaya yeter.

Övgü, yergi arasında ince bir çizgi var, dediniz. Aklıma özel sayılar geldi. İsimlere dair hazırlanan özel sayılar... Neredeyse her ay bazı dergiler özel sayı hazırlıyor. Hatta özel sayı hazırlanan isimlerin bir kısmından ancak “özel sayı” ile haberdar oluyorum ben. Ne düşünüyorsunuz bilhassa muhafazakâr camianın yayın organlarındaki özel sayı telaşı hakkında?

Atalarımız bu ve buna benzer konular, durumlar için “azı karar, çoğu zarar” demişler. Edebiyat dergilerinin maalesef bu konuyu gereğinden fazla abarttıkları doğrudur. Bir kere özel sayı çok, özel bir şair/yazar için onu derli toplu anlatan sayılardır. Hece Taşları’nın çıktığı ilk yıllarda dosya konusu yaparak bizden önce yaşamış şairleri ve âşıkları hayırla yâd etmek adına anmaya çalıştık. Daha sonraki yıllarda Abdurrahim Karakoç, Bahaettin Karakoç ve Ali Akbaş, Cumali Ünalı Hasanbe-

oğlu, Metin Önal Mengüşoğlu özel sayıları yaptık. Bu sayılarda, bu şairlerin şiirleri ve şairler hakkında yazılan yazılar dışında bir başka şiir ya da yazıya sayıya yer vermedik. Gönümüzdeki özel sayıların çoğu -bazı istisnalar hariç- özel sayıdan ziyade dosya konusu olarak işleniyor. Sizin yıllar önce çıkarmış olduğunuz *Sühan* da yapmış olduğunuz, *Dede Özel Sayısı*, *Tren Özel Sayısı*... Geriye dönüp bakışımızda önemli özel sayılar arasında yerini aldı.

Günümüzde özel sayılar artık ya derli toplu yazılar bütünü olsun düşüncesiyle ya da neredeyse “Kişiye Özel” sayıya dönüştürülmek üzere. Bir insan, bir konu Türk edebiyatında önemli bir yer tutmaya başlamışsa gelecek nesillere armağan olabilecek özel sayılar gereklidir.

Muhafazakâr diye tabir ettiğiniz kesim bir kere kendini muhafaza edemedi. Bu muhafazakâr kesim “İslami kesim” ile sentezlenerek ortaya yeni bir kesim çıktı. Bu kesim dinî değerleri kültürel bir argüman olarak kullanır ama dinin gerektirdiği eylemleri de yerine getirmeyerek protest bir hayatı yaşamakta.

Günümüz edebiyat dergileri biraz da *Lale Devri* edebiyatı yapıyorlar. Kime rahmet okunacak, kimin kemiklerine sövülecek buna bizden sonraki nesiller karar verecek.

Sizin bu tarz bir kaygınızın olmayacağını düşünüyorum ama yine de şunu sormak istiyorum: Tayyib Atmaca, adının muhafazakâr şairler yahut İslamcı şairler arasında zikredilmesine ne der?

Zaman zaman birileri çıkıp İslamcı, solcu, devrimci, modern, ya da adına ne dersiniz deyin yakıştırmalarda bulundular maalesef. Eğer bu böyle devam edecekse -ki edeceğine inanmıyorum- Nazım Hikmet, Sebahattin Ali, komünist; Necip Fazıl, Abdurrahim Karakoç, milliyetçi; Sezai Karakoç ve Nuri Pakdi’le de İslamcı dememiz gerekir.

Şairin, yazarın bir düşünce dünyası elbette olacaktır. Şair bu düşünce dünyasında evrensel değerlerimize dokunduğu yerde kaybetmiş, bu değerlerin içini doldurarak yazmış ve yaşamışsa da ona göre okurunun yüreğinde yer bulmuştur.

Zaman öyle bir kalburdur ki yüzyıllardır elemeye devam ediyor. Elerken kimileri kalbura düşer düşmez yere dökülüyor, kimileri birbirine sürünerek ufanır, kimileri de birbirlerine sürünerek hem de zamana direnmeye devam diyor.

Tayyib Atmaca olarak nerede yer almak istediğime gelince “insan” olmanın içini doldurabilirsem

orada kalmayı isterim. Şair olarak kalır mıyım kaymaz mıyım orasını da elbette bilemem. Bunu zamanın kalburu belirleyecektir.

İyi şiir kötü şiir ayrımında ya da geleceğe kalacak şairlere dair düşüncelerinizde şiir okuruna bu kadar güvenmek riskli değil mi sizce? Yani mesela şiirin tanımı gibi şiir algısı, şiirden beklenti de değişmez mi zamanla? Yoksa hakiki şiirin mutlaka ilerde fark edileceğine inanlardan mısınız?

Bir şair, okurunu düşünerek şiir yazıyorsa o zaman ısmarlama şiir yazıyordur demektir. *Aprin Çor Tigin*’den bugüne şiir; darası alınmış sözlerin özeti olarak sunulmaya çalışılmıştır. Kâinattaki her şey uyum içinde yaratılmıştır. Bunun adına denge de diyebiliriz. Yapılan yanlış işlere ya da ne konuştuğunu bilmeyen insana da dengesiz deriz. Konuyu biraz daha açalım; kullandığımız bir araçta arıza lambası yanmadan bir dengesizlik olup olmadığını biliyorsak iyi şair de bir dergide bir kitapta okuduğu şiirlerde bir dengesizlik hissettiğinde elinin tersiyle iter. Şairin ya da iyi bir şiir okurunun gönül zevkiyle uymayan şiirde elbette bir dengesizlik vardır. Eğer okur bu dengeyi gözetmiyor, okurken seçici davranmıyorsa bu iyi şairin yazarın meselesi değildir. Bu mesele tamamen okurun meselesidir. Nasıl ki bir hayvanı yayılması için otlağa götürdüğünüzde içgüdülerinden hareketle her önüne gelen otu yemiyorsa insan da aklını kullanarak her kitabı okumamalı.

Güzel ve mikrofonik bir ses ve müzik eşliğinde okunduğunda her metnin şiir olmadığı gibi her şiiri de şiir gibi okunmayınca şiir olmuyor. Okuma meselesinin en geç lise bitimine kadar çözülmesi gerekir. Şiiri şiir, hikâyeyi hikâye, romanı roman, masalı masal gibi okumamız gerekiyor. Gönümüz insanının çoğu bunu bilmediği gibi şiir yazarların kahir ekseriyeti de kendi şiirini şiir gibi okuyamıyor ya da yazdığı şiir okuyamıyor.

Günümüzde çok satan kitaplara aldanmamak gerekir. Bazı istisnalar hariç çok satan kitaplar iyi kitaplar değildir. Okuduğunuz kitaplar biraz da sizin duygu dünyanıza hitap ettiği kadardır.

Her şair, her okur; kendine göre bir şiir tanımlaması yapar. Bu tanımın içinde şiir, insana dokunabildiği kadarıyla şiir olarak kabul edilir. Şiirin konusu eşya değil insandır. İnsanı, bir bütün olarak ele aldığımızda da düşünen, akleden, hem kendine hem de başkalarına yararlı bir birey olarak tanımlamamız gerekir. Giydiğimiz elbiseden, barındığımız evlerden tutun da yiyeceklerimize kadar nasıl

itina gösteriyorsak okuduğumuz kitaba da o kadar itina göstermemiz gerekir.

Gelelim iyi, kötü şiire. Günümüzde bazı şairler kendilerini *bulunmaz Hint kumaşı* zannediyor. Her şairin yazdığı şiir, edebiyat tarlasına saçılan tohumlar gibidir. Kimisi tarlaya düşer düşmez çürür, kimisini kuşlar, kurtlar yer. Toprağa tutunup filizlenen daha sonra da üzerinden mevsimler geçtiğinde kaza/kırma uğramayanlar şair adayı olurlar. Ne zaman gölgelerinde dinlenilmeye başlanırsa da o zaman şair olurlar.

Biz şimdi gölgelerinde dinlendiğimiz şairleri okuyoruz. Biz de gölgemiz olması için gönlümüze ve aklımıza mukayyet olmaya çalışıyoruz.

Otuz yıl önce çok yakından tanıdığım, iyi şiir yazdığına inandığım birçok arkadaşım bugün havlu attılar ya da nefesleri buraya kadardı.

Şiir yolculuğu uzun bir koşudur. Tabiri caizse Sezai ağabeyin sözünü açarak söyle diyebiliriz: Şiir koşudan sonra da koşan attır.

Ama ömür boyu şair kalmak da risk değil mi biraz? Mutlaka ömrünün son günlerinde dahi şiire devam eden şairlerimiz vardı geride ama bu ısrar gerekli mi söz bitti ise, elek asıldıysa duvara? Bu uzun koşuda sizin ifadenizle havlu atmamak için neye tutunsun nasıl tutunsun geriden gelenler.

Şiir yolculuğu uzun bir koşudur derken kastım bir şairin ömrünün sonuna kadar mutlaka şiir yazması gerekir şeklinde değildi elbette. Bir yerde mi okudum birisi mi söylemişti pek aklımda kalmadı ama kaldığı kadarıyla şöyle bir şey duymuştum: “Şair söyleyeceğini söylemeden ölür, söyleyeceğini bir başkası söylerse de susar” Ben biraz da buradayım herhalde.

Aslında her şair birkaç şiir ya da birkaç dize yazmaya çalışıyor. Arada yazmış olduklarını da bu şiirlerin bir provası şeklinde kabul edebiliriz. Şiir yazmak biraz da dolmakla ya da kara bulutlarla gezmekle alakalı diye düşünüyorum. Bir şairin yazacakları bitmediyse ömrünün sonuna kadar elbette şiir yazabilir. Mesela aynı çağda yaşadığım rahmetli Bahaettin Karakoç ölmeden birkaç gün öncesine kadar yazmış olduğu yeni şiirlerine şahit oldum.

Eğer bir şair yazdıklarıyla tekrara düşmeye başlarsa şiiri sürdürmemesi gerekir. Geriden gelenlere gelince onların işlerinin daha zor olacağını düşünüyorum. Çünkü onlar yazmaya başlarken maalesef yaşadığı çağda yaşamış şairleri, yazarları ya okuyorlar ya da kendilerinin şair/yazar olma-

rı için ha bre yazıyorlar. Böyle olunca da arada bir sürü zamanı boşa harcanmış oluyorlar. Sorunuzda biraz da gençleri kastettiğinizi düşünerek şöyle demek istiyorum: Şair ya da yazar olmaya karar veren bir delikanlı en az kesintisiz beş yıl boyunca her hafta ortalama üç kitap okuyarak okuma evresini tamamlamalı ondan sonra da yazmaya başlamalı. Beş yıl, insan ömründe uzun bir süre sayılmaz. Geriden gelenlerin bizleri geçmesi için böyle bir sorumluluk yüklenmeye hazır olduklarında edebiyat sancağı yere düşmeyecektir.

Peki, Maraşlı olmanızın bir etkisi yok mu şiire başlamanızda? Bir de ortaokul yılları, dediniz. Mesela öğretmenlerinizin, Türkçe öğretmeninizin şiir yazdığınızdan haberi olmadı mı hiç? Sınıfınızda var mıydı edebiyata, şiire yetenekli arkadaşlarınız?

Göbeğim Kahramanmaraş topraklarına düşmüş ama yaklaşık otuz yılım Osmaniye’de geçti. İstanbul ve Eskişehir sürgünlüğünü tamamladıktan sonra Kahramanmaraş’a tekrar döndüm. Osmaniye İmam Hatip Ortaokulunda okurken Yetik Ozan’ın *Atmaca Uçurumu* kitabını almıştım. Bu arada haftalık yayınlanan *Bozkurt* dergisinde Dilaver Cebeci’nin mensurelerini, Abdurrahim Karakoç’un şiirlerini bu dergide tanıdım. Lise yıllarımda ise sadece bir dönem edebiyat dersimize giren edebiyat öğretmenim Selami Kaytancı; “insan nasıl rahatlar?” diye bir soru sormuş herkesin cevabını aldıktan sonra sıra bana gelmişti. Ben de insan ağlayınca rahatlar hocam demiştim. Soruyu tekrar sorup cevabımı açmak istedi. Ben de insan ağladığında içindeki bütün kötü duygular gözyaşlarıyla birlikte içinden dışına akar, demiştim. O da bana “İşte geleceğin şairi bu arkadaşınız.” demiş ve notumu sorduğumda “Benim yanımda notun her zaman 10.” demişti. O zamanlar siyasi olaylar derslerimizin bile önüne geçtiğinden maalesef bir şair ya da edebiyat öğretmeninden tavsiyeler dinleyecek durumda değildim.

Osmaniye Ticaret Lisesi’nde başka şiir yazar arkadaşlar var mıydı bilmiyorum ama beni şiire yönlendiren ya da yol gösteren başka bir edebiyat öğretmenim olmadı. Bunun sebebi de okulu bitirmekten ziyade siyasi olaylarda ön saflarda olmayı öncelediğimizden ya da şartlar bizi ona mecbur eylediğinden lise dönemimde iyi bir edebiyat eğitimi almadığımı düşünüyorum.

Gecələr

Gündüz məni üzən dərdi-sərimi,
Yer gəzirəm atmaq üçün gecələr.
Ruhum göylər gəzir, xəyalım yorğun,
Göz həsrətdi yatmaq üçün gecələr.

Kipriklərim qələm olur yazıram,
Yazdığımı göz yaşım ilə pozuram,
Bir neçə bənd söz içində azıram,
Öz başımı qatmaq üçün gecələr.

Sinəm qəfəs olur, ürəyim bülbül,
Sevib-sevilməyə möhtacdı könül,
Ah-fəğan eyləyib hey ötür dil-dil,
Gülüstanda ötmək üçün gecələr.

İstədim sevgimlə gözəlləşim mən,
Kim qarğadı, dərdlə heykəlləşim mən?
Kiminlə bölüşüm yüngülləşim mən?
Qaçım gözdən itmək üçün gecələr.

Otağıma çökən zaman qaranlıq,
Sükût hâkim, Şəbnəm olur qurbanlıq,
Öz-özümdə güc gəzirəm bir anlıq,
Dərdimi tərk etmək üçün gecələr.

● Âşık Aliyar Arslan

Görün Siz

Şu bizim ellerin yüce dağları
Ala kara bürünsün de görün siz
Eteğinde mor çubuklu bağları
Yeşiliyle görünsün de görün siz

Ovada yeşersin çimi göceği
Dalına yürüsün börtü böceği
Mis koku salarken iğde çiçeği
Yılanları sürünsün de görün siz

Yeşil yaprak sardığında dalları
Sanırsınız ecelerin şalları
Güzelleri bezenipte alları
Yaylalara yürünsün de görün siz

Göçler yol alırken dere boyunda
Gözler hedefinde oklar yayında
Eriyen karların buzlu suyunda
Terli yüzler arınsın da görün siz

Olamazda böyle bir şey olamaz
Yaşamayan böylesini bilemez
Uçan kuşlar kemlik ile gelemmez
Obalarım korunsun da görün siz

Siz dedim siz dedim değilsiniz siz
Siz değil, biz değil olmalıyız biz
Aliyar netice özümüzden bir söz
Çıkıp ona erinsin de görün siz

Yol Bulamadım

Gönül buruk girdi bu bayrama can
Gurbetten sılaya yol bulamadım
Sevinmek istedim nevbahara can
Depremden selden yol bulamadım

Yine ırak kaldım yârdan yârenden
Her türlü nimeti sonsuz verenden
Gün gelende bağda gülü derenden
Selam alan kuldan hâl bulamadım

Taş yağsa başıma hak ettim inan
Gafildim kendini cennetlik sanan
Elbette hak için var içten yanan
Yardım alan elden kol bulamadım

Mazlum coğrafyalar çağırır bizi
Vakit bulamadık izlerken dizi
Gördükçe sıkıntı hep dizi dizi
Davet alan dilden gel bulamadım

Mescid-i Aksa esir ve mahzun
Ümmetin haliyse o hepten hazin
Nereye dönelim nerede yüzün
Dua alan gülden yel bulamadım

Ruhum paramparça fikrim tarumar
Felek oynatıyor yine bir kumar
Hayat da ölüm de anlık bir şamar
Yağmur alan yıldan göl bulamadım

Aşkın çağlar geçti kaldık seraba
Ortada kalanlar garip gureba
Herkes kızma da de bir merhaba
Suyla gelen milden sal bulamadım

Çiçekler açmadı bahar gelmiyor
Yıldızlar da küsmüş gökte kalmıyor
Güneş ışığını neden salmıyor
Doru taydan kalan nal bulamadım

Uygur'dan Keşmir'e zulüm diz boyu
Kitabı yakmakta kâfirin soyu
Mümine dost olmaz münafık huyu
Peteklere dolan bal bulamadım

Cümbüş-ü Zemin

Bir derdime tutuldu, sarsıldı ruy-i zemin
Sarsıldı aciz akıl, sarsıldı mülk-i yemin
Kimisi mümin idi, belki çoğu mücrimin
Kimi kıyamda idi belki kimi saimin
Gece idi karanlık, ol kainat naimin
Sanıyordu ki heyhat nefis kendini daimin
Yere göçtü mülk-i cân, vuku buldu der-kemin
Terk mi etti insanı melekût, arş-ı emin
Kimmiş ateşe talip kimmiş ashab-ı yemin
Ey Sahib-ü kâinat, Ey Ahkâm-ül Hâkimin
Yâ Ekramel'ekremi, Yâ Erhamerrâhimin
Ancak Senin taktirin "kün" de hayat buluyor

Ah insan denen şaşkın illâ celp mi gerekir
Yüzü Hakk'a dönmeye mahzun kalp mi gerekir
İnkişâfı hâl için azgın kelp mi gerekir
Akılsız başın dersi, kaybedince alıyor

Ben zayıfım ilâhi hemi de isyankârım
Ne varsa bana dair, sendendir benim kârım
Nedir ki benim derdim hep bulanık efkârım
Bırakılsa tut bir an, hemen şirke dalıyor

Hem korkarım yokluktan varın kıymetin bilmem
Muştı iken her seher, dârın kıymetin bilmem
Sarsa da heran beni Nur'un kıymetin bilmem
Akılsız başım beni illâ derde salıyor

Kaç kez yedin tokatı ah bi-perva kul adem
Bugün ahıtları yak bugün acıdan bir dem
Kaderi bu her cânın üzülecek demâdem
Hây olandan gayrısı mutlak birgün soluyor

Gün yine gelir elbet, dün de doğduğu gibi
Aydınlık karanlığı fecrde boğduğu gibi
Ol Rahmet-i ilâhi arştan yağdığı gibi
Sanada aciz nefsim bir tebessüm kalıyor

Yoxdur

İşdən yorğun ağrın gələndə evə,
Qapını üzümə açan da yoxdur.
Atacan deyərək hey gülə gülə
Mənim qucağıma qaçan da yoxdur.

Niyə yaşayıram mən bu dünyanı?
Məni sevənlərim bəs görəm hanı
Dağ boyda dərdlərə bürünən anı
Bir gəlib boynumu saran da yoxdur.

Yumruqla şahmarın başını əzən,
Keçilməz yollardan mərdanə keçən
O minbir əzaba, o dərdə dözən
Artıq qocalıbdır, o can da yoxdur.

Viran günə qalmış bir çəmənəm mən
Susuz çöldə bitən çiçək mənəm mən
Tənha boynu bükük yasəmənəm mən
Heç dərib döşünə, taxan da yoxdur.

Mütaliboğlu ömür bitib dünəndən
Gətirmədi heç də bəxtin əzəldən
Çox heyif ey şair! çox heyif səndən
Ölmüsən qəbrini qazan da yoxdur.

Baharı Ne Zaman Bu Kışın

Bilmem nerelere alır götürür
Dalıp uzaklara bakışın gülüm
Sis çöker çehrene hüznün oturur
Baharı ne zaman bu kışın gülüm

Ruhun bu hâllere düşeli beri
Süzülüp kaldın bir kemikle deri
Ayakların görmez bastığı yeri
Hani keklik gibi sekişin gülüm

Günler var ağzını bıçak açmıyor
Ellerin tutmuyor gözün seçmiyor
Yok desen de işte gözden kaçmıyor
Kimedir kaşını yıkışın gülüm

Çifte güneş gözler şimdi neredeler
Kemikten oyulu bir kabirdeler
Ölgün ışığını tümünden perdeler
Kakülü yüzüne döküşün gülüm

Dinlediğin kasvet dolu besteden
Acep hangi sözdür seni mest eden
"Zahide" çalınca Neşet Usta'dan
Nedendir içini çekişin gülüm

Görseydi gözünde bir damla yaşı
Dönerdi Nemrut'un göle ateşi
Eritir dağları çatlatır taşı
Çocukça boynunu büküşün gülüm

Temmuzda karların savruluşudur
Şubatta bozkırın kavruluşudur
Erciyes'in yana devrilişidir
Pencere önüne çöküşün gülüm

İki yanağına koyup elini
Kaç kere tırmandın Çubuk Beli'ni
Artık enginlere döndür yolunu
İnişi yok mu bu yokuşun gülüm

Bir şey söyle durma neden susarsın
Selamı sabahı tümünden kesersin
Hem dünyaya hem de bana küsersin
Mülkî'yi üzme mi tek işin gülüm
Baharı ne zaman bu kışın gülüm

Bu Gece

“Ümit Yaşar’ın ‘Bir Gün’ Şiirine”

Apansız bir seferdeyim rotam mazim gösterir,
Uykularımı sardım, gör uyandım bu gece.
Karanlık bakar derdim, halim hazin gösterir,
Ufkumda hasret gördüm, anda yandım bu gece.

Yılmadan usanmadan yâr yolunu gözlerim,
Pınarlarım kurudu gözlemekten gözlerim,
Gülüşünü görünce takat görür dizlerim,
Gül yüzüne yüz sürdüm söze kandım bu gece.

Hicran kokan geceler uyku bölen geceler,
Türkü yakan geceler, dertli çalan geceler,
Gece bakan geceler, günle solan geceler,
Seni seninle dürdüm, yine döndüm bu gece.

Ey Hakkakul gör artık, şafak sökmek üzere,
Hakka ikrar ver artık, rahmet dökmek üzere,
Azrail de dur olmaz göğse çökmek üzere,
Cânân’a canım verdim, O’nu andım bu gece.

Yorgunluğum

Müphem bekleyişte zaman aşımı
Sabrım yükledim tüm telaşımı
Gidecek mekân yok alıp başımı
Benden bana giden yollar yoruldu.

Dünyaya gelişin gidişi gerçek
Varmışla yokmuşla ömür bitecek
Hikâyen ne ise o söylenecek
Teselliye medar diller yoruldu.

Günümünden koparıp aldım gecemi
Hislerim kabardı bulunca demi
Sırrıma ram ettim gizli hücremi
Hayat vadisinde haller yoruldu.

Hakikate yanlış, yanlışla doğru
Batılda aradık gerçek uğuru
Gönül yangınında harın mağduru
Alevin bağrında küller yoruldu.

Dalından dikene manalı sitem
Gülşende hüznün var bir yandan matem
Velhasıl bülbüle şu ki ifadem
Baharın bağrında güller yoruldu.

Ariflerin Yolu

Üzülme kalınca töhmet altında
Sabırla şükret ki zahmet altında
Nefsini yenerken başlar ödüller
Şaşırır kalırsın rahmet altında

Vardır bir bedeli her bir nimetin
Gerçeği kavrayıp anla kıymetin
Yapılan sınava olsun hürmetin
Geceler gündüzdür hikmet altında

Üfleyip püflemek keser kısmeti
İçinde kaybolsun dağıt zulmeti
Yaptığın dualar korur ümmeti
Hakikat bulunur hürmet altında

Kalbini serin tut kes husumeti
Çevir diğer yüzü bul selameti
Hakka teslim ol ki gör kerameti
Öze kavuşulur nimet altında

Seğmenoğlu yaşam değil eğlence
Çektiğin çileler bütün ömrünce
Rabb'in ikramıdır değil işkence
Padişah olunur haşmet altında

Düş'e Düşen Dörtlükler

Nasip

İki ayrı âlem görmeli insan
Sadakat sahibi görecektir er geç
Gayeden bihaber yoksa heyecan
Takılma ahmağa bir selam ver geç

Allah'ım

Uzak eyle bizi sen
Tüm riyakâr fertlerden
Sahibimiz sensin yâr
“...ve gınâ azâbennâr”

Enkaz

Kalem başkalaşmış yazamam direk
Bebek enkaz gibi dayanmaz yürek
Baştan aşağıya ağıt yerküre
Sabır diliyorum boyun eğerek

Vakt-i hüzn

Siyah poşet dizin dizin
İsimsizdir mezarımız
Gönül yara vakt-i hüzn
Bir mertekmiş tüm varımız

İnsan

Ölüyü diriltmez okunan selâ
Bizi ins eder mi musibet bela
İnsan olmak için ar hayâ gerek
Kalpte insan yoksa dilde nafi

Aklet

İnsani değerler net
Kaynağı Kur'ân sünnet
Aklet kalbine getir
İslâm ahlak üretir

Tarih

“Ruh ahlakta din bilimde
İrfanın yolu ilimde
Hakkı yazmak tek varları
“Gerçek tarih” yazarları”

Servet

Deprem varı eşitler öksüz bayırlar kalır
Bugünler gelip geçer varsa hayırlar kalır
Vefa gayret tevazu yıkılmayan servettir
Hizmet ehli ardında hayret seyirler kalır

Teselli

Şuur körüğünde söz harlıyorum
Zihni hakikate yuvarlıyorum
Kula kul olmadım budur tesellim
İsmime münhasır bendeki durum

Tekebbür

Şuura vicdana inkıta ben'in
Musallada farkı yoktur kimsenin
Ahde vefa tekebbürü sevemez
Sen kendinin kaderisin, sen senin

Gürültü

Aklınızı nefse çaldırmayınız
Önyargılar ile saldırmayınız
Gürültüye göre hüküm verilmez
Nefret örenlere aldırmayınız

Kıyl-u Kâl

Tahribat kuşanıp zulmete koştı
Koştukça gölgesi korkutur puştı
Hâli şerre maşuk dili kıyl-u kâl
Kabir kapısında kimler tutuştu

İki Dünya Arasında

Zamanda yolculuğum başladı hazırlıksız
Gözlerime bakardın elim ellerindeyken
Ruhum kadim Anka'nın zümrüt tüylerindeyken
Zamanda yolculuğum başladı hazırlıksız

Geçerken ikliminden âlemin fersah fersah
Her yol sana çıkardı nereye varsam sendin
Sestin, kokuydun, renktin, düş nirengi desendin
Geçerken ikliminden âlemin fersah fersah

Sende kaybolmaktaydım senden uzaklaştıkça
Ayrılmaktaydım senden yakınlaştıkça sana
Menzilsizlikte menzil alarak dört bir yana
Sende kaybolmaktaydım senden uzaklaştıkça

Yorgun bitkin uykusuz bir b/ulak umuduyla
Al alevden muhabbet taşıyordum seraba
Kendi içimde dağlar aşırıyordum ser-a-pâ
Yorgun bitkin uykusuz bir b/ulak umuduyla

Ve nihayet bir akşam söndü bütün ışıklar
Bütün yollar kapandı zifiri karanlıkta
Ruhum üşüdü birden uzlete yârânlıkta
Ve nihayet bir akşam söndü bütün ışıklar

Zamanda yolculuğum biterken hazırlıksız
Kimsesizliğime denk dipnotlar düşüyordu
Kendine dönen yolda görülen düşü yordu
Zamanda yolculuğum biterken hazırlıksız

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

101.on5temmuz2023

احمد
Ahmed
2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

ahmet efe

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 101. sayı 15 Temmuz 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Tacettin Şimşek / Tuyuğlar 1 / 3
- Hüseyin Kaya / Gazel / 4
- İsmail Kutlu Özalp / Kaldı / 5
- Mustafa Ayvalı / Yağmur Kuşum / 6
- Bekir Oğuz Başaran / Nev Gazel / 7
- Emir Sıktaş / Asude Gözlü Gözel / 8
- Mustafa İmir / Ömür Bir Sel Gibi / 9
- Talip Ayan / Gazel / 10
- Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile
Şiir Yürüyüşü -3-/ 11
- Arzu Yapubqızı / Qelbimi Okuyan / 16
- Satılmış Şen / Yağma Ey Kar / 17
- Kadir Karaman / Erkek Dediğin / 18
- Basri Doğan / Uzak Şehir / 19
- Hızır İrfan Önder /
Ne Varsa Sevgide Var / 20
- Oruc Dadaşı Elman / Dilberim / 21
- Çulpan Zaripova Çetin /
Bir Dize Bir Şiir Kaldı / 22
- Tacettin Çetin / Türk İlleri / 23
- Metin Özarslan / Telkin / 24

Tuyuğlar / 1

Ortak Şarkı

Aşk öğütler
aşk öğütmez çarkımız
Dağ kadardır
sevmeyenden farkımız
Derse bizler
kuş dilinden başladık
Kumrunun zikriyle ortak
şarkımız

Şehzadeler

Gir
kapansın
çık
açılsın perdeler
Keşfedilsin
kahramanlar gözdeler
Gelsin artık bir masaldan fışkırıp
Kafdağı'ndan beklenen şehzadeler

Hak

Her bakış keskin bıçak
her yüz duvar
Beddua
gökten değil
yerden yağar
Elvedanın bence
hiçbir hükmü yok
Bir yudumluk merhabanın hakkı var

Hüzün Sesi

Ses midir
sesten sıcak
bir yankı mı
Ses değil
aslında
yağmur salkımı
Hüznü ben yalnızca ondan dinlerim
Ahmet Özhan söylesin son şarkımı

Çölde Diyojen

Arif Nihat Asya'dan

Ben Fuzûlî meşrebim
şan istemem
Aşka düşsem
derde derman istemem
Çölde görsem yalvarır bir feylesof
"Gölge et"
der
"başka ihsan istemem"

Tek Zamir "Sen"

Bin güzellik sorsalar
ilk önce sen
Öykü sensin şarkı sensin
günce sen
Bunca "sen" varken
ne mümkün
"ben" demek
Şimdi artık "ben" demektir bence "sen"

● Hüseyin Kaya

Gazel

şimdengeri bu yaraya vuslatını derman etme
mihman olduğun anlayan gönle gönlüm mihman etme

sermaye-i dildir ahım merhamet zülf-i siyahım
tarumar oldu dergahım bir de sen perişan etme

geçti devr-i leyli mecnun geçti cananım devr-i aşk
bir tutulmaz ikrar için rah-ı aşka peyman etme

bekler iken senden vefa oldum mübtela-i cefa
buse-i lebden bir defa istemem yar ihsan etme

sinede dağ-ı sultanı görelî terk-i tendir can
tende olmayan can için canın bana canan etme

arz-ı hale yok dermanım bir hazin ney-i nalanım
ben böyle sevmişim canım gel bu aşka pişman etme

● İsmail Kutlu Özalp

Kaldı

Sen gittin ya perişanım
İçimde bir hüznün kaldı.
İzdirabım aşkım canım
Nere baksam yüzün kaldı.

Silindi yâdı gözümden
Canım gitti can özümden
İsimler düştü sözümden
Tek elveda sözün kaldı.

Kanımdasın canımda sen
Fikrimdesin anımda sen
Yürüyorum yanımda sen
Yağmurlarda izin kaldı.

Nasıl yaktı har beni yâr
Yüreğine sar beni yâr
Eyle sende var beni yâr
Gözlerimde gözün kaldı.

Yağmur Kuşum

Ne günler yaşamıştık bahardaki kiminde yaz,
Bir yuvamız vardı ki saraydan da âlâydı.
Yanağının nurunda, nârında biraz da naz
Fetret haneme giren ne tatlı bir belaydı.

Şu cihan, gözlerinden damıtılmış bengisu
Tebessümünde derman lütfundadır zarafet.
Büklüm büklüm belinde siyah zülfün örgüsü
Yok tarife kudretim ey Tanrım beni affet!

Ben ki ömre teessür, ölüme vurulmuşum
Bedbahttı gönül bedbaht! Sen gelmeden önceydi.
Şimdi vuslata talip, gitme kal yağmur kuşum
Dudağı nâr-ı beyza! Sen gülmeden önceydi.

Ayrılığın kurşunu sinende mi saklıydı?
Vurup da yarınları sürüyüp gittin işte.
İnanmazdım falcıya oysa ne çok haklıydı
Ah yine sitemsizim yürüyüp gittin işte.

Her sokak köşesinde endişeler yumağı
Kekeme bir kuş gibi limanı yok, dalı yok.
Çırpın çırpın bitmiyor her yer örümcek ağı
Her dem bahçede açan o güllerin alı yok.

Selviler altındayken kim düşünür yarını?
Süpür mezarıcı süpür yapraklar üşümesin.
Hepsi bir hikâyeymiş ört yosun gözlerini
Her yer karanlık aman topraklar üşümesin.

Nev Gazel

Yeryüzünün en garip kulu benim
Öksüzü, yetimi ve dolu benim

Yaradan'dan başka dayanağım yok
Hiç mezun vermeyen okulu benim

Yedi milyarı aşkın insan içinde
Say herkes sağlam, tek defolu benim

Yetmiş beş yaşında bir sabî gibi
Yüzü buruşuk, gözü sulu benim

Bütün günahkârların çiğnediği
Çakıl taşlı, dikenli yolu benim

Topraktan rahmet, bereket fışkırtan
Rüzgâr, bulut, yağmur, kar, dolu benim

Sanat-edebiyat dâvâlarının
İlk mahkemesi, karakolu benim

Varlıklı, atlastan döşekte yatsın
Yoksulun altındaki çulu benim

Yeryüzünün en garip kulu benim
Öksüzü, yetimi ve dolu benim...

● Emir Sıktaş

Asude Gözlü Gözel

Ya mecnun say al yanına
Ya sen gel bir suphi sabah!
Bes deyil mi cefa mene, ey asude gözlü gözel!

Ya öz ecrine çare gıl!
Ya xençel al bağrımı yar
Yaman dilin yarası var, yar sineyi nazlı gözel.

Ne zamandan beridir
Sen candan can alan oldun?
Dili ayrı, gaşı ayrı danışan ey sözlü gözel.

Sene gözellik bahşeden
Devran mene elbet güler!
Gurrelenme men yazığa, sende bir gül üzlü gözel.

Didelerim senin için
Ağlar iken teh başına
Vecine miydi özgenin, teh men yandım gizli güzel.

Nesimi kimi derimi
Soysan da gıram gıram!
Bunu imtihan sayaram, sene söz ıldızlı gözel.

Şeyda olsan gül eşgına
Vereller mahbus cezası!
Güle cevreden bülbül/sen, sesi tar avazlı gözel.

Deme *Emircan'*a gara
Gözlerimde yohdu yerin
Gör halımı, kes umudu, geceleri sazlı gözel.

Vecine: Umurunda

Ömür Bir Sel Gibi Akıp Geçiyor

Bir yaz sağanağı misali kısa
Ömür bir sel gibi akıp geçiyor
Yoldaşın olunca kaygıyla tasa
Ruhu deprem gibi yıkıp geçiyor.

Duygular uyumsuz yanları görmez
'Ömür boyu' dersin iki yıl sürmez
Sonrası ilk aşkın tadını vermez
Gençlik şimşek gibi çakıp geçiyor.

Heyecan duyduğun işle coşarsın
Enerjin tükenmez sanıp koşarsın
Gerekli gereksiz engel aşarsın
Tutkular peşine takıp geçiyor.

Evladın yoluna ömür adarsın
Gözünde bir anlık arzu kadarsın
En büyük acıyı erken tadarsın
Ömrün baharında yakıp geçiyor.

Devran döner dilek arzu durulur
Gel-geç sevdalara kilit vurulur
Gün gelir nazenin gönül yorulur
Gözler kenarından bakıp geçiyor.

Hayat ağır-aksak olsa da yürür
Her mevsim dönümü bir hüznün bürür
Dünyayı sonbahar sarısı görür
İlkbahar akıldan çıkıp geçiyor.

Zaman hatırayı zihinden eler
İnsan geç yaşında esenlik diler
Yürek çarpıntısı hayatı böler
Dört duvar içine tıkıp geçiyor

Can pazarındaki değerler yalan
Satan var oldukça bulunur alan
Harcanmış ömürden geriye kalan
İmir'in canını sıkıp geçiyor.

● Talip Ayan

Gazel

arz ı endamından perişanım kimseye denmiyor
perişan da olsam huruşanım kimseye denmiyor

buse iken leblerinde atıldım ta ötelelere
zelil oldum kayboldu şanım kimseye denmiyor

güller açar yüzümde içim kan ağlar her zaman
sana seni ağladım giryanım kimseye denmiyor

savruldum köşeden köşeye bu çark ı felekte
Arş ı alaya varır figanım kimseye denmiyor

kim ne bilsin el alem seninle tamama erdim
bir yanım yok da noksanım kimseye denmiyor

vur dedikçe öldürüyorsun sen en güzelinden
yok ki dur demeye dermanım kimseye denmiyor

bir gül açar da yüzümde sanma ki gülşendeyim
savruldum yer ile yeksanım kimseye denmiyor

sus desem susar mısın sözüm geçmiyor ki sana
ben hangi gönülde sultanım kimseye denmiyor

sen varsın her nereye baktımsa dönüyor başım
neredeyim ben sergerdanım kimseye denmiyor

seni değil ben sende kendimi sevdim belki de
sendeki kendime hayranım kimseye denmiyor

sen gelip geçtin diye saray mı olur semtim
gelip de geçtin ki viranım kimseye denmiyor

kim ne bilsin göğsümde o solan çiçekleri
ben bahar içinde hazanım kimseye denmiyor

derman sen isen bana dert kimdendir söylesene
hangi dert içreyim cananım kimseye denmiyor

● Konuşuran: Hüseyin Kaya

Eğitimin şiire katkı sağlayacağına inanıyor musunuz? Mesela iyi bir edebiyat eğitimi alsanız lisede ve üzerine bir de edebiyat fakültesi okusanız şimdi durduğunuz yer biraz daha farklı olur muydu? Ya şöyle diyeyim; şiirin, sanatın, edebiyatın kemale ilerleyen yolculuğunda eğitimin katkısı nedir? Mektepli olmak alaylı olmaktan yeğ midir?

Şair ya da yazarın iyi bir eğitim almasından yanayım. İyi bir eğitim derken kendi dilini iyi bilmesinin yanı sıra dil bilgisini de çok iyi bilmesi gerekir. İyi bir eğitim almamanın eksikliğini bugün bile hissediyorum. Lisede okurken keşke bana okumam gerekli kitapları tavsiye eden bir öğretmenim olsaydı. O zamanlar edebiyat dergilerini takip etseydim.

Şiirde nereye geldim, nereye gidiyorum orasını bilmiyorum ama bildiğim tek şey varsa şiiri biraz da gönül yordamıyla tanımaya çalıştığım. Şair/yazar adayı, özellikle ortaokul ve lise yıllarında okuduğu kitapların üstüne yeni kitaplar ekleyerek okumalarını sürdürdüğünde içindeki edebiyat çerağını söndürmeden yoluna devam eder. Şair/yazar adayının bu yolculuğunda önünü aydınlatan başka çerağlar da mutlaka olmalıdır. Günümüzde edebiyat fakültelerinden mezun olanlar, edebiyatı sadece ders olarak alıp ders olarak vererek bir geçim kaynağı olarak düşününce de edebiyat fakültesinden mezun olanlar hem edebiyatı hem de bilgiyi hayatta kullanmak yerine bir peçete gibi kullanıp atmayı vazife zannediyorlar. Maalesef söz konusu Türkçe ve edebiyat öğretmenleri yüzünden günümüz gençleri bir dilekçe dahi yazmasını bilmedikleri gibi kendilerini ifade etmekte bile güçlük çekiyorlar.

İster mektepli olalım, istersen alaylı ama önce insan olalım, mektepli gibi bilgi ile donanalım, alaylı gibi bilgiye ihtiyaç duyalım. Ondan sonra bir orta yol bulunur elbette.

Şiir biraz da yara işidir, dediniz. Hep; gam, dert midir yazdıran?

Şiir insana dokunur, ruhunu dinginleştirir. Yarayı dağlar, yüreği tutuşturur ya da soğutur. İnsanı

içinde gezdirir, dağlara çıkarır, meydanlara indirir. Hakiki şiir hiçbir zaman eğlence aracı olmamıştır. Derdin, gamın da kendi içinde güzel yanları vardır. İnsan ara sıra kendi derdiyle demlenmelidir.

Dünya güllük gülistanlık değildir. Dünyaya sürgün geldiğinin bilincindeki insan, derdi ile yanar durur. Yangını en güzel toprak söndürür. İnsan toprakla buluşmaya yaklaştığını hissettiğinde, derdi biraz daha katlanıyor. Derdinden derman sağmaya başlıyor. Şairin sermayesinin çoğunu da çektiği ya da toplum olarak çekilen sıkıntılardan kendisine düşen pay oluşturuyor. Hem Yunus Emre: “Aşkım galip geldi yüreğim harlar /Âşık olan ar u namusu neyler/ Behey Yunus sana söyleme derler/ Ya ben öleyim mi söylemeyince.” demiyor mu?

Burada ezeli bir soru daha geliyor aklıma. Dert kâfi mi şair olabilmek için peki? Dertsiz bir insan çalışarak, uğraşarak, sözüün düğümlerini çözerek de şair olamaz mı? Yahut keyfin, hazzın şiirini nereye koyacağız bu durumda?

Kendimi bildim bileli dünyayı sürgün yurdu olarak bildim. Sürgünlüğümü de Sezai Karakoç’un “Bütün sürgünlüklerim bir bakıma bu sürgünün bir süreği” dediği gibi algıladım. Şair olmak için elbette dert yeterli değil, ayrıca dert ile demlenmek de gerekir. Burada şairin derdi, ya dünya ya da kavuşmak istediği bir sevgilidir.

Büyük şairlerin hayatlarını incelediğimizde ya yoksul bir hayat yaşamışlar ya da yerlerinden yurtlarından sürgün edilmişler, kimileri de yazdıklarının ceremesini canlarıyla ödemişlerdir. Aynı çağda yaşadığım ve şimdi hayatta olmayan onlarca şair, kendi derdi kendilerine yetmediği gibi bir de milletin derdi ile dertlenerek göçüp gittiler.

Gönül kovanınızı baharda hangi yaylalara götürürseniz arılarınız, o yaylanın çiçeklerinden topladığı polenlerden bal yapar. Hazzın ve keyfin yaşandığı yerlere uğramadığımdan buralardan alınan ilhamla şiir nasıl yazılır orasını bilmiyorum. Önemli olan şiirin nasıl yazıldığı değil de nerenize dokunduğudur.

Yazdığınız bir şiir bir yaraya merhem olmuyor-

sa ya siz yaralı değilsiniz ya da yazdığınız yararlı değildir. Mesela şu şiir bana göre birçok yaraya iyi gelecek bir şiirdir.

Muhabbet bağında bir gül açıldı

Bir derdim var bin dermana değişmem

Yüküm lal-i gevher mercan saçarım

Bir derdim var bin dermana değişmem

(Şah Hatayi)

Tayyib Atmaca, şiirlerinin türkü formatında çalınıp söylenmesinden hoşnut olur muydu yahut var mı bestesi yapılmış şiirleriniz zira besteye müsait pek çoğu. Sizin kendi şiirlerinizi doğaçlama nağme ile söylediğiniz oluyor mu ıssızlarda, gam vakti?

Döş Defteri ve Sarı Kitap'ta türküler olacak şiirler var, iyi bir bestekâr ve iyi bir sanatçı tarafından okunmasını elbette isterdim. Ama bugüne kadar pek taliplim çıkmadı. Mesela yıllar önce Bestami Korkmaz'ın bestelediği ve Eşref Ziya Terzi'nin okuduğu *Olmadı Dost* şiiri piyasaya çıktığı günlerde uzun süre listelerde kaldı ve çok beğenilen ezgiler arasında yer aldığı gibi hem okuyanı meşhur etti hem de besteleyen ve okuyanla mahkemelik olmak zorunda kaldım. Yine Bestami Korkmaz, *Titre Ey Yüreğim* şiirini çok güzel besteledi ve yorumladı. Benim de hoşuma gitmişti ama pek bilinen bir sanatçı olmayınca ezgi de onunla birlikte kayboldu. Bir de Erdoğan Akın tarafından bir şiirim ezgi olarak bestelenmişti. Yani demem şu ki türküler formatında bir şiirim bestelenmedi.

İyi bir müzik kulağım olduğunu söyleyebilirim. Eğer bir türkünün sözlerinden ya da bestesinden (havasından) intihal sayılabilecek şekilde olanları seçebilirim. Eskiden türkülerini bir hava üzerinde söylerlermiş. Yani daha önce söylenmiş bir türkünün ezgisi bir başka türküye giydirilmiş. Azerbaycan'da âşıklar hâlâ bu geleneği sürdürürler. Ben de buna yakın bir şiiri bir türkünün devamı gibi söylediğim zamanlar oluyor. Rahmetli Mustafa Pınarbaşı ile birlikte Konya'ya gitmiş, Murat Kapkır'ın evinde misafir olmuş ve şöyle bir olay yaşadık: Kapkır, sazı eline aldı bir türküyü söylemeye başladı. Birinci kıtayı kendisi okudu, ikincisini ben okudum, üçüncüye işaret etti ben devam ettim. Derken türküler on, on beş kıta sürdü. Bu arada Murat Kapkır farkına vardı ve "bu türküler bu kadar uzun olmamalıydı." dedi. Bunun üzerine ağabey

türkünün ayağı güzeldi kesmeseydiniz ayak bitene katar bu türküyü uzardı, dedim. Özellikle dağlara çıktığım zaman irticalen türküler söylediğim oluyor. Şiirlerimin Selçuk Küpçük tarafından bestelenmesini çok isterdim. Çünkü Selçuk okurken insanın kalbine dokunuyor. Dünyayı değiştirmeden önce de bizim şiirlerimize de bir dokunur inşallah.

İnşallah, diyelim. "Dağ" dediniz, "dağlara çıktığım zaman" dediniz. İnsanı, şairi dağlara çağıran, orada coşturan şey ne sizce?

Dağ deyince aklıma uzlet, kendine çekilme, tabiatın dile ile hemhâl olmanın yanı sıra uçsuz bucaksız hayaller geliyor. Dağlarda gitmek başka pikniğe gitmek başkadır. Ben dağın kapısından adım atar atmaz besmele çekerek ağaçları, kuşları, çiçekleri, böcekleri, tüm nebatatı ve hayvanları selamlıyorum. Bu kadar canlıların arasında ise en çok ruhumu dinlendiren kuşlar ve çiçekler oluyor. Dağlar aynı zamanda bir şair için antidepresan ilaçları gibidir. Mesela salgın hastalık yıllarında hiç dağlara çıkmadım. İrticalen türküler söyleyemedim. Çiçekleri fotoğrafla şiirleştiremedim bundan dolayı da gerginleştim. Köroğlu'na arka olan, Dadaloğlu'na yurt olan Yunus Emre ve Abdurrahim Karakoç'a uzlet olan dağlar hakkında konuştuğum söz uzar uzar. Ben en iyisi muhtemelen Nazım Hikmet'in kaçarken ve muhtemelen karlı bir günde bir ormanda irticalen söylediği şu türkülerle bu bahsi kapatalım.

"Memleket mi, yıldızlar mı?

Gençliğim mi daha uzak?

Kayınların arasında

Bir pencere, sarı sıcak"

Daha evvel de Nazım Hikmet okuduğunuzdan bahsettiniz. Ezelden beri karşı karşıya konulan isimler var: Fikret-Mehmet Akif, Necip Fazıl-Nazım Hikmet... gibi. İdeolojik tarafları bir yana, mesela Nazım Hikmet'in şiiri mi sizi daha çok etkiledi Necip Fazıl'ın mı?

Şiirin insana dokunabildiği kadar şiir, şairin de insanlığın evrensel değerlerine, erdemlerine sahip çıktığı kadarıyla şair olabileceğini kabullenirim. Sizin de söylediğiniz gibi dün birbirlerine zıt şairler bugün hâlâ yaşıyorlar. Onların yazdıklarıyla fikir tarlalarını ekip biçmeye devam ediyor insanlar. Özellikle bahsettiğiniz bu şairler, yazdıklarının bedelini fazlasıyla ödemek zorunda kalmışlar ama

hem kendileri aydınlanırken hem de etraflarını aydınlatarak dünya sürgünlüklerini tamamlayıp gitmişlerdir.

Gönül kovanımdaki arıları sadece keven çiçekleri ya da portakal çiçekleriyle beslemedim. Her çiçeğin kendini has kokusu olduğu gibi her meyvenin de kendine has tadı vardır. İnsanların da damak tatları bölgelere ya da ülkelere göre değişir. O zaman gönlün de bir damağı var. Hangi şair bu damağa göre şiir yazıyorsa o şiir benim şairimdir. Nasıl ki sağ uzun süre Nazım Hikmet'e ideolojik bakış açısıyla baktıysa, sol da Necip Fazıl'a aynı gözle baktı. Hâlbuki her ikisi de bu ülkenin bir değeri. Mesele *Kuvâyı Milliye Destanı* ile *Sakarya Türküsü*'nü karşılaştırıp hangisi hangisinden daha iyi demek "Elma mı güzeldir armut mu güzeldir?" demek gibi bir şeydir. O zaman şöyle demek gerek: Her ikisi de güzeldir, her ikisi de meyvedir ve farklı tatları vardır.

Bu iki şairden hangisini kendinize yakın buluyorsunuz sorusuna gelince -tırnak içinde söylüyorum- günümüz milliyetçi ve muhafazakârların yanı sıra İslamcılar da Necip Fazıl'ın fikirlerinden beslenerek kendi şiir kozalarını örüyorlar. Madem sözün çıkını açtınız o zaman şunu da söylemeden geçmeyelim: Bugün solcuların, sağcıların ve dahi İslamcıların -özellikle yeni yetmelerine göre- her iki şair de devirlerini tamamladılar. Çünkü artık şiir insana dokunmuyor. Şiir yazdığını zannedenlerin kahir ekseriyeti ise ayağı yere basmayan kelimelerle şiiri baştan çıkarmaya çalışıyorlar.

Sağcı ya da İslamcı yahut muhafazakâr camia diyelim, bu kitlenin şairlerini az çok tanıyorsunuz ve sitem de ediyorsunuz ifadelerinizden anladığım kadarıyla. Sol şiirin yeni yetmelerine dair neler düşünüyorsunuz, takip edebiliyor musunuz?

Şiir yazmanın belli bir birikimle birlikte zor bir edebiyat metni olduğunu tanıdım tanıyalı şiirde bir ayrımcılığa gitmedim. Şiirin sağcısı, solcusu, İslamcısı, muhafazakârı olmaz. Elbette her insan gibi her şairin de bir dünya görüşü vardır. Şiirin dili evrenseldir. Şair, o dili yakalamaya çalışmak zorundadır. Bu dilin haricinde bir dille şiir yazıyorsa ancak belli bir okur kitlesi tarafından belki takdir edilir. Bu da şairin dar alanda dostları ile kısa paslaşmalarından ileriye gitmez. Bir şairin dünya görüşünden ziyade şiirinin gönlümüzde karşılığı

olup olmadığına bakarız ve ona göre gönlümüzün kütüphanesinde bir yer açarız kendisine.

"Sağcı" ve "muhafazakâr" şairler edebiyat dergileri tarafından hem dışlanıyor hem de kendilerini yenileyemiyorlar. Kendilerini yenileyenler ise gönülleri ile toprağa basmak yerine burunlarından kıl aldırıyorlar. "İslamcı" şairlere gelince onlar da bir yandan sol, diğer yandan sağcı/İslamcı şairlerin şiirlerinden bir parmak balı emziklerine sürüp onu emip duruyorlar. Bunları söylerken istisnaların kaideleri bozmadığını da elbette söylemek zorundayım.

Bir ara sol şiiri de takip ettim. Solun gençleri ile İslamcı gençler arasında pek fark göremedim. Her iki grup da ayakları yere basmayan kelimelerle şiir yazmaya çalışıyorlar. Bu yüzden şiirleri insana dokunmuyor. Hani Nasrettin Hoca: Keçi boynuzu için "Bir gram bal için bir çeki odun yiyemem." demiş. Ben de rüştünü ispatlamak için ceht etmeyen şairlerin şiirlerine bakıyor, şiirinden bir kelime kalbime dokunuyorsa onu takibe alıyor, şiirlerine rast geldiğimde okuyorum. Kırk yıldır dergilerle iç içe yaşadığımdan, okuduğum şiirleri mihenge vurmakta beceri sahibi olduğuma inanıyorum.

Kendini yenilemek, dediniz. Öteden beri kullanılan bir ifade bu ama şairin kendini yenilemesinden ne anlamalısınız? Neden gerekli bu sizce?

Atasözleri ve deyimler bir hususu kısaca anlatmak istediğinizde konuşmalarınız arasında kendine özel bir yer açar ve oturması gereken yere kendisi oturur. "Benim oğlum bina okur, döner döner yine okur." Bunun ne demeye geldiğini ayrıca açıklayarak kolay lokmayı alışkanlık haline getirmenize katkıda bulunmayacağım. Aha bir de Nasrettin Hoca'nın saz çalma meselesi geldi aklıma. O da nasıl bir şeydi, diyeceksiniz ama demeyin isteyen saz anlasın istemeyen caz.

Bir şairin üç beş kitabını okuduktan sonra kitaptaki şiirlerin birbirinden farkı olamadığını görürseniz bu şair kendini yenileyememiş demektir. Aslında her kitap şairin bir çocuğu gibidir. Eğer bu böyleyse her kitabın da bir önceki kitaptan farklı yönleri olması gerekir. Bir şair kendini yeterli gördüğün anda biter. Bundan dolayı kendini devamlı yenilemek zorundadır.

Bir şairin kendisini neden yenilemesi gerekiyor, meselesine gelince: Farz edelim bir bahçemiz var,

eğer ticaret yapmayacaksak her tarafa neden elma ya da armut fidanı dikelim? Allah başka meyveler yaratmadı mı? Kiraz, şeftali, erik, incir, nar... uzat uzatabildiğin kadar. İşte o zaman kitabımızın birisi elma, diğerleri başka başka meyveler olur. Neticede hepsi bir meyve ağacı ama farklı yapıları ve tatları olur. İşte şiirde kendimizi yenilemek de biraz buna benzer. Mesela benim şiir kitaplarımın hiçbirisi birbirinin devamı değildir. Hece şiirinin imkânlarından faydalanarak hem farklı hece ölçüleriyle hem de farklı hece türleriyle yazılan şiirlerin yanı sıra daha önce hiç denenmemiş ölçülerle şiirler yazmaya çalıştım. Bugünlerde ise aruz ölçüsüyle şiirler yazmaya çalışıyorum. Bunlar belli bir sayıya gelince de divançe olarak çıkacak inşallah.

Hece şiirine bile burun kıvrılan bir dönemde aruzla yenilenmek, kendini yenilemek biraz farklı bir düşünce değil mi sizce?

Evet, heceye bile tahammül göstermekte zorlanan bir okur/yazar kitlesiyle karşı karşıya olduğumuz doğrudur. Bir de bunun yanına aruzu da eklersek cinnet geçirecekler, diye korkuyorum. Hece şiirini iyi bilenler benim şiirlerimde farklı hece türlerinin kullanıldığını dikkatlice incelemeyen zor farkına varırlar. Benim derdim hece şiirinde artistlik yapmak değil, geleneğin içinde kalarak farklı söyleyişler denemektir. Geçmişten günümüze kalmış büyük şairlere bir bakın hece ile yolları kesiştiği gibi mutlaka bir yerde aruzla yol arkadaşlığı yapmışlardır. Mesela Nazım Hikmet ve Ülkü Tamer'in hece ölçüsüyle yazmış olduğu şiirlerden kimlerin haberi var. Hatta Orhan Veli Kanık'ın Fazıl Hüsni Dağlarca'nın aruzu iyi bildiklerini şimdi kime nasıl anlatacağız? Anadolu'da "Evde kalan kızın kaygısı emmisi oğluna düşer." dedikleri gibi ya da edebiyat ortamındaki durumdan kendimize vazife çıkarıp yıllardır yayıncılıkla uğraşacağıma keşke bütün divanları okusaydım, o edebî zevki yazmasam da yaşasaydım diye hayıflanıp dururken "Bir Molla Kasım gelir seni sığaya çeker" hesabı Tacettin Şimşek ile karşılıklı yazışarak değişme yaparken ayak açma sırası kendine geldiğinde aruz ile bir ayak açınca eyvah dedim, şimdi hakkımızı avcumuza koydu. Bilerek cevap vermedim. Birkaç gün sonra cevap vermeye başlayınca Tacettin Şimşek de şaşırdı. Aruz ölçüsüyle yazmama biraz da Tacettin Şimşek vesile oldu. Belki onunla yaptığımız ters düz deyişmeler *Sözün İzinde* başlığı altında kitap-

laşmasaydı yine aruzdan uzak kalacaktım. Aruzda belli bir çizgiyi yakaladım diyemem ama cehdediyorum. Günümüz Türkçesi ile aruz şiiri yazılmaz diyenlere inat, kusursuz aruz denemeleri yazmaya çalışıyorum.

Bahsettiğiniz bu biçim arayışlarının zamanla şiirin özünü unutturması gibi bir endişeye kapıldığınız oluyor mu? Mesela geçmişe baktığımızda bu arayışları Mehmet Emin Yurdakul'da da görüyoruz ama şiiri lirizmden uzak. Bu dengeyi sağlamak zor olmuyor mu ya da bu dengeyi gözetiyor musunuz?

Bir insan ne kadar hoşuna gitse de her gün aynı yemeği yemez. Aynı yemeği her gün yemek, sindirim sistemine de zarar verir düşüncesindeyim. Günümüz şairlerinin çoğu her gün aynı şiiri yazıyor hatta başka başka şairlerin şiirlerini bir dosya haline getirdiğimizde şiirlerin farklı şairler tarafından yazıldığını fark etmiyoruz. Sanki şiirler bir tornada çıkmış gibi.

Gerek hece şiirinin gerekse aruzun o kadar ölçü, kalıp ve durakları olduğu gibi farklı şubeleri de var. Yazmakla bitiremezsiniz. Bunları burada açmak istemiyorum. Gerekli gören şair, şair adayı; hece ve aruz deryasına daldığında kaybolacak kadar yol alabilir.

Hece şiirinin bütün ölçülerinde şiir yazdığım gibi yine hecenin sınırları içinde 'serbest' ve 'yanaşık hece' şiirleri yazdım. Aruz ve rubai, yeni ilgi alanım.

Büyük bir bahçeniz var ve tüm bahçeyi sulayacak kadar da suyunuz varsa bu bahçede sadece elma ya da armut yetiştirmek için direnmenin bir manası yoktur. Her meyveden birkaç tane olsa boş kalan topraklara da üç beş çeşit sebze diksek yetişmem mi diyecek? Toprak sizinse istediğiniz meyveyi ve sebzeyi yetiştirebilirsiniz. Ama öncelikle topraktan anlamalısın.

Şiirin imkânları içinde yeni arayışlardan ziyade öncelikle var olan geleneksel şiir coğrafyasını, şairleri ve yazdıklarını tanımadan kendi kendinize bir şey yapmaya cesaret edemezsiniz.

Şiirde yenilikler yapmaya çalışmak, biraz da şiirin kendisiyle birlikte başka şairleri de yakinen bilmesiyle mümkün olabilir. Dengeyi sağlama meselesine gelince önce şair dengeli olursa hangi tür ve ölçüde şiir yazarsa yazsın dengesinin dışına çı-

kamaz. Bu denge şairin kendine özgüveninin yanı sıra söyledikleri ve yazdıklarının öncelikle kendisine dokunması gerekir.

Bu söylediklerinizle “Aruz ve rubai yeni ilgi alanım.” cümlelerinizi birleştirdiğimde, bir aşamadan sonra şiirin içsel ya da ilham yönünün geride kaldığı sonucuna varabilir miyiz? Mutlaka şiiri tetikleyen bazı hisler vardır ama zihninizde bir şiirin biçiminin, tarzının belli olması onun safiyetine mâni olmaz mı?

Her gün aynı gömleği, aynı pantolonu giymiyoruz. Bunun yazlığı, kışlığı, kotu, keteni var. Bunların da her biri farklı renk ve modellerde dikilmiştir. Hatta bu giysilerimizi çok zaman birkaç defa giydikten sonra hoşumuza gitmeyi ihtiyacı sahibi birisine vermek için ayırırız.

Her gün aynı yemeği yemek zorunda değiliz. En sevdiğimiz yemek dahi olsun bir hafta aynı yemeği yiyemeyiz. Damak tadı diye bir şey vardır.

Bir manava gittiğimizde hangi mevsimdeyssek o mevsimin meyvelerini sebzelerini alırız. Sadece bir meyve ya da bir sebze alıp dönmeyiz.

Allah ihtiyaçlarımız için binlerce değişik tür ve tatta meyve ve sebzeyi beslenmemiz için bahşetmiştir. Bu ve benzeri konuları istediğimiz kadar uzatabiliriz.

Günümüzde şiir deyince neden aklımıza serbest şiir geliyor? Dergilerde yayımlanan şiirlerin altındaki isimleri çıkardığımızda farklı bir şiir görmek mümkün değil, hep birbirine benzeyen metinler. Bunu genele yaymıyorum ama kendi sesini yakalayamayan şairlerin çoğu bu zevksizliği zevk olarak kabul etmiş durumdadır maalesef.

Şair, kendi şiir geleneğinden habersiz olamaz. Günümüzde popüler dergilerde yazan ve kendini “ünlü şair” olarak gören kaç şair bu gelenekten haberdar, bunu konuşan yok. Hece ölçüsüyle yazılan şiirler hangi ölçü ve duraklarda yazılır bunu hangi şairle konuşacağız. Hece şiiri kendi içinde nasıl bir derya ise aruz da ayrı bir deryadır. Şair bu deryalardan habersiz kendini bir mahi olarak görüyorsa vay gele o şairin başına.

Elbette şiiri tetikleyen hisler vardır buna katılıyorum ama şairi, şairin; şiiri, şiirin tetiklediğini de unutmayalım. Mesela senin bir denemende geçen “Temize çekilmez ömür defteri” cümlesi, benim bir şiirime ilham kaynağı olduğu gibi aynı zamanda

da kitaplarımdan birisinin adı oldu. Hece şiirinin imkânlarından faydalanarak çeşitli ölçülerde şiirler yazarken aruzu, rubaiyi, murabbayı, tahmisi, nazireyi, dudakdeğmezi, koşmayı, deyişmeyi, koçaklamayı, güzellemeyi, münacatı, nat’ı, mersiye... daha hangi birini sayayım bu mevzu uzadıkça uzar.

Şiiri bir derya gibi düşmezsek derede yüzme talimleri yaparken boğulup gideriz.

Şiiri bulmak, kendi sesini bulmak, şiirde tam bir olgunluğa erişmek mümkün mü yoksa yaşadıkça dile, çevreye, yaşa bağlı olarak değişir mi şairin ses arayışı?

Öncelikle bir okur/şairin birinci derecedeki okuma ve yazma eylemi şiirin ne olup olmadığı ile başlamalıdır. Şair şiiri tanımaya başladığında ya da kendine dokunan şiirlerle uzun yolculuklara çıktığında birinci eşiği geçer. Bir şair “oldum” dediği anda anahtarı içerde olan kapıyı çekip dışarı çıkar ve tekrar aynı kapıdan girmesi için yıllarca çilingir arar durur.

Şair okudukça, yazdıkça dilini geliştirir. Dili geliştikçe de kendine has bir sesi olur. Bu şairin sesi taklit edilemez. Çünkü şair kendine has bir sesi yakalamışsa hangi ölçü/kalıp ya da hangi tarzda şiir yazarsa yazsın okur bu şiiri tanır. Bunun adına üslup da diyebiliriz. Şair, kullandığı kelimeler, imgeler ve şiirlerinde işlediği konularla diğer şairlerden seçilir. Bir şairin kendi üslubunu oluşturması için elbette belli bir olgunluğa erişmesi gerekir. Şair bu olgunluğa erişinceye kadar bulanık bir ırmak gibi su ile birlikte önüne geleni katar götürür. Ne zaman ki durulmaya başlarsa o zaman şiirleriyle gönlümüzü kandırmaya başlarız.

Bir şairin gönül ırmağında akan sular, okurun gönlün toprağını sulamaya başlarsa şair şiir yolculuğuna çıkmış demektir.

Qəlbimi Oxuyan Adam

Bilmirəm daşam, divaram
Bilmirəm dərddən qubaram
Dərd ağacında nübaram
Qəlbimi oxuyan adam.

Atam, anam vardı getdi
Sinəmi dərd çaldı getdi
Görən sözüm harda bitdi
Qəlbimi oxuyan adam.

İllər saçlarımda dəndi
Qayğılarım pöhrələndi
Şərim də gözümtək nəmdi
Qəlbimi oxuyan adam.

Tikanlandı çox yol, izim
Alaqlandı çiçək düzüm
Dilimi göynədir sözüm
Qəlbimi oxuyan adam.

İtirmədim vüqarımı
İtirdim çox baharımı
Dondurub nisgil qanımı
Qəlbimi oxuyan adam.

Gecədə işıq gəzən mən
Ah, üzdüm səni deyəsən
Yazdığım sözdən küsən mən
Qəlbimi oxuyan adam.

Hər misranın qanadıyam
Mən şerimin inadıyam
Mən şerimin qanadıyam
Qəlbimi oxuyan adam.

Yağma Ey Kar

Yağma ey kar, örtemezsin ölümü!
Enkazlar altında nice canın var.
Yağıp kırma kanadımı kolumu,
Toprağa karışmış hanümanım var.

Bir ateş bahçemi koklayıp geçmiş
Sonsuzluk göçünü yükleyip geçmiş.
Alevi içimi yoklayıp geçmiş
Yanmışım ne külüm ne dumanım var.

Hani nerde köyüm, kasabam, ilim?
Halimi tarife yetmiyor dilim
Gecenin böğründe tükenmiş yolum
Ne menzirim ne konacak hanım var.

Yankısı bendedir her yiten sesin
Uzak rüzgârlara karışan yasın
Merhem neye yarar tabip neylesin
Bundan böyle bir kanayan yanımla var.

Pek asidir amma zalime huyum
Tutsam yakasını yetmiyor boyum!
Kime ne söyleyim kime ne deyim?
Cehalete, aymazlığa kinim var.

Adl-i ilahisi yetişir Hakk'ın
Pay olur mazluma bir tatlı sükun
Amenna, göklerde sarsılır lâkin
Mevla'ya sarsılmaz bir imanım var.

Erkek Dediğin

Şu üç günlük dünyada işini bileceksin
Geçim ehli olarak edecekler yâdını.
Seni sevmese bile eşini seveceksin
Karsının kölesi koyacaklar adını.

Dirlik, düzen kolay iş değil, derler bilirim
Anasının gözü, bir kez gülse ister icar.
Her isteği baş üstü, maaşımı veririm
Hesabını sormam hiç, gönlüne göre harcar.

Duruşundan sezerim, isteğini, ne ise
Hanım benim baş tacım, her ilacı derdimin.
Sesimi çıkarmam hiç, sinirlenip de dövse
Ondan sorulur çıktım, o sebebi girdimin.

Eli acır vururken, sopayı hazırlarım
Kaçmam, bir yakalarsa sülalemi ağlatır.
Döverken, etrafında halayıkça turlarım
Canı çok sıkılırsa samanlığa bağlatır.

Gözüme bir bakınca aklım başımdan gider
İzin vermezse evden dışarıya çıkamam.
Yanlış bir şey yapamam her yerde beni güder
Korkarım, başkasına müsaadesiz bakamam.

Eş dost ziyaretinde izinsiz ses çıkarmam
Yerli yersiz kızdırmak gelmez fazla işime.
Olurunu almadan bir konu danışamam
Sokağa çıktığımda muhbir takar peşime.

Çamaşırı yıkarım, ütülerim, görmesin
Asabi kırar, döker; acımaz kap kacağı.
Sinirlenir, Yaratan başka başa vermesin
Kınayanın başına, olduysak oyuncağı...

Çorabını çıkarır, yıkarım ayağını
Geçim dünyası böyle yanlış yapan kaybeder
Merhametsiz, yemeyi istemem dayağını.
Hanımını inciten inanın ayıp eder.

Kahvaltı sofrasını uyanmadan kurmalı
Gelmeli lokantadan canın istediği
Emir eri misali temennaya durmalı
Hanımım her ortamda elimin beslediği.

Kuaföre göndermem, saçlarını tararım
Manikür ve pedikür ihtisas yaptığım iş.
Çirkin gösteren ayna varsa kızar kırarım
Yok, ağzında bir tane bile eksik, çürük diş.

Ayarlarım toplantı günlerini, gününden
Önce unutmaması için haber veririm
Yolda yürürken gitmem inan ki önünden
Mantosunu giydirir, pabucun çeviririm.

Sözünden hiç çıkmayan, ayrılmayan dizinden
Yüzüne gıyabına çekinen hem övendir.
Hanımı sert olsa da gülümseyen yüzünden
Erkek dediğin erkek hanımını sevendir.

● Basri Doğan

Uzak Şehir

Aç köpükten kapını, kurtar bizi ey deniz
Karanlığa gömülü uzak bir şehirdeniz.

Yaklaştıkça kaybolan deruni ve mücerret
Bir hayale kapıldık maveraya işaret.

Dolunay yansıyınca Meriç'in üzerine
Yola düştü erenler Urumun illerine.

Hazar'ın dalgaları sinemizde çırpındı.
Üşüyünce kalbimiz Akdeniz'de ısındı.

Mukaddes bir muştunun dinledik bestesini
Haliç'in sularından izledik ötesini.

Haremeyn'de bulmuşuz muhabbetin hasını
Asırlarca soluduk Afrika havasını.

Alev alev tutuşsa, coşsa, çıldırsa Tuna
Taşırdı garba bizi, çıkınca omuzuna.

Öfkeli dalgaların saçlarını tarardık
Kopan her fırtınanın yüreğinde biz vardık.

Mesafeyi kaldırıp adımladık yolları
Üç kıtaya yayıldı ulu çınar dalları.

Gün geldi gecelerin siyahına boyandık
Zilletin halkaları boynumuzda uyandık.

Gözümüzde bu şehir boz bulanık bir perde
Ne yana adım atsak, cellatları siperde.

Uyanmadan gölgeler, çok geç olmadan zaman
Açılalım usulca yüreğinde sütliman.

Her akşamın ardından bileniriz fecre dek
Taptaze umutlarla dolarız petek petek.

Mazi atlas bir örtü, kuşatmış asumanı
Yıkılsa da bu millet, tükenmez kahramanı.

Ne engeller yıldırır ne desise ne hile
Başımız dik, onurlu, çıkacağız sahile.

Döneceğiz bilinsin kararlıyız kararlı
Yüreğimiz aydınlık ufuklara ayarlı.

Ne Varsa Sevgide Var

Bekletilen her insan kanatır düşlerini,
Geceye kafa atar, dolunaya bir tepik!..

Yaşarken ölen insan, ölürken de yaşıyor,
Herkes ölmeyi bilir, yaşamayı bilmiyor!..

Şair imgeye takar, imge ise şaire,
Zaman anlamı yontar, kentlerse saadeti!..

Hayat bir kadın gibi çok çabuk kırılıyor,
Kalbi hoşnut olsa da duyguları kanıyor!..

Kıyamet kopsa bile sevmelidir insanlar,
Ne varsa sevgide var, gerisi zarar-ziyan!..

Her insan biriktirir kendi ıssızlığını,
Çocuk gibi büyütür koyu yalnızlığını!..

Hepimiz öğreniriz en sonunda gerçeği:
Yenilgiler yıpratmaz, ihanet kadar bizi!..

Dilbərim

Sənsiz beheşti neylirəm, cənnət özünsən dilbərim
Ol cənnətin cənnətliyi, əlbət özünsən dilbərim.

Yarsız yaşanmaq ayrılıq, sənsiz yaşanmaq küfrüdür
Can səcdəmin imanısən, vəslət özünsən dilbərim.

Könlüm kimin hökmündədir, əqlim onun vəsfən yazır
Eşqin nəməzin qıldırən, niyyət özünsən dilbərim.

Sındırmışam peymanımı, gəlmir payım peymanədən
Mən sənə sərməst olmuşam, ləzzət özünsən dilbərim.

Heç kim yıxanmaz könlümün, səndən qurulmuş ülfətin
Mən Məcnun'un Leylasısən, qismət özünsən dilbərim.

Bir kəlmə eşqindən desəm, aləm yerindən oynuyar
Sən kayinat fərmanlısən, qüdrət özünsən dilbərim.

Könlümdə canan təxtinin, can taclı bir sultanısən
Can adlı canan hökmüsən, vəhdət özünsən dilbərim.

Düşgünlüyündən saxlamır, könlüm deyir əsrarını
Heç zərrəyə sığmaz günəş, illət özünsən dilbərim.

Bir an görüş, minlər ilin yorğunluğun candan alar
Bir gün gələr, görrəm yəqin, möhlət özünsən dilbərim.

“HU” dərgəhindən feyz alan, “YA” məsnədindən məst olar
Camlarda meylər paylanır, şərbət özünsən dilbərim.

Yardan yaxın bir kimsə yox, yar könlünün dərdin bilən
Dərmanda dərdim vasl idir, himmət özünsən dilbərim.

Sandım ki, sən tək dilbərin, eşqində vurgun bir mənəm
Gördüm yazır *Elman* qəzəl, söhbət özünsən dilbərim.

● Çulpan Zaripova Çetin

Bir Dize Şiir Kaldı

Güz günaha ortak olup yine elma uzatır
Yapraklar yerde şiire benzerler satır satır.

Gözlerime tek tek yansır asmandaki yıldızlar
Saçlarımı yazma gibi örter gök-mavi çadır.

Ağacın çıplak çaresiz dallarına düşer çiy
Çiy gibi senin avcuna düşmeyi düşler sadır.

Ben geldim güzün hüznü mü yakıyor yüreğimi
Elmanın mı damağında kaldı günahkâr tadı?

Sessizlik sana uzatan kalbimi avucuna
Gökten uzanıp önüme diz çöken mehtap aldı.

Yapraklar, uçtu yıldızlar, kaydı parçalandı çiy
Mavi çadır gök altında bir dize şiir kaldı.

Türk İlleri

Turan ellerinden gelen turnalar
Konup da göçtünüz sizden ne haber
Yıllar yılı gökbörünün peşinden
Gidenlerden kalan izden ne haber

Doğu Türkistan'da kanayan yara
Neden merhem olmaz Taşkent, Buhara
Semerkant nevrüzda erer bahara
Şincan'a gelmeyen yazdan ne haber

Ural Dağlarının süsü Kazanlar
At sırtında nice destan yazanlar
Türkçenin yüz akı ulu ozanlar
Kopuz mu kırıldı sazdan ne haber

Altay Dağlarının güney eteği
Kimse bilmez koçyiğitler yatağı
Çevgan oynar titretirdik o dağı
Doruklarda kalan buzdan ne haber

Aral'da Baykal'da bıraktık izi
Kimse silemez ki geçmişimizi
Bakü'yü kucaklar Hazar Denizi
Arkasında kalan düzden ne haber

Dünyayı tutmuştu Manas'ın ünü
Kızgın çölde, asra bedel bir günü
Aytmatov ustanın Kırgız Türk'ünü
Yazıya döktüğü sözden ne haber

Oğuz Ata emaneti topraklar
Her birinde göğü süsler bayraklar
Yirmi dört kardeşten gelen oymaklar
Kaybolmaz asıldan, özden ne haber

Kırım'da Kerkük'te boynumuz bükük
Esaret yıllardır omuzlarda yük
Ülkemiz cennettir milletse büyük
Cihan mefkuresi tezden ne haber

Hikâyesi bozkırlarda başlayan
Her ilmekte sevdiğini düşleyen
Sevdasını nakış nakış işleyen
Kilimler dokuyan kızdan ne haber

*Havayi Abdal'*ım oduna yandım
Yesevi'nin ocağına bağlandım
Kaşgarlı gezmişti hep adım adım
Ayağından düşen tozdan ne haber

● Metin Özarslan

Telkin

Yazınızda tipi tutar karalar
Hayat giydirmeye görsün karalar
Gözü gönlü baştan başa karalar
Şeytanın fırçası işe katılır
Her bir rengi aynı hızla karalar.

Tek kâğıda pekçe tütün saralar
Nafiyeler, Gülpaşalar, Saralar
Onulmayan yaranızı saralar
Baygın bedenleri yere atılır
Çaresizce debelenir saralar

Kalbinizde çiçek açan yaralar
Ruhunuzu ince ince yaralar
Büyüye büyüye böyle yaralar
Üstüne örtülür ve kapatılır
Zamansız sızlayan küçük yaralar.

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

102.on5ağustos2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarıslan

kapak fotoğrafı

fatih gür

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak
armada/2 d blok nu: 6
onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 102. sayı 15 Ağustos 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Cemal Kurnaz / Karabağda Şölen Var / 3
- Ertuğrul Çoban / Hurda / 4
- Erhan Çapraz / Sevba Abdulla / 5
- Kenan Yavuzarslan / Yok Ötesi / 6
- Şükrü Atay / Münzevî Hayat / 7
- Mustafa Işık / Dünyanın Öteki Kapısı / 8
- Metin Mert / Arya / 9
- İbrahim Berber / Ah u Figan / 10
- Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile
Şiir Yürüyüşü -4-/ 11
- Casim Babaoğlu / Olmassaydı / 15
- Kadir Karaman / Ya Rabbi! / 16
- Memik Kömekçi / Oyun Var / 17
- Kirman Rüstemli / Şehid Bulağı / 18
- Mehmeş Şirin Aydemir / Söyle Kadın / 19
- Esmira Güneş / Əbədi Yarım / 20
- Ahmet Sami Benli / Kul Hâli / 21
- Aybeniz Garagile Gafarlı /
Əllərindən Tutmaram / 22
- Ramazan Yıldız /
Şehitler Destanı Sarıkamış'a / 23
- Metin Özarıslan / Dilemma / 24

Karabağ'da Şölen Var¹

Azerbaycan, yiğitlerin sağ olsun!
Karabağ'ım, kara bahtın ağ olsun!

Karabağ'da şölen var, dünya duysun
Bundan böyle dağ üstünde bağ olsun

Hâr-ı bülbüller² açsın gönüllerde
Dört yanımız bahçe olsun bağ olsun

Kızlarımın her biri hanım sultan
Yiğidimin her biri bir beğ olsun

Azerbaycan, düşmanların yoğ olsun!
Sevenlerin sayanların çoğ olsun!

Bayrağımız yeri göğü kaplasın
Yeryüzünde yepyeni bir çağ olsun

Türk elleri birbirine bağlansın
Ebediyen kopmayacak bağ olsun

24 Ocak 2021.

1-Karabağ Şikestesi, "Karabağ'da talan var" diye başlıyor. Ben onu "Şölen var" diye değiştirdim

2-Hâr-ı bülbül, sadece Şusa'da yetişen bir orkide imiş.

Hurda

Dünüm bir damla sudur, yarınım kara toprak,
Saatimin tersine dönen bir parkurdayım.
Zamanı kâh yürüdüm kâh tükettim koşarak,
Âdem'i teğet geçtim, Nuh'tan beri turdayım.

Yolu nereye çıkar bu döngüye girenin?
Merkezkaç kuvvetine yenilmeyin, direnin.
Boşlukla çevrelenmiş bu fasit dairenin
Ne tam dışına çıktım ne de hepten burdayım.

Kurtarıp izanımı gerildiği çarmıhtan
Kaçıyorum beynimi didikleyen güruhtan.
Bedeni müteşekkil taşa dönmüş bir ruhtan,
İç içe, katman katman örülmüş bir surdayım.

Bazen bir kum denizi soğurur gözyaşımı,
Bazen kalemle kelam yoğurur gözyaşımı,
Aşkla ezelî memba doğurur gözyaşımı,
Bazen asi bir sürgün, bazen de huzurdayım.

Onca esrar gizliyken Yusuf'un endamında,
Çözülecek sır mı var Firavun ehramında?
Değişen yok iblisin elmayı ikramında,
Davut'la Tur'a mihman, Muhammet'le Nur'dayım.

Vicdanlar takılırken nefis denen engele,
Bağlanmışız sevgiye hudut çizen pergele.
Gelir mi ki sükûnet, biter mi bu velvele?
Altı magma, üstü gök; bir derin çukurdayım.

Varlığından ırayan bu kemiğin, bu etin
Ne gömün hiçliğini ne de bir gün bekletin.
Kabil'den miras kalan devasa bir sıkletin
Altında can çekişen insan denen hurdayım.

Sevba Abdulla

sevba denmiş sevdik seni Hakkıün
ol Nebi'nin ümmetisin abdulla
fettâh efendi'nin merkez hakkıün
şol üsküp'ün hürmetisin abdulla

bir mücahit nefer oldun üsküp'te
gayrı sirke zarar vermez üs küpte
makedonlar arnabutlar ürküp te
Hak davanın himmetisin abdulla

elhamdulillah ki çok umutlandık
huru eylemiştik az samutlandık
lâyık olmak iün hep mahmutlandık
güzel ahlâk sermetisin abdulla

fettâh efendimiz olsun şiarın
hakikatta ehl-i dilin miyarın
korkma sakın eksik olmaz ayarın
Ârafi'nin hikmetisin abdulla

Yok Ötesinde

Volkanlar akıyor baktığı yerden
Fukara kılıyor yok ötesinde
Çöle döndürüyor yaktığı yerden
Başka bir cehennem yok ötesinde

Korkudan gölgeme bürünüyorum
Geçtiği izbede sürünüyorum
Ateşin içinde görünüyorum
Gözleri kartalın çok ötesinde

Aynında bir tabur keskin kemankeş
İçimde büyüyor öldürdüğü keş
Müjgan ile dolu her iki tirkeş
Nazarı mızraktır, ok ötesinde

Kalbimin içinden inci sökmüşler
Kolumu kırk yerden kırıp bükmüşler
Kabrimin üstüne kurşun dökmüşler
Ne şiir ne şefkat, bak ötesinde

Sefa da ikramdır bize cefa da
Bin zehir içinde yüzen şifada
Şaire münhasır bu intifada
Ya lanet ya lütuf, hak ötesinde

Münzevî Hayat

Gündelik hayatın keşmekeşinde
Kargaşa içinde yalnızdır insan...
Herkes bir arayış, tatmin peşinde
Kaldırım taşından farksızdır insan...

Öyle bir zamanın içine düşmüş
Bir ada misali ıssızdır insan...
Bitmeyen ihtiras sadece düş'müş
İmkansız olsa da arsızdır insan...

Acımasız olan kurallar konmuş
Tutunma şansı yok dalsızdır insan...
Dünyanın tahtına krallar konmuş
Bir köle misali şanssızdır insan...

Kurgulanmış robot çalışıp durur
Yontma heykel gibi cansızdır insan...
Zorlaşan şartlara alışıp durur
Tüm kanı çekilmiş kansızdır insan...

Zaman geçip gider, hiç telaş etmez
Zamanı çalan bir hırsızdır insan...
Vâde dolar bir gün emeli bitmez
Yola çıktığında zırhsızdır insan...

Onu beklemekte münzevî hayat
Mezar taşlarından sessizdir insan...
Türkmenoğlu der ki; dese de heyhât!
Kim olsa orada adsızdır insan...

Dünyanın Öte Kapısı

ecel çaldı kapımı vakit gitme vaktidir
herkes yola revanken yanında ben kalaydım

kan gülleri takaydım leyla'nın gamzesine
hüznüne gül devşiren bir bahçıvan olaydım

olaydım, ah olaydım, çöle mecnûn olaydım
o yârin kakülüne seherden çiğ alaydım

kara kargalar için yarsaydım ya toprağı
ibrahim bıçağına gönlümden koç salaydım

boynumda siyah zülfün, göğsümde ebabiller
aşkın bittiği kalpte cürmümle vurulaydım

sonunda unutsaydım hasretlik acısını
çileye, derde, hüzne goncaya açılardım

vurduğunda hançeri toplansaydı bulutlar
tufan vakti dağlara sen diye sığınaydım

bin gizemli kaleme sırlı kelimeler salıp
yağmuru düşlerine inceden asılaydım

feleğin kör gözüne tutaydım aynaları
yusuf gömleği diye kenan'a ben varaydım

yağmurdan damla ile öpeydim pak alnını
buluttan kuşlarımı göğüne uçuraydım

olaydım, yâr olaydım, bağa bağban olaydım
cennetten gözlerinden elmaya uzanaydım

sürç-i lisan edende affa mazhar olaydım
affetmeyeydin beni, kahrımdan boğulaydım.

● Metin Mert

Arya

Köpüklü sulardan yorgun ve yalnız
Bir gemi dönüyor güvertesi boş
Ne başında duman ne de eski hız
Köpüklü sulardan yıllarca sarhoş
Bir gemi dönüyor تنها, tayfasız

Yıllarca döndüğü o tuzlu sular
Gövdesinde göz göz büyüyen yara
O mavi rüyalar derin uykular
Yıldızlı geceler şimdi hatıra
İçtikçe içtiği bitmez arzular

Rotasında artık durgun bir liman
Bir deniz feneri dingin bir kıyı
Alarga geçtiği o kıyılardan
Rüzgârlar taşısın eski şarkıyı
Sularda sinsî hınç gözlerinde kan

Ah u Figan

Kaşları hilâldi kirpikleri ok
Mehtabı görmeden yıldız saymadan
Aşka hasret duyan Cerenler oldu
Bir lokma bir hırka yeter diyerek
Hakka teslim olan Erenler oldu

Ne yapsak bitmiyor dünya telaşı
Gönül bahçemizi dondurduk çöle
İçimiz kaynayan katran kazanı
Tebessüm aynaya bile yabancı
Kem gözlerden nazar değdi kâküle
Güz yaprağı gibi soldu her beniz
Her gün birimizi vuruyor acı
Öylesine meyus dağ ova deniz

Çağlar öncesinden şayet görseydi
Nuh nebi ağlardı ahvalimize
Baş tacı ettiği kibre kapılıp
Kaç kişi dinlerdi vazı nasihat
Kaç kişi kırardı İbrahim gibi
Tahtadan topraktan nice putları
Bir daha bir Osman Gazi gelir mi
Bir Fatih doğar mı kut alıp Rabdan
Bizleri kim çekti böyle batağa
Medet umuyoruz çölde seraptan
Bir sıcacık ele nasıl hasretiz
Bilmem ne demeli bu kanlı çağa
Sanlı mefahirden kalmamış bir iz

Merhamet duvarı çoktan yıkıldı
Bir türlü dinmiyor hanelerde yas
Her şey bir bir çıktı şirazesinden
Başımız üstünde alıcı kuşlar
Her nereye baksak keder sıkıntı
Obur çarsılarda yalan ve hiyle
Terazi kefeyle kanlı bıçaklı
Her gün dirhem dirhem tükeniyoruz
Üç günlük bir ömre arttıkça tamah
Terk etti nicedir bizi kalbimiz
Dünyaya gözünü ağlayıp açan
Bigunah gül yüzlü sabiden başka
Yıkayıp paklanan ne kaldı temiz...

● Konuşuran: Hüseyin Kaya

Peki, bu yolculuk şairin son nefesine kadar devam eder mi? Bu durulma sürecinin sonu var mı ve şairin söz söyleme ihtiyacı bitmez mi hiç?

İnsanın dünya serüveni devam ettiği müddetçe şiir var olacaktır. Çünkü şiir edebiyatın başrol oyuncusudur. Bir hikâyede, romanda tiyatrodaki sayfalarca yazılan bir konuyu, şair bir dizede, bir beyitte ya da bir dörtlükte anlatabilir.

Şiir bir sevgili gibidir, şairinin devamlı kendisiyle ilgilenilmesini ister. Bu ilgiyi görmezse suyu çekilen bir pınar gibi kurur.

Şiir, bir yere kadar şairinin edebiyatın başka dallarıyla ilgilenmesine müsaade eder. Bu ilginin dozunu şair iyi ayarlamazsa şiir bunu kendisine bir kuma gibi görür ve şairin duygu dünyasından çekilir.

Aşk bir bakışla başlar, ondan sonraki tüm bakışlar ilk bakışın tutuşturduğu ateşin devamıdır. Ne zaman bu ateş sönmeye başlarsa aşk biter. Aşkın bittiği yerde de söz yerini lafa bırakır. Şair söz mü söyleyerek geçip gidecek dünyadan yoksa hevâlarını lafa dökerek kalabalıklardan bir kalabalık gibi yaşayıp ayrılacak mı dünyadan. Buna şairin kendisi karar verecektir.

Şairin söz söyleme ihtiyacı elbette ölene kadar sürecektir. Nasıl ki bir ağaçtan, bir tarladan her yıl aynı verimi alamazsak elbette şairlerin de verimsiz dönemleri olacaktır. Şair, gönül olarak doğurganlık veya mübdilikten kesilince ununu eleyip kalburunu asar.

“Masabaşı şiiri” ya da “kalem şiiri” konusu bir dönem tartışılırdı ancak son yıllarda bu tartışmalar kayboldu. Şiirimiz artık “masabaşı”nda mı üretiliyor?

Şiirin yazılmadan önceki evreleri vardır. Bu daha ziyade bir dize veya bir kelimedir. Şair dizeyi ya da kelimeyi bir kıvılcım olarak düşünür, bu kıvılcımı da ateş haline getirmek için çabalar. Ateşi tutuşturmaya başladığı andan itibaren de yazmak istedikleri beyninden kalbine doğru bir yolculuğa çıkar ve yazmaya başlar.

Şair, bir duygu yoğunluğu yaşamadan bir çırpıda oturup şiir yazıyorsa bunun adına atmasyon deriz ancak. Gerek dergilerde yayınlanan şiirler olsun, gerekse yayımlanan şiir kitaplarının çoğu maalesef bu şiirlerden oluşuyor. Böyle olunca da şiir kriterlerine uymadığı gibi nesir olarak bile okuduğumuzda anlamlandıramayacağımız sözcük yığınları arasında şiir kırıntısı bulmaya çalışıyoruz.

“İlham” kelimesinden ne anlamalısınız, şiirde ilhamın etkisi nedir sizin için?

Mehmet Akif’in: “Sanatın yüzde onu ilham, yüzde doksanı gayrettir.” Sözünden hareketle şiirin yüzde onu ilhamdır diyebiliriz. Bu ilham olmadan da yazılan şiirin bir yanı eksik kalır. İlham aynı zamanda şiirin lokomotifi gibidir. İlham olmadan şiirin arkasına katar dizilmez. Bir şair şiir yazmak için eline kâğıdı kalemi almaz. Yazmasına vesile olacak bir konunun, bir düşüncenin anahtarıdır ilham. Kapıya açmadan içeri giremediğiniz gibi içerde ne var ne yok onu bilemezsiniz. Ya da şöyle diyelim ilham baharda açan ilk çiçek gibidir. İlk çiçeğin açtığını gördüğünüzde peşinden başka çiçeklerin açacağını da hissedersiniz. İşte ilham, sizi şiirin yurduna davette hislerinizin harekete geçirmesine vesile olur.

Peki, şair ilhamı beklemeli mi yoksa onu aramalı mı, peşine mi düşmeli? Başka bir deyişle o çiçeğin açmasını beklemek midir ilham yoksa açan çiçeği aramak mı?

Evet, şair ilhamı beklemeli. Bir çiçekle bahar gelmez ama ilk açan çiçek de baharın habercisidir. Şair bir arı gibidir. Her sabah kovanından çıktığında gerekirse kilometrelerce uçarak gün boyunca –tabiri caizse- aynı aileden bütün çiçekleri gezerek polen ve nektar toplar. Topladığı nektarları peteğin bir gözüne polenlerini ise bir gözüne doldura doldura bu iki karışımdan bal adında bir şiir meydana getirir.

İşte şaire de ilham, baharda açan ilk çiçek gibi gelir. Bu çiçeğin açmaya başladığı yerleri hayal

eder ve hayallerinin coğrafyasında kanat vurmak için sabırsızlanır. Hayal yoksa şiir yoktur. Şiir varsa, özlem, hasret, ayrılık, vuslat vardır. Önemli olan şairin gönlüne konan ilham kuşu nereye uçarsa şairin onun peşinde gitmesidir. Şiirin kâğıda dökülmeden önceki hâli şiir söyleme, kâğıda dökülmesi ise yazmadır. Söylemek irticalen, yazmak ise irticalen söylenen kelimeleri yerli yerinde kullanarak sözün ayaklarını bağlamaktır.

Bana göre şair ilhamı beklemeli, başkalarına göre ise ilhamın yani ilk açan çiçeği aramalı. Ya da şöyle de söyleyebiliriz: İlham kendisi gelirse davetsiz misafir, haberli gelirse davetli misafir olur. Ben davetsiz gelen misafiri tercih ederim. Çünkü bu misafir “Tanrı misafiri” dir gelirken rızık getirir. Hem davetsiz misafir ne kadar kalacağını söylemez. Biz ona üç gün gözümüz gibi bakarız. Üç günden sonrakı zamanı ise misafir tayin eder.

Şehir şiir ilişkisini de konuşalım, diyorum. Değişik şehirlerde bulundunuz ve tabiatla da iç içe sayılabilecek bir hayatınız var şimdilerde. Şehrin ya da mekânın şiire etkisi olur mu?

Türk kültüründe şehir medeni, taşra bedevi değildir. Önemli olan bir şairin şehre nasıl baktığıdır. Şair gönül kuşunu şehrin nerelerine uçurursa oraları bilir, oralarda gördüklerinin filmini çeker, gönlünde tabeder sonra da okuruyla buluşturur.

Eskiden İstanbul dışına taşra denirdi. Şimdi İstanbul başta olmak üzere bütün büyük şehirler bizzat taşradır.

Aylarca hatta yıllarca gökyüzünü görmeden, yıldızları seyretmeden, toprağa dokunmadan yaşayıp giden insanlar var. Beden olarak bir kentte, (bazı insanlar şehre kent der, ama kelime köken manasıyla köy demektir. Moğolcadan geçmiştir ve Doğu Oğuzcasında bu manada işletilir. Azerbaycanda olduğu gibi...) ruh olarak kendinizi bir şehirde gezdirmeyi başarabilerseniz bu istisnai bir durumdur. Şair gerek bizzat görerek, ya da gözlerini kapatıp şehirleri, dağları gezmiyorsa arabesk bir hayat yaşıyor demektir. Mesela İstanbul’da yaşayan şairlerin yüzde kaç saatlerce Sultanahmed’i, Süleymaniye’yi Ayasofya’yı Topkapı Sarayı’nı ya da Üsküdar sahillerinden İstanbul’u seyredip gönlüne biriktirdiği duyguları şiir olarak dökabiliyor? Siz şehre nereden bakarsanız, şehir de şiirinize oradan girer. Önemli olan bakarken gözünüzün birisi dış gözünüz diğeri

iç gözünüzdür. Bu iki gözle aynı yere baktığınızda şehrin/insanın/gönlün şiirini yazarsınız, değilse yazdıklarınız karın gurultusunun yazıya geçmiş hâli olur.

Mekânın şiirde, en azından sizin şiirinizde, biçim arayışlarına tesiri var mı?

Benim şiirlerimde salt mekândan ziyade o mekânın içindekiler öne çıkar. Bu mekânın içindekilere de belki mekân arka fon oluşturuyor. Bunu yıllar önce İstanbul’da yazdığım bir şiirden bir bölümle daha iyi anlatırım herhalde.

*Parklarda yollarda canım çocuklar
Evine bir ekmek götürmek için
Çöpten boyunları çıt çıt kırılır
Beş yaşında Kadıköy’de sahilde
Darbuka morartır parmaklarını
İçini boğaza kuser İstanbul*

Şiirde biçim arayışına gitmedim, şiir nasıl geldiyse öyle yazdım. Ya da şöyle diyelim bir yere gitmek için yüzlerce yol varken devamlı aynı yoldan giderek farklı yerleri görmezden gelmek ya da o yolların varlığından habersiz yaşamak istemedim. Bundan dolayı kitaplarım incelendiğinde şiirlerim bir fabrikada üretilmiş tek tip araç gibi değil en azından (motor/üslup aynı) farklı model seçenekleriyle okurun edebi zevklerini çeşitlendirmeye çalıştım.

Şiir her yerde var diyorsunuz bu örnekle sanırım, şair de her yerde şair midir?

Her yörenin her bölgenin kendine has toprağı, bitki örtüsü vardır. Buna göre de her bölgenin ikliminden kaynaklanan çiçekler de birbirlerinden farklıdır. Siz iyi bal yemek istiyor ya da üretmek istiyorsanız endemik çiçeklerin çok olduğu, insan elinin ve ayağının az dokunduğu yerler seçmek zorundasınız. Mesela imkânınız varsa *Anzer Balı* yemek istersiniz. Bunu bulamazsanız başka yüksek kesimlerin karakovan balını da yiyebilirsiniz. Diyeceksiniz ki önemli olan bal olması değil mi? Evet önemli olan bal olması ama sizin de bir damak zevkiniz varsa gerçek bal ile şekerden glikozdan üretilmiş balı elbette fark etmek zorundasınız.

Günümüzde arının yüzünü görmeyen bal üretiliyor ve çoğu da bu bunu bal niyetini tüketiyorsa

elbette her yerde bal olur ve bu balı üretenler de yapmış olduğu tanıtıcı reklamlarla bu balı hem de gözünüze sokarak kaşık kaşık yedirmesini de bilir. Bu benzetmeyi şiire ve şaire uyarladığımız zaman mesele daha iyi anlaşılacaktır.

Haklısınız ama bahsettiğiniz örnekte doğal olana, katkısız olana verilen değer de var. Az da olsa sağlığı için doğal olanın peşinde olan bir kitle var. Şiirde, sanatta ise bu kitle neredeyse yok. Hatta şiiri bildiğini bildiğimiz isimlerden dahi bahsettiğiniz şekilde üretilmiş şiirlerin reklamını, pazarlığını yapan bir kitle de çoğunlukta. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ya İslam inancımız ya da inandığımız başka değerler ölçüsüyle hareket etmek zorundayız. Bunun dışına çıkarsak hem Allah'ı hem kendinizi hem de başkalarını kandırmış oluruz. Mesela; batmak üzere olan bir gemide yüz kişi bulunsa ve doksan dokuzunun hakkında ölüm fermanı çıkarılmış olsa ve içlerin bir masum olsa "kurunun yanında yaşta yazar" atasözünden hareketle o bir kişiyi de gözden çıkararak gemiyi batırmaya çalışmayız.

Batının adına "demokrasi" dediği -bugün bile hâlâ içi doldurulamayan- kavram, aslında sayıların birbirlerine karşı üstünlüğünden başka bir şey değildir. Tarih boyunca sayıları az olan inanmış insanlar eninde sonunda sayıları çok olanlara galip gelmişlerdir. Hem hayatı iki devre olarak düşünürsek -ki ben öyle düşünüyorum- Allah'ın adaletine ve zulmün hesabının sorulacağına inanıyorum. Hatta Hasan Hüseyin Korkmazgil'in bir şiirinde "Kısa çöp uzun çöpten hakkını alır elbette" dizesinin de bu düşüncelerle söylendiğini söylediği düşüncesindeyim.

Aslında sen biraz da şöyle demek istiyorsun: 'Artık altına güç yetmez olduğundan herkes imitasyon altın alıp takıyor. Önemli olan salonda takılması, gelinin ve damadın şanınin yüceltilmesi' diyorsun da asıl maksadının bu olmadığını biliyorum.

Atalarımız şu sözüne de yabana atmadan diyelim: "Asil azmaz, bal kokmaz; kokarsa yağ kokar, onunda aslı ayrandır"

İşte D/okunan şiir de böyledir. İşte bu şiir, yara sahibinin yarasına göre yararlılık gösterir.

Söylediklerinizden biraz da şu anlam çıkarılır ama siz elbette bunu kastetmiyorsunuz. 'Şehir gâ-

vurlarla dolmuş sen hâlâ salyangoz satmamakta direniyorsun'

Yahu Hüseyin, adını kalbinde bir gül gibi kokladığın adına söyler misin? On binlerce ordusu ile zulmün bayrağını dalgalandıran Yezit'in mezarını yüzyıllar sonra Timurlenk darmadağın edip askerleriyle toprağını sulamadı mı?

Kitaplığınıza bile çok değerli bulmadığınız kitaplar raflarda yerini alamıyor bir köşede soba yakmak ya da piknikte değerlendirilmek üzere ayrılan kitaplar yer almıyor mu? O zaman şöyle diyelim geleceğin edebiyat raflarında yerini alacak şairlerin kitapları elden ele dolaşarak zamanı geldiğinde edebiyat raflarında yerini alacaktır.

Kahraman olmak için savaşanlar çoktan toprak olup gittiler ama inancı uğruna savaşan âşıklar hiçbir zaman ölmez, kıyamete kadar aramızda dolaşacaklardır.

Kahraman olmak için yazarlardan tamamen yolumuzu, meşrebimizi ayırabilir miyiz? Aynı meydan içreyiz. Tavrımız ne olmalı yahut sizin tavrınız bu kitleye karşı nasıl? En azından gençlere de bir yöntem vermiş olalım.

Kahraman olmak için yazarların tamamı edebiyat çöplüğünde ya fosilleştiler ya da fosil olacakları günü bekliyorlar. Edebiyatla uğraşmak uzun bir sefere çıkmak demektir. Bu sefer sonunda zafer olur olmaz o yazarın işi değildir.

Bir yazar şöyle bir şey söylüyordu; "İnsan kendini yazar." Biz bunu şöyle açabiliriz: İnsan yasal bir hayat yaşıyorsa yaşadığı hayat bir şekilde yazdıklarına siner. Eğri odundan doğru oklava çıkmaz. Hangi edebi ve dünyevi gıdalardan besleniyorsak yazdıklarımız ve yaşadıklarımızla bir şekilde bunu dışa vurmak zorundayız. Dışa vurmak derken bunu okurun gözüne çakmamak gerekir. Okur yazdıklarımızın kendinde bir karşılığını bulur, gönül mihengine de vurduğunda daramız, safimiz ortaya çıkar.

Günümüz gençleri maalesef, 'bir dirhem bal için beş çeki odun çiğnemeyi' seviyor. Hâlbuki gerek büyükleri gerekse öğretmenleri tarafından hazırlanacak bir okuma programı belirleyip ona göre okumalar yaptıklarında bala direk ulaşacaklardır. Bir genç nasıl ki derslerinde başarılı olmak, eksikliklerini gidermek için özel dersler alıyorlarsa hangi kitapları okumaları gerektiği hususunda da özel

dersler almak zorundadır. Çünkü okuduğumuz kitaplar gelecekte bir şekilde hayatımıza yön vermeye vesile olacaktır. Eni boyu, çapı belli olmayan şairleri yazarları okudukça seviyeleri düşecek, kendilerine geldiklerinde ise çiğnedikleri odunlardan, beyinlerinde hasarlar oluştuğunun farkına varacaklardır.

Her delikanlı günümüz şartlarında kendi bedeni ve zevkleri için nasıl seçim yapıyorlarsa okuyacağı kitapları da öyle seçmek zorunda olduğunu unutmamalıdır.

Şiire düşmeseydi yolunuz, dünyanızda şiir olmasaydı, hayat nasıl olurdu?

Şiir, doğu toplumlarının kendini söz ile en güzel şekilde ifade biçimi olmuştur. Tarihten günümüze kurulan Türk devletlerinde ise şiir; ağıt, türkü, meydana çağırma, ululama, yerme, deyişme, atışma, tarifleme gibi sözü dolaylı, herkesin kendine göre bir hisse çıkaracağı şekilde söyleme sanatı olmuştur.

Şiir, uzakları yakına, yakını uzaklara götüren duygu bulutlarıdır. Nerede kim tarafından yazılırsa yazılsın o bulut yüreğinin üstünü düşüyorsa kendi bulutlarını harekete geçirir, ruhu yağmur kollar, kirpiklerinden bulutlar sağılmaya başlar.

Bizler sözlü bir medeniyetin çocuklarıyız. Gönümüzü söze yaslamadan konuşursak, sözün tadı tuzu eksik kalır.

Söze başlarken çok zaman bir şairin bir dörtlüğü ile başlarız. Şiir bir bakıma söyleyecek sözlerimizin kaynakçasıdır.

Hayatımızda bir Yunus Emre, Mevlâna, Fuzuli, Karacaoğlan... olmasaydı duygu ve düşünce dünyamız nasıl olurdu tahayyül etmek bile istemiyorum. Özellikle bütün dünyayı etkileyen Yunus Emre ve Mevlânasız bir dünyada yaşamaz zorunda kalan insanların yürekleri kıraç tarladan farksız olurdu.

Şiirin olmadığı yerde duygu, duygunun olmadığı yerde insan, insanın olmadığı yerde de ancak robinsonluk yapılır.

Şiir size ne verdi ne öğretti ne kazandırdı, bunca sene yazdınız okudunuz?

Şiir bana beni verdi, gönülümün topraklarına ne ekip ne biçeceğimi öğretti. Şiir aynı zamanda dost

ve düşman kazanma sanatını da öğretti. Burada dost kazanmayı anladık da düşman kazanma nasıl oluyor? diye aklınıza bir soru gelmeden düşmanı nasıl kazandığımı da söylemem gerek diye düşünüyorum.

Hayatım boyunca “nabza göre şerbet verme”yi beceremedim. Doğruyu doğru zamanda söylemeye çalıştım ama çok zaman doğru anlaşılmadım. Mesela bir gün bir toplantıda şiir üzerine konuşmalar yapılırken söz bana geldiğinde günümüzde adına “modern şiir” denilen ama okunduğunda hiçbir şey anlaşılmayan ya da insana dokunmayan şiirlerin gerek dergilerde gerekse sosyal medyada daha çok rağbet gördüğünü söylerlerken bu tür şiirlerin “bonzai” gibi uyuşturucu olduğunu söylediğimden dolayı “Tayyib Atmaca serbest şiire bonzai diyor” dediler. Bunu gibi çeşitli toplantılarda bunun gibi benzer örnekler verdim. Hatta bu benzer örneklerle yakın irticalen söylediğim şiirler de oldu. Maalesef irticalen söylediğim sözler de “şiir” olarak kabul gördü.

Gördüğüm her insana “kaşının altında gözün var” dedim. Artık aklım başıma geldi ya da “At’a ot, it’e et vermeyi öğrendim.

Kendimi hâlâ şair olarak görmüyorum. Sadece şiir yazmaya ceht ediyorum. Yani bu iş için seferdeyim. Yazmış olduklarımın bizden sonraki nesillerde bir karşılığı olursa onlar bize “şair” diyecekler. Demeseler bile yazdıklarımız edebiyat binasının dolgu malzemeleri bile olsa bir işe yarayacağını düşünüyorum.

Biz bizden öncekilerin yazdığı duygulardan aldığımız mayalarla kendi yazdıklarımızı mayalamaya çalışıyoruz. Bu bahsi şöyle kapatalım:

Benim işim yürümek kavuşmak yar ötesi.

● Casim Babaoğlu

Olmassaydı

İnsan melekten afzal isyanı olmassaydı
Yetişir kabe kavsın nuksanı olmassaydı

Allah takvimin yapmış insanın o sırtında
Alırdı yüksek makam şeytanı olmassaydı

Gönlün verse mürşide her çiğini pişirir
Ummanlara dalırdı yalanı olmassaydı

Hizmeti hakk'a olsa alınırdı itibar
İlmi lezun bulurdu figanı olmassaydı

Canın bir cana verse muradları verilir
Muradına yeterdi gümanı olmassaydı

İsterse hakk'a yetmek kibirliğini atsın
Yetişirdi sohbe dolanı olmassaydı

Dili cana bağlayıp sözleri şeker gibi
Kün fe yekün olurdu telanı olmassaydı

Babaoğlu kendini öldürmektir ölmemiş
Dergâha ulaşırdı dünyanı olmassaydı

Ya Rabbi!

İsyân ile dolduk, taştık;
Hak yoldan ahmakça şaştık;
Haddi fazlasıyla aştık,
Bize merhamet Yâ Rabbi!

Kur'an'ı duvara astık,
Ezanın sesini kıstık,
Fitneyi sineye bastık
Bize merhamet Yâ Rabbi!

Faiz, zina, haram gırla,
Yasaklar en münbit tarla,
Yok gibiyiz onca varla,
Bize merhamet Yâ Rabbi!

İsyankâsız, günahkâsız
Cahil, ahmak, gafil, darız
Affet bizi, yalvarırız
Bize merhamet Yâ Rabbi!

Kendimizi güçlü sandık,
Sıkışınca seni andık,
Depremde çaresiz kaldık,
Bize merhamet Yâ Rabbi!

Bu ne zorlu bir imtihan,
Pestil oldu binlerce can,
Dua, dileğimiz, aman,
Bize merhamet Yâ Rabbi!

Affetmek yüce şanıdır,
Hoşgör, lütfü ihsanıdır,
Âlem senin mekânındır,
Bize merhamet Yâ Rabbi!

Çok zor bu hâle dayanmak,
Her ân acıyla boyanmak,
Uyandır, rahmet uyanmak,
Bize merhamet Yâ Rabbi,

Üst üste yığılan evler,
Yok oldu kibirli devler,
Canları sardı alevler,
Bize merhamet Yâ Rabbi!

Zelzele, kış kar her taraf,
İmkânsız bunu bertaraf,
Suçluyuz, hak ettik, itiraf:
Bize merhamet Yâ Rabbi!

Asgari kulun, azami,
Yalvarıyor, sensin hâmi,
Bayrama çevir matemî,
Bize merhamet Yâ Rabbi!

Oyun Var

Sizin köyün dağlarını dolandım,
Türlü türlü görmediğim koyun var.
Toy düğüne çağırdılar zorlandım,
Çeşit çeşit bilmediğim oyun var.

Ateş yakmış göğе varmış dumanı,
Odun çatmış bozartıyor çimeni,
Yoldan çıkmış ısmarlama imamı,
Nice nice kermelenmiş boyun var.

Kimi oynak, kimi toynak boynuzlu,
Kimi yaşlı, kimisi genç otuzlu,
Kimi mızrak kimi eli topuzlu,
Türlü türlü at üstünde soyun var.

Elde kasnak, tef çaldıkça döndüren,
Çıldır köçek yürekleri yandıran,
Fistan giyip el âlemi kandıran,
Hışva gibi tım tıraklı toyun var.

Yaz baharı kış ayında gözleten,
Bağır açıp yürekleri közleten,
Dolunayda âşıkları özleten,
Yüzü benli gökyüzünde ayın var.

Hukuk bilmez, hak aramaz yelini,
Hoyrat akar, söz dinlemez selini,
Sıka sıka incelten o belini,
Köyde ağa, paşa gibi dayın var.

Ayaz vurur yaralarsa solunu,
Sancı girer çeviremen kolunu,
Açmak için Köşkeroğlu yolunu,
Eğer tutmaz, sırtı kaygan tayın var.

Şəhid Bulağı

*Azərbaycan millili ordusunun mayoru
Rasim Əbdül oğlu Məmmədovun əziz xatirəsinə*

Sən oldun vətənə əbədi yoldaş,
Nədən qurumadı gözündəki yaş?
Səndən su içəcək nə qədər yurddaş,
Sən çağla, ax, püskür, dilində ağı,
Ay şəhid bulağı, şəhid bulağı.

Yolçular su içib rəhmətin deyər,
Qarşında diz çökər, qamətin əyər,
Səni xatırlayan ürək göynəyər,
Asmısan sinəndən o al bayrağı,
Ay şəhid bulağı, şəhid bulağı.

Yaraşdı soyuna əzəmət, vüqar,
Varmış taleyində bir əhdi ilqar,
Anan namaz üstə verdi bir qərar,
Göz yaşın axıtdı, əritdi dağı,
Ay şəhid bulağı, şəhid bulağı.

Bu, Lələtəpəndi, azad etmisən,
Bir canda döyünən ana cismisən,
Zəfərinlə neçə neçə qəlbə girmisən,
Ax, sulansın suyunla vətənin bağı,
Ay şəhid bulağı, şəhid bulağı.

Atan qucaqladı tabutu cılğın,
Anan tabut üstə saldımı qırğın?
Bir anlıq itirdi huşunu, ağlın,
Nifrəti məhv etdi nə qədər yağı,
Ay şəhid bulağı, şəhid bulağı.

Sən oldun bu gündən zamana yoldaş,
Yolçu ətrafında quracaq bardaş,
Səni unutmarıq, ay şəhid qardaş,
Gül, çiçək açacaq çeşmə qırağı,
Ay şəhid bulağı, şəhid bulağı.

Söyle Kadın

Görmedim sen kadar güzel
Söyle kadın nedir adın?
Çalap yapmış seni özel
Söyle kadın nedir adın?

Mağlup ettin beni sevin
Didelerin ile övün
Uyruğun ne nerde evin
Söyle kadın nedir adın?

Hâlden hâle evirirsin
Parmağında çevirirsin
Lobut gibi devirirsin
Söyle kadın nedir adın?

Bu hane-i kalbim kavdır
Her daima sana tavdır
Ele avcı sana avdır
Söyle kadın nedir adın?

Yeter artık bunca cevrin
Bana karşı olan tavrın
Geçer elbet lale devrin
Söyle kadın nedir adın?

Belkıs gibi tahtın mı var
Kardan beyaz bahtın mı var
Dememeye ahtın mı var
Söyle kadın nedir adın?

Əbədi Yarım

Nə yaxşı tanıdım, sevdim səni mən,
Mənasız ömrümün mənası oldun.
Boş qalan qəlbimə sevgini salıb,
Köçüb ürəyimin içinə doldun.

Səninlə birlikdə tutdum həyatdan,
Enişli-yoxuşlu yolları keçdik.
Seçim çox olsa da hey önümüzdə,
Hər zaman şərəfli bir ömür seçdik.

Sən mənim gecəmə açılan sabah,
Ən gözəl duamın cavabısan yar.
Bəlkə də kasıbıq amma yanında,
Gizlicə çin olur hər an arzular.

Ad günün mübarək, ömür yoldaşım
Yaxşı ki, varımsan, yaxşı ki, varsan.
Öluncə əlini buraxmaram ki....
Sən mənim qəlbimə əbədi yarsan.

Kul Hâli

Seyrani'ye

Gül sararıp solduğunda
Bülbül pervaz vurmaz imiş
Dostu iyi olduğunda
Yol insanı yormaz imiş

Kibrin kalesini yıkan
Şefkat çirasını yakan
Gönül nazarıyla bakan
Kulda kusur görmez imiş

Hep şahlanmaz zulmün atı
Kesilir bir gün tâkatı
Zalimlerin saltanatı
İlelebet sürmez imiş

Gurbet yolu gözleyenin
Gece gündüz özleyenin
Yürek yurdu sızlayanın
Âhüzârı durmaz imiş

Aşk ehlinin derdi derin
Ne merhem ne ilaç verin
Tabip aşka düşenlerin
Yarasını sarmaz imiş

Kanma seher yellere
Götürür yad ellerine
Şu feleğin hâllerine
Akıl fikir ermez imiş

Əllərindən Tutmaram

Bağladım ürəyimdə,
Sənə gələn yolları.
Qırram sənə açılan,
Bu uzanan qolları.

Yenicə puçurlayan,
Sevgimizə daş atdın.
Nifrəti bağrına bas,
Bəlkə məni yaşatdın.

Bir daha adın gəlməz,
Mənim bu lal dilimə.
Axı sənin yolunda,
Mən gedərdim ölümə.

Əllərindən tutmaram,
Son nəfəsdə, son anda.
Əgər güvən yoxdusa,
Baxma içilən anda...

Daha sevgi bağımda,
Bülbül ötüşən deyil.
Ürəyimi çox qırdın,
Vallah bitişən deyil.

Daha ayrı dünyanın,
Yolçusuyuq ikimiz.
Deyək mübarək olsun,
Sənli, mənli itkimiz.

Şehitler Destanı Sarıkamış'a

Her sene olunca aylar aralık,
Sarıkamış tüter gözümde anlık,
Her yeri kaplamış beyaz karanlık,
Kâh denir facia, kâh kahramanlık.

Hayaller peşinde bir Paşa Enver,
Yollarda doksan bin korkusuz nefer,
Yemen'den başladı amansız sefer,
Sarıkamış destan, şehitlik zafer...

Her yeri kaplamış sis, boran, duman,
Sarıkamış yolu koca bir umman,
Sarmış dört bir yanı kar beyaz düşman,
Şahit Sarıkamış, Kars ve Kağızman...

Amansız esiyor tipi fırtına,
Yemen çarığı var bak ayağına,
Şehadet yüklenmiş yorgun sırtına,
Korkmadan yürüyor ölüm dağına.

Nasıl tipidir bu nefesi kesti,
Sarıkamış dağı kardan kafesti,
Bir ucu Yemen'den rediften sesti,
Şehadet rüzgârı her yandan esti.

Geçit vermez dağlar amansız zordu,
Üşüştü üstüne kuşu ve kurdu,
Beyaza büründü kahraman ordu,
Canından geçerek korudu yurdu.

Sarıkamış dağı çetin ve dardı,
Dağların ardında Rusya ve çardı,
Mehmet'in düşmanı karakış kardı,
Yolların sonunda şehadet vardı.

Bekliyor pusuda kışın çetini,
Siper etti Mehmet kan ve etini,
Canınla ödedin sen diyetini,
Destanlar yazamaz şehadetini.

Soğuğa karşılık donar ilikler,
Bin yılda görülür böylesi ilkler,
Tarihe yazılmış cesur kimlikler,
Şehadet şerbeti içen birlikler.

Zaferler beraber ölüm beraber,
Kaderin cilvesi kardan çember,
Dağların adıydı Allahuekber,
Cennet kokusu mu misk ile amber...

Dilemma

Gittim,
Kendimi bildiğim yollara vurup
Olmadık yerlerde anlarda durup
Kaldım...

Kaldım,
Salmadım bir yere ne kök ne budak
Dere, tepe, dağ, ova; yalın ayak
Gittim...

Gittim,
Geçip nice deniz nice ummandan
Koparak mekândan ve hem zamandan
Kaldım...

Kaldım,
Gittiğimi zannederek giderayak
Düşüğüm her yolda kaladurarak
Gittim...

Gittim,
Dudağımda sızlayan tebessümle
Kırık kalbime atılan düğümle
Kaldım...

Kaldım,
Fark etmedi varlığımı kimse hiç
Duyulmadı derinden çektimse iç
Gittim...

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

103.on5eylül2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

tayyib atmaca

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 103. sayı 15 Eylül 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Bekir Oğuz Başaran / Şiirimizin Dört Ahmet'i / 3
- Tacettin Şimşek / Tuyuğlar 2 / 4
- Muzaffer Uslu / Yarım Kalacaksın / 5
- Murat Kahraman / Bizden Olmalı / 6
- Mehmet Güneş / Sevda Yokuşu / 7
- Bülent Atak / Sınanmak / 8
- Mehmet Osmanoğlu / Anladım / 9
- Mehmet Gözükkara / Binde Bir / 10
- Hayrullah Değerli / Paylaşmak Gerek / 11
- Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile Şiir Yürüyüşü -5-/ 12
- Ömer Ekinci Micigirt / Kimler / 17
- Basri Doğan/ Yol Arkadaşım / 18
- Sebahattin Karadaş / Gördüm / 19
- Aliyar Arslan / Yürü / 20
- Hüseyin K. Ece / Bir Başka Baharda / 21
- Ali Sağır / Süveyda / 22
- Oruç Dadaşı Elman / Gözden Düşmesin / 23
- Metin Özarslan /Göreme'ye Serenad/ 24

Şiirimizin Dört Ahmet'i

Ahmet Hâşim

Merdiven, Göl Saatleri, Piyâle
O Belde, Karanfil, "ateşten lâle"
Şiirinde, "Mânâ, Vuzuh" arama
Gönülleri düşürendir melâle...

Ahmet Kutsi Tecer

Mutlakçı şâirlerden, önceleri
Köşebaşı, unutulmaz eseri
Belki en güzel şiiri; Nerdesin?
Folklor sevdâsı mahvetti Tecer'i...

Ahmet Hamdi Tanpınar

Beyatlı'dan daha çok, Ahmet Hâşim hayrânı
Kürsü'de hazır buldu, dostu Mehmet Kaplan'ı
Âraf ve Eşik'teydi, en sevilen şiiri
Yahyâ Kemâl tarzıydı, tek Bursa'da Zamân'ı...

Ahmet Muhip Dıranas

Gökhan Akçiçek'e

"Hâtırada kalan şey değişmez zamanla"
Oyun yazarıydın Gölgele, Çıkmaz'ınla
Şiirin sâdık kölesiydin Ahmet Muhip
Sâyende ölümsüzleşti Fahriye Abla...

Tuyuğlar / 2

Bende Kalan

Bir tebessüm resmidir
senden kalan
Yoksa bir tür ses midir
senden kalan
Bir hayal oldun
rüya sundun bana
Ömrümün son kısmıdır
senden kalan

Kaçış

Düşlerim savruk
sevincim münzevi
Nazma çektim
kalbi kışkırtan devi
Uzletim
yalnızlığım
tenhaliğim
Gök kafeslerden kaçıştır bir nevi

Hırçın Ses

Her hayalin
bende bin bir rengi var
Hangisinden
soylu bir mısra çıkar
Say ki
yüksek perdeden
sarkan sesim
Harşit'in hırçınlığından yadigâr

Tanpınar'ın Rüyaları

Dinlenir bahçende
bin yıllık çınar
Laleden kan fışkırır
güller yanar
Sen zamansız bestelenmiş
bir şiir
Sen *huzursuz bir rüyasın*
Tanpınar

Paylaşım

Şairim
gerçek rüya hâlâ benim
Bak bu pervasız silik imza benim
Ortağımsın
var mısın paylaşmaya
Al götür
dünya senin
sevda benim

Beş Yangın

Ey güneş
pervanemim
yaktın beni
Mecnunum
çöller nasıl yaksın beni
Tutku pişmanlık rüya sevda hayal
Beş yanımdan sardı
beş yangın beni

Yarım Kalacaksın

Kırk yerden kırıp gittin kolumu kanadımı
Sanma, gittiğin yerde bahtiyar olacaksın.
Gün gelip unutsan da üç heceli adımı
Ey sevgili, sen bensiz hep yarım kalacaksın.

Belki bir zaman böyle safalar süreceksin
Belki başka dallardan çiçekler dereceksin
Bu zafer sarhoşluğu çok sürmez, göreceksin
Ey sevgili, sen bensiz hep yarım kalacaksın.

Merhametsiz yüreğin kurtulamaz iflastan
Pişmanlık içeceksin doldurduğun her tasta
Hisseni alacaksın, bana kalan mirastan
Ey sevgili, sen bensiz hep yarım kalacaksın.

Ben geldim sanacaksın irkilerek, her seste
Göğsüne dolacağım aldığın her nefeste
Yavrusunu kaptırmış bir kuş gibi, kafeste
Ey sevgili, sen bensiz hep yarım kalacaksın.

Sabah, akşam, her yerde, caddede, kaldırımda
Peşinde olacağım, attığın her adımda
Öyle mağrur, kibirli yer etsen de yadımda
Ey sevgili, sen bensiz hep yarım kalacaksın.

Aksimi göreceksin, eşte, dostta yarende
Hayalim dolaşacak gölge gibi, çevrende
Nereye gidersen git, şu koskoca evrende
Ey Sevgili, sen bensiz hep yarım kalacaksın.

Sana göz kırpacığım eski bir fotoğrafta
Benden söz edeceksin belki bir itirafta
Öyle şaşkın, çaresiz kalmış gibi Araf'ta
Ey sevgili, sen bensiz hep yarım kalacaksın.

Bana yaşattığını, dilerim sen de yaşa.
Allah bilir işini, ben kulum sümme haşa!
Karışsak da nihayet bir gün toprağa, taşla
Ey sevgili, sen bensiz hep yarım kalacaksın.

Bizden Olmalı!

Ecnebiyle mühim işler görülmez;
Sır tutacak adam bizden olmalı!
Kalıba uymazsa taşlar örülmez;
Ustanın sanatı özden olmalı!

Külfetten kaçana sakın gel deme
Her yüze gülmeni adam belleme
Yüzü gülmeyeni bırak elleme;
İş yapacak kişi tezden olmalı!

Nasip mi herkese mektep medrese
Dersin haricinde ömür giderse
Fırsatı bulursan giriver derse;
Çok şeylerin başı azdan olmalı!

Otur itibarı gördüğün yerde
Çare sende yoksa vardır bir yerde
Fakîh'in fetvayı verdiği yerde;
Sadakat zerreden, cüzden olmalı!

Karışmak istemem elin işine
Gelmiyor doğrular âlem işine
Fazla dalmıyorum dünya işine;
Derine inmeden yüzden olmalı!

Geçmişe bakarım şu gelecekten
Tercihim saf sudur çok içecekten
Balı derleyerek binbir çiçekten;
Kışa hazırlığımı yazdan olmalı!

Sevda Yokuşu

Müptelâ olduğum sıcak bakışta,
Güzel gözlerine dalıp da gitsem.
Baharı yaşasak biz karakışta,
Mutluluktan nasîp alıp da gitsem.

Raks etse gönlümüz aşk denizinde,
Kaybolsa gözlerim elâ gözünde,
Başımı yaslayıp şöyle dizinde,
Bir ömür yanında kalıp da gitsem.

Çile dergâhında erise gönlüm,
Mecnûn'un yolunda yürüse gönlüm,
Şu öksüz ömrümü sürüse gönlüm,
Senin ile aşkı bulup da gitsem.

Birlikte her yandan çağlarken Neşe,
Sevdâ yokuşunda düştüm ateşe,
Hasretinle hüznün çöker Güneş'e;
Vuslat deryâsına dalıp da gitsem.

Bir kutlu zamanın ilkbaharında,
Yazın sıcağında, kışın karında,
Sonbaharın düşen yapraklarında,
Ölümsüz sevgiyle dolup da gitsem.

Muhabbet fehmetsek huzur bularak,
Gönül bahçesinden sevgi alarak,
Gök kubbede bir "hoş sadâ" olarak,
Nihâyet, âsûde ölüp de gitsem.

Sınanmak

Hayır ile şer ile hassaten sınanırım
Ah eder katlanırım şu başa gelen hale
Akıl vicdan nezdinde kendimce kınanırım
Sebebi minvalinde yürürüm istikbale

İçin için yansam da şerden hayır beklerim
En derin acıları yüreğimde saklarım
İhsan üzre düşünür vicdanımı yoklarım
Gidişata kapılıp meyletmem intihale

Üzüntümü külleyip için için yanarım
İçin için yanarken üşüyenle donarım
Yaratılış gayeme uyan hale dönerim
Hüzünle ye'se düşüp kapılmam infiale

Gidişat zaman zaman musibetle sınanır
Kimisi isyan eder kimi hepten inanır
İmanı olan insan Yaratana güvenir
O minvalde koşarım imanlı intikale...

Anladım

Artık beklemiyorum ne seni ne gölgeni
Şöyle bir yamacımdan geçip gittin, anladım
Belki bir yaz yağmuru mecalsiz bir buluttan
Üstüme birkaç damla saçıp gittin, anladım

Rengârenk kanadınla sanki kelebek gibi
Yorgun argın nefesin bitti bitecek gibi
Gözlerimi mest eden nazlı bir çiçek gibi
Bahçemde birkaç fasıl, açıp gittin, anladım

Bir görünüp ufkumda çoğu zaman kaybolup
Baharın ortasında dalın yaprağın solup
Hüzün nağmeleriyle ellerimde kuş olup
Titreyen avucumdan, uçup gittin, anladım

Bir bergüzar bırakıp saçlarının telinden
Vazgeçip düşlerini süsleyen emelinden
Karartıp gözlerini şu feleğin elinden
Ayrılığın zehrini, içip gittin, anladım

Hatıralarla dolu evim, balkonum, masam
Boğulur sanki sesim nefesini duymasam
Ne faydası olur ki ben sözümünden caymasam
Dört mevsimden hazanı seçip gittin, anladım

Seni sordum umutla her sabah rüzgârından
Geçmişten ve bugünden, bilmediğim yarından
Toplayıp izlerini bütün odalarından
Kalbimin sarayından, göçüp gittin, anladım

Bilmiyorum, göğümde gün doğar mı yeniden
Kalan elbet yanar da hiç mi üzülmaz giden
Kayan bir yıldız gibi hayatımdan aniden
Veda bile etmeden, kaçıp gittin, anladım.

Binde Bir

Ne olsa dayanmaz böyle talana
Yazık oldu bize diyen binde bir
Devletin malını çalan çalana
Lanet olsun size diyen binde bir

Ağlayan da bizim gülen de bizim
Yolunan da bizim yolan da bizim
Açlık sınırında ölen de bizim
Kurt işledi öze diyen binde bir

Kimisi dindaşı kimi kardeşi
Onlar benzin taşır yanar ateşi
Halkı aldatmakta bulunmaz eşi
Tükür böyle yüze diyen binde bir

Anlamın yitirdi niçinle neden
Köye dönemedi şehire giden
Ekonomi resetlendi yeniden
Düşün gerçek ize diyen binde bir

Hâkime savcıya gerek kalmadı
Kalfa ustalaştı çırak kalmadı
Ciğer kebab oldu yürek kalmadı
Bu hastalık taze diyen binde bir

Dış mihraklar halimize koymuyor
Kavunu karpuzu yerken soymuyor
Bu nasıl gözümüş mala doymuyor
Toprak dolar göze diyen binde bir

Liramız aşağı döviz yukarı
Kim bilir kimlerin vardır çıkarı
Aynı dertten dertli evli, bekarı
Can dayanmaz köze diyen binde bir

Gözükkara'm binde biri kutluyor
Göz önünde sabır taşı çatlıyor
Kimi para kimi çile katlıyor
Rağbet yalan söze diyen binde bir

Paylaşmak Gerek

Merak ediyorsan yüce Mevla'yı
Kâinatı gezip dolaşmak gerek
Terki diyar edip ol masivayı
Hakikat yoluna ulaşmak gerek

Doğanın kanunu değişir sanma
Nefsine yenilip kahrolup yanma
Şeytanın hilesi süslüdür kanma
İlim erbabıyla buluşmak gerek

Doğruluk libasın giyip üstüne
Sığınacak liman olup dostuna
İlim deryasından dolup testine
Karınca misali çalışmak gerek

Mazlumun ahını alayım deme
Göz dikip malını çalayım deme
Belayı başına dolayım deme
Hakkın nimetini bölüşmek gerek

Eyyüb ol dönesin sabır taşına
Karışma kimsenin haset işine
Musibet gelirse kulun başına
Acıyı kederi paylaşmak gerek

● Konuşuran: Hüseyin Kaya

O bahsi kapatalım ama “modern şiir” üzerinde biraz duralım. Şiirin “modern” i olur mu? Hatta daha da geriden alalım isterseniz “modern” kelimesinin zihninizde olan karşılığı ile başlayalım. Size göre “modern” nedir? Sonra da şiirin modernini konuşalım.

İnsanoğlunun nasıl ki eskisi, yenisi olmazsa şiirin de eskisi yenisi olmaz. İnsan her devirde insandır. Her çağın problemleri bir önceki çağa göre değişmemiş, her çağ kendi problemleriyle gelmiştir. İyi ve kötü insanın olduğu gibi iyi ve kötü şiir vardır. Ne kadar iyi insanlarla oturup kalkarsanız düşünce dünyanız onların tecrübeleriyle bereketlenir.

Bir ağaç ya da bir tarla her yıl bir önceki yıldan daha iyi ürün verecek diye bir kaide olmadığına göre her devirdeki insanların da inişli çıkışlı bir hayatları olacak ve ona göre geleceği bereketlendircek ya da borlaştıracaktır.

Gelelim ucuz bir çiklet sakızı gibi ha bire çiğneyip durulan ve aynı zamanda dişlerin arasına mikrop yayan “modern” kelimesine. Bazen bu kelimeyi “çağdaş” manasında da kullanıyorlar. Modern kelimesinin halk arasındaki karşılığı asortik. Asortığın manası ise kendini başkalarından yüksek görmeye çalışmak olarak algılanır. Çağdaş kelimesi ise zaten başka bir hilkat garibesidir. Ne modernin ne de yeninin yerini doldurmaz. Çağdaş kelimesinin halk arasındaki karşılığı ise aynı çağda yaşayan ya da birbiriyle akrayan yaşta olan anlamında kullanılmaktadır. Bu kelimeyi sınamamış ustura gibi kim şiirin içine yatırdıysa Allah bildiği gibi etsin. Biz en iyisi modern kelimesini yeni anlamında kullanarak sözümüzü sürdürmeye devam edelim. 1093 yılında doğan Türk dilini geleceğe taşıyan Hoca Ahmet Yesevi, Divan’ı Hikmet 99’da

“Tatlı tatlı yiyenler, türlü türlü giyenler

Altın tahta oturanlar toprak altında kalmışlar.”
derken onun gönül topraklarından filizlenen Yunus Emre

*“Kani mülke benim deyen, köşk ü saray beğenmeyen
Şimdi bir evde yaturlar, taşlar olmuş üstünleri”*

ya da aynı çağda yaşadığım muhabbet halkasına dâhil olduğum Abdurrahim Karakoç ağabey’in:

*“Gölgesinde otur amma
Yaprak senden incinmesin.
Temizlen de gir mezara
Toprak senden incinmesin.”*

Bu alıntıladığımız dizeler arasındaki zaman farkını hissedemediyseniz şiir önce de yazılsa sonra da yazılsa şiirdir. Demek ki şiirin eskisi, yenisi, modern, çağdaşı olmuyor. Şiir her çağda anlaşılıyor, duygularımıza tercüman oluyorsa gönül tellerimize ne kadar dokunuyorsa o kadar yeni bir şiirdir.

İsterseniz modern kelimesinin karşılığı olarak yeni kelimesini kullanalım. Bizim kastettiğimiz yeni kelimesi, var olan bir şeyi dolaşımda tutarak kaybolmamasına engel olmaktır. Bunu söylerken de gerek hece ile gerekse aruz ölçüsüyle yazılan şiirlerin kalıplarının içinden çıkmayalım, bu iki ölçünün dışındakiler şiir değildir demiyorum. Öyle tahmin ediyorum ki bu “modern” kelimesini çiğneyip duranlar da geleneksel şiir ölçülerimizin dışına çıkarak serbest ölçüde yazılan şiirleri “çağdaş” diğer şiirleri ise “yobaz” olarak gördüklerinden böyle bir tanımlamaya ihtiyaç duymuşlar. Bugün geleneksel şiiri iyi bildiği halde serbest şiir yazan bir sürü şair var. Bunların şiirlerini okuduğunuzda zihninizde yine o geleneksel şiirin izlerinde gezerken ayrı bir tat almaya başlarsınız. İşte okuduğunuz şiirlerde ayrı bir tat alıyorsanız bu şair kendini yenilemiş yani şiire başladığı gibi durmayan devamlı daha güzelini yazmaya çalışan bir şairdir.

Biz millet olarak sözü bir üslup içerisinde söylemeyi seven bir milletiz. Ağtılarımıza, ninnilerimize, manilerimize, türkülerimize doğru bir yolculuk yaptığınızda günümüzde adına modern denen şiirin bize yakın durmadığını görürüz. Bize yakın duran şiirlerde ise o şairin gelenekten beslendiği bir damarı olduğunu görürüz. Şiirindeki gerek iç kafiye olsun gerek ses akışı olsun bize ölçülü bir şiir okuyormuşuz heyecanı katar. Üç kısa örnek vererek bu konuyu daha fazla uzatmamak gerek

diye düşünüyorum. Gerekirse daha sonra tekrar bu konuya dönebiliriz. Mesela, Arif Nihat Asya'nın *Naat'ı*, Sezai Karakoç'un, *Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine*, Nazım Hikmet'in, *Karayılan Hikâyesi* gibi onlarca örneklendireceğimiz başka şiirlerde var. İşte bu şiirler yeni şiirdir. Günümüzde "modern" şiir dedikleri ise bir hilkat garibesinden öte bir şeydir.

İnsan ve şair olarak Şuara Suresi'nden bize düşen hisse nedir? Şiir yazarken, yazdıktan sonra, okurken bu sure kalbinizden geçer mi?

Bu sorunuzla birlikte Efendimizin önce düşmanı sonra dostu olan ve soycak şair bir aileden gelen Ka'b Bin Zühreyl gözlerimin önüne geldi birden. Zühreyl üstadımız ile ilgili de bir iki kelam etmemiz gerek diye düşünüyorum. Üstadım Mekke'nin en kral şairiyken İslam kandili yavaş yavaş evlerde Allah'ın ayetleri okunarak aydınlanmaya başladı-ğı günlerde, gizlice okuyan ayetleri dinler. Dinledikçe hayran kalır. Ondan sonra kendi kendine şöyle der: 'Devrin Sultan-ı Şuarası benim, evlerde okunanlar bir insanın ağzından çıkabilecek sözler değil' diyerek ayetleri ezberlemeye başlar. Daha önce Müslümanları hicvettiğinden dolayı hakkın-da ölüm kararı alınan üstadımız; bir gün Efendimizin huzuruna çıkar ve "Bânet Sü'âd"ı okur. Bu şiirdeki:

"Muhakkak ki Peygamber kendisiyle aydınlanan, Allah'ın çekilmiş yalın kılıçlarından bir kılıçtır" dizeler efendimizi gönlünü kanatlandırır. Hem üstadı bağışlar hem de bürdesini hediye eder.

Kuran'ı Kerim'im, şiirin zirvede olduğu bir dönemde inmesi ve günümüze kadar bir harfinin bile değiştirilmemesi şairler için ayrı bir anlam ifade etmesi gerekir.

Sen geldin şiirin kal'ası düştü
Öldü şairlerin ilham perisi
Kâbe duvarında altın harflerle
Parlayan şiirler demire kesti
Sözlerin üstünde bir söz getirdin
Battı şuaranın söz saltanatı

Aklınızı ve kalbinizi eski bakkal terazisi gibi düşünün tartarken iki ibikte birbiriyle aynı hiza gelecek şekle geldiğinde tartı doğru olurdu. İşte aklımızı ve kalbimizi bu iki terazinin ibiği gibi düşündüğümüzde kaleme dökülen düşünceler sahih düşünceler olur. Sahih düşünceden de insana dokunan bedii sözler olur. İşte bu bedii sözün

yetiştği toprak edep toprağı, yetiştirilen ürün ise edebiyattır. Şiir de edebiyatın esas oğlanıdır. Esas oğlan nasıl ki rolünü yaşıyormuş gibi yapmak zorundaysa, şair de dünyadaki rolünü yaşayarak oynamak zorundadır. Burada aklıma: *"Kişi yaşadığı hâl üzere ölür ve öldüğü hâl üzere haşrolunur"* Hadis-i Şerif'i geldi. Bunu şaire uyarlırsak söyle diyebiliriz: Nasıl bir hayat yaşıyorsan yazdığın şiirlere de o hayatın kokusu siner.

Şiir, karnından konuşarak anlatmak ya da imge adı altında hangi taraftan okusanız bir anlam bulamayacağınız sözler dizimi değildir. Efendimiz teşrif etmeden önce kimin ailesinden bir şair yoksa o ailenin küçümsendiği, bundan dolayı da şiirin zirvede olduğu bir dönemde inmeye başlayan ayetlerden *Şuara Suresi* elbette beni ilgilendiriyor. Aklıma gelen her duyguyu kalbimden onay almadan yazmamaya çalışıyorum.

Şair yaşadığını mı döker dizelere, yaşamak istediğini mi? Sezai Karakoç'un Leyla ile Mecnun'unda böyle bir şöyle dizeler vardı sanki:

"Şairler yaşamak istediklerini yazar"

Ama o yazılacak olanı yaşarlarsa susar" Ferdî bir tavır olabilir muhakkak bu, sizde karşılığı nedir bu durumun?"

Sorularınız eski bakkal terazilerinin iki ibiği gibi. İbikleri birbirine baktırmak için kefelere aynı ağırlıkları koymak gerekiyor.

Bu sorunuza yazmış olduğum şiirlerle örnek vermek istiyorum.

Yüreğim her gece Hazar'da çalkar
Ben sana gidemem sen gelemezsin
Yurdumdan yurduna turnalar kalkar
Ben selam salarım sen alamazsın.

Bu dörtlükte hem kavuşma özlemi hem de mümkünü zor olan bir vuslatı yaşadım, dolayısıyla yaşamış olduğum hâli aşikâr ettim.

Gel seninle yaramazlık yapalım
Hazar çalkalansın biz kuduralım
Aras sana aksın Kür bana aksın
Genceli Nizami gözyaşımızı
Döksün hokkasına bismillah desin
Mecnun kitabını yazsın yeniden

Bu iki şiir örneğini terazinin iki kefesine koyduğumuzda sorunuzun bir bölümüne cevap vermiş sayılırım diye düşünüyorum. İktisat okurken aklımda şöyle bir terim kalmıştı:

"İhtiyaçlar iki türdür, birisi giderildikçe şid-

deti azalır, diğeri ise giderildikçe artar” Bu terimi şaire uyarladığımızda; aşk, özlem, hasret karşılandıkça şiddeti azalır, karşılanmadığında ise artar. Ya da şöyle biraz açalım. Karşı cinsinize âşık oldunuz, onu her gün görme arzusuyla yanıp tutuşuyorsunuz. Hadi biraz da işin içine sıla özlemi katalım. Cep telefonu yok, ancak gidip postahane-den bağlanıp -Evlerinde telefon varsa ve telefonu aradığınızın açma ihtimali fazlaysa- ya da jetonlu telefon çıktı da ondan arayacaksınız. Sesini duyduğunuzda ayaklarınızın bağı çözülecek. Telefonu bir başkası açtığında ise dut yemiş bülbül gibi kalacaksınız. Hele bir de mektuplaşıyorsanız her gelen mektuptaki mürekkebi koklarsınız. İşte bunun adı aşktır. Bol isotlu Urfa Kebabı gibi hem yersiniz hem ağzınız yonar.

Kavuştuğunuzda heyecanınız yavaş yavaş azalmaya başlar. Hele bir de sevgilinin elini tutarsanız içinizdeki aşk enerjisi yavaş yavaş sönmeye başlar. Sevdiğiniz insanla evlendiğiniz takdirde de o aşkın yerinde yeller esmeye başlar. Çünkü aşk başka bir şey, evlilik başka bir şeydir. Karşılıklı sevgi saygı hâlâ devam ediyorsa depreme dayanıklı bir hayat sürmeye devam edersiniz.

Sezai Karakoç’un tırnak içindeki cümlesine dönecek olursak bu cümlesini yine kendisi şöyle açıklıyor: “Ben aşkı göğsümde kurşun gibi taşıyorum.” Kurşunla kalp arasında ince bir zar olmalı ki müdahale edildiği anda aşk bitecek. Örnekleme-yi Sezai Karakoç üzerinden sürdürecektir olursak, o bugüne kadar aşkı tene indirmedeği gibi Leyla ile Mecnun kabileleri arasındaki kavgada bile Leyla’nın tarafını tutarak yaşayacağı anı şöyle özetledi.

“Leylâ’nın kabilesi yenilmez ki
Leylâ leylâktan yaratılmış
Üstünden rüzgâr geçse
Leylâ’nın rengi değişmez ki
Leylâ gecelerin demirinden
Kılıçlarınız ona işlemez ki.”

Sözü bu kadar uzattıktan sonra yazmanın ve yashamanın karşılığı nasıl özetlenir doğrusu bilmiyorum. Ancak şunu diyebilirim: Yaşamadan yazılan şiirin şairde bir karşılığı yoksa elbette okurda da olmaz. Şair yaşamayı düşündüğü bir hayatı da yazarken de elbette insanın hayal gücüne katkı sağlayacak ve aynı zamanda gerçekleşmesi muhtemel fikirlerin bir özeti olarak şiirini yazar.

Şiir dünyaya ait, dünyevi bir dil ile mi kurulur sizce yoksa başka bir dünyanın dili midir?

İnsan bu dünyanın konargöçeridir. Hiçbir yer bize ait değildir ama sahip olduğunuz her şey bize aitmiş gibi yaşarız. Aslında dünyada bize ait olan ne varsa biz onları geçici olarak kullanan kiracılarız. Bizim kullanımımızda olan her şey –az ya da çok- sadece verilen bir nimettir.

Allah her insanı aynı donanımlarda yaratmıştır. Hiçbirimiz birbirimizden üstün değiliz. Üstünlük sadece sorumluluğu yerine getirme ve insanın içinde bulunan donanımları kullanmakla alakalı bir durumdur.

Biz, nasıl ki hem bu dünyaya hem öbür dünyaya aitsek, o zaman şiir de hem bu dünyaya hem öbür dünyaya aittir. Çünkü insan varsa şiir vardır. İnsanın duygu ve düşüncelerini söze dökmesinin en tatlı meyvesi şiir olmuştur. İnsanın gönlüne dokunacak şiirler yazan şairler toprak altında olsalar da şiirleri okundukça hayırla yâd edilmelerine vesile olurlar. Dolayısıyla yazmış olduğu şiir hem bu dünyayı hem öbür dünyayı ilgilendirmiş olur.

Şairin kullanacağı dile gelince nasıl bir hayat yaşıyorsa o hayatın dilini kullanacaktır elbette. Şairin yaşadığı hayata yakın yaşayanlar da bu şiirden etkileneceklerdir elbette. Şiir dilini dünyevi ya da uhrevi bir dil diye tanımlayamayız. Dile işlevlik kazandıran şairdir, şairin kıvrak zekâsıdır. Bu zekâyı hangi yönde kullanırsa o yönde şiirler yazar. Sözün etkili olması bakımından sözü söyleyenin de önemli olduğunu düşünüyorum.

Her devirde içinde yaşadığı toplum ve hayatla çelişen şairler gelip geçmiştir. Kendi karın gurultuları da kendileriyle birlikte toprak olmuştur.

Kendisi erdemli olan şairler yaşarken de öldükten sonra da örnek alınacak şairler arasında yerlerini alırlar. Gerisi bahçelerin kargaları bile olmazlar.

Şiir yarışmalarına yahut ödülleri ne nasıl bakıyor Tayyib Atmaca. Geçmişte katıldığınız yarışma yahut aldığınız ödül oldu mu?

Yıllar önce birkaç şiir yarışmasına katıldım, kendi çapımda dereceler aldım ama kendimi tanıtmaya başladıktan sonra yarışmalardan uzak durmaya başladım.

Yarışma demek sipariş üzerine şiir yazmak ya da o siparişe uygun daha önce yazmış olduğunuz bir şiiri sahaya sürmek demektir. Günümüzde şiir

yarışmaları maalesef bir sektör haline geldi. Hangi şehirde hangi konu üzerine yarışmalar yapılıyor-sa onu takip edenler oluşmaya başladı. Kalemine güvendiğim bazı şair dostlar da maalesef bu tür yarışmalara katılmaktan geri durmuyorlar. Ödül-süz bir şiir yarışması olsa belki katılabilirim. Bazı yarışmalarda “körler ile sağırılar, birbirini ağırlar” ilkesinin hâlâ geçerli olduğunu duyuyorum.

Edebiyat adına her yıl çeşitli ödüller veriliyor, kimisi bu ödülü hak ediyor kimisi de hak etmiyor maalesef. Bu ödüllerin verilmesinde hakkaniyet gözetildiğinde ödül verilmesine, alınmasına karşı değilim. Mesela her yıl verilen Necip Fazıl ve Cumhurbaşkanlığı ödüllerinden herhangi birini teklif etseler kabul etmem. Daha doğrusu altında ezileceğim hak etmediğimi düşündüğüm hiçbir ödülü kabul etmem.

***Tayyib Atmaca bir dönem samimiyetle başla-
yan şimdilerde ise sanki biraz seyri, amacı fark-
laşan “şiir gecesi” faaliyetlerine nasıl bakar? Bi-
zim mahallede bu faaliyetler ne zaman başladı,
kimler öncü oldu? Şimdiki faaliyetleri nasıl görü-
yorsunuz.***

Özellikle İstanbul, Ankara, İzmir gibi şehirlerde bazı pastanelerde “şiirini al gel” şiir okuma matine-leri olduğunu duymuştum. Anadolu’da ise ilk defa 1987 yılında Kahramanmaraş’ta rahmetli Bahaet-tin Karakoç ağabeyin çıkarmış olduğu Dolunay dergisi çatısı altında Dolunay Şiir Şöleni başladı. Bu şiir şöleninin 4.süne Osmaniye de biz ev sa-hipliği yaptık. Daha sonraki yıllarda Kahraman-maraş’ta Dolunay Şiir Şöleni aralıksız 17 yıl sürdü. Osmaniye de Güneysu dergisi olarak şiir şölenleri düzenledik. Bu şölenlere, Abdurrahim Karakoç, Dilaver Cebeci, Ali Akbaş, Muhsin İlyas Subaşı, Nurullah Genç, Hasan Akçay, Mehmet Aycı, Gök-han Akçiçek, Erdal Noyan, Nazir Akalın, Nazım Payam, Şaban Abak, Mehmet Şeker vd. gibi birçok şairi davet ettik. Herkes kendi imkânlarıyla geldi-ler, Osmaniye’deki dostların evlerinde misafir ol-dular.

Günümüzdeki şiir şölenleri ya da adına şair panayırı diyelim. Elbette eskisi gibi değil. Bu panayıra davet edilecek şairler belli şair/babaların ellerinde onların icazeti alınmadan bu panayırlara kimse çağırılmaz. Gelen şairlere de ayrıca dış kirası olarak bir ücret ödenir. Adamına göre ödül ya da para vermek bu şair/babaların uhdesindedir.

Bunun yanı sıra kendi kendini şair yerine ko-yan ve aynı düşüncede olan başkaları tarafından devamlı alkışlananlar da belli bölgelerde belli za-manlarda katılım ücreti ödeyerek şiir okumaya giderler. Neticede herkes maksadına göre kendi çaplarında bir şeyler yapmaya çalışıyorlar.

Ben bu dünyanın oyun ve oynaştan ibaret ol-duğuna inanmıyorum. Bizden önce yaşamız ve yazdıklarıyla gönlümüzü ferahlatan şair/yazarlara karşı vefa borcumuzu ödemek için onlardan aldı-ğımız edep işlemeli edebiyat sancağını yere düşür-memeye gayret ediyorum.

***Kendilerinde “icazet makamı” yetkisi gören,
çok satılan, okunan ya da öyle olduğu ima edilen
popüler dergiler var. Tayyib Atmaca ismini ne-
den bu dergilerde göremiyoruz?***

Yıllar önce Kırâğı şiir dergisini çıkardığımız dönemlerde Türk Edebiyatı dergisinde de şiirle-rim yayınlanıyordu. Kırâğı’dan sonra bahsetti-ğiniz popüler dergilerden Yediiklim’de şiirlerim yayınlandı. Dergâh’ın ilk çıktığı yıllarda derginin Osmaniye temsilcisiydim. Birkaç tane şiir gönder-dim Mustafa Kutlu ağabey, şiirlerimi klasik hece şiirine yakın buldu ve yayınlamadı. Şimdi geçmişe doğru dönüp baktığımda yanlış yaptığımı farkı-na son beş yıldır vardım. Söz konusu dergilerde benim şiirleri akraba şiirler var düşüncesi ile bir daha şansımı deneyim deyip şiirlerimi gönderdim. Türk Edebiyatı, Dergâh, Hece, Yedi İklim, Şiar, Ma-halle Mektebi gibi dergilerin ortak kanaatleri üç aşağı beş yukarı şöyle oldu: “Şiirleriniz günümüz modern şiirinden uzak, günümüz dilini yakalaya-madığınız gibi halk şiiri yakın şiirler yazıyorsunuz” gerekçesiyle dış kapıdan içeriye adımımızı attır-madılar. Önceleri bu tavır zoruma gidiyordu ama şimdilerde bu dergi yönetmenleri arkadaşlarımla doğru yaptıklarına kanaat getirdim. Çünkü ben hiçbir şekilde hiçbir yere ait değilim. Kendi sesi-mi yakalama peşindeyim ve kimsenin eteğine tu-tunmaya çalışmıyorum. Yumurtasını tırtıldığım bir şeyhim yok. Tabir biraz kaba oldu ama bazı sözler söylenirken de ancak bu kadar yontularak söyle-nebilir. Yıllar önce bir arkadaş söz konusu bu der-gilerin birinde yazarken aramızda şöyle bir sohbet olduğunu hatırlıyorum.

- Bu dergide neden şiirlerini yayınlatıyorsun
- Benden şiir istiyorlar ben de gönderiyorum
- Peki, bu dergide yayınlanan şiirleri beğeniyor

musun?

-Hayır beğenmiyorum

-Peki, neden hâlâ şiir gönderiyorsun

-Onlar istiyor ben de gönderiyorum

-Peki, onlar senin şiirini neden yayınlıyorlar biliyor musun?

-Bilmiyorum

-Senin şiirin onların da hoşuna gitmiyor ama senin vesilen ile öğrencilerine ulaşacaklar dergilerine abone edecekler, şiirlerini onun için yayınlıyorlar.

-Bak bunu hiç düşünmemiştim.

Benim bir titrim olmadığı gibi bu dergilerde yazarak onlara bir okur kitlesi de kazandırmam. Yurtdışındaki sohbeti bir başka arkadaşla daha yapmıştım şimdi her ikisi de popüler dergilerde yazmaya devam ediyorlar. Onun için bu hâlime şükrediyorum. Allah bundan geri koymasın.

Hayli dertlisiniz, anlıyorum ve bu serzenişler edebiyat camiasında ikili sohbetlerde sürekli gerçekleşir ama burada şu soruyu da sormak istiyorum: Madem samimiyet ve edebiyat çabası yok, bu dergileri ayakta tutan, onları güçlü kılan, merkezde sayılmalarına sebep olan şey nedir? Şöhret hırsı, sözüün şehveti mi?

Sohbetimizin bir yerinde “Bir derdim var bin dermana değişmem” demiştim. Evet, edebiyat camiasındaki bu yanlış tutumlara şahsım için değil, bizden sonra gelecek nesillere kötü örnek olmalarının önüne geçmek için gönlümüzden kopan ferveranlardır.

Öyle tahmin ediyorum ki her hafta yeni bir edebiyat dergisi çıkıyor ve bu dergilerde yazan arkadaşlar aynı zamanda onlarca dergide yazıyorlar. Bir şair, yazar bir ayda ne kadar şiir yazıyor ne yazar yazıyor ya da başka bir işi gücü yok bütün zamanını bilgisayar başında mı geçiriyorlar anlayabilmiş değilim.

Günümüzde çıkan edebiyat dergilerinin tamamı baskı ve posta giderlerini karşılayacak bir aboneye sayısına sahip olmadıkları gibi kitapçılarda da söz konusu dergilerin satıldığını düşünmüyorum. O zaman diyeceksiniz peki bu dergiler neden çıkıyor?

Dergilerin bir misyonu vardır. Yola çıkarken bunu bir şekilde okurları ile paylaşır, okurlar bu istikamette dergiye destek olur ve dergide yazarlar sözlerini yenileyerek ve yenilenerek sürdürebildiği

müddetçe dergi devam eder. Eğer bir dergide yazarlar devamlı kendini tekrar ediyorlar ve birlikte yola çıktığı arkadaşları yolda bulduğu arkadaşlarla değiştiriyorsa artık yol da bitmiştir yolda.

Edebiyat dergilerine bir şiir ya da yazı gönderdiğinizde adınızı daha önce duymamışlarsa ya da sizinle hiçbir yerde karşılaşmamışlarsa size dönüş bile yapmazlar ya da “Epostanız tarafımıza ulaşmıştır yayın kurulumuz uygun bulduğu takdirde size dönüş sağlanacaktır” diye otomatik bir mesajla size dönüş yaparlar. Bazı dergiler de size dönüş bile yapmazlar.

Bu dergilerin her tarafı şöhret olsa ne olur, hırs olsa ne olur. Muhatap aldığınız bir dergiye gönderdiğiniz yazı ve şiirin değerlendirmeye alınıp alınmaması değil mesele. Bu adamlar “Ali kıran baş kesen”ler gibi ellerinde birer pala, sallıyorlar sağa sola.

Beş on kişi bir araya gelir mütevazı bir edebiyat dergisi çıkarır ve bu derginin tüm masraflarını bu insanlar karşılar ve söyleyecek sözleri varsa elbette başımız üstünde yerleri vardır. Günümüzde yayınlanan edebiyat dergilerini büyük bir masanın üzerine yayalım ve içlerinden on tane dergi seçelim, bu on dergiden en azından beşinin şair ve yazarlarının ortak olduğunu görürsünüz.

Çok dergide yazmak şairi yazarı şöhret yapar zannedenler asıl şöhretin ne kadar tehlikeli bir hastalık olduğunun bilincinde değillerdir.

Bu mevzu uzadıkça uzayacak en iyisi bu konuyu kapatalım ama kapatmadan önce de rahmetli Fedai Coşkun’i rahmetle anarak onun Abdurrahim Karakoç’a söylediğini de kulaklara küpe olsun diye buraya alalım. “Karaoğlan her sayı bir şiir vermeye söz veriyorsan bir dergi çıkaracağım” diye mektup yazar bunun üzerine Abdurrahim Karakoç her ay bir şiir gönderir. O derginin adı Fedai dergisidir ve altmış bin tiraja kadar ulaşan bir dergi olur. Bir dergiyi şaha kaldıran Abdurrahim Karakoç hiçbir zaman bu şöhretiyle şımarmadı. Buradan kimin hissesine ne düşerse buyursun alsın.

Kimler

Kimlerle kendime çağırdım ben/i
Kimleri izahat eylemek zordu
Kimler zulme parya kimler medeni
Kimler sağır dilsiz buğz bilmez kördü

Kimler keşke bilir cürmüne pişman
Kimler mazisine soyuna düşman
Kimler hakkı bilen kâmil Müslüman
Kimler dili ile kalbi everdi

Kimler gönül yaptı kim kalp kararttı
Kimler kısra Firavunu arattı
Kimler tanrı oldu putlar yarattı
Kimler büyüklüğü kendinde gördü

Kimler kin püskürtür vicdanlar deler
Kimler tevazuunun zirvesindeler
Kimler ifrat biçer tefrit rendeler
Kimler alınlara cehennem sürdü

Kimler edep ahlak mizan tek derdi
Kimler yaltakçılar vafına erdi
Kimler dost eylemez sevemez merdi
Kimler vuruştur Türk İle Kürdü

Kimler sapkınlığın melametidir
Kimler kıyametin alametidir
Kimler Siyonizm'in sinsisi itidir
Kimler müjdelenen mübarek ordu

Kimler hakikidir ve kimler çakma
Kimler Hakkı bilir akledip bakma
Kimler neredeler bir hırka lokma
Kimler sokak sokak uhuvvet ördü

Kimler kimlerledir hangi heyetten
Kimler bezenirler her kavmiyetten
Kimler beslenirler insaniyetten
Kimler şer ehlinin yanında durdu

Kimler din iman der kimin locası
Kimler kime metres kimin kocası
Kimler helak oldu kimler nicesi
Kimler bağrımızda ölümcül urdu

Kimler kötülükten örülmüş kale
Kimleri anlatsam sığmaz hayale
Kimler öndedirler İblisten bile
Kimler Mehmet ile Mehmet'i vurdu

Kimler vaveylanın öncü atları
Kimler Lawrence'lerin kravatları
Kimler hakikatin mücahitleri
Kimler namus bilir namus bu yurdu

Kimler hak ve batıl yazdıkça uzar
Kimlere cehennem cennettir mezar
Kimler kalem satar kim hakkı yazar
Kimler hakikati arşa duyurdu

Yol Arkadaşın

Ansızın düştüğün bu dipsiz kuyu
Girdaba dönüşür çeker derine
Tattıkça yapışkan, ıslak korkuyu
Bulutlar dokunur kirpiklerine

Hüzünler savrulur yol ayrımında
Dağılır rüzgârla kesik çığlıklar
Şehirde kaybolur gün batımında
Peşinde gezdiğin kalabalıklar

Nadasa bıraktın geçerken bahar
Tamama ermemiş tüm yarımaları
Geceyi örtünüp şafağa kadar
Adımla boşalan kaldırımları

Küçük bir hücrede kısılr sesin
Kendini ararsın serin sularda
Tek hece dökülür, biter nefesin
Gölgeler asılı kalır duvarda

Bir damla yağmura gizlenen hayat
Teşehhüt miktarı iner dünyana
Kelamı süslemek beyhude sanat
Nasibin yok ise hikmetten yana

Kıyama durunca sevda çiçeği
Huzurda el bağlar biter telaşın
Perdeler ardında aşkın gerçeği
Çöğalan hasrettir yol arkadaşın

Rahmet iner toprağına, suyuna
Umulur ki biter dünya tavafın
Dalgalar uğramaz berrak kıyına
Saydamlaşır insan kalan tarafın

Gördüm

Sevda okyanusu, “Sevgi Denizi”
Hazar gözlerine dalınca gördüm.
İçim bir şelâle taşıyor sızı,
Şulenle baş başa kalınca gördüm.

Bakışların huzur, gülüşün sürûr,
Tattığım bu duygu servet-i gurur,
Cemâlin hayâli ufkumda durur,
Gönül Tahtımda, yâr bulunca gördüm.

Güneşten daha çok yakar bu sevdan,
Mâzimden, âtîme akar bu sevdan,
Hasretinden yaprak döker bu sevdan,
Hazân rüzgârıyla solunca gördüm.

Hakkakul’um, umut yorgunu mudur?
“Solgun Güneş”, ufuk dargını mıdır?
Hayat bir “Sonbahar Vurgunu” mudur?
Vuslât ne ümit ne bilince gördüm.

● Aliyar Arslan

Yürü

Gönül yolcu isen sevda yolunda
Bekleme hanlarda durmadan yürü
Vuslata ermekse emelin eğer
Muhabbet şevkini kırmadan yürü

Duman olur, boran olur dağlarda
Örümcekler avın bekler ağlarda
Kargalar yerleşip yeşil bağlarda
Gül ile goncayı dermeden yürü

Zalimler zulm için yazarlar ferman
Cellatlar dinlemez etsen elaman
Su gibi akıyor durmuyor zaman
Günü karanlıklar sarmadan yürü

Vuslata dizginle küheylan atın
Dörtnala giderken umuda tutun
Yüreğinde sevdan, varken fırsatın
Marazlar bedenini yormadan yürü

Aliyar yollarda ömür sökölür
Belki de önüne dağlar yıkılır
Ölürsen ardından ağıt yakılır
Bedenin toprağa girmeden yürü

Bir Başka Baharla Buluşmak

Bir sabah evden neşe ile çıktım dışarı
Hava güneşli, ufuk berrak ve gök masmavi
Beni bir kuş karşıladı, sabah hayrolsun dedi
Ne hoş, kuşluk güneşi aydınlattı suları
Bak, yalnızların bile bugün şenlenir evi
Karıncı, börtü böcek, arı böyle söyledi

Bahçeye baktım, çiçek bana günaydın dedi
Tarlaya baktım, tohum filiz olmuş, büyümüş
Bir serçe gagasında merhaba taşıyordu
Ne kadar, sayamadım; on, altmış, yetmişyedi...
Havada parıltılar, billur renkler ve cümbüş
Belli ki herkes yeni bir bayram yaşıyordu

Ben de katıldım içten bu bayrama, ahenge
Bu güzelliği içtim, ab-ı hayat sayarak
Yine türkü söyledik birlikte başaklarla
Her tarafta bir nizam, her noktada bir denge
Herkes sevinçli, hüznü bir tarafa koyarak
Evet; şükür, bir daha buluştum bir baharla

Süveyda

Cümleler tutuklu esir düşse dil
Kalbin kapağını büker süveyda
İlahi kitabın nüshasıdır bil
Sırlar âleminden söker süveyda

Derun güneşinin görüldüğü yer
Akıl nurlarında tezahür eder
Gizlenen günahlar insanda keder
Ruhu mefkûreye çeker süveyda

Çekirdekte saklı kâmil bir ağaç
Tefekkürle bilgi kaynağını aç
Her tarafa yaprak dallarını saç
Bahar çiçekleri kokar süveyda

Gönül aynasını pak cila eyle
Zahir ve batına bakıp seyreyle
Gel burada ya sus ya hayır söyle
Âlemi manadan okur süveyda

Hakikati bilen olmaz şekavet
İnananlar için idrak basiret
Sevip sevmeye gönderir davet
Aşkın gözyaşını döker süveyda

Beden ikliminin vardır sultanı
Emreyler ateşe yakar külhanı
Talip canan olur görür cihanı
Melekût âlemine çıkar süveyda

Güle meftun olmuş zarında bülbül
Bilal oğlu sabret öz noktada gül
İlahi namenin mektebi gönül
Hikmet kapısında vakar süveyda

Gözdən Düşməsin

Zülfün pərişan eyləyir, tâ şanə gözdən düşməsin
Vermir nişan, vəhdət xalın, heç dâne gözdən düşməsin

Öz âşiqin Məcnun edib, hər ləhzə kuyindən qovur
Mülkündə siğmir böylə yar, biganə gözdən düşməsin

Peyman pozub, məst olmağın, kəffarəsin can söyləyib
Bəs doldurur peymanəmi, meyxanə gözden düşməsin

Məscid onun kaşanəsi, m'əbəd onun can qibləsi
Hərdən edir kafər məni, bütخانə gözdən düşməsin

Düzlük məramın göstərən, sönməz günəşdir canlara
Câdugər etmiş qözlərin, rindanə gözdən düşməsin

Əslində âşiq yar odur, canlar onun m'əşuqudur
Zahirdə cismın yandırır, pərvanə gözdən düşməsin

Başdan keçən hər kimsənin, qəlbində gör, sən əqlini
Bir sirrə, min sər qaydadır, divanə gözden düşməsin

Həç yer könül tək yar üçün, olmaz geniş sonsuz qədər
Gözlərdə sirrin gizlədir, viranə gözdən düşməsin

Dönməz mədardan doğrudur, daşqın dənizdən mehriban
Usturələr nəbzin gəzir, əfsanə gözdən düşməsin

Çoxdan məhəbbət borcumun, üstün tutub min qat sələm
Gahdan açır qəm dəftərin, beyânə gözdən düşməsin

Eşqin səfasın bəsləyir, bəhrində ki gizlin sədəf
Elman gözün ağlar qoyur, dürdanə gözdən düşməsin

Göreme'ye Serenad

-Erhan Çapraz'dan gelen sözün ilhamıyla-

Ne desem acıyla gelir dilime
"Dört yıl olmuş Göreme'den geçeli..."
Halılar eprimiş kilimler lime
Göreme'yi göremeden geçeli...

Ortisar, Zelve, Çavuşin, Ürgüp,
Kaymaklı, Uçhisar, Avanos, kür küp
Açıksaray, İhlara'dan köpürüp
Göreme'yi göremeden geçeli...

Kapadokya derler Ürgüp yöresi
En çok paralının gelir göresi
Sızlar durur yüreğimin yaresi
Göreme'yi göremeden geçeli...

Sanmayın gurbeti Çin u Maçin'de
Gurbet yaşar durur Türk'ün içinde
Ayrılık hasreti yanar içimde
Göreme'yi göremeden geçeli...

Bu yerleri bilmem kalbime koydum
Adlarını sade uzaktan duydum
Özleyişte ben de Erhan'a uydum
Göreme'yi göremeden geçeli...

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

104.on5ekim2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

ahmet efe

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak
armada/2 d blok nu: 6
onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 104. sayı 15 Ekim 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Ömer Demirbağ / Gazel / 3
- Rifat Kütük / Beddua / 4
- Cemil Əkber / Nədir? / 5
- Mustafa Ayvalı / Selma / 6
- Basri Doğan / Yağmurla
Toparla Tebessümleri / 7
- Memik Kömekçi / Memleket Havası / 8
- Mustafa İmir / Dost Sohbetleri II / 9
- Talip Ayan / Gazel / 10
- Kirman Rüstemli / Yazıram / 11
- Satılmış Şen / Yaralı Dağlar / 12
- Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile
Şiir Yürüyüşü -6-/ 13
- Şəmsullah Aqayi / Gözliyersən / 17
- Zekeriya Yılmaz / Dedim Dedi / 18
- Kadir Karaman / Doğu Türkistan / 19
- Recep Şen / Beyim / 20
- Tacettin Çetin / Gurbet / 21
- Durmuş Çetinkol / Aradım / 22
- Tayyib Atmaca / Deyişme / 23
- Cemal Divani / Deyişme / 23
- Metin Özarslan / Toprak ve İnsan / 24

Gazel

Ben hep esîrin olsam ey tûtî-zebânım tut beni
Sohbet arar âhest gezer bir gec-revânım tut beni

Sohbettedir her kim ne var ister durur dil zâr zâr
Varsın savursun rûzigâr elden tutanım tut beni

Göster sehâvet ey sahî lutfet lütuf gör yâ ahî
Farz et ki çöl olsam dahî bir gül-sitânım tut beni

Meclîsimiz olsun tamâm sâkî sükûttan sunsa câm
Ey feyz-i bî-harf ü kelâm zapt et lisânım tut beni

Şol gözle yaş çoktan tanış dertler ki tek tek uğramış
Ey hıçkırık ey ağlayış sensin nişânım tut beni

Ben âşıkım âşık bilin özler durur kalp dost ilin
Zâhid sözün duydun dilin duydun beyânım tut beni

Çırpar kanat cân ü tenim hiç kes demez ben kimsenim
Gurbet zemînimdir benim hem âsümânım tut beni

Ol dem durur dîvâna kul ben neyleyim bilmem usul
Benden taraf çık yâ Resûl duy el-amânım tut beni

Beddua

Ne yapsam ne etsem durursun söyle
Kalbimin zarında çözülen zaman
Sarılıp gurbetin ateş tenine
Mahşere kadar sen de yan sen de yan

Kan revan içinde düşüp yollara
Gerçeği bir bitmez yalanda ara
Kara kışları da yorup bahara
Sabır zehrine sen de kan sen de kan

Aydınlık görmesin o solgun yüzün
Uzun gecelere dönsün gündüzün
Mecnûn'a eş etsin seni bu hüznün
Bir hayali yâr sen de san sen de san

Akıbetin bilmem nereye varır
Bu kadar beddua bu kadar kahır
Bugün istediğin gibi yak yık kır
Elbet mizanı sen de an sen de an

Nədir?

Göz görür, əqil kəsir, könül də sevdikcə sevir
Sevənlərin seviləndən məqsədi umması nədir?
Könüllərin adətidir, istəyindən dönə bilmir
Bir demir ki, sevdüyindən ülvə təmənnası nədir?

Əzəl gündən, ibtidadan, səbəb nədir, nəticə nə?
Babaların atası kim, nəvəsi kim, kötücə kim?
Əvvəli kim, axırı kim, sonuncu kim, yaddıca kim?
Bilən yoxdur bu dünyanın, sirri müəmması nədir?

Eşitmişəm eşq ucundan, öz canından keçənləri
Araşdırıb ləli gövhər, xiridarı seçənləri
Dolduraraq badələri, sağlıq deyib içənləri
Bəs sonradan üz çevirib ondan usanması nədir?

Qismət olmur sevənlərə, sevgili canan nə üçün?
Eşqə uyub çölə düşdü Məcnunla, Sənan nə üçün?
Qarşı gəlmir nəciblərə, dərd əhli, qanan nə üçün?
Könüllərin nahaq yerə odlara yanması nədir?

Mən Cəmil'əm, peşəm budur haqqı ədaləti deyim
Bədəməllər sahibi də, çəkər xəcaləti deyim
Nahaq yerdən evyılanlar görər zəlaləti deyim
Kim sözümə inanmasa, dəlili əmması nədir?

● Mustafa Ayvalı

Selma

Firâkın acısı yakar gönlümü
Bir mendil salla da güleyim Selma.
Tahtında, bahtında açan gülümü
Getir de busende solayım Selma.

Bağlıyken kaderim bir gül dalında
Açmadı açmıyor aşkın yolunda
Bırak yansın ruhum saçın telinde
Zülfünü göğsümde beleyim Selma.

Açtı güz gülleri bahçemde açtı
Ah! Ömrümden nice turnalar göçtü
Bunca dertli varken bir beni seçti
İnsafsız zamana köleyim Selma.

Ne eser durursun ey deli boran!
Sormasın hiç kimse bir sen sor yâren
Yosun gözlerine akarken her an
Sinende yüreğin olayım Selma.

Gurbetlerde yandı, yandı ha bağrım
Sükûtumdan anla dinmiyor ağrım!
Duyar mısın bilmem sana son çağrım?
Gülüşünü getir, öleyim Selma.

Yağmurla Toparla Tebessümleri

Âdem'e ulaşır kervanın başı
Yollar türlü türlü liman değişmez
Her canın yanında nefis yoldaşı
Fısıltı değişir, lisan değişmez

Yere dökülmeden Habil'in kanı
Uyuşan duygular çöker derine
Kirli bir toz duman kaplar mekânı
Kanatlar açılır son seferine

Bulutlar toplanır, başlar sağanak
Tufanı görmeden bitmez kavgalar
Sular yükselirken dağlar sığınak
Sanırsın doruğa varmaz dalgalar

Yapışır tenine toprağın rengi
Hayat iksirini doldur tasına
Kıvama ermeden kalbin ahengi
Emeller yerleşir tam ortasına

Aynaya bakarsın üç beş saniye
Özü balçık aksin insan görünür
Kalbini faş edip bir kaç faniye
Ah etmek şikâyet, isyan görünür

Yağmurla toparla tebessümleri
Yüreğin sınırsız bir umman olur
Şefkatle çözerek kördüğümleri
Canlıya, cansıza tercüman olur

Anları bağlasan ucu ucuna
Eriyen zamanın üzerindesin
İstersen dünyayı koy avucuna
Senin de silinir bir gün adresin

Memleket Havası

Etrafı şöyle bir gezeyim dedim
Ortalık karışmış diller bozulmuş
Birçoğu üzölmüş kahr içinde
Yüzlerde açılan güller bozulmuş

Göçeri kaçarı dolmuş pazarı
Sıladan uzağa kazmış mezarı
Yazmaktan usanmış bıkmış yazarı
Çeşminde dökölen seller bozulmuş

Gönöl cevreylerse neylesin başlar
Eğilmiş gametler ileri yaşlar
Çökünce üstüne amansız kışlar
Viran olmuş dağlar eller bozulmuş

Edeple hayâdan huydan ileri
Geçmişle gelecek soydan ileri
Kavim kardaş ile boydan ileri
Sirtında ağırlar beller bozulmuş

Konuşunca diller evvel ahirden
Mızraplar nasibi almış zahirden
İçini dökerken ölmüş kahırdan
Sazları perişan teller bozulmuş

Uğrasan yurduna virane kullar
Derisi kırışmış birikmiş pullar
Çimeni sararmış kurumuş güller
Dağılmış ocaklar küller bozulmuş

Yürürken şöyle bir kendin yoklasan
Köşkeröğlü gibi sırrın saklasan
Memleket havası diye koklasan
Şimaldan estiren yeller bozulmuş

Hayata Dair Dost Sohbeti II

İç sıkıntısıyla kıvrana öyle
Gel yanı başıma otur da şöyle
Başında dumanın tüterken söyle
Varsın alacalı karalı olsun.

Hayat seninle de sensiz de döner
İç sıkıntısını dağıtmak hüner
Dost yangını dost bir gönülle söner
İsterse dertlerin sıralı olsun.

Zihin duvarından sima sayarsın
Kimini seçkin bir yere koyarsın
Gidenin ardından boşluk duyarsın
Akibet hayrolsun, sonralı olsun.

Gönlüne batanlar durmaz yerinde
Baş verir ne kadar olsa derinde
Çözülür bağları günün birinde
Vele ki mühürlü tuğralı olsun.

Hayatla yüzleşmek asıl cesaret
Sevinç, hüznün, acı iç içe elbet
Lafı dolandırma kendinden söz et
Sözün siyasetle aralı olsun.

Giderek azalır arayıp soran
Gün gelir kendinle açılır aran
Sağanağa döner içini saran
Paylaş ki gönlün az yaralı olsun.

Çoğu dost sandığın düşer gözünden
Bir şeyler ayrılıp gider özünden
Gönlün incinir ham bir söz yüzünden
Hele de söyleyen kirali olsun.

Anlat ki yavaşça başın sağalsın
İnce sıkıntını ferahlık alsın
Havanda değilsen sabaha kalsın
İmir de bu gece buralı olsun.

● Talip Ayan

Gazel

zülfün değse yüzüme her yan reyhan mı olur
canansın bana can içre sanki bühtan mı olur

şekere dönermiş leblerinde zahir ağılar
dudağın dudağımda böyle yalan mı olur

şikayet eyledim diye bir yar ı nazenini
kaşların keman kirpiğin hemen peykan mı olur

pervaneyim şimdilik belki de nara düşerim
görüp halimi cümle ağyar handan mı olur

seni şöyle bir gören pişman bir de görmeyen
seni sevense ta ezelden perişan mı olur

kimse göremez seni hangi kalbin içindesin
adını duyanlar bile sana hayran mı olur

ben ki bir baksam sana aklım başımdan gider
görünce beni hunfeşan olan canan mı olur

nice sahralardan deryalara varmak için sen
yaş olup aksan gözümde n'ola baran mı olur

bir suret i hayalsin sen gözümde perde perde
ağlasam gülersin bana gülen insan mı olur

diken batsa ayağına ta içimde duyarım
ruhsarına aşk olsam kalbime ayan mı olur

aşıkardır her ne varsa alemde aşka dair
saklasam seni kendimde aşkın nihan mı olur

Yazıram

Şairəm, bənzədib hər sözü zərə
Söz içindən söz seçirəm cürə cürə.
Söz də var ki, bənzədirəm lələ, düərə
Baş ayaq, ayağı baş tutub qazıran
Hərdən aşıkar, gah da pünhan yazıram.

Pıqqıldayan qaynar qazan bişməz hələ
Kim qurubdur iqbalıma cələ, tələ?
Şeytan deyir beləsini tutub bələ
Əldə qələm, gəl də bax, qan qan yazıram
Hərdən aşıkar, gah da pünhan yazıram.

Peysər yoğun, özgə malı talan, müftə
Hər gün yağlı ətdən çəkib yeyir küftə
Əl gətirsə axşam, səhər alar siftə
Mövzum bəlli, alıb gözə, xan yazıram
Hərdən aşıkar, gah da pünhan yazıram..

Gərək deyil üz gözümə tutam ələk
Mən də buyam, gəlməyirəm sənə kələk
Yurd dağılıb, millət olub ələk vələk
Bəs beləsə sanma ki, ad, şan yazıram
Hərdən aşıkar, gah da pünhan yazıram.

Yaralı Dağlar

Serin sular yürür evvel derinden
Cemre cemre esner gerinir dağlar.
Bahar seslense de eteklerinden
Kalkıp da gitmeye erinir dağlar.

Bir lahza çözülse suskun dilleri
Sağnaklar yoklar çamlı belleri
Boş dönmez mevlaya açık elleri
Rahmet ikliminde arınır dağlar.

Dualaşsın diye aşkın esini
Dinler durur ötelere sesini
Sermez alçaklara seccadesini
Yiğidin gönlünde barınır dağlar.

Bir kara sevdadır derdi imanı
Hazanı karşılar harman zamanı
Eksilmez başından sisi dumanı
Kaybolur kaybolur görünür dağlar.

Dert bağrına yükledimi varını
Yanarda içine döker narını
Göstermemek için yaralarını
Bir beyaz örtüye bürünür dağlar.

● Konuşuran: Hüseyin Kaya

Dergâh ve Mustafa Kutlu'dan bahsederken bir özeleştiri yaptınız. O zamanlar görmediğiniz, beş sene evvel farkına vardığınız şey tam olarak nedir açar mısınız?

Bazı dergilerde bazı şiirler insana dokunuyor. Ben de bana dokunan bu şiirle de benim şiirime akradadır düşüncesinden hareketle söz konusu dergilere şiirlerimi göndermiştim. Herhalde İsmet Özel söylüyordu "Allah insanın iddiasından vurur" diye. Bunun farkına yıllar önce varmıştım ama nasıl olduysa aklımdan çıkmış olmalı. Bir dergide gönül akrabalığı kurabileceğin ne kadar şair yazar hikâyecisi varsa o dergi o kadar senin dergindir.

Bazı zamanlarda gönül akrabalığım olan şairlerle görüştüğümde onların da üç aşağı beş yukarı "benim" diye sahiplenecekleri bir dergi olmadığından yakınıyorlar. Bir araya gelip bir dergi de çıkarmıyorlar bu da ayrı bir konu olduğu gibi bu dostlarınızın da ikametlerini değiştirip değiştirmediklerini de bilmiyorsunuz.

Sorunuza örneklik teşkil etmesi bakımından yaşadığım bir hadiseyi anlatmam belki de konuya biraz daha açıklık getirecektir. Bir üniversitede bir paneldeyiz ve şiir hakkında düşüncelerimizi anlatıyoruz. Bu arada aklıma bir muziplik geldi. Size iki kısa şiir okuyacağım şiirin birinin adı atmaca diğeri adı tayyib. Hangisini çok alkışlayacağınızı merak ediyorum dedim. Önce atmaca şiiri okudum arkasından da tayyib şiiri. Bu aynı zamanda edebiyat fakültesinde okuyan ve çocuklarımızın edebiyat öğretmenleri olacak öğrencileri de test etmek bakımından benim için çok önemliydi. Atmaca şiiri çok alkış aldı. Evet, bu şiir tamamen atmacaydı. Ayakları yere basmayan, şerh etmeye çalışsanız şerh edemeyeceğiniz deli saçması sözlerden ibaret bir şiirdi. Sonra bu şiirden ne anladıklarını sordum hiç kimse şiirden bir şey anlamadığını söyledi ama bunun yanında da hoşlarına gittiğini söylediler. Bahsettiğim dergilerde yayınlanan şiirlerin de maalesef çoğu benim bu atmaca şiirlerime yakın şiirler olduğundan bende bir karşılığı yoktur. Bende karşılığı olmayan şiirlerle, şiirlerimin karşılıklı sayfalarda yayınlanması hem beni rahatsız eder hem sayfa komşumu.

Siz bir dergide yazıyorsanız o dergide yazarlarla bir ortak paydanız, ortak sanat anlayışınız olmalı. Eğer böyle düşünmeden dergilere şiir gönderiyorsanız şiiriniz sayfa işgal etmekten öteye gitmez. Daha önce konuştuğumuz ve adını andığımız dergilerin yönetmenleri benden şiir ve yazı isteseler göndermem. Çünkü atmaca şiirlerle tayyib şiirleri ayırt edemeyecek kadar ilkesiz davranarak yayımlayan dergilerin ilkelerinin olmadığına inanırım.

Bir dergide yazarların ortak paydalarının birbirine yakın olması sakıncalı değil mi? Ya da şöyle diyeyim: Şiir ve Türkçe ortak payda sayılmaz mı?

Bir edebiyat dergisi aynı zamanda ortak paydaların ya da akraba gönüllerin bir araya gelerek "bizim de edebiyat adına bir sözümüz var" demek için bir araya geldikleri yayın topluluğudur.

Günümüzde çıkan edebiyat dergilerinin çoğu birbirine bezemektedir. Biraz daha somut örneklerle mevzuyu açmak istiyorum. Mesela günümüzde çıkan edebiyat dergilerinden, *Hece*, *Dergâh*, *Yediiklim*, *Edebiyat Ortamı*, *Mahalle Mektebi*, *Muhit*, hatta bugünlerde çıkmaya başlayan *Yitik Söz* vs. dergilerde yazar şairlerin yazarların teşbihte hata olarak görmezseniz hemen hemen aynı ayda, aynı dergilerde yazdıklarına şahit oluyoruz. Hani her derginin bir misyonu, söyleyecek sözü vardı. O zaman aklımıza şöyle bir soru takılabilir. Demek ki bu şair/yazarların söyleyecek o kadar sözleri var ki bir dergi onlara yetmiyor onun için aynı fikir ve düşüncelere sahip farklı isimlerde yayın yapan dergilerde yazmak zorunda kalıyorlar. O zaman aklınıza şöyle de bir soru gelebilir. Ayda yedi dergide sekiz şiiri ve bir yazısı yayınlanan şair/yazar hiç süt içmeden süt veren bir inekten farksız değil midir?

Yazarken elbette ortak paydamız Türkçedir. Türkçeyi ne kadar güzel kullanırsanız o kadar hem dilimize hem de bizden sonra yetişecek nesillere güzel eserler bırakmış oluruz. Bugün bir şair olarak benim bile anlamak ve anlamlandırmada zorlandığım çokça şiirlerin yayınlandığı söz konusu dergilerin ortak dillerinin bu gidişle "körler ile sağırklar birbirini ağırlar"dan öte gitmeyeceğini düşünüyorum.

Dil konusuna girmişken benim de zihnimi kurcalayan bir mesele var. Divan şairleri ya da Cumhuriyet Dönemi'nin ilk şairleri çoğunlukla birkaç dil bilen insanlar. Farklı dil bilmenin şiire katkısı var mıdır sizce? Öğrenmek istediğiniz bir dil oldu mu hiç?

İşin doğrusu günümüz şair yazarlarının çoğu kendi dilini nasıl kullanacağını bilmiyor. Kendi dilbilgisini tam manasıyla bilemeyen bir şair yazar ne kadar şair yazardır orasını en iyi musahhihler bilir. İşin doğrusu biz okula başladığımızda 12 Eylül 1980 darbesinin ocağı harlanmaya başladığı zamanlardı. “Dava” dersten önce gelirdi. Nerede bir kavga var, nerede bir eylem var orada olmazsak Türkiye batacaktı sanki. Biz onlara “Konümistler Moskova’ya, Mao’nun piçleri” derken onlar da bize “Amerikan Uşakları” diyorlardı. Bize şu kitapları okuyun şöyle oturun şöyle kalkın demek yerine hocalarımız farkına varmadan bizleri darbenin figüranları olarak kullanmışlar. Biz bunu ancak yıllar sonra ancak anlayabildik. Türkçeyi bile hâlâ istediğim gibi kullanamamanın sıkıntılarını çektiğim zamanlar oldu. Özellikle yazmaya yeni başlayan ve yaşı genç olanlar mutlaka Türkçeyi iyi bilmek zorundalar. Arapça, Farsça ve İngilizce bilmeyi çok isterdim. Maalesef gül mevsimini hiç görmediğimizden bülbül olamadık. Bir başka dil bilmenin şiire katkısına gelince elbette katkısı olur. Özellikle Arapça ve Farsça şiir dili. İnsana farklı ufuklara bakmasını öğretirdi diye düşünüyorum. En azından derdimi anlatabilecek kadar da olsa bu dilleri bilmek isterdim. Bir dil bilmemenin sıkıntısını ancak yurt dışına gittiğinizde daha iyi anlıyorsunuz.

Gençlik dönemlerinizde “keşke şu dergide şiirim yayımlansaydı” dediğiniz bir dergi oldu mu?

Gözümü açtım kendimi derginin içinde buldum. Bir dergide yazmak için o dergi ile bir gönül bağı olması gerekir. Ben bunu yıllar önce rahmetli Nazir Akalın’ın çıkardığı *Kardelen*, Hanifi İspirli’nin *Palandöken*, Sait Türkoğlu’nun çıkardığı *Yitik Düşler* ve senin çıkardığın *Sühan* dergisi yolunu beklediğim dergilerdi.

Bunların haricinde arada yazdığım bir sürü dergi geldi geçti ama keşke şu dergide şiirlerim yayımlansaydı diyeceğim dergi olmadı.

Sol çizgiden bir dergiye şiir göndermeyi düşündünüz mü hiç? Belli ki sağıın dergiciliğinden mustaripsiniz, soldan neden uzak duruyorsunuz? Ya da şöyle diyeyim: Hangisi daha uzak size bu iki kanattaki dergilerin?

Ben her iki düşüncedeki dergilere de uzağım. Çünkü Müslüman mahallesinde salyangoz satmaya çalışmam. Hem bu yaştan sonra neden yazdıklarım için dergi arama telaşına gireyim. Şiir coğrafyasını iyi iyi tanıdığımı inanıyorum. Yeri geldiğinde bir âşık gibi irticalen hece ölçüsüyle şiir söylediğim gibi yine irticalen de serbest şiir söylerim. Edebiyat çevreleri her ne kadar da bana “modern şiir dilini yakalayamamış” deseler de onların modernlikte kastettikleri atmaca şiirler yazmıyorum. Eğer benim yazdığım şiirler birilerinin gönlüne dokunuyorsa bir şekilde onlara şiirlerim ulaşır.

Gerek sağda olsun gerek solda olsun bugüne kadar hiçbir dergi şiirlerini biz yayınlayalım diye teklifte bulunmadı. Sadece *Türk Dili* dergisi arayı uzattığım zaman dönüş yaparak şiirlerimi beklediklerine dair bir eposta gönderirlerdi. Son bir yıldır ise zannederim yazı kuru değişti, bir kaç şiir gönderdim yayımlamaya değer bulmamışlar. Yayımladıkları şiirlere bakınca şiirlerimi yayımlamakta haklı olduklarını gördüm. Yayımlanan şiirler bana dokunmadığına göre benim şiirlerim de onlara dokunmuyor dedim ve arayıp bir daha şiir göndermeyeceğimi söyledim.

Bazen kendi kendime serzenişte bulunduğum zamanlar oluyor ama ayrıca bu halimden de memnunum. Onlarca şiir kitabım var. Onları zamanın eleğine bıraktım ister bir şiir kalsın, ister bir dörtlük, istersen bir şiirden bir dize. Ben devamlı zaferi hayal ederek seferdeyim. Benden sonra şiirlerim bir şairin şiirini aşılabilir da bizi hayırla yâd ederse muzaffer olurum.

Ben insana yani gönle dokunan şiirden yana oyumu kullanıyorum. Oyunla oynaşla geçirecek vaktim kalmadı. Dergilerle aramdaki mesafede işte bu kadar.

Burada “eposta göndermek” ifadesini kullandınız aklıma geldi. Tayyib Atmaca şiirlerini kalem defter kullanarak mı yazar yoksa dijital ortamlarda mı oluşturuyor yazdıklarını. Bu iki aygıt arasında bir fark var mı sizin için?

Aslına bakarsanız dijital ortamda yazılanların kaybolma riski yazılıp bir köşede duran kâğıttan daha fazladır. Lise birini sınıfta başladığım daktilo ile yazma alışkanlığı maalesef zamanla yerini bilgisayarla bıraktı. Bu da elle yazı yazma alışkanlığı-mı öldürdü. Mesela ortaokul yıllarından günlükler tutardım. Lisede okuduğum zamanlarda yazmış olduğum yaklaşık sekiz on defter şiirimi muhafaza ediyorum. Keşke askerden döndükten sonra da yazdıklarımı bir defterde toplasaydım diye hayıflanıyorum. Aslında bir şairin hem karalama defteri hem de asıl bir defteri olmalı. Karalama defterinde bir şiirin geçirmiş olduğu evreler bir sonraki nesle hatıra olarak kalır. Benim esas sorunum daktilo ve bilgisayar hayatıma o kadar girdi ki yazdığım yazıyı bazı zamanlar kendim okuyamıyorum. Yazmaya yazmaya yazım okunmayacak kadar kötüleşmiş maalesef. Kâğıt ve kalem her gün biraz daha hayatımızdan uzaklaşıyor. Bunların yanı sıra takvimler ve ajandalar da gün geçtikçe kullanımdan kalkmaya başladı. El yazısı ile yazılan bir mektubun, şiirin, hikâyenin birinci derecede muhatabı kendisine ulaştırılmalıdır. Bunun için kişiye özeldir.

Günümüz gençlerinin benim bugün hayıflandığım durumlara düşmeleri için mutlaka kâğıtla kalemle yakın bir bağ kurmaları demek gelecekte benim hayıflandığım duruma düşmeyecekleri anlamını taşır. Bir dostunuz size bir mektup yazmış hem de el yazısı ile. Üşenmeden postaneye gitmiş mektubu göndermiş siz zarfı açıp mektubu okumaya başladığınızda dünyalar sizin olur. Aynı mektubu eposta olarak gönderse aynı duyguyu yaşayamazsınız çünkü birisini gül yaprağı gibi koklarsınız diğerine dokunamazsınız bile.

Dijital ortamın riskine inanıyorsunuz ama dijital dergi çıkarıyorsunuz. İmkânsızlıklar yüzünden mi Hece Taşları e-dergi olarak yayımlanıyor. Şartlar uygun olsa matbuu yayına geçmeyi düşünür müsünüz?

Her çağ kültürünü beraberinde getirir ya da kapitalist sistem ürettiği metaların kullanımının sürekliliği için kendi içinde tutarlı olan bir ahlak geliştirir. Siz bu sistemin içine dâhil olduğunuz anda onların aklı ile oturup kalkmak zorunda kalırsınız. Onlarla birlikte çalışmak istemezseniz de içinde yaşadığınız hayattan dışlanırsınız. *Kırağı* şiir dergisini çıkardığımız zamanları hatırladım. Osmanîye’de

başlayan baskı maceramız çeşitli şehirlerde devam etti. Artık en küçük ilçelerde bile ofset baskı yapan matbaalar var. Günümüzde yüzlerce edebiyat dergisi yayınlanıyor ve istisnasız bütün dergilerin arkalarında ya bir vakıf ya bir yayınevi ya da sermaye güçleri olmadan yayın hayatını sürdüremezler. Kendi okuru/abonesi ile kendi masraflarını karşılayan edebiyat dergisi kalmadı. Bir de neredeyse bütün dergiler üç aşağı beş yukarı birbirlerinin farklı renkleri. *Hece Taşları* çıkmaya başladığında e dergi yoktu ve bu alan bakir bir alandı. Hem okura çabuk ulaşmak hem de maddi külfete katlanmadan ve kimseye bağlı kalmadan dergi çıkarmanın en güzel yanı e dergi çıkarmak diye düşünüyorum.

Eskiden dergiler posta ile gönderilirdi. Günümüzde postacı yolunu gözlemenin yerini kargo bekleme aldı. Bir derginin maliyeti kadar kargo masrafı var. Bir de bu dergilerin aboneye ulaşp ulaşmadığı da ayrı bir soru. Çok zaman kargo firmaları kargoları bürolarında teslim etmeyi alışkanlık haline getirdiler. Bundan dolayı bir dergiye ulaşmak için bazen işinizi gücünüzü aksatıp kargo şubelerine gitmek zorunda kalıyorsunuz.

Diyelim ki sırtımızı bir sermayeye dayadık dergi bu sermayenin kanatları altında çıkıyorsa ne kadar bağımsız olabilirsiniz? Bir dergi kendi imkânları ile ayakta duramıyorsa matbaa ve kargo masrafları arasında kendi kendini bitirerek hoş seda bırakamaz.

10-15 yıl önce tirajı milyonlara yaklaşan gazeteleri şimdi kaç satıyor ya da sırf Abdurrahim Karakoç’un şiirini okumak için okuyucunun günlerce yolunu gözlediği rahmetli Fedai Coşkun’ın çıkardığı Fedai dergisinin 60 bin sattığını, günümüzde dergilerin toplam satışına vurduğumuzda bu rakamın yanına bile yaklaşmayacağını rahatlıkla söyleyebilirim.

Bugün markete gittiğimizde 2 elma 1 muz tartırıp rahatlıkla alabiliyorsak herhangi bir fotokopi çeken yere vardığınızda da bir derginin pdf’ini verdiğinizde anında derginizi alabiliyorsunuz. Böylece kargo yolu beklemediğiniz gibi dergi çıkaranların sizin için özel bir zahmete katlanmasına vesile oluyorsunuz.

Dergi çıkarmak için teknolojik imkânlar elimizin altında ama dijital teknoloji gelince ofset matbaaların da pabucunu dama atmaya hazır hale geldi. Dünyanın öbür ucundaki insanı bir dokunuşla

ulaşan dergi varken illaki kargo yolu gözleyim dergiyi dokunarak okumak istiyorum diyenlerin sayısı da gün geçtikçe azalmaya başlıyor.

Hayatınızın herhangi bir döneminde kendisiyle tanışmadan uzun süre mektuplaştığınız bir şair yazar oldu mu? Yahut kimle mektup arkadaşı olmak isterdiniz şuaradan?

Gençlik yıllarımda o zamanlar taşra sayılan Osmaniye’de yaşarken Güneysu ve Kırağı şiir dergileri vesilesi ile mektuplaştığımız yüzlerce şair yazar oldu. Özellikle Kırağı dergisine gelen her mektuba cevap yazardım. Kendisini görmeden uzun süre mektuplaştığımız şairlere gelince Erdal Noyan ve İsmail Karakurt oldu. Dilaver Cebeci, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Yetik Ozan, Abdurrahim Karakoç ve Ali Akbaş gibi şairlerle mektuplaşmak isterdim.

Teknoloji şiire düşman mı?

Teknoloji tarihten bugüne insanların işlerini kolaylaştırmada çok önemli faydalar sağlamıştır. Şiir ile teknolojiyi yan yana getirdiğimizde şiirlerin ya da kitapların geniş kitlelere ulaştırılmasında fayda sağladığını düşünebiliriz ama bu düşünceden ileriye gitmez.

Matbaanın icat edilmediği zamanlara doğru, okuma yolculuğu yaptığımızda kitapların binlerce on binlerce nüshası yok. Hem de kitaba ulaşmak şimdiki gibi kolay olmadığı gibi bir kitaba sahip olmanız, olmak için bir eşinizden dostunuzdan bir kitap alıp o kitabı müstensihe götürüp kendiniz için bir tane yazdıracaksınız. (Günümüzdeki karşılığı fotokopi yaptırma) Bir kitabı müstensih ne kadar zamanda yazar ve ücreti ne kadardır, varın orasını da siz hesap edin.

Buradan şöyle bir şey çıkarabiliriz: Günümüzde yazma bir eserin hangi kütüphanelerde olduğu üç aşağı beş yukarı bellidir ve günümüze kadar gelebilmiş bu eser sahipleri/şairler hâlâ şiirleri ile aramızda yaşıyorlar. Şiir kitapları çok satan şairlerin kitapları kendileri göçtükten sonra da yaşamaya devam ederse işte o şair gerçek bir şairdir.

Şiirin teknoloji ile işi olmaz ama şairin olur. Şair, akıl ve gönül bahçesinde topladığı kelimelerle şiirini yazarsa teknolojiden uzaklaşır, değilse teknolojinin dilini kullanarak kendisinin bile anlamlandıramayacağı dizelerle ayağı yere

basmadığı gibi gönlün kenarından bile geçmeyen düşüncelerle sözüm ona şiir yazar ve bu şiirler de gerektiği zaman kullanılıp atılacak bir peçete yerine geçer.

Bir de sosyal medya denilen bir mecra var artık biliyorsunuz. İnsanlar dünyadan çok orada hayat belirtisi veriyor. Şairler, siyasetçiler, şarkıcılar orada birbirlerinin yanında ya da karşısında. Bu gidiş nereye sizce?

Teknoloji neredeyse her gün kendini yenileyerek insanı ve insanî olanı değersizleştirerek bir meta haline getirdi. Yazılanlar kalır, söylenenler uçar gider. Sosyal medyayı da bu bağlamda ele alırsak bugün yazılıp paylaşılan her şey en fazla birkaç gün gündemde –kalabiliyorsa- kalır ondan sonra da sanal dünyanın çöplüğüne dökülür. Sosyal medyada çok görünmek çok okunmak, çok bilinmek için kullanılıyor maalesef. Güzel tarafı yok mu elbette var ama güzel tarafı sadece bilgi amaçlı, onu da maalesef kullandıktan sonra bir peçete gibi kaldırılıp atıyoruz.

Bir şairin, yazarın görevi yazdıklarını pazarlamak olmamalı ya da yazdıklarını pazarda satılan bir meta olarak görmemeli. Sosyal medya insanî değerlerimizi o kadar yozlaştırdı ki neredeyse aynı masada karşılıklı oturan insanlar birbirleri ile sosyal medya üzerinden yazışmalarını konuşma, muhabbet etme gibi görmeye başladılar.

İnsanlar yüz yüze geldiklerinde ya da kavgada bile söylenmeyecek küfürleri maalesef sosyal medya üzerinde söylüyorlar. Hatta birbirlerine meydan okuyacaklarsa bile bunu sosyal medya üzerinde yaparak paylaşıyorlar.

İnsan insanın kalbine dokunmadığı müddetçe insanlar arasındaki samimiyet mesafesi açılıp gidecek. Bu nereye kadar gidecek orasını bilmiyorum ama insan aramızın her gün biraz daha çoraklaştığını görüyor ve ona göre önlemler almamız gerektiğine inanıyorum.

Gözləyirsən

Kül sənin başına beyağıl canım
Hər quru ağacdən bar gözləyirsən
Dilənçi varlıdan yolçu adamdan
Daş sənin başına var gözləyirsən

Kül sənin başına beyağıl canım
Görürəm çaşıbdır ağlın huşun da
Utanmaz utanmaz ahıl yaşıda
Boynunu bükübsən bulağ başında
Birçəyi ağarmış yar gözləyirsən

Kül sənin başına beyağıl canım
Var üstə qan salan bacı - qardaşdan
Pis gündə gizlənib itən yoldaşdan
Şəmşirin arxadan vuran yoldaşdan
Utanmaq, ərimək, ar gözləyirsən

Kül sənin başına beyağıl canım
Hər ötən buluddan bir damla yağış
Hər yetən gözəldən bir süzgün baxış
Səndə ay Şəmsulla gələndə hər qış
Hər dərə - təpədən qar gözləyirsən

Dedim Dedi

Dedim güzel bu hasretlik bitmez mi?
Dedi ayrılığın edası hoştur.
Dedim bunca cevr-ü cefa yetmez mi
Dedi gündüz hayal gecesi düştür.

Dedim saçımıza aklar düşüyor
Dedi sevdan yüreğimde yaşıyor
Dedim gam yükümüz doldu taşıyor
Dedi çaresi yok sabır yoldaştır.

Dedim yar gülüşün dermandır bana
Dedi sakın merhem sürme yarana
Dedim bu aşk aman vermez insana
Dedi pervaneyi yakan ateştir.

Dedim yeşerir mi gönül bağımız
Dedi geçti gün görecek çağımız
Dedim yaklaşıyor son durağımız
Dedi yolun sonu Hakk'a varıştır.

Dedim bir tel saçın hatıra kalsın
Dedi yaşadıkça sevdan çoğalsın
Dedim *Dervişoğlu* kurbanın olsun
Dedi vuslat can sırrına eriştir.

Doğu Türkistan

Esaret altında can Türkistan'da
Umutsuzluk müzmin dağ gibi kanar.
Kızıl, kindar Çin'in elleri kanda
Sahipsiz garipler dost, arka arar.

Çin'in asimile etmek emeli
Sesini duyan yok; acı, kan aşısı.
Soyu Türk, nesli Türk; sağlam temeli
Kurtarıcı bekler toprağı, taşı.

Böyle bir soykırım yoktur âlemde
Vicdansızlar filmi seyreder gibi.
Doğu Türkistan'ım bitmez elemde
Bakar, dur diyecek nerde, der gibi.

Sürdükçe acımasız kanlı katliam
İçim kanar, kalbim yasa bürünür.
Katil Çin zulmüne etmekte devam
İstiklâl, ufuktan uzak görünür.

Her gün, gece gündüz demeden vurdu
Merhametsiz düşman, kalbi kapkara.
Doğu Türkistan ki, mazlum Türk yurdu
İmdat çığlıkları, kanayan yara.

Gökyüzü kan kusar, yeryüzü ölüm
Bu ne büyük hicran, yasaktır çare.
Umutla hürriyet bekleyen gülüm
Umutlar tomurcuk düşü, mahşere...

Azimle, sabırla karşı çık zulme
Kurtuluş mutlaka, vazgeçme diren!
Şehitlik beklerken, olağan ölme!
Şehitler, toprağı en mesut giren.

Yokluklar içinde zalime karşı
Gösterdiğin direnç, ibretlik destan.
Yaşadığın zulüm bunaltır arşı
İstibdatla hayat çok zor Türkistan,

Asgari umutlar buz, talan düşler
Ulaşmaz uzatsam ah! ellerimi
Çığlık ata ata kahpe, kalleşler
Öldürür günahsız kardeşlerimi.

Beyim

gam ordusu açmış sancak
halimiz kim sora beyim
alevlenmiş içte ocak
döndük kızıl kora beyim

balık gibi düştük ağa
hikmet bilmez modern çağa
bakındıkça sola sağa
düştük boran kara beyim

sorulmazmış aşkta bağdat
derde düşen etmez rahat
şaşırmadan vaktü saat
gelir bize sıra beyim

verin hele bir dikkati
göze alın meşakkati
bir kere de hakikati
deyin açık dobra beyim

renkler solar ak benizde
kurur sular gök denizde
varsa şiir heybenizde
şifa olsun mısra beyim

çekin yoldan kolcuları
sözü bayat dilcileri
eylemeyin yolcuları
yazık olur sonra beyim

ten kılıfı olmuş özün
insandaki asıl tözün
gereği yok fazla sözün
derindedir yara beyim

Gurbet

Gurbet elde hasretliğin yükünü
Çeken bilir çekmeyenler ne bilir.
Bir duvar dibinde ele derdini
Döken bilir dökmeyenler ne bilir.

Gökyüzünde koyu karanlık kader
Kedere düşene yoldaşlık eder
Gönül yarasına her dem tuz biber
Eken bilir ekmeyenler ne bilir.

Dert eğirip ilmek ilmek dokuyan
Ortağı olmayan dertlerine yan
Sılaya ermek için yollara yayan
Çıkan bilir çıkmayanlar ne bilir.

*Havayi Abdal'*ım hayatın çarkı
Döndükçe terk ettik bak evi barkı
Yoksulluk üstüne gurbette türkü
Yakan bilir yakmayanlar ne bilir.

● Durmuş Çetinkol

Aradım

Adım adım gezdim güzel yurdumu
Sorar mısın bana neyi aradım?
Milletime şifa ettim derdimi
Sevgi denen kutsal şeyi aradım.

Kızılırmak aldığında kaçında
Cürmü nedir gider seller içinde
Türkmen obasında yörük göçünde
Horzum'da Avşar'da beyi aradım.

Asrilikler ananeyi yıkmadan
Muhabbetin canda canı çıkmadan
Komşulukta sevgi saygı kalkmadan
Hoşgörü harmanı köyü aradım.

Bez çözdüm Şemdinli, Hopa, Havran'a
Tezim kabul görüp hemen kavrana
İlmin ışığını bütün devrâna
Yayan şimşek gibi soyu aradım.

Doğuya yol açtım Kaçkar'dan Kop'tan
Anamur'a selam saldı Sinop'tan
Milletim sevgiye sarılsın toptan
Bin kötüden tek bir iyi aradım.

Yorulunca sedirinde eğlendim
Edirne'de kispet giyip yağlandım
Bu sevdaya ölümüne bağlandım
Hakça bölüşülen payı aradım.

Ozan Güldiken'im sevgi âşığı
Sevginin kalesi Bektaş eşiği
Birlik ninnisiyle gönül beşiği
Barışın yoluna sa'yı aradım.

Değişme

Tayyib Atmaca

Gurbeti kendine sıla eyleme
Uzletten ötede uzlet de vardır.
Nadanla oturup gönül eyleme
Kesretten ötede kesret de vardır.

Cemâl Divanî

Bir gün gelir gam yükünü yükleriz
Üstümüze beyaz kefen ekleriz
Bugün dünya yarın mahşer bekleriz
Nöbette ötede nöbet de vardır.

Cemâl Divanî

Bilmiyorum size nasıl anlatsam
Sohbetten öteye sohbet de vardır.
Yanılsam sıladan gurbete gitsem
Gurbetten ötede gurbet de vardır.

Tayyib Atmaca

Aşık taşır gamdağının yükünü
"Yel devirsin sebeblerin kökünü"
Denkleştirdim deme hasret yekünü
Vuslattan ötede vuslat da vardır.

Tayyib Atmaca

Sen yeterki dile, O verir yoktan
Her daim sayacak azını çoktan
Bir muştı parıldar ala şafaktan
Kısmetten ötede kısmet de vardır.

Cemâl Divanî

Kimsen olmayınca kalırsın naçar
Dost olan dostuna sırrını açar
Gün gelir ahabın uzağa kaçar
Minnetten ötede minnet de vardır.

Cemâl Divanî

Nasıl seçeceksin akı karadan
Aşkın sıkıntısı değil sıradan
Her kim ne çekerse bilir Yaradan
Firkatten ötede ye firkat de vardır

Tayyib Atmaca

Kamiller söz ile közü sarıyor
Divanî divanda hayal kuruyor
Atmaca avını yerde arıyor
Topraktan ötede toprak da vardır.

Tayyib Atmaca

Bir gün ışık verir gönül gözüme
Bakarak kararır üzüm üzüme
Gece yârin şavkı vurur yüzüme
Hasretten ötede hasret de vardır.

Cemâl Divanî

Cemâl Divanî'yim arzum kalemde
Dostları anarım her bir kelimde
İki türlü göç var imiş âlemde
Hicretten ötede hicret de vardır.

Toprak ve İnsan

Âşık Veysel'in aziz ruhuna...

Toprak ile insan ezelden beri
Taşıyıp dururlar birbirlerini...
Bilinmez kim geri ya kim ileri
Belirlemiş Tanrı kaderlerini.

İnsan topraktansa toprak da insan
Kim kimin sahibi kimdir o bölen!?
Sınırları çizen ahmak da insan
Kendi öldürürken kendi de ölen.

Göz koyarsa toprağa bir insan a
Sürer mi sonsuza varlı olumu!
Ya göz koyarsa o toprak insana
Mutlaka topraktan olur ölümü

İnsan nihayetsiz toprak alsa da
Aldıkları kendisini almaz mı!?
Yaşadıkça gözünden sakınsa da
Öldüğünde gözü açık kalmaz mı!?

Veysel "dünya iki kapılı han" der
İnsan da o hana kapılan hancı
Bu meyanda kim ne derse yalan der
Mümtenî bu gönül bize yabancı...

HECE TAŞLARI

aylık şiir dergisi

105.on5kasım2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

sait ışık

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 105. sayı 15 Kasım 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Cemal Kurnaz / Şükür Gazeli / 3
- Tacettin Şimşek / Yayla Koşmaları 1 / 4
- Bekir Oğuz Başaran / Şiirimizin Dört Ahmet'i / 5
- Şükrü Atay / Mısra Zinciri / 6
- Mehmet Gözükara / Sen Gidince Ben / 7
- M. Nihat Malkoç / Karabağ'a Kaside / 8
- Hüseyin K. Ece / Tarifi Olmayan / 10
- Çulpan Zaripova Çetin / Denizde / 11
- Mehmet Osmanoglu / Kıyamet / 12
- Üner Dilek / Yorgunluğum / 13
- İsmail Kutlu Özalp / Kim Sana Uyar / 14
- Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile Şiir Yürüyüşü -7- / 15
- Hakan İlhan / Fay Çiçeği / 19
- Mehmet Güneş / Kerkük / 22
- Mustafa Pınarbaşı / Kahır / 23
- Metin Özarslan / Dert Üstüne Dertlenme / 15

● Cemal Kurnaz

Şükür Gazeli

Gam keder göstermedi devran bana
Verdi her an bir güzel imkân bana

Güldüğünde güller açtı sevdiğim
Oldu cennet her taraf her yan bana

Hiç şikâyet etmedim takdîre ben
Yolculuğum eyledi âsân bana

Oldu vallâhu yuhibbû'l-muhsinîn
Ömrümün her ânı bir ihsân bana

İ'tibârım varsa sendendir diye
Baş koyup oldu *Cemal* kurbân bana

Yayla Koşmaları / 1

Tutya

Hangimiz düşelim havaya önce
Toprağa hangimiz suya hangimiz
İlkyazı çağıran umutlar açsın
Muştular büyüsün ellerimizde

Evvel bahar otu biçsin şua
Ve bütün terziler çuha çiçeği
Onbiray çiçeği desin muvakkit
Ben de Zâtî gibi tutya tüteyim

Ah tutya efendim tutsan elimi
Duyarsın kalbimin tutuştuğunu
Turuncu düşlerim mavi düşlerim
Her gün senden yana çoğalır gider

Dizgin vurulur mu tutkularıma
Sözümü seninle bileylemesem
Düşlerim üstüne güneşler yağar
Seni sürme diye çeksem gözüme

Hangimiz düşelim havaya önce
Toprağa hangimiz suya hangimiz

Turnalar Hey

Turnalar tünemez düşlerimize
Dağlar ardı kaldı türkülerimiz
Düşse de bir turna bizim diyara
Ne şeker ne kaymak ne de bal söyler

Postacımız turna değildir artık
Sabah yeli midir sizinki hâlâ
Biz galiba turnaları küstürdük
Siz iyi davranın sabah yeline

Gönlümün gözünü açık bıraktım
Bakarsın kazara bir turna geçer
O gün imbat eser eski günlerden
O gün ayan beyan Nevruz Bayramı

Dünya benim deyip uçabilirim
Bir muştı sunarsa turna katarı
Gökler saçı yapar yıldızlarını
Allı turnam dese Neşet Ustamız

Turnalar tünemez düşlerimize
Dağlar ardı kaldı türkülerimiz

Şiirimizin Dört Ahmet'i / 2

Kadı Burhâneddin Ahmet (Tuyuğ)

Kendi isminden alır ad devletin
"Sâhib-i seyf ü kalem" dir şöhretin
Devrinin en ünlü Dîvan şâiri
Yedi yüz yıl gizli kalmış kıymetin...

(Ahmet Âgah) Yahya Kemâl Beyatlı

Ben şâir Yahya Kemâl, Evlâd-ı Fâtihân'dan
Malazgirt Ovası'nda yurt aldım Alparslan'dan
Ulubatlı Hasan'dım İstanbul surlarında
Topkapı'da Yavuz'la cüz okudum Kur'ân'dan...

(Ahmet Necip) Necip Fazıl Kısakürek

Hem sağın hem de solun edebiyat üstâdı
Şâir ve mütefekkir, Müslüman Türk evlâdı
Fikir, sanat, kültürde derin izler bıraktı
Ebediyete kadar, silinmez aziz yâdı...

(Ahmet) Sezai Karakoç

Eşyânın ötesini görüyor Karakoç Usta
Sahtenin defterini dürüyor Karakoç Usta
Yıllardır asâletle sessizlik köşesinde
Diriliş kozasını örüyor Karakoç Usta...

Mısra Zinciri

Nice nice yüzyıllar görecektir bu devlet
Devlet varsa olmazsa olmazıdır adalet
Adaletli olmayı emreder İslamiyet
İslamiyet yücedir; güzel ahlâk, fazilet

Fazilet, edep, hayâ; hepsi de büyük nimet
Nimetleri verene şükür gerekir elbet
Elbet gelir başarı doğruysa istikâmet
İstikâmet yanlışsa sonucudur dalâlet

Dalâlete düşmektir; devlet için felâket
Felâketin en büyük nedenidir cehâlet
Cehâleti yok eder varsa eğer ferâset
Ferâsettir mü'minde bulunan güzel haslet

Hasletlerin başında gelir şefkat merhamet
Merhameti olmayan kalpte yoktur zarâfet
Zarâfet varsa eğer ne güzel bir meziyet
Meziyetli insanlar sevmezler hiç eziyet

Eziyet eden insan kötü kalbe delâlet
Delâlettir bu durum koptuğunda kıyamet
Kıyamet, hesap günü; o gün zordur vaziyet
Vaziyeti kurtarmak için edilmez cüret

Cüret eden; cüretkâr, vardır onda cesaret
Cesaret yürekdedir; aksi halde esâret
Esâret yok der Ata'm; hedefidir hürriyet
Hürriyet isteyenin hakkıdır galibiyet

Galibiyet sonunda gelmişti hâkimiyet
Hâkimiyeti kurdu; Atatürk'le bu millet
Millet olmaktır Türk'e; gerekirse şehâdet
Şehâdet vatan için sevdamızdır memleket

Memleket nedir bilen duyar şehide minnet
Minnet duy Türkmenoğlu; Ata'mızdan emanet
Emanetin gereği sürececek ilelebet
İlelebet yüzyıllar; yaşasın cumhuriyet!..

Sen Gidince Ben

Sen çekip gidince boşaldı şehir
Yanım yörem çöktü kimsesiz kaldım
Kuyular çekildi, su vermez nehir
Yağmur da yağmıyor çok susuz kaldım

Kartal kanadıyla, koçlar başıyla
Güller yaprağıyla, dağlar taşıyla
Birlikte anılır can yoldaşıyla
Ancak ben hem yetim hem öksüz kaldım

Senden gayri herkes bunun farkında
Bir gönlün enkazı kaldı ardında
Eyeri gümüşten, eşkin atın da
Terkine almadın bineksiz kaldım

Hayra yormaz idim görseydim düşte
Kaç hüznün gizlidir bir tek gülüşte
Gözleme desen de gözlerim işte
Sen gittin gideli uykusuz kaldım

Elden çıkan fırsat ele geçmiyor
“Geçer” demek ile çile geçmiyor
Kendi sözüm bana bile geçmiyor
Gece aysız gündüz güneşsiz kaldım

Gönlüm gâhî tandır gâhî ocaktı
Sevgimiz sımsıcak kuşatacaktı
Ayrılık ateşi her şeyi yaktı
Nasıl dayanayım ben sensiz kaldım

Gözükara'm bahar geliyor derken
Dallar yaprak döktü gününden erken
Ben beni unuttum seni severken
Yemin ediyorum nefessiz kaldım

Karabağ'a Kaside

Toprağı şehitlerin kanıyla kar Karabağ!...
Hocalı alev alev, yürekler nâr Karabağ!...

Uykusuz gecelerde yastıklarım ıslanır
İçimde sana dair bir sevda var Karabağ!...

Vahşet aldı yürüdü, can kırığı yollarda
Yürekten göç eyledi iffet ve ar Karabağ!...

Muhkemdir kaleleri iman ordularının
Nasıl dursun önünde kral ve çar Karabağ!...

Yüzler katran karası, yürek hüznün kesiği
Kanayan yaraları hele bir sar Karabağ!...

Hüzzamla kanatlanır pervaneler ateşe
Nicedir sükût eyler halayla bar Karabağ!...

Ruhunu teskin eder bayrakların gölgesi
Üstüne giyindiğin bu gömlek dar Karabağ!...

Karınca'nın sırtına yüklemişler cihanı
Bu yüke omuz veren Allah'tır yâr Karabağ!...

Kıpkızıl şafaklarda gonca gül boyun büker
Gülleri koklamaya engeldir hâr Karabağ!...

Gecenin tenhasında ay damlar karanlığa
Derbeder eyler beni bu âh û zâr Karabağ!...

Bir kahır mektubudur, imzasız ve tarihsiz
Yolların bitiminde ölümcül yar Karabağ!...

İsyankâr çılgınları vaveylâlar iz eyler
Aynaya sırt çevirir, surat asar Karabağ!...

Müşkülü mümkün kılar çelikleşen irade
Gedik açmak imkânsız, tunçtan hisar Karabağ!...

Su üstüne yazılan düşler berheva şimdi
Cüzdanlar konuşunca vicdan susar Karabağ!...

Toprağın omuzları taşıyamaz bu yükü
Körpe ölülerini kabir kuser Karabağ!...

Tebessüm firar eyler gamzenin çukurundan
Yaralı yüreğine taşlar basar Karabağ!...

Büyüklerin harcıdır, ölüme gülümsemek...
Olsa da yüreklerde büyük hasar Karabağ!...

Kıvılcım gül'e döner, hüzzam yangınlarında
Güllerin yarasını nasıl sarar Karabağ?

Gam çöker canevine, zifiri gecelerde
Yitik civanlarını mumla arar Karabağ!...

Ölüm yağar göklerden, katran karası ölüm...
Vicdan ten kafesinden eyler firar Karabağ!...

Nice seneler geçti işgalin gölgesinde
O gün bugünden beri kanın akar Karabağ!...

Dalgalsın göklerde şerefli bayrağımız
Bıktık karakışlardan, gelsin bahar Karabağ!...

Taş taş üstüne koymaz bu çağın zalimleri
Birinin yaptığını biri bozar Karabağ!...

Ektiğini biçer kul, insanlık tarlasında
Vermeden almak olmaz, dünya pazar Karabağ!...

Göklerden kar yerine, kan yağar şubatlarda
Bu acı sergüzeşti tarih yazar Karabağ!...

Buz keserken vicdanlar şubatın ayazında
Gönlümüzü titretir, bu intizar Karabağ!...

Nefret yüklü bakışlar, kül eyler gülistanı
Gönül gözüne perde bu bet nazar Karabağ!...

Ruh bedenden ayrılıp kesilince can teli
Katiller güruhuna elbet kızar Karabağ!...

Canımızdan can gitti, tarumar oldu yürek
Körpecik bedenlere oldun mezar Karabağ!...

Diriliş sancıları kutlu doğuma gebe...
Zannetme ki tükenir azar azar Karabağ!...

Yüreklerle kazılır civanların mezarı
Acının rengi siyah, gönül bîzar Karabağ!...

Mazlumun bedduası sülük gibi yapışır
Ne ocaklar söndürür bu inkisar Karabağ!...

Tarifi Olmayan Bir Durum

Nasıl anlatayım durumu sana
Sözlükte sözcükler bitti nevbahar
Bir bülbül arkadaş idi yanımda
O da dün meçhule gitti nevbahar

Tahammül yetersiz, sırtımda bir yük
Hasretim inan ki cürmümden büyük
Kar yağdı, don oldu, kapılar örtük
Bu intizar cana yetti nevbahar

Havada duman var, sis var ufukta
İki yolcu, garip, bu yolculukta
Bunun bir cevabı var mı hukukta
Bu hâl bize neler etti nevbahar

Bayram yok, şenlik yok; ıpıssız meydan
Benim gibi yalnız, bahçede fidan
Karanlık bastırdı akşam olmadan
Bak, bu hicran bize n'etti nevbahar

● Çulpan Zaripova Çetin

Denizde

Şehirden bitkin düşüp açılırsın denize
Daralmış gönlün artık ferahlar geze geze
Aldırmadan kimsenin nazına kaprisine
Dolaşırsın bir şiir misali dize dize.

Güneş saracak seni sıcacık demi ile
Sana olan özlemin büyük sitemi ile
Ateşlerin içinde yatar da o dizine
Masmavi ufuklara gider bir gemi ile.

Dalgalar sana doğru yuvarlanır köpürüp
Adeta yarışır "Beni! Hayır, beni öp!"
Sonra yatıp ağlarlar sahildeki izine
"Yine dokunabilsek ona yarın da görüp"

Bir güneş olup seni ısıtıp sönmek var ya
Bir dalga olup sana vurulup ölmek var ya

Kıyamet

devrilecek bugün de yine akşam olacak
kızıl gruba bakıp ben O'nu anacağım
serabı çizgi gibi usulca kaybolacak
vuslat bu dem mi diye yine avunacağım

güller boyun bükecek leb'inden mahrum olup
feryadından bülbülün zelzeleye tutulup
ağır ikindi sonu rüzgârıyla savrulup
melalin kor göğsüne usulca konacağım

kıyısız çöl gibiyim mevsimler kurak bana
O'nsuz tebessüm yasak, mutluluk uzak bana
hicranıyla aldığım her nefes tuzak bana
yokluğunun ağına düşüp çırpınacağım

gözleri ki göğümün gurub eden güneşi
duyulmamış benzeri, görülmemiş bir eşi
hayali harlayacak içimdeki ateşi
düşüp aşkın oduna kor gibi yanacağım

kaynayan volkan gibi ben böyle yandığımda
dönüşsüz hazan gibi geçiveren çağımda
dilimde tufan gibi ismini andığımda
hafakanlı kalbimi kalbine sunacağım

ve durdu şimdi zaman, tüm şehir birden sustu
soluverdi çiçekler sanki mevsime küstü
yumulmuş gözleriyle bu kızıl akşam üstü
çekilince gölgesi, kıyamet sanacağım.

● Üner Dilek

Yorgunluğum

Mübhem bekleyişte zaman aşımı
Sabrımaya yükledim tüm telaşımı
Gidecek mekân yok alıp başımı
Benden bana giden yollar yoruldu.

Dünyaya gelişin gidişi gerçek
Varmışla yokmuşla ömür bitecek
Hikâyen ne ise o söylenecek
Teselliye medar diller yoruldu.

Günümnden koparıp aldım gecemi
Hislerim kabardı bulunca demi
Sırrıma ram ettim gizli hücremi
Hayat vadisinde haller yoruldu.

Hakikate yanlış, yanlışla doğru
Batılda aradık gerçek uğuru
Gönül yangınında harın mağduru
Alevin bağrında küller yoruldu.

Dalından dikene manalı sitem
Gülşende hüznün var bir yandan matem
Velhasıl bülbüle şu ki ifadem
Baharın bağrında güller yoruldu.

Kim Sana Uyar

Deli gönül yine düştün eleme
Kederle eğilmiş başlar gibisin.
Sığmamışsın sanki koca âleme
Yuvasın yitirmiş kuşlar gibisin.

Bahtının rengi mi karaya çalan
Nedir seni böyle kedere salan
İnatla kirpikte asılı kalan
Şu gözden akmayan yaşlar gibisin.

Anladım gedasın yok mu bir şahın
Dilinden yükselir arşa dek ahın
Korkarım yok ta bir suçun günahın
Sen kendi kendini haşlar gibisin.

Derdini gamını içine salmış
Yapayalnız, kendi başına kalmış
Sanki hiç bitmeyen kedere dalmış
Mezar başındaki taşlar gibisin.

Böyle tek başına bu ıssız yerde
Bela rüzgârı mı uçuşan serde
Yaprakların hani, çiçeğin nerde
Bahara ermeyen kışlar gibisin.

Sen kime uyarsın, kim sana uyar
Kim dinler derdini, söyle kim duyar
Kutlu başucunda Azrail mi var
Baktım da kendini boşlar gibisin.

● Konuşturana: Hüseyin Kaya

Senelerdir şiirle, yayıncılıkla meşgulsünüz. Bu yola çıkarken hedefiniz neresi idi, şimdi bu hedefin neresindesiniz?

“Sonunu düşünen kahraman olamaz” derler ama işin doğrusu kahraman olmak için de yola çıkmadım. Kendime bir hedef belirlemedim. Erdem Beyazıt ağabeyi rahmetle alarak onun bir sözünü ile sözümüzü sürdürelim: “Aşkın bir adı da yorulmamaktır.” Ben de bir karınca misali yol yürümeye çalışıyorum. Gönlümüzü ve ekmeğimizi bölüştüğümüz onlarca arkadaşımız yayıncı oldu ama ben hâlâ yayıncı olamadım. Çünkü bu işten para kazanmıyorum. Bu yaşıma kadar çıkardığım kitapların bir kaç tanesi hariç tamamını kendi imkanlarımla bastırdım. Bir ara bizimle fotoğraf çektiren arkadaşlara kitaplarımın basımını rica etmiştim. Bin ah işittim. Söylediğime pişman oldum. İki deneme kitabım farklı yayınevlerinde çıktı telif ücreti olarak bir miktar kitap verdiler ama verdikleri telif ücretinin üç dört katı kitabı daha sonra bir şekilde bana sattılar.

Yaklaşık 40 yıldır yayın dünyasının içindeyim. Çoğu gitti azı kaldı. Hedefim iyi insanlarla karşılaşp birbirimizden razı olacak şekilde bir hayat sürerken Allah’ın gönlümüze ilham ettiği güzel kelimeleri bir ahenk, bir üslup içerisinde bizden sonraki nesillere yazılı belge olarak bırakmayı amaçladım. Bizden sonraki zamanlarda bunların bir kıymeti harbiyesi olur mu olmaz mı arasını bilmiyorum. Bir değer bırakıp bırakmadığımıza bizden sonraki nesiller karar verecektir. Ben sadece karınca misali bizden sonra geçecek olanların edebiyat köprüsünün yapımı için su taşımaya çalışıyorum.

Edebiyatın hele de şiirin karın doyurmadığına, çay içirdiğine dair genel bir yaklaşım var, bu yaklaşıma katılıyor musunuz? Genel olarak edebiyat, özelde ise şiir bir kazanca vesile olabilir mi? Olmalı mı?

Bugüne kadar gerçek manada hiçbir şairin ‘şirden para kazanayım’ düşüncesiyle şiir yazdığını duymadım, okumadım. Şiir, şairin özelidir. Bazı şairler kimseyle paylaşmadan terekesine bırakmak için yazar. Bazı şairler yazdıklarını paylaşır, bazı şairler ise yazdıklarını insanların gözüne sokmaya çalışır.

Bir şair, şiir yazarak herkes tarafından beğenilmek istenen şair olmayı öncelerse ömür boyu nefsinin peşinde yürür. Öldüğünde ise şiirleri de kendisiyle birlikte ölür.

Has şair, meyve veren ağaç gibidir devamlı dallarını yere eğer -ki herkes nasibine düştüğü kadarını alsın- kaktüs gibi büyümmez.

Şiir yazma bir mecburiyet değil bir gönül işidir. Şairin paraya ihtiyacı olsaydı kışın sırtında bir pal-tosu olmadığı halde sırf para verecekler diye şiir yarışmasına katılmamak için direnmezdi.

Günümüzde şiirin karın doyurduğunu da ayrıca söyleyebilirim. Yarışmaları takip eden binlerce şair var. Adrese teslim şiirler yazıyorlar ve bundan da para kazanıyorlar. Bunun ayrıca bir sektör olduğunu da söylemeden geçmeyelim.

Ben şiirin para kazandırıcısından yana değil gönül kazandırıcısından yanayım.

Bir şeyler kazandırmak zorunda mı yani şiir? Beklentisiz olmaz mı?

Karacaoğlan yüzyıllar önce bir şiirinde bize şöyle bir nasihatte bulunuyor ve biz bu nasihati yeri ve zamanı geldiğinde kendi yazdığımız şiir gibi şöyle okuyoruz:

“Dinle sana bir nasihat edeyim

Hatırdan gönülden geçici olma

Yiğidin başına bir iş gelince

Anı yâd illere açıcı olma

Mecliste ârif ol kelâmı dinle
El iki söylerse sen birin söyle
Elinden geldikçe iyilik eyle
Hatıra dokunup yıkıcı olma.”

Bugün Karacaoğlan gibi onlarca âşığın/şairin şiirleriyle mayalanmıştır şiirimiz. Bu mayadan haberdar olmayan şairlerin şiirleri de süttozundan yapılan süt mamulleri gibidir. Üç aşağı beş yukarı aynı değerleri paylaştığımız insanlarla gönül komşuluğu yaparız. Fikir ve düşünce olarak birbirimizi besleriz. Bunları yaparken de birbirimizden karşılık beklemeyiz. Bizim birbirimize kazandırdığımız ne ise şiirin bize, şiirin şiire, şairin şaire de kazandırdığı odur. Bunun adı hiçbir zaman beklenti olmaz. Beklenti içinde olanları da hem insan olarak hem de şair olarak kabul etmeyiz.

Gönül kazanmak, dediniz ya orda kaldım. Onlarca deyimde, türküde, şarkıda var bu kelime; üzerine yazılar yazıldı, tanımlama çalışmaları yapıldı. Türkçenin gücü, farklılığı bu kelimeyle izah edilmeye çalışıldı. Sizce nedir gönül?

Gönül, Allah'ın içimize yerleştirdiği aynadır. Endam aynasından bakıp içimizdeki aynanın zaman zaman tozunu, buğusunu almazsak aynanın sırtı dağılır bir cam parçası haline döner. Gönül deyince Derviş Yunus aklınızın ortasına oturur ve şöyle der:

“Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil”

Gönül kelimesi bize has bir kelimedir. Bundan dolayı başka dillere tercüme edildiğinde bir karşılığı yoktur. Çünkü soyut bir kavramdır. Bu kelime daha çok insanın insana insanca bakması, onun hâlinin hâl diliyle anlaşılmasının karşılığıdır. Bundan dolayı gönlün kendine has bir dili vardır. Bu dil, dil dilinden içre bir dildir. İnsan insanın gönlüne dokunabilirse arada muhabbet hâsıl olur. Buradan

şiire geçecek olursak; şiir de okurun gönlüne dokunduğu kadarıyla şiir diğer tarafı ise laf ı güzaftır. Bir şair gönle dokunan şiirler yazmak istiyorsa yolu mutlaka Yunus Emre ile kesişmelidir. Hayatında Yunus Emre'ye yer açmayan hiçbir şair, şiir vadi-lerindeki endemik kelimelere karşılaşmaz bunda dolayı da şiirleri kuru gürültüden öteye geçemez.

“Yunus” deyince değinmeden geçmek istemedim. Tekke şiiri etkisini, önemini yitirdi mi ya da günümüzde devam ediyor mu sizce?

Günümüzde gerçek manada tekke kalmadığından Tekke şiiri yazılmıyor maalesef.

Hoca Ahmet Yesevi, Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli, Kaygusuz Abdal, Hacı Bayram-ı Veli, Eşrefoğlu Rumi, Pir Sultan Abdal, Niyaz-ı Mısrî, Sinân-ı Ümmî, Hüdâî, Kuddusi Ahmet Efendi, Turâbi gibi şiirler yazan olmasa da gerek ilahiler, nefesler, deyişler, türkülerle tekke şiiri bir şekilde nasibi olan şairleri aşılama devam ediyor.

Bir gün bu şiirlere tekrar dönülür mü orasını bilmiyorum ama bildiğim kadarıyla tekke ve zaviyeler amaçlarının dışına itilmeye başladığı zamanlardan beri çileye talip olarak olgunlaşmaya çalışacak insan kalmadığından o ruh iklimiyle buluşacak şiirler de yazılmıyor. Yukarıda isimlerini zikrettiğimiz gönül ehli şairler, bir şekilde gönüllerde varlıklarını sürdürmeye çalışacaklardır. Bunun en güzel örneği ise Yunus Emre'nin yeniden hayatımıza girmesi, onun arı duru Türkçesiyle yeni tanış olmaya başladık. Darısı diğerlerine.

Kırağı dergisinden hatırlıyorum, o zamanlar üniversiteye henüz başlamış bir öğrenciydim ve dergiler arasında ümit verici mektuplar alırdım sizden. Şimdilerde Hece Taşları'na çalışmalarını gönderen gençlerle de yazıştığınız, onlara önerilerde bulunduğunuz oluyor mu?

Her nesil kendi çağından yakınlıkla dünyayı terk edip giderken de bu yakınlıklardan çıkarabileceğimiz dersler vererek gitti. Kırağı şiir dergisi çıkarken yayın hayatını sürdüren edebiyat dergileri iki elin parmaklarından belki biraz fazlaydı. Bundan dolayı her dergi bir okul gibiydi. Gelen mektuplar ce-

vaplanır, zarfın üstü yazılır, pulu yapıştırılır ve posta-
taya verilir. O mektuplar saklanan mektuplardı.

Günümüze geldiğimizde bu mektupların yerini e-posta aldı. Parmaklarınızın birkaç tuşa dokunmasıyla çok kısa bir süre içinde yazıp ve gönderdiğiniz mektup muhatabına ulaşır ulamaz çok zaman –nefsine hoş gelen sözler söylememişseniz- maalesef çöpe gider.

Hele gençler! Çok tahammülsüzler. Sosyal medyada birkaç şiir paylaşınca ve bu paylaşımının altına “çok güzel, harika, müthiş dizeler” gibi kendisini öven yazıları da görünce kargadan başka kuş tanımıyorlar. Gençler için önerilerde bulunuyorum. İlk başta söylediklerime katılıp tavsiyelerim doğrultusunda okumalara başlayıp çok az yazma sözü veren yüzlerce genç ya okumayı bıraktı ya da yazmaktan vazgeçti. Gençler eline kalemi alınca şiirin hemen yazılabileceğini zannediyor. Varsın burunlarının dikine gitsinler. Ben buradayım şiiri kafamı yorarak ve yarararak öğrenmeye çalıştım. Kafa yorarak şiir yazmak isteyen gençlere de hiçbir zaman kapımı kapatmadım. Ömrün çoğu gitti azı kaldı. Buyuranlar için hâlâ hayattayım.

Emek verdiğiniz, elinden tuttuğunuz, yol gösterdiğiniz ancak sonradan sizi, şiiri, Türkçeyi üzen isimler olmuştur mutlaka hayatınızda. Bu tür örnekleri görmek pişmanlık oluşturuyor mu zaman zaman?

Türkçeyi bilmeden, Türkçeyi sevmeden hem vatanperver hem de şair/yazar olunmaz. Benim elimden tutup bana yol gösteren bir ustam olmadı. Bunun olmasını çok isterdim. Kendi kendimi yetiştirmeye çalışırken bugün bile Türkçeyi kullanırken zorluklarla karşılaşmıyorum desen yalan söylemiş olurum. Günümüz şairlerinden herhangi birisine; özne, yüklem, sıfat, zarf, tümleç, fiil çekimleri, şimdiki zaman, geçmiş zaman, gelecek zaman vb. sorular sorduğunuzda apışıp kaldığını göreceksiniz. Ben bütün bunları sonradan öğrenmeye çalışırken de şiirin ve yazının başına çok çoraplar ördüm.

Yaklaşık kırk yıldır hem öğrenmeye çalışıyorum hem öğretmeye. Ben hâlâ “yettim” demiyorum. Bunu demekten de ar ederim. Ancak gerek günümüzdeki okur gerekse gelecekteki okur, bizim hamlığımıza yetikliğimize karar verecektir.

Şiir için yol gösterici olmamı isteyen yüzlerce şair adayı geldi geçti. Anlattıklarımı pür dikkat dinlediler hemen hemen tamamına beş yıllık bir okuma ile birlikte şiir eskizleri yazmalarını söyledim. Bu zamanın da uzun bir zaman olmadığına da ayrıca ikna olmalarına rağmen bu beş yılı doldurup da benimle irtibatı sürdüren genç şair adayı olmadı. Eğer bu gençler şiirin peşini bırakmayıp benden habersiz yollarına devam ederlerse belli bir olgunluğa geldiklerinde söylediklerimin ne derece önemli olduğunu anlayacaklar ama iş işten çoktan geçmiş olacak. Ben bu yaşta yazmış olduğum şiirini kalemine ve samimiyetine güvendiğim birkaç arkadaşla paylaşıp görüşlerini aldıktan sonra yayınlamaya karar veririm.

Şiirleri ile ilgilenip yol yordam göstermeye çalıştığım gençler artık koca adam oldular. Adam olup olmadıklarına gelince içinden birkaç tanesi adam oldu diğerleri edebiyat dergilerinde fink atıp duruyor. Kimseye kırgınlığım, küskünlüğüm olmadı. Herkes kendine yakışanı yapar. Doğu Anadolu bölgesinde “kazın cücüğü güzün sayılır” derler. Kimin şiiri kendisinden sonraki zamanlara kalacak orasını kendisinden sonraki okur belirleyecektir. Ya da şöyle diyeyim: Benim işim benden önce yaşamış şairlerin şiirlerinden aldığım ilham ve onların şiirlerinden aldığım maya ile kendi şiirimi mayalamak tutup tutmadığı ise zaman içinde belli olacaktır.

“Türkçeyi bilmek, sevmek, kullanmak”tan bahsettiniz. Şiir namına Türkçeyi bozmayı mübah gören, anlamın sınırlarını zorlamak namına dilin mevcut halini hoyratça savuranlar var. Türkçeye ihanet mi bu yoksa birilerinin savunduğu gibi anlamsal, biçimsel bir kapı aralanır mı bu çabadan?

Şiir, sözün sıkıştırılmış hâlidir. Meramını uzun cümlelerle anlatmaz. Has şiirde sözün fazlalığı ya da eksikliği hissedilir. Şair, şiirini ister hece ister aruz ölçüsüyle yazsın, isterse serbest yazsın, manayı kısırlaştıracak ya da köpürtecek şekilde yazamaz. Bir şairin şiiri ne kadar tanıdığı biraz da Türkçeyi ne kadar bildiği, kelimeleri bir kilim deseni gibi birbirine uyumlu hâle getirerek ses ve mana dokumasıyla doğru orantılıdır.

Aklını ve kalbini insanlığın huzuru ve refahı için

kullanmayan insanlar yüzünden nasıl ki dünya her gün biraz daha yaşanmaz hale geliyorsa dili de aklın ve kalbin terazisinde tartmadan/dilinin altında yetirmeden söyleyen/yazan, şairler/yazarlar yüzünden kimsenin kimseye tahammülü yok. Kavgaların, anlaşılamamaların tek müsebbibi dili gereği gibi kullanmasını bilmeyenler ve cahilliklerinde ısrarcı davrananlardır.

Edep bir insanın ilk öğreneceği kelimelerden birisidir. Bu kelimeyi duygu ve düşünce dünyamızdan çıkardığımızda insan damarlarımızdan birisini kesmiş oluruz ve bundan dolayı da her gün biraz daha zıvanadan çıkarız.

Sözün birinci derecede muhatabı insandır. Bu yüzden konuşarak anlaşılırız. Bir taraftan binlerce kelimeyi kullanmasını bilen bir insanla diğer taraftan ancak yüz, yüzeli kelimeyle konuşan insanı karşılaştırdığımızda birisi -dile getirilmese bile- çok bilmişlikle, değeri ise cahillikle suçlanacaktır.

Şair/yazar dilin imkânları ölçüsünde ne kadar yeterli ise o kadar yeterli, değilse o kadar yetersiz bir dile sahiptir. Her yazan, konuşan bir başkasının anlamasını zorlaştıracak karnında türettiği kelimelerle ne anlatırsa anlatsın, kelimeleri dil ailesinin kaydına girmez. Günümüzde çok kullanılan ama ne manaya geldiği bilinmeyen ya da “laf olsun torba dolsun” kabilinden söylenen kelimeler var. Dil aynı zamanda bizim kimliğimizdir. Bizim geliştirmedığımız dil bir başka ülke tarafından sözlüğümüze katılırsa büyük oranda o ülkenin kültürüyle birlikte gelir. Tarih, dilimizi ana sütü gibi yeni nesillere aktaranları da içine su ya da alkol katıp aslını bozanları da unutmayacağı gibi öbür dünyada da hesabının sorulacağına inanıyorum.

Kendi namusunu bilen başkasının namusuna el/dil uzatmaz. Rahmetli Cemil Meriç: “Kamus namustur” diye boşuna söylememiş. Namusuna sahip çıkmayan hiçbir şair/yazar bizden değildir.

“Oluklar çift birinden nur akar birinden kir” hakikatince bu ikilik her alanda var ve buda şiire, sanata yansıyor. Şair bu durumun düzelmesi için ayrıca bir çabaya talip olmalı mı yoksa şiiri ve hayatıyla zaten bu mücadeleye omuz vermiş olur mu?

Şair de okuduğu kitapların etkisinde kaldığı, kendine dokunan (gönül akrabalığı kurduğu) şairlerden bir şekilde etkilenir. Gerek onların hayatından gerekse yazdıklarından aldığı ilhamla kendi şiirini yazar.

Zaman içinde şairin de hayatında dalgalanmalar, gelgitler olur. Şair de bir kaptan gibi bu dalgalanmalar ve gelgitler esnasında şiir gemisini kazasız belasız gönül limanlarına yanaştırmayı önceler. Şairin hayatındaki savrulmalar bir şekilde şiirine de yansır. Şair şiirine güvenmelidir ama “en güzel şiiri ben yazıyorum” diyerek kendini bir kahraman gibi göstermeye çalıştığı andan itibaren dalgaların arasında kaybolmaya, kayalara çarpmaya başlamıştır demektir.

Şair, aynı zamanda nefis atını er meydanına süren kişidir. Dizgini elinde bıraktığı anda atın içgüdüleri devreye girer. “At sahibine göre kişner”se, şiir de şairine göre itibar görür.

Şair, yazdıklarıyla bir şekilde zaten hayatın içinde yer alır. Burada önemli olan şairin yazdıklarıyla egosunu parlatmak mı yoksa hem dilin hem Türkçenin hadimi olmak mı? Şairin kendine soracağı esas soru budur.

Şair, ‘ben kimim, neden yazıyorum, yazdıklarımla insana dokunuyor muyum’ diye bir iç muhasebe yapmak zorundadır. Bu muhasebeyi yapmayan şair kahramanlık peşindedir. Oysa kahramanlık unvanını bazen yaşadığı dönemde bazen de dünyadan ayrıldıktan sonra yazdıklarının dokunduğu insanlar tarafından verilir.

Qələm

Səni yar ölçüdə taleh mənə qismət verəcək
Ürəyimdən doğulan sevgiyə qimət verəcək

Bilirəm doğru gözəllik payı gəlməkdə yaqın
Sınayıb aşiqini, can dolu həsrət verəcək

Üzü qibləm sarı göz yaşlarımın hüsnü budur
İki yardan birisi könlümə diqqət verəcək

Biri həqdir, mən onun lütfünə vardır umudum
Biri sənə qələmim, həq sənə hörmət verəcək

Ayağın yüngül olub qəm qapısı bağlanacaq
Gəlişin bir daha da sevgiyə fürsət verəcək

Qəzəlin bağrına köç, könlünü hikmətli yaşat
Ürəyim boyda ucal, el sənə qüdrət verəcək

Varağın bağrını incitmə, gileydən uzaq ol
Yeri gəlcək sənə qoynunda da cənnət verəcək

Qələmim nun sözü, olsun kı həmin nur sözüdür
Qələm aydınlığa doğru elə nüsrət verəcək

Elə yaz sözlərimi, həm oxuyan həm eşidən
Ürəyindən sənə alqış kimi sərvət verəcək

Bulağ ol, qoy axarın ayrını - düzdən ayıra
Dəniz olcaq axışın yurduma ləzzət verəcək

Sevilən kəlmələrin qəlbini fəth eylə, inan
Elim arxanda durub bil sənə cürət verəcək

Yaralı sözlərinən yarma ürəklər yarasın
Yaradan, hər yaradan ellərə ibrət verəcək

Yenə sözlər hörüyün aç dara bir Nazlı qəzəl
Dara çəkməkdə o saçlar, mənə möhlət verəcək

Eli Azər, yeri baycan, dili türkün beşiyi
Adının vurğunuyam, *Elmana* izzət verəcək

Fay Çiçeği

*“Her yer karanlık pür-nûr o mevki
Mağrib mi makber mi yâ Râb”*

Abdulhak Hamit Tarhan

I/ Ey karanlık dehlizlere, ekilmiş gönül tohumu
Ey yüreğimin sûruru, aşk toprağımın merhumu
Sen satır satır hikayem, o en mukaddes dibacem
Narımda açan çiçeğim, dilimde kimsesiz hecem
Semada matem sancısı, sonsuz katrede vâveylam
Yeşererek kıyama dur, sahra ikliminde leylam
Sen müebbetle bağlanmış sarp dağların ıssız karı
Sen ilahi celbe uyan küçük kıyamın ikrarı
Ey mah-ı çehrem melalim, toprakta biten yakamoz
Ben akkor çölünde mahkûm, külü yasla savrulan toz
Artçılar labirent çizmiş, kayboldum kör dehlizlerde
Gel ahvalimden sor beni, yurdum sağır perhizlerde

Enkaz ecel mengenesi, topraksa hayat döşeği
Derin suskunluk içinden, sızıp da gel Fay çiçeği

II/ Vuslat gelip çatana dek efkâr sularım her gece
Arkamda sisli bir vadi, önüm cevapsız bilmece
Dipsiz yarlarda avare, saatlerim asır gibi
Karalar sardı üstünü, yalan karışmış sır gibi
Yabanda sana atılan, gülü bile mekruh gördüm
Ak güvercin kılığında, figan günü bir ruh gördüm
Zifiride diken büyür, kabrinin öksüz bakışına
Hicap duyar ayın rengi, defne yüzü nakışına
Sanadır ilticam ey can, ey meskenim ey cananım
Faili belirsiz suçla günahsız yatan vatanım
Sen evvel ebet dünyamda visalin en hakikisi
Matem yüzü levhaların, acı baldıran içkisi

Hayat yolunun önünü, örmüş hicret örümceği
Tene saklı muammayı, çözüp de gel Fay çiçeği

III/ Katil duvarlar altından, celladına gülen fidan
Dirhem dirhem filizlenip huzura beklenen handan
Hangi isimsiz toprağa, defnettiler bedenini
Bir sayıyla bellediler, o ebedi meskenini
Tütmeyen nar-ı dumanla geldim ey yar huzuruna
Bugün İsrail üfledi, o sağır eden Sur'una
Bir el uzat şu makberden, bülbüller konsun bağrına
Bir çiçek yeşert özünden, arılar uysun çağrına
Dirimden utanır oldum, tattım yaşarken ölümü
Görünmez narda kavruldum, nereye döksem külümü
Her mevsim bahar yaşanır, çiy düşer eteklerine
Ağlak bulutlar sızacak, hayat yüzlü köklerine

Haçeremde yivli matem, kelimim demez gerçeği
Kalpte hiss-i teşebbüsü, yazıp da gel Fay çiçeği

IV/ Dalların kesret bahçesi, merhem sürer hicranıma
Her çatlak gayya kuyusu, aşıkardır nihanıma
Sen merhamet filizleri, kırgın kalbimin dermanı
Seninle kesildi soluğum, seninle sattım zamanı
Narin bedeninin üstüne, devirdiler küflerini
Demirsiz harfiyat sardı, tomurcuk zülüflerini
Elinde cemreler tutup ölümlerden doğan ana
Kara gurbetimde özlem, ülfetime düşen ayna
Ellerim örtüsüz tabut, toprak bilsin nihanımı
Gözleri bağlı semender, bilmez nar-ı külhanımı
Yazgım dürülmüş kundağa, yüküm ecel sağanağı
Soğudukça tutuşuyor, ciğer paremin ocağı

Maveramda yeşil serap, ruhum zemheri feleği
Puslu dehlizin buzunu, çözüp de gel Fay çiçeği

V/ Hicret vadisinde meskûn, kime varsam araftayım
Sırtımda ağır gam yüküm, sen olduğun taraftayım
Gerildi zelzele yayı, yeryüzü yırtılan Kâbil
Dört yanımda fil ordusu, yetiş imdada Ebabil
Sen hasretliğin tan vakti, leylimin kör karanlığı
Mabedime sızan hayat, fecrimin kızıl ışığı
Suskun hicretti gidişin, aşk mülkünün hududuna
Nasıl giydirdin toprağı, o nazenin vücuduna
Derunumda dikenli tel, adın tuz sürer yarama
Ey gülşenimde kor bahçem, beni uzakta arama
Miraca yükseldi ruhun, bir zemheri sabahında
Vakit dayanma vaktidir, metanetin dergahında

Kurumadan katrelerim, gör ki Yusuf'un yüreği
Hüznün kapısına doğru, kazıp da gel Fay çiçeği

Kerkük

Iraktan “Eyvâh!” dense,
Hüzünlü bir “Âh!” dense,
Kerkük düşer yâdıma
Yâd ellerde, nedense...

*Oy! Bahtı kara Kerkük,
Düştü bir yara Kerkük,
Hicrânı yüreğimde
Asırlık yara Kerkük...*

Ayrıyız kaç senedir,
Hasretin hükmü nedir,
Sınırlar boynumuzu
Sıkan bir mengenedir...

*Zâlim elinde Kerkük,
Hoyrat dilinde Kerkük,
Yarım kalmış sevdâdır
Türkmeneli’nde Kerkük...*

Dinmiyor gönül sızım,
Derdimiz büyük bizim,
Herkesin hâmisi var
Neden ben sahipsizim.

*Her dem ağlayan Kerkük,
Yürek dağılayan Kerkük,
Üvey evlât değildin
Şimdi ağla, yan Kerkük.*

Ağıt saklı sözlerim,
Bulut yüklü gözlerim
Men Kerkük’te yıllardır
Al bayrağı gözlerim...

*Sadâkatli yâr Kerkük,
Tâlihsiz diyar Kerkük,
Muhabetin kalbimde
İnanmazsan, yar Kerkük...*

Hep Türk’ü anan gardaş,
Aşk ile yanan gardaş,
Düşlerine kar yağıp
Sıcakta donan gardaş...

*Yaralı yaslı Kerkük,
Çilesi paslı Kerkük,
Sevdâsı tarih boyu
Oğuz’a yaslı Kerkük...*

Gönül dağında hüsrân,
Bağdaş kurmada isyan,
Ankara duy sesimi
Kerkük dünden perişan...

*Kalpteki ülkü Kerkük,
Dildeki türkü Kerkük,
Bağrına taş basar da
Terk etmez Türk’ü Kerkük.*

Umduğun destek kimden,
Utanırım kendimden,
Gölge vermeyen dağın
Hüznü çıkmaz içimden...

*Yan, için için Kerkük,
Yalnızsın niçin Kerkük,
Şimdi kara yazının
Derdi kim için Kerkük...*

Hükmederse haksızlar,
Göz ağlar, vicdan sızlar,
Türk’ü yok etmek ister
Kerkük’te vicdansızlar...

*Kefen biçilen Kerkük,
Kanı içilen Kerkük,
İblis’in tezgâhında
Dörde biçilen Kerkük...*

Dilsiz, sağır, kör dünya,
Mazluma nankör dünya,
“Mum kimin yanar Kerkük”
Türk’e bakar-kör dünya...

*Civan yatağı Kerkük,
Yârân otağı Kerkük,
“Özüm özüne gurban”
Vatan toprağı Kerkük...*

Baharda geldi hazan,
Tekrar kuruldu mîzan,
Vakit, karar vaktidir
Bıçak sırtında zaman...

*Yetim kalan yer Kerkük,
“Yardıma gel!” der Kerkük,
Kerkük ağyâr elinde
Bu dert beni yer Kerkük...*

Kerkük zulüm çarkında,
Kılıç paslanır kında,
Kerkük tarumâr olur
Korkarım çok yakında...

*Türkmen kal’ası Kerkük,
Türk’ün sılası Kerkük,
Ay-Yıldızlı bayrağın
Mahzun balası Kerkük...*

Kahr

yazdığım mektubun tellidir ucu
istersen titreyen ellerimi kır
kalbimin, kedere yaslı bir ucu
bir ucu şahindir, kanatlar kahr

adın ıslıl ıslıl ırmak boyunda
müştekîyim senden, bu depresyonda
çirkin bir fareyim, bir istasyonda
trenler gelmiyor, vaatler kahr

hârelerim evvel zaman içinde
üşüyorum kalbur saman içinde
ömrüm geçiyor da amân içinde
seneler bir yana, saatler kahr

kâfi'nin ahmed'e borcu bitmiyor
sen yoksan, boğazdan lokma gitmiyor
ocağım nerede, neden tütmüyor
aklımdan göçtüğüm, hayatlar kahr

Dert Üstüne Dertlenme

Yeryüzünde dertle ağlayanların
Bendekinden ağır yarası mı var!
Hesabı tutulmaz dün bugün yarın
Bahtımın ağaran karası mı var!...

Muhtaç edilmiş ya mertler namerde
Mert de mütehammil kalmış her derde
Derdin ordusunda bedbin sergerde
Düşmanına kılıç vurası mı var!...

Derdin deryasına düşünce levent
Vurmuşlar zalimce merhamete bent
Sadaklar dağılmış kopmuş her kement
Oku tutup yayı geresi mi var!...

Ey gönül derdini tart gir dem deme
Dem alma dertsizin lokmasın yeme
“Dertliysen derdini dertsiz deme” [Reyhanî]
Dertsizin yarayı sarası mı var!...

Hiç kimse kimsenin derdin dilemez
Dertsiz de dertlinin derdin silemez
“Dert çekmeyen dert kıymetin bilemez” [Veysel]
Dertliden değer sorası mı var!...

Dert her başa gelir yaman mı yaman
Uzak olsun cümlesinden el aman
Nice kalbi yoklar dert zaman zaman
Derdin dünyada hiç durası mı var!...

Mümtenî dertlenir derdini der de
Kimseler düşmesin ondaki derde
Ömür yavaş yavaş geçer gider de
Kaderin yazısı, turası mı var!...

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

106.on5aralık2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

!!!

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 106. sayı 15 Aralık 2023

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Erhan Çapraz / Gazze'ye Ağıt / 3
- Memik Kömekçi / Filistin / 4
- Murat Kahraman / Ebâbil / 5
- Cihat Barış / O Gün Bu Gündür / 6
- Tayyib Atmaca / Hanzala / 7
- Mustafa Nejat Sefercioğlu / Bilmez / 8
- İbrahim Berber / Ah Şiiri -1- / 9
- Basri Doğan / Düğüm / 10
- Seadet Rzaeva / Yenə Sənsizləşmişəm / 11
- Metin Mert / Geçti Artık / 12
- Yasin Şen / Aklımdan Çıkmıyorsun / 13
- Mustafa İmir / Düşünce-Çeşitleme / 14
- Şəmsulla Aqayi /
Bir Daş Atdan Yüz Daş Üstən / 15
- Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile
Şiir Yürüyüşü -8- / 16
- Yemliha Gürlek / Gurbet / 20
- Ömer Ekinci Micینگirt / Bayrak / 21
- Casim Babaoğlu / Yolumuz Vardır / 22
- Hayrullah Değerli / Ey Sevgili / 23
- Metin Özarslan / Yedilik / 24

Gazze'ye Ağıt

sapan taşlı ocuklardı bedensiz
gazze blblleri kanayan gller
bombalar altında yatar kefensiz
gazze blblleri kanayan gller

ismail'di Hakk'a olmuştu kurbân
ol levh-i mahfuzda yazılan fermân
şimdi rah-ı hakta dizili kervân
gazze blblleri kanayan gller

aksa mescidinde ykselir ışık
tllenen her mağrib Nebi'ye âşık
fakir sofrasında matem her kaşık
gazze blblleri kanayan gller

el-emin camii edildi harab
imanlar zirvede csseler btab
dayanır mı buna her nefis Yârab
gazze blblleri kanayan gller

bombalar ufukta szlen kandil
kanayan yaraya yetişmez mendil
feryâdı duyulmaz sade yanan dil
gazze blblleri kanayan gller

Yârab mazlumuna ok yardım eyle
gz yaşlı analara bak yardım eyle
zâlimi ateşte yak yardım eyle
gazze blblleri kanayan gller

ârifi'm gaflette belki bilemez
kardaşının gz yaşını silemez
ayağına diken batsın dilemez
gazze blblleri kanayan gller

Filistin

Bir yanım Akdeniz sırtımda alev
Yemen'den yukarı yar da öyle gel
Kanayan yaram var boşuna söylev
Yaramı kıyından sar da öyle gel

Âlemi deryadır açılır kapım
Çok kavim tanırım sağlamdır yapım
Semavi dinlere senettir tapum
Aslımı tarihe sor da öyle gel

Miraca yaslandım sanmayın konak
İçerim yanıyor gözlerim çanak
Duvarın taşına sürmeden yanak
Lut Gölü'nü hayra yor da öyle gel

İnsanım geçmişten ibret alırım
Filistin Kenan'ım gitmez kalırım
Hedefim insanlık haktır varılım
Semavi dinleri kar da öyle gel

İsrail telime konma yanarsın
Güvertten tutuşur geri dönersin
Sen kendi soyunda medet umarsın
Mihrabım Kudüs'e var da öyle gel

Muhammed, İbrahim, Davut, Süleyman
İnsanlık tükenmiş bitmiş din iman
Köşkeröğlu Hak'tan eder mi güman
Zerreyi miskalde zarda öyle gel

Ebâbil

Siyonist geçemezdi hiç Kudüs'ün bendinden;
İki milyar Müslüman geçmeseydi kendinden!

Hiç mi ders alınmadı o Allah buyruğundan;
Yeter artık çekilin gâvurun kuyruğundan!

Bu iş böyle olmazdı emr-i Hakk'a uysaydın;
İsrail kurulmazdı sen Hamid'i duysaydın!

Hani var mı elinde işine yarar kozlar;
Bir işe yaramıyor verdiğiniz o pozlar!

Canlı yayında nakil katliamdan haberin;
Burada durmak mıdır senin orada yerin!

Sözleriniz bittiyse bizim gibi ağlayın;
Yok eğer imkân varsa kuduzları bağlayın!

Bir de dostum diyorsun utanmadan siyona;
Dönmez mi senin hâlin bu şekilde piyona!

Kuruntuyu bırak da kendine gel kendine;
Zîra senin zararın değil yalnız kendine!

Çıkmışsın madem öne olun bu ümmete baş;
Başlamadan biterse nasıl kurur bunca yaş!

İmanın şartı belli yok saymaktır putları;
Nasıl inanır millet yıkarsan umutları!

Dik duruş boş iş değil hiç olur mu hezeyan;
Olmasın bunca emek bir çırpıda bes ziyan!

İki milyar Müslüman uyanın, uyandırın;
Yanlış dönen şu çarkı müstakîme döndürün!

Siyonist maskesini tevhîd ile indirin;
Kan ağlayan mazlumun feryâdını dindirin!

Bırakın Conileri, bırakın Hans'ı, Bil'i
Belki Allah gönderir cümleten ebâbili!

● Cihat Barış

O Gün Bu Gündür

Sır üflendi, pişti vakit
O gün işte bugündür
Mesajı aldığın an git
O gün işte bugündür

Rüzgâr bizden yana eser
Kılıncın kayayı keser
İçmek için ab-ı kevser
O gün işte bugündür

Devran döndü, umut kavi
Yerde yağız, gökte mavi
Gücün aslana müsavi
O gün işte bugündür

Mazlumlar gözler yolunu
Gargat saklar Firavun'u
İndir artık yumruğunu
O gün işte bugündür

Hanzala

Hanzala'nın elinde süneratmaz bir lastik
Bir taş koymuş sapanı beş onu da cebinde
Mahalleye yaklaşan tankları avlayacak
Varsın patlasın dursun ışık saçan bombalar
Tanklar korkudan girmez sapanın menziline

Hanzala'nın yurdunda her evde bir matem var
Cennetin çiçekleri susuzluktan soluyor
Çığlık çığlığa uçar mavi kubbede kuşlar
Dünyanın gözlerini kin dumanı bürümüş
Gökten ölüm yağıyor kan kokuyor sokaklar

Hanzala'nın dilinde duaya cıngı düşer
Tutuşur Zeytindağı sonra gargatlar yanar
Karanlıkta parlayan hilal dolunay olur
Umutlar çiçek açar bir sabah uyanınca
Demir kubbe delinir toprağa rahmet yağar

Hanzala'nın belinde aşkın atlas kuşağı
Senelerle işi yok yaşı on da duruyor
Damarında dolaşır kızıl elma ülkesi
Yüreğinin yanından teğet geçer korkular
Karanlıklar dağılır yüzünü döndüğünde

Hanzala'nın aklından neler geçer bilinmez
Dönüp geriye bakmaz korkusu yok ölümden
Yaşı küçük olsa da yüreği bir tur dağı
Dünyanın her yerinde zulme alkış tutanın
Gözlerini kan bürür pas tutar vicdanları

Bilmez

Nazın tellerinde gezinen dilber
Cefayı bilir de sefayı bilmez,
Acem'de, Hicaz'da Hisar'da gezer
Irak'ta eğlenir Saba'yı bilmez.

Cemaline koşan pervanelerin,
Canım feda diyen merdanelerin,
Kara sevda çeken divanelerin
Derdini bilir de devayı bilmez.

Endamını gece gündüz övenler,
Sinesini onun için dövenler,
İster ki kul olsun onu sevenler,
Ricayı bilir de fedayı bilmez.

Ağyara açıktır gönül hanesi,
Onu davet eder yüz ifadesi,
Âşığa cevretmek bütün gayesi
Vedayı bilir de vefayı bilmez.

Âşıklar ne yapsın böyle bir özü,
Hiçbir zaman tutmaz verdiği sözü,
Daima yüksekte o şahin gözü
Edayı bilir de belâyı bilmez.

Akıl fikir ermez ince fendine,
Asla gönül vermez kendi dengine,
Yüksekten uçar da inmez engine
Zengini bilir de gedayı bilmez.

Neylesin *Seferî* böyle dilberi?
Huyu bu diyorlar ezelden beri,
Bilmiyorum var mı kitapta yeri
Borcunu bilir de edayı bilmez.

Ah Şiiri -1-

Şöyle bir düşün de anla halimden
Düşmezken and olsun adın dilimden
Neyim var neyim yok aldın elimden
Yok ettin yaşama gücümü benim

Yıllardır kalbimde bir avuç korsun
Ateşi ha bire körüklüyorsun
Her gün uçuruma sürüklüyorsun
Gönlünün kurbanlık koçu mu benim

Henüz kapanmadan hesabı dünün
Güllük gülistanlık her geçen günün
Benim meyas görmek senin düşünün
Nerden bileceksin acımı benim

Anlam veremedim huyuna senin
Bilmem nerden düştüm kuyuna senin
Ölürüm de gitmem suyuna senin
Gayyaya döndürdün içimi benim

Gün gelir talihe düşman olursun
Zalim abat olmaz pişman olursun
Yalnızlık azabı şöylece dursun
Çaldın gündüzümü gecemi benim

Her gün kesiyorsun gönlüme ceza
Canımı yakıyor verdiğin eza
Şu dudak büküşün ha ona keza
Ağarttın zulmünle saçımı benim

Yaşanan ne varsa yanıyor közde
Artık zemheridir bahar da yaz da
Biricik sevdiğim ecemdin sözde
Devirdin taht ile tacımı benim.

Ömrümde felekten bir gün çalmadan
Çiçeğim solmadan vadem solmadan
Ahiret yurduna murat dolmadan
Yükledin sırtıma göçümü benim

İçim dışım gurbet bir hat üzereyim
Yaşarken korkudan sırat üzereyim
Canımdan bezdirdi inat üzereyim
Söyle de bileyim suçumu benim

Başımda eserse bir deli rüzgâr
Soğuk nefesiyle sana da uğrar
Ya öldür ya yaşat ne olur ey yar
Sınama tahammül gücümü benim

Düğüm

Dalgalar kıyıyı okşarken yavaş
Kayalar incelir, erir zamanda.
Körpe dimağlarda başlar bir savaş
Bin fitne savrulur tüten dumanda.

Yol uzar, takat yok, gayret nafile
Dengeyi kaybeden kapılır sele
İçinde deveran eder zelzele
Yerle yeksan olur zemin bir anda.

Suların yüzünde gezinir keder
Ufuk çiçeklenir seraba döner
Deryada, kavrulan yorgun her nefer
Bir yudum vuslatı tadar limanda.

Varlığı, yokluğa resmeden boyut
Yayılır, ne varsa silinir mevcut
Kabirde son bulur çizilen hudut
Kimisi kârdadır, kimi ziyanda.

Zaman, girdabında döner kaybolur
Hayal köpük gibi söner kaybolur
Bir damla toprağa iner kaybolur
Canlanır yeşeren zarif fidanda.

Rüzgârın önüne düşer bir yaprak
Umutlar uçuşur kanat çırparak
Her şeyi eriten efsunlu toprak
Sualler çözülmez düğüm insanda.

Yenə Sənsizləşmişəm

Yenə sənsizləşmişəm, yenə yalnız qalmışam,
Qəlbimdəki sevdamla, bir üsyana qalxmışam,
Gizli-gizli ağlayıb, səssizliyə dalmışam.
Ürəyimdə başlayan təlatümü boğsana,
İntizar gözlərimi bu yollardan yığsana.

Yenə sənsizləşmişəm, yalandan gəl sevməyə,
Yenə de yalanını, de ki, gəldim ölməyə,
Yenə danış sevgidən, yenə başla gülməyə,
Yenə inanacam mən, gəlib yalan desənə,
Sonra yenə könlümü yerlə-yeksan etsənə...

Yenə sənsizləşmişəm, eşqin köztək dağlayır,
Axan gözyaşlarımdan izləri buz bağlayır
Ürək dözmür həsrətə, gecə- gündüz ağlayır,
Ucalıbsan şöhrətə, daha niyə gələsən,
Son vida edəcəyəm bu sevgimə- biləsən.

Geçti Artık

Dönüp dönüp durduğum güneşli bahçeleri
O rüyanın içinde unuttum geçti artık
Saçlarını rüzgâra serdiğin günden beri
Ah sesime konardı kuşlar da uçtu artık

Çekilen sular gibi kurudu yavaş yavaş
Bahtıma bıraktığın iki hüznün çiçeği
Anne bak şimdi kalbim yosun bağlayan bir taş
Artık nasıl ısıtsın uyuyan keleşbeği

Yolu yağmura düşen geç de olsa öğrenir
Bir yere tutunmadan gökyüzüne bakmayı
Hep kırılan yerinden yeniden süren şiir
Öğrenir saçlarına papatyalar takmayı

Hiç Aklımdan Çıkmıyorsun

Fikrimde sen dilimde sen
Hiç aklımdan çıkmıyorsun
Kalbimde sen, gönlümde sen
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Gece gündüz düşümdesin
Fiilimde, işimdesin
İçimdesin, dışımdasın
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Huzuruna gelmem gerek
Şu nefsimi bilmem gerek
Arzulardan ölmem gerek
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Özde sensin benim nûrum
Senle candaki huzurum
Söyle seni nasıl bulurum
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Dar geliyor ten kafesi
Kesilmiyor nefis hevesi
Erenlerin hak nefesi
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

İzin ver de gelsem yola
Nazar eyle garip kula
Maksadını burda bula
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Cemâlinde kaşın hilâl
Cem olmuştur sende kemâl
Celâlinde vardır cemâl
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Aşkın ile kaynar özüm
Senden ilham senden sözüm
Yaşla dolu iki gözüm
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Sabredeyim celâline
Tutunayım cemâline
Erdir beni kemâline
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Yaralıyım uzak ilde
Sen kokarsın kızıl gülde
Sesin dahi var bülbülde
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Gündüz gece susuyorum
Elde kalem yazıyorum
Sohbetine susuyorum
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Sen söylersin sohbetlerde
Canım dahi firkatlerde
Her duyduğum hikmetlerde
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Şu gönlüme eyle çâre
Her tarafım dolu yâre
Ne eylesin şu bîçâre
Hiç aklımdan çıkmıyorsun

Düşünce – Çeşitleme

Havası toprağı tüter gözünde
Gurbette içine hasret çökünce
Bir şeyler eriyip akar özünde
Yurdundan yuvandan ayrı düşünce

Benliğini türlü gaile sarar
Ruhun esenliğe çıkışı arar
İç dolup boşalır sabaha kadar
Gündüzü geceye ular düşünce

Dost bildiklerinden gelirse mihnet
Balçıklaşır gönül denilen ziynet
İç fırtınasına döner sükûnet
Kemirir içine kuşku düşünce

Çıkışla inişte kıyastır varlık
Göze batana kâr etmez nazarlık
Vazgeçilmezlerle dolu mezarlık
Tarih baki midir kayıt düşünce?

Yıldızı parlağa halk alkış tutar
Önde türap olup yoluna yatar
Yıldızı söneni bedelsiz satar
Vuranı çok olur gözden düşünce

Zamanda hiçliktir varlıkla yokluk
Bağıntıya göre yalnızlık-çokluk
Aslına açıklıktır manevi tokluk
Sarmaya görsün bir derin düşünce

Senelerin yükü sırtına biner
Coşkun duyguların zamanla söner
Topraktan çıkanlar toprağa döner
Fark edersin yaprak daldan düşünce

Suyun içindeyken balık misali
İdrak edemezsin hali ahvalı
İmir'in kendine hüznü, melâli
İçine kapanır dara düşünce

Bir Daş Atdan Yüz Daş Üstən

Bir dağın ki aslanı yox
O qaya ki tərənı yox
Bir düzün ki ceyranı yox
Bir daş atdan yüz daş üstən

Bir ömür ki vəfası yox
O həyət ki səfası yox
Bir m'əşuq ki cəfası yox
Bir daş atdan yüz daş üstən

Bir şeir ki kəsəri yox
O öyüd ki əsəri yox
Bir sevgi ki küsəri yox
Bir daş atdan yüz daş üstən

Bir gözəl ki vüqarı yox
O adam ki çıxarı yox
Bir suyun ki axarı yox
Bir daş atdan yüz daş üstən

Bir ocaq ki istisi yox
O evin ki tüstüsü yox
Bir dodaq ki püstəsi yox
Bir daş atdan yüz daş üstən

Şəmsulla sən telli sazsan
Gül çiçəkli bahar yazsan
Əyər belə şeir yazsan
Bir daş atdan yüz daş üstən

● Konuşuran: Hüseyin Kaya

Bazen asırlar sonrasına kalabiliyor ama bu vasfın, unvanın verilmesi sanki. Misal Fuzûlî Dede... Bilinseydi ki o dönemde Fuzûlî'nin Şikâyetnamesi, ders kitaplarına dahi girecek yazdırılır mıydı bu metin? Bu durumdan rahatsızlık duyduğunuz oluyor mu? Geleceğe yazmak, boşluğa şiir okumak, türkü söylemek hissine kapılmışlığınız var mı?

Yazılan her kelime dilin altında yetirilerek söylenmişse bir kıymeti olur. Bu aynı zamanda sözü doğru zamanda doğru şekilde söylemek demektir. Hangi devirde olursa olsun yazılan, söylenen her söz insana söylenmiştir. Söz, bazen zamanında karşılığını bulur ya da zamanı geldiğinde anahtar bir sözcük gibi gelip sözün kapısını açar. Fuzûlî bahsine şöyle bir rivayetle devam edelim ondan sonra konuşmayı sürdürelim:

4. Murad, Bağdat'ı fethettiğinde yanında bulunan Taşlıcalı Yahya Bey'e "Git Fuzûlî'yi bul getir" der. Fuzûlî bulup getirilir ve Hünkâr'ın huzuruna çıkarılır. Hünkâr: "Senden sadece Leyla ile Mecnun'u bir de senin yazmanı istiyorum" der. Fuzûlî, o zamanlar, Hazreti Hüseyin efendimizin türbedarıdır. Geçim sıkıntısı çekmektedir. Bu durumu Hünkâr'a anlatınca, Hünkâr da Bağdat'taki vakıf gelirlerinden günlük 9 Akçelik maaşın şaire bağlanması için berat verir ama şair maaşını bir türlü alamaz. Günün birinde gururunun daha fazla incinmesine gönlü razı olmaz ve o zamanın vakıflardan sorumlu olan devlet adamı Nişancı Celalzâde Mustafa Çelebi'ye o meşhur Şikâyetname'yi yazar.

Devlet adamlarının işgüzarlığı elbette devleti bağlar ve devlet adamlarının bu Şikâyetname'den ders çıkarması gerekirken onlar, bu şikâyetnameyi üstüne üstlük ders kitaplarına alıyorlar, "tiye" almak bu olsak gerek. Yusuf Has Hacıb'in Kutadgu Bilig kitabı her çağın devlet adamına hitap edebilecek bir kitap olmasına rağmen kaç devlet adamının bu kitabı okuyup anladığını, bu kitaptaki öğütlerden vazife çıkarıp ona göre adil bir yönetimle yönetme temayülü içinde olduğunu bilemiyoruz. Belki bazı istisnalar kaideyi bozmuştur ama o istisnalar da yaygınlaşmayınca kaide bugün bile yerinde durmaktadır.

Daha önceki sohbetlerimizde söyledim mi bilmiyorum ama tekrar söylemenin faydalı olacağı düşüncesinden hareketle şunu söylemek istiyorum: Her insan, şair/yazar, zaman zaman anlaşılmadığını sözünün bir hükmü olmadığı hissine kapılır. Bu his aynı zamanda bir sancının yüze/hâle dışavurumudur. Her insan gök kubbe altında yaşadığı müddetçe hoş bir seda bırakmak için çabalar. Bunun nedeni ise kendisinden önce bırakılan hoş sedalardan aldığı ruh gıdasını kendisinden sonra geleceklere miras olarak bırakma geleneğidir.

Eskişehir'den Kahramanmaraş'a tayin oluncaya kadar onlarca devlet adamının hatırlı kişilerin kapısını çaldım. Bir yıl boyunca eşim, her hafta sonu Kahramanmaraş'tan Eskişehir'e gidiş geliş yapmak zorunda kaldı. Fuzûlî'nin Şikâyetnamesi ne kadar karşılık buldu orasını bilmiyorum ama benim şikâyetnamelerim de bir işe yaramadı yaramasına fakat benden sonra kitaplarım incelendiğinde şikâyetnamelerimde kimin payına ne düşecekse mutlaka alacaktır diye düşünüyorum.

Yazmanın günümüzde kimileri için bir sorumluluk olduğunu çeşitli ortamlarda dile getirdiniz, getiriyorsunuz. Öyle ki yazmaya mola veren, kalemi elinden bırakanları arıyor, soruyor, derginize davet ediyorsunuz. Siz bu çabalar içindeyken kimileri etrafına bakmadan yazıyor, yayımlıyor, amiyane tabirle yalnızca kendisini parlatma derdinde ve asla yanında, sağında, solunda önünde ve hatta arkasında kimseyi görmeye tahammül edemiyor. Bazen yorulduğunuz, ben kendi efkârımla okuyup yazayım, dediğiniz oluyor mu?

Şairin şairi, şiirin şiiri beslediğine inanıyorum. Gönlünü gönlüme akraba olarak gördüğüm şair dostlarla konuştuğumda dergilerde güzel şiirlerin yayınlanmadığını, yayımlanan şiir kitaplarının ise kâğıt israfı olduğunu söyleyenlerin sayısı hayli fazla. Hâlbuki şiirin, şairin bir serüveni, durakları olmak zorundadır.

Çok yazmak, her dergide görünmek bir şairi iyi bir şair yapmaz. Rainer Maria Rilke: "Güzel ve mükemmel bir şiiri tamamladıktan sonra şairin on yıl

dinlenmeye hakkı olmalıdır” diyor. İşte şair bu hak-
ka sahip olmak için daha az ve darası alınmış şiirler
yazmalıdır. Peki, sen bunu yapıyor musun, diye de
bir soru sormana müsaade etmeden ne yaptığımı
da yazayım.

Yaklaşık kırk yıldır şiirde yeni arayışlar peşinde
dolaşıp duruyorum. Bu arayış ne zamana kadar
devam eder orasını bilmiyorum. Bildiğim tek
şey varsa bugüne kadar şekil ve kalıp olarak
yazdıklarımı taklit etmeye çalışanlar oldu lakin
benim çizgimi devam ettirenler olmadı. Zaman
içinde olur mu olmaz mı orasını bilmiyorum. Hece
şiirinin sınırları içerisinde klasik hecenin dışına ta-
şarak, *Serbest* ve *Yanaşık Hece* adını verdiğim şiirler
yazıyorum. Kimi bu şiirleri serbest şiir gibi okuyor,
kimi de deneme gibi.

Zaman zaman kendi kendime; yazdıklarını kim
okuyor, bugüne kadar ‘şiirlerini denemelerini ya-
yınlamak için kaç yayınevi talip oldu,’ diye kızıp şi-
iri içime yazmayı düşündüğüm zamanlar çok oldu.

Yazmayı sefer, bizlerden sonraki nesle kalmayı
zafer olarak görmekteyim. İşte şairin yazarın yaz-
dıkları kendisinden sonra da insanların kalbine
dokunuyor ve hayırla yâd ediliyorsa bu şairin, ya-
zarın zaferidir. Günümüz şairlerinin yüzde doksan
dokuzu zaferi yaşarken meşhur olmak olarak gö-
rüyor. Bundan dolayı de önüne gelen her dergide
yazıyor onlarca kitap yayımlatıyor, yılın şairi seçi-
liyor.

Sorunuzun başına dönmek istiyorum. Herkes
nasıl inanıyor orasını bilmem ama ben şöyle ina-
nıyorum: Allah önce bize birbirimizden razı olup
olmadığımızı soracak sonra da verdiği yeteneği
kendi heva ve heveslerimiz için mi kullandık yok-
sa insanlık için mi kullandık bunun hesabını sora-
caktır. O zaman gerek kendisinin gerekse başkala-
rının yetenekli gördüğü şair kendine çekilir, kendi
içine yazmaya başlarsa verilen sorumluluğu yetine
getirmemekten hesaba çekilir diye düşünüyorum.
Bundan dolayı yazması gereken şairlerin yazması,
susması gereken şairlerin de susması gerekir. Maa-
lesef susması gerekenlerin sesi o kadar bas çıkıyor
ki diğerleri de seslerinin bu sesin arasına karışma-
ması için sustuklarını zannediyorlar.

Ömrümün yaklaşık kırk yılı dergi yayıncılığıyla
geçti. Hâlâ iflah olmamaya devam ediyorum.
Görevim elbette iyi şiirlerden oluşan şiir sofrası
donatmak ve sofraya oturanların dualarını almak

sonra da geçip gitmek dünyadan.

Bazen kendi kendime, ‘bu kadar sisli ve tozlu bir
havada ferman mı okunur yazdığın kadar yazdın,
senden sonraki zaman sapını ve taneni ayıracaktır’,
diyorum. Sümmani Baba’nın:

“Yazanlar yazarken mecnun kitabın

Benimkini ürüzgâra yazmışlar”

mısralarını tekrar edip geçiyorum. Bu yüzden de
eskisi kadar çok yazamıyorum.

Edebiyat dergilerinde çok görünmek, çok okun-
mak demek değildir. Çok görünmek demek ayrıca
yüzü eskitmek demektir. ‘Bu sayıda *a* dergisinde,
y dergisinin kapağında *ğ* dergisinin arka kapağın-
da yazdım’ diye okuyucuya parlak çeken şairlerin
ömrü yaşadıkları kadar olacaktır. Bir de öldüğü
gün arkadaşları sosyal medyadan ‘vay şöyle şairdi
böyle yazardı...’ vs. gibi başsağlığı kabilinden yazı-
larıyla anılmanın ötesine geçmeyeceklerdir.

Hani: “Kazın cücüğü güzün sayılır” demişler ya.
Hele güz gelsin bakalım. Geriye kaz mı kalır cücük
mü orasını zaman gösterecektir.

***Kırk yıl dergi yayıncılığı diyorsunuz, bir ömrü
şiiri, yazıyı sırtınıza alarak yürüyorsunuz lakin
buna rağmen her şeyi zamana bırakıyorsunuz.
Şiire hiç değmeseydi dilim, kalemim, dediğiniz
demler var mı?***

Şiir yazmaya talip olmak sorumluluk almak
demektir. Sorumluluk almak için de öncelikle kendi
şiir coğrafyamızı yakından tanımak zorundayız.

Basit bir örnek vermek istiyorum: Kendi
aracımızla şehirlerarası uzak bir yola çıkacaksak
önce aracımızın bakımını yaptırıp yolda bize
sıkıntı çıkarabilecek herhangi bir eksiğinin olup
olmadığından emin olmak isteriz.

İşte şiir de uzun bir yolculuktur. Bu yolculuğa
çıkmadan önce Türkçeyi ne kadar güzel
kullanabiliyoruz, kelime hafızamız ne kadar zen-
gin, hangi kitapları mutlaka okumamız gerek.
Üzerinden yüzyıllar geçtiği halde şiirleri ile yaşı-
yan şairler kimlerdir? Bütün bunları bilmeden şiir
yazmaya çalışmak glikozun içine bal esansı koyarak
ramazanda cami avlusunda bal satmak gibidir.

Bal peteğine dokunursanız gidip elinizi yıkamaz
bizzat parmağınızı yalarsınız. İşte ben de bal pete-
ğine dokundum bir kere parmağımı yalayıp duru-
yorum. On beş yirmi kovanım oldu. Arılarımı şiir

coğrafyamızda endemik bitkileri olan gönül dağlarına çıkararak bal yapmaya çalışıyorum. Arılarım kovanını terk edip dağda bir kaya oyduğuna mı peteklerini yaparlar ya da bir başka arıcının bölgesinde bir ağaca oğul verir de kovanlarım boş kalır onu da bilmiyorum. Benim üzerime düşen görevi yapmak zorundayım, gerisi O'nun takdiri.

Osmaniye, Eskişehir'den sonra şimdi Kahramanmaraş'ta memuriyet hayatınızı sürdürüyorsunuz. Memuriyet-şair yahut sanat ilişkisini nasıl değerlendiriyorsunuz? Şairliğe zararı var mı memuriyetin?

Hayatım boyunca şiiri hayatımın bir gayesi olarak görmedim. Şiir yazmıyorsanız şiir okuyarak güzel Türkçemizin sütünden, kaymağından, yoğurdundan, yağından, peynirinden, ayrıranından faydalanabilirsiniz. Şiir yazıyorsanız bahsettiğim süt mamullerini üretmeye talipsiniz demektir.

Hangi şartlarda, hangi mevki ve makamlarda olursanız olun, eğer şiir kendini yazdırmak isterse siz ona bir şekilde bir alan açarsınız. Hangi şair sadece şiir yazarak hayatını idame ettirdi ki biz de idame ettirelim. Hani Orhan Veli diyor ya

*"Beni bu güzel havalar mahvetti,
Böyle havada istifa ettim
Evkaftaki memuriyetimden.
Tütüne böyle havada alıştım,
Böyle havada âşık oldum;
Eve ekmekle tuz götürmeyi
Böyle havalarda unuttum;
Şiir yazma hastalığım
Hep böyle havalarda nüksetti;
Beni bu güzel havalar mahvetti."*

Varsın desin. Onun zamanında ekmek aslanın boğazında değildi. Şimdiki memurların ne kadar memurluk yapıyorsa bende onlardan belki biraz fazla memurluk yaparak işime ve şiire zaman ayırabiliyorum.

Memuriyet şiir yazmaya engel değil ama devamlı ruhunuzu yoracak işlerde çalışıyorsanız o zaman kendinize bir iyilik edip bir başka rızık kapısı aramanız gerekir.

"Şiir yazma hastalığım" diyor ya Orhan Veli, hastalık mı sizce de?

Öyle tahmin ediyorum ki Orhan Veli bu sözü bildiğimiz manada hastalık olarak kullanmamıştır. Biraz da Yunus Emre'nin; *"Ya ben öleyim mi söylemeyince"* dizesine telmihte bulunmuş olabilir.

Bir eli yağda bir eli balda, işleri tıkr tıkr yürüyen ya da dünyaya dört elle sarılan kimse şiir yazamaz. Şiir, şairi rahatsız ediyorsa yazılır, ortaya çıkar. Şairler de zaten rahatı sevmez. Dünyanın neresinde olursa olsun bir acı, bir zulüm varsa o başka insanlardan önce gelir şairi bulur. Şiir biraz da kanayan yarayı pansuman etmek, gerekiyorsa dikiş atmaktır. Allah size şiir yazmak gibi bir yetenek vermişse ve siz bu yeteneği insanlığın hizmetine nasıl sunarsanız o şekilde de karşılığını alırsınız.

Bu pencereden bakınca evet bende de bu hastalık var. Onun için 'daha güzel bir şiiri nasıl yazarım da bir insanın gönlüne dokunur yarasına şifa olurum' diye çok zaman sancı çekerim. Sancımı da Şah İsmail Hatayi'nin *"Bir derdim var bin dermana değişmem"* bu dizeleriyle özetlemek isterim.

Şairler rahatı sevmez, ifadeniz biraz keskin değil mi? Elbette Fuzûlî için geçerli bu durum ama ya Şeyh Galib, Baki, Nedim için aynı ifadeyi kullanabilir miyiz? Farklı dönemlerde hatta günümüzde bile yalnız şiir alanında değil her alanda rahatla yaslanan sanatçılar görmek mümkün değil mi?

Hiçbir şair, bir eli yağda bir eli balda bir hayat sürmemiştir. Bunu yüzlerce şairin yazarın hayatını incelediğimizde rahatlıkla görebiliriz. Bahsettiğiniz şairler her ne kadar "saray şairleri" gibi algılansa da bence doğrusu bu değil. O zamanın padişahları sadece bu şairlerin yazdıklarına bir değer biçerken asıl maksatlarının onları muhannete muhtaç etmeden geleceğe eserler bırakmaları için taltiflerde bulunmuşlardır.

Günümüzde bu taltif maalesef esere göre değil de (bir takım kurum ve kuruluşlar tarafından) yazana verilmeye başlandığında asıl maksat hasıl olmuyor.

4. Murad olmasaydı Fuzuli yine olurdu ama *Leyla ve Mecnun* mesnevisini yazılmazdı. Bu şair (Muradî) padişah, Fuzuli, Baki ve Taşlıcalı Yahya Bey'in kıymetini bilmeseydi divan şiirinin kilit taşları olmazdı.

Bahsettiğiniz rahatına düşkün tüm şairleri bir

kefeye koyun diğer kefeye de Mehmet Akif Ersoy, Sezai Karakoç ve Abdurrahim Karakoç'u koyduğu-nuzda mesele daha iyi anlaşılır.

Hazır Orhan Veli demişken biraz da Garipçiler ve 2. Yeniciler üzerinde duralım diyorum. Garipçiler hakkındaki düşünceleriniz neler? Hiç hizmeti olmadı mı bu anlayışın Türk şiirine ya da ne kadar oldu?

Orhan Veli ve arkadaşlarının asıl amacı bana göre o dönemde şiire hâkim odaklar için bir tepkiydi. Kendileri de "Garip" manifestosunda yazdıklarının uzun süre savunucusu olamadılar. Belki dikkat çekmeyi amaçladılar belki ortaya ciddi bir tavır koymak istediler ama her durumda şiiri bilen, şiirden anlayan isimlerdi Garipçiler. Orhan Veli, yaşasaydı zaten bu tarzı terk edecekti, şeklinde yaklaşımlar da var. Orhan Veli'nin ölümünden sonra zaten Melih Cevdet ve Oktay Rıfat da *Garip* anlayışını terk ettiler. Hülâsa, Garipçilerin yapmaya çalıştığı şeyin şiire yön vermekten ziyade aslında o dönemde suyun başını tutmuş olanlara bir tepki olduğunu düşünüyorum.

Şiire hizmetleri olmadı mı, sorunuza gelince onların amacı şiire hizmet etmek olsaydı şöhreti öne alıp bu tarz bir cephe açmazlardı galiba şiir içinde. Kaldı ki Melih Cevdet ya da Oktay Rıfat'ın tez vakitte bu tarzın savunuculuğunu terk etmeleri, hatta polemiğe dahi girmemeleri de bunun göstergesi diyebiliriz.

Şöhret, dediniz. Şöhret ile şairin, şiirin ilişkisi nasıldır sizce? İlk kitaptan sonra yayımlanan kitapların hep okur, eleştirmen etkisinde kalabileceğine ve saflığını kaybedeceğine dair bir yaklaşım da var.

Mevlâna Hazretleri tarafından söylendiği rivayet edilen şöyle bir cümle vardır: "Şöhret afettir; şöhret peşinde koşmak iyi tanınmak için uğraşmak insanlığa yakışmaz. Eğer sen hakikati aşk incisini arıyorsan görünüşten kurtulman denize dalman derinliklere inmen gerek! Yoksa şöhret gösteriş deniz kıyısına düşen köpüktür!" Bu cümlelerden hareketle varın şöhretin alanını siz belirleyin. Kendimi tanıyamadığım dönemlerde şöhretin kapılarını aralamak için mücadele etmiş olabilirim ama kendimi sığaya çekmeye başladığımda kimin ne diyeceğinden ziyade yaptığım her işi hakkı ile yapma bilincini

kuşandım. Yine sohbetimiz esnasında söyledim mi bilmiyorum ama tekrar etmekte fayda olduğuna inanıyorum: Sorularınıza cevap verdiğim şu günlerde altmış yaşımı bitirmeye beş gün kaldı. Edebiyat dünyasında bir şekilde benimle yolu kesişen ama bugün kendilerine göre "edebiyatın aksakallıları" sayılan insanlar benimle aynı karede bulunmak istemedikleri gibi isimlerimizin yan yana anılmasından bile rahatsız oluyorlar. Onların rahatsızlığı tam aksine beni rahatsız etmiyor. Çünkü onlar kahraman olmak için yazıyorlar. Benim böyle bir derdim yok. Tek derdim güzel Türkçemize, dilimize, kültürümüze hizmet etmek için "karabudundan bir çeri" gibi kalem üşürmeye devam ediyorum.

Garipçiler'den sonra Türk şiirindeki en büyük sarsıntılardan biri sanırım İkinci Yeni anlayışı ile meydana geldi. İkinci Yeni şairleri ve bu şairlerin şiir anlayışları hakkında düşünceleriniz neler?

Adına *İkinci Yeni* veya soyut şiir denilen bu anlayışın sınırları, icra edilenler tarafından bile çizilemedi. Sürekli değişen, hedef değiştiren bir anlayış *İkinci Yeni* ve izleri halen devam ediyor şiirde. Hatta Türk şiiri şu an yoğun biçimde bu yön üzerinden ilerliyor. Oysa ortaya çıktıkları dönemdeki söylemleri ile bu şairlerin bir kısmının sonraki şiirleri ve söylemleri örtüşmüyor. Zaten ortak bir manifestosu yok bu şiir anlayışının. Cemal Süreya başlangıçta "Folklor şiire düşman" derken sonradan türkü, koşma tarzında biçimler üzerinden bir şeyler yapma çabasında olmuştur. Turgut Uyar'ın *Divan*'ı yine aynı yönde arayışların ürünüdür. Ülkü Tamer, diyecek olsak son dönem şiirleri hayli duru ve bu oluşumun uzağında kalmıştır.

Şiire bir şeyler kattılar mı? Arayış, buluş çabaları takdire şayan ancak keşke bu kadar çelişki içinde bir yürüyüş sergilemeseler daha iyi olurdu. Başlangıçta Nurullah Ataç'ı, Asım Bezirci'yi dahi heyecanlandıran ancak sonradan bu isimleri bile kendisinden uzaklaştıran bir tavır var *İkinci Yeni* şiirin.

Gurbet

Hayatım taş dibek, şemailim nasır
Döne döne beni eziyor gurbet.
Yatağım bir mitil, altımda hasır
Uyku da rüyama sızıyor gurbet.

Düşersin gurbete halin muamma
Çalışıp kazanmak zehirli kama
Rızkında var ise karışmam amma
Yaptığın planı bozuyor gurbet.

Dağları sarıp kaya, yolları çetin
Sancılı günleri hasreti metin
Karnını doyurur bir sürü itin
Kurtlara gelince azıyor gurbet.

Ben şiir yazarım o anlar nesir
Çevresin gül etsen, eylemez tesir
Saatler duruyor, hayalin esir
Her aya bir asır yazıyor gurbet.

Sancılı hâlimden aşağı inmez
Ballı kaymak yesen içine sinmez
Kışı daim eser, bahar da dinmez
Her gün yağmur yağsa, yazıyor gurbet.

Çiçekleri kokmaz, yüzleri nursuz
İnsanı selamsız, halleri arsız
Çalışsan beyhude kazancı karsız
Hakkını ziyanla bozuyor gurbet.

Hayat girdabında çırpınıp soldum
Kendimi yılların peşinde buldum
Dert ile yoğruldu, hasretle doldum
Dermanı bulunca seziyor gurbet

Adımı tadımı ahımı saydı
Rengimi kokumu tenimi soydu
Bir kuru et ile bir kemik koydu
Üstelik derimi çiziyor gurbet.

Güneş uzaklarda ay uzaklarda
Ayağımı kaydırıldı şu kızaklarda
Dönüp dolaştırır şu sazaklarda
Halimi sorunca kızıyor gurbet.

Bu nasıl gaddarlık neden ve niçin
Yanarım tüterim hep için için
Beni tuzaklara düşürmek için
Önüme hendekler kazıyor gurbet.

Bayrak

Rengârenk tülleenir muhteşem rengi
Ölümsüz diyardan benim bayrağım
Yıkılmaz surların eşsiz ahengi
Ölçülmez ayardan benim bayrağım

Rengine gizlidir erdemim şanı
Şerefim şöhretim onur vicdanım
Göklerde hilâlîm şehitte kanım
Halesi o Yar'dan benim bayrağım

Ney'im bestem güfthem destanım sazım
Ufkum serüvenim ve alınyazım
Sevgilim göz nurum duam niyazım
Kitabı kebirden benim bayrağım

Zaferlere koşan seferin eli
Kırmızı atlastan aşk işlemeli
Hilâlin bağrında bildim bileli
Sedası tekbirden benim bayrağım

Ecdadın ruhu var mazisi derin
Hüzünle çağlayan şevki gönderin
Bize bahşettiği lütfu kaderin
Pek yükü ağırdan benim bayrağım

Asırlara destan görenlere göz
Yüreklerde niyaz aşka düşen söz
Kimsesize kimse tarihe önsöz
Vazgeçilmez serden benim bayrağım

Dalgalan dalgalan sen hep sonsuzun
Şeref ver göndere ey nazlı hüzün
Es deli rüzgâr es gece gündüzün
Güç yetmez değerden benim bayrağım

Gülistana bahar fecirde güneş
Yanık yüreklere sönmeyen ateş
Şüheda sırmalı makberlere eş
Cepkensiz siperden benim bayrağım

Sen kutsi bir beyan milli ruh ya da
Müjdele sesi var bütün dünyada
Ölür dirilirim çiğnetmem yâda
Vazedilen yerden benim bayrağım

Seninle mevsimler mefkûre sağlar
Seninle semaya hakikat yağar
Seninle ölenler yeniden doğar
Alemleri Tekbir'den benim bayrağım

Gönderde seyretmek ne büyük mana
Edirne'den Kars'a Sinop'tan Van'a
İstiklâl türküsü sunar cihana
Meşalesi sırdan benim bayrağım

Sen ulvi teberrük dâvam harımsın
Kardeşim sırdaşım kutlu yârimisin
Vatana efsunlu sitemkârımsın
Ulubatlı surdan benim bayrağım

Sana sevdalıdır gerçek âşıklar
Yıldız hilâl güneş yer gök ışıklar
Yolcu hamal mezar kamet beşikler
Hıfzedilen nurdan benim bayrağım

Al bayrak görürsen dur gölgesinde
Cennete yolculuk var gölgesinde
Micingirt ruhunu ser gölgesinde
Firdevs'i şehirden benim bayrağım

Yolumuz Vardır

Korkumuz yok zalim insan zulmünden
Gerçeği söyleyen dilimiz vardır
Bu yol haktır dönmek yoktur ölümden
Haktan inen doğru yolumuz vardır

Türkmenük biz ezel okuruk hece
Bekçiyük yurda biz gündüzle gece
Bu dili salmanuk olursa nice
Sohbet muhebetli telimiz vardır

Her meydanda bizük kılıçla çalan
Rakipler canını hak elde alan
Tarihte bir şanlı adımız kalan
Hakka hayamatçı kolumuz vardır

Bahçemiz bağımız al yeşil güller
Bağda bülbül öter şirindi diller
Bize yaban oldu artık bu eller
Tikenî ağlayan gülümüz vardır

Gönlümüz açıldı her gelen dostu
Arifler otursun takt ile posta
Kadir Mevla yetir sesimiz üste
Sağdan himet eyler solumuz vardır

Telafer'dir gece gündüz hayalım
Ayrılmıştım ondan iş tutmaz elim
Pozulmuştu başım yorğundu belim
Savaş içinde sağ elimuz vardır

Yurt toprağı para ile alınmaz
Atam yurdu kötü elle salınmaz
Bir kimse yanında kadri bilinmez
Hellaldan bulmuşuk pulumuz vardır

Gelin birbirimiz tutup durağın
Fakir olanların halin sorağın
Babaoğlu bir el yurdu kurağın
Hakka doğru bağlı belimiz vardır

● Hayrullah Değerli

Ey Sevgili

Ey sevgili seni ister bu gönlüm
Seni istemeyen gönlü neyleyim
Hazan olmuş bağım kurumuş gülüm
Sana açılmayan gülü neyleyim.

Nasıl anlatayım bilmem ki seni
Seni anlatmaya sözler yeter mi
Seni dinlemeyen iflah eder mi
Hak sözün yanında balı neyleyim.

İstemem dünyayı istemem sensiz
İstemem sarayı kalsam da evsiz
Sana uymayanlar kalır çaresiz
Adını anmayan dili neyleyim.

Ruhum sana aşık sana hayranım
İlahi davada sensin mimarım
Yollarına kurban olsun bu canım
Parayı neyleyim pulu neyleyim.

Ey Hakkın habibi sen çok güzelsin
İnsanlığa gelen son peygambersin
İnsanları hakka davet edensin
Sözüne uymayan kulu neyleyim.

O nur cemâlini görebilseydim
Ayak tozuna yüz sürebilseydim
Hak davana omuz verebilseydim
Sana uzanmayan eli neyleyim.

Ya ilahi sensin benim limanım
Şu dünyada kavi eyle imanım
Hak yolunda ağır bassın mizanım
Dünya kadar olsa malı neyleyim.

Hayrullah'ım el aç yalvar mevlaya
Hak nasip eyleyip varsam Ravza'ya
Yüz sürüp elveda desem dünyaya
Kilimi neyleyim çulu neyleyim.

Yedilik

Yürek deli/kanlı atmayagörsün
Tenezzül mü eder kâra zarara!
Bin yerine değse değil bir kurşun
Âşkta yara; âşık kime yalvara

Aşk insana meyyal insan da aşka
Her birinde sanılır ya bu başka
Gönülden geçmeye keşke ah keşke
Yâr ile birlikte gele karara

Maşuktan gelendir cefanın hası
Paslanan ruhların derttir şifası
Kavidir sevdanın burcu, kal'ası
Âşık vatanında düşmeye dara

Nefsine giydire tennure, hırka
Tarak tutan pala bıyığı kırka
Ağara saçları, sakalı sarka
Özü kışa döne gönlü bahara

Eğriden düz giden izi önünde
Karanlığı yaran gözü yönünde
Üzeri küllenen közü gönlünde
Kıvılcımı işmar ede lavlara

Yanıp da yunula ilahi toyla
Dönedura Hak'tan gelen muştuyla
Yürekten çağlayan kutsal saguyla
Kavrula, savrula nardan bir şara

Ruhlar âleminde edildi iman
Kişinin dünyaya düşüşü yaman
Âşık, ozan, oyun, baksı, kam, şaman
Uğurlaya uçmağ adlı diyara

HECE TAŞLARI

aylık şiir dergisi

107.on5ocak2024

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarıslan

kapak fotoğrafı

ahmet efe

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 107. sayı 15 Ocak 2024

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

● Tacettin Şimşek / Rubailer / 3

● Bekir Oğuzbaşaran / Şiir Gibi / 4

● Ahmet Urfalı / Kılıç / 5

● Mehmet Gözükara / İtiraf / 6

● Cihat Barış / Kilim / 7

● Hüseyin K. Ece /

Gül ve Bahtiyar Olmak / 8

● Kenan Yevuzarslan /

Mahpeyker – Nar Ehli / 9

● Mehmet Güneş /

Gün Akşama Yaslandı / 10

● Musa Serin / Türküler / 11

● Halil Atılgan / Göz ve Gönül Şairi

Adaşım Halil Soyuer / 12

● Həvva Nazim / Ay Aman / 16

● Kirman Rustemli / Darağacı / 17

● Emine Savaş / Gece Seheri Bekler / 18

● Yakup Gümüş / Gel Gayri / 19

● Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile

Şiir Yürüyüşü -9- / 20

● Metin Özarıslan / VaZiyet / 24

Rubailer

Resimler Arasında

Tayyib Atmaca ve Kader Özaslan için

Bazen geçirirsiniz
fecirden resmi
Bazen de süzersiniz
fikirden resmi
Şair çıkarır önce
resimden şiiri
Ressam çıkarır sonra
şiirden resmi

Palandöken'de Atmaca

Efsunlu şiirlerle
kanat açtığını
Yıldızları
sevdaya mekân seçtiğini
Dik başlı Palandöken'de
rüzgârlarla
Gördük
bu sabah Atmaca'nın uçuşunu

Yoklama

Bir hazlı
gönüllerde vefa saklaması
Gündüz gece
beş vakitte gül koklaması
Tan vaktine yaklaşıncâ
başlar şimdi
Mescitte
meleklerin sabah yoklaması

Emanet Kalbim

Sen gel
üşüyen ruhumu yapraklara sar
Hoyratlara sar yavaşça
bozlaklara sar
İstersen eğer
kalbimi yıldızlara as
Olmazsa götür
ipekli kundaklara sar

Sızı

Farz et ki şiir masal roman
günce sızı
Dünya sızı sevda sızı
söylence sızı
Dünyanın öbür ucunda
bir can yansa
Duyman gerekir içinde
bir ince sızı

Korku

Ahenkte vezinde seste mahir derler
Bir gün bıacaktır
evvel âhir derler
Şayet ara vermesem
şiir söylemeye
Korkum bu ki
bir gün
bana şair derler

Şiir Gibi

Birem birem biriktirdim
Hapan hapan dağıtamam
Damla damla damıtmışken
Döküp saçıp savuramam

Nokta, virgül, soru, ünlem
Özne, tümleç, nesne, yüklem
Şiir denen sırlı düzlem
Bulup bulup kaybettiğim

Dil içinde dil yaratmak
Seslerle, anlamla yatmak
Kırk bir çeşit bahar katmak
Kıvâmı tutturabilsem

Müzikle ikiz kardeş mi?
Su, toprak, havâ, ateş mi?
Ay mı, bulut mu, güneş mi?
Yağmur yağmur yağabilsem

Hangi dilde çiçek açar?
İnci, mercan, zümrüt saçar?
İnsanoğlu her dem nâçar
Beşikten mezara nâdim

Çizik çizik çiziktirdim
Yazdım, bozdum, düzelttirdim
Mükemmele eremedim
Hedefime varamadım

Sessiz, derin nehir gibi
Duygulaşmış fikir gibi
Duâ gibi, zikir gibi
Şiir gibi, şiir gibi...

Kılıç

Ahmet Yesevi'nin pir ocağından
Kutlu Türkistan'ın her bucağından
Mertlik yatağından er kucağından
Bir güneş misali doğar bu kılıç

Çifte su verilmiş Orhun suyundan
Devredilir şanlı Oğuz soyundan
Değişmeden gelen galip huyundan
Düşmanı meydana yığar bu kılıç

Aynı yiğitlikten Zülfikar ile
Her türlü övgüye değer bu kılıç

Ergenekon demirinden cevheri
Elde tutulurken dönülmez geri
Doğudan batıya binlerce çeri
Muzaffer olanı öğer bu kılıç

Bilge Han'dan Alpaslan'a emanet
Yeryüzüne gelene dek adalet
Türk'ün yüreğinde olacak gayret
Kınına girmezse eğer bu kılıç

Çakan şimşegimiz gökte şavklanan
Zalimler üstüne yağar bu kılıç

Malazgirt'te Alpaslan'ın yoludur
Delice bir boran Türkmen yelidir
Nehirlerden taşan coşkun selidir
Önüne çıkanı boğar bu kılıç

Alp-Erenler aşka gelip coşunca
Zaferden zafere Hakça koşunca
Nazlı hilâl yüce dağdan aşınca
Gökyüzünden yıldız sağar bu kılıç

Miras bırakılır lâyık olana
Kötünün elinden ağar bu kılıç

İtiraf

Aşkın ocağının ateşi sönmez
Koru olur, külü olmaz sevdiğim
Akıllı olanlar, kapıya koymaz
Gönülse bir adım salmaz sevdiğim

Altında, gümüşte bir ayar olur
Seven sevdiğiyle bahtiyar olur
Sevip alamazsa ihtiyar olur
Sanma ki gün günü solmaz sevdiğim

Yâra tahsis etsen gönül köşkünü
Sen de anlar idin bülbül aşkını
Donar Ağustos'ta, terler kış günü
Hâlden hâle geçer, bilmez sevdiğim

Bu yolun yolcusu uyar şartına
Ona tesir etmez sazak, fırtına
Gamı kasaveti sarar sırtına
Akan gözyaşını silmez sevdiğim

Çok denedim yaram sargı tutmuyor
Seven sevdiğini hiç unutmuyor
Gözüm, kirpiğimi pek kurutmuyor
Bu işte ağlayan gülmez sevdiğim

Sakın sanma, her bir söze darılır
Gözden düşse, kırk bir yerden kırılır
Ne usanır ne de bıkar yorulur
Seven sevdiğinden yılmaz sevdiğim

Yaşanmadan inanılmaz, hâldadır
Gâhı çiçektedir, gâhı baldadır
Gözükara'm gece-gündüz yoldadır
Seninse aklına gelmez sevdiğim

Kilim

Arif ol, tuzakları, cümle engelleri aş
Havaya, suya dokun, maviye çal bal eyle
Zarif ol, incinmesin, taşa şefkatle yaklaş
Her ümmiyi, âmâyı dile getir; lâle eyle

Akl-ı selim ile bak, gör sözdeki hikmeti
Düşür sırtından yükü, balya balya külfeti
Sendeki o asil sır, derin iz alâmeti
Derdini şifa bilip yaranı merhem eyle

Dost tezgâhında doku muhabbet kilimini
İlkbahar bil daima, merhamet iklimini
Hoş gör kimi kusuru, affa lââyık kimini
Gönüller inşa edip insanı eşref eyle

Kuşlar uçsun özgürce, demindeyiz sabahın
Olmasın hiçbir zulme, arsız eyvallahın
Tefrika şeytan işi, tevhid ise Allah'ın
Sarıl beşe, altıya, sevdâyı kâmil eyle

Meşale ol haneye, tütsün baba ocağı
Görülmesin menzilin ne ucu ne bucağı
Selahaddin kavlince yükselt yüce sancağı
Şiirler ek yeşersin, çölleri vaha eyle

Gül ve Bahtiyar Olmak

Gölgesi suya düşen bir gülün hayranıyım
Kokusunu duyarım, sonra şiir yazarım
Gül üstüne, gülistan üstüne, gece gündüz
O an gül der ki ben gülistanın canıyım
Bir yanım düşünceli, sevinçli bir yanım
Bir günüm nevbahardır, bir günüm gelecek güz

Gecenin bir saati, sessiz, deniz kenarı
Bir yakamoz belirir dalgalar arasında
İçime damla düşer, heyecanım yükselir
Kardelen ve gül gibi karşılarım baharı
Ak bir müjde bulurum gecenin karasında
Yüreğe yeniden bir cemre, bir muştı gelir

Gölgesi suya düşen gülün hatırası çok
Bir baharı simgeler, bir de sevgili yâri
Sanırsın ki dili var, konuşuyor yürekten
Hâl diliyle, rengiyle; meramın hilafı yok
Gülle konuşanların kimdir en bahtiyarı
Sormayın, onu gördüm; ben bahtiyarım, zaten

Mahpeyker – Nar Ehli

Güldün ve güneş doğdu özün dillere destan
Mestane kılar baki sazın dillere destan

Ay parçası bir çehre düşer aklıma birden
Görsem ölürüm sanki yüzün dillere destan

Nar ehlini Cennette mekân açtı sanırsın
Hasret de güzel sende hüznün dillere destan

Afet gibi lutfunda dökülmüş de zarafet
Bel ince boyun selvi uzun dillere destan

Her ah bana bir başka şiir yazdırıyor yar
Talip şuara cümle sizin dillere destan

Aşk bahçeme bir cümle şiir bağladı zülfün
Tek sayfada mestetti cüzün dillere destan

Gökten nefesin düştü dilin saklıda Cennet
Nar olsa Kenan razı sözün dillere destan

Gün Akşama Yaslandı

Seneler peşpeşe gazel dökünce,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...
Gurub ufuklara kandil yakınca,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Gelen şafak değil, beyhûde kanma,
Semânın rengine sakın aldanma,
Gece, ak saçları karartır sanma,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Zaman; ikindinin zevâl deminde,
Tükenen bir ömrün son döneminde,
Bitmeyen işlerin hesap ceminde,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Tezkîr etsek tesbihâtın dilinden;
Çoktan geçtik "Sübhânallah" yılından,
"Elhamdülillah"ın tuttuk elinden,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Ömür kısalıyor, kaşlar uzarken,
Saç hazanda, sakal kışta gezerken,
Gönül ilkbahara mektup yazarken,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Hayat yumağından yıllar söküldü,
Kulak ağırlaştı, dişler döküldü,
Hafızanın bile beli büküldü,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Yaşlandıkça gençliğimi özlerim,
Tek gözlükle görmez oldu gözlerim,
Bedenimi taşımıyor dizlerim,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Eski mecâlimden eser kalmadı,
Kolda kuvvet, gözümde fer kalmadı,
Şimdi şikâyetsiz bir yer kalmadı,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Gizli değil, âşikârdır ikrârım,
Sonbaharda filiz verir efkârım
Artık yaprak döktü hâtıralarım,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Evim ıssız kalan bir otağ oldu,
Kuşlar uçtu; hâne, sessiz bağ oldu,
Düzler yokuş oldu, yokuş dağ oldu,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Yıllar artık beni benden alıyor,
Sayılı nefesler hep azalıyor,
Yavaş yavaş göç davulu çalıyor,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Sona yaklaştırır kalpteki ağrı,
Sılaya dâvettir yapılan çağrı,
Gurbette son mekân toprağın bağı,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

İnsan, "su misâli" geçip gitmede,
Ecel şerbetini içip gitmede,
Vakti gelen bir bir göçüp gitmede,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

"Azık için" mühlet veriyor zaman,
Güneş'i geceye seriyor zaman,
Ha gayret, durmadan eriyor zaman,
Yol kısaldı, gün akşama yaslandı...

Türküler

Elini kulağa atmaya gör/sen
Sevdanın burcuna konar türküler
Vuslata erince saçını ör/sen
Sevdayı gözlerle sunar türküler

Bazen sitem olur sevgi üstüne
Bazen hasret olur götürür düne
Bazen de kor ateş tutuşur sine
Yürekten yüreğe yanar türküler

Gün olur gezdirir bayırda bağda
Sevdaya mühürdür asırda çağda
Çözülür düğümler örülen ağda
Muhabbet yurduna iner türküler

Gezdirir köy, belde, kasaba, iller
Görünce Leyla'yı lâl olur diller
Hele birde hele sarınca beller
Gözlerde bir ışık, fener türküler

Bazen arkadaşdır börtü böceğe
Bazen de arıdır konar çiçeğe
Bazen kelebektir konar göceğe
Muhabbet bağında hüner türküler

Bazen nazlı nazlı döker gözyaşı
Bazen Şirin olur deldirir taşı
Ararken Aslı'yı doğrultsa başı
Yâd eder geçmişî anar türküler

Bazen kaş altından şöyle bir bakar
Bazen de zülfünü yüzüne döker
Mendilleşir bar tutar halay çeker
Bazen yüreklere siner türküler

Yanakta gamzedir, yüzlerin çili
Bazen de dağlara atar mitili
Nağmeler yanıktır ağlatır dili
Bazen de buz keser donar türküler

Birden ilham verir kopuza saza
Nağmeler dizilir bahara yaza
Hele bir de hele yapılan naza
Sevdanın atına biner türküler

Saçları savrulur başın üstünde
Aydınlım "çığırır" taşın üstünde
Silerken terini kaşın üstünde
Seven yüreklere döner türküler

Göz ve Gönül Şairi Adaşım Halil Soyuer

Halil Soyuer, Balıkesir'in Havran ilçesinde 1921 yılında doğdu. Balıkesir Lisesi'ni bitirdi. Şiir yazmaya lise sıralarında başladı. İlk şiiri 1940 yılında 7 Gün Dergisinde yayınlandı. 1947 yılında bir başkanlıkta memuriyete atanarak Ankara'ya yerleşti. 1947 yılından kapatılıncaya kadar, Ankara Halkevi'nin Dil-Edebiyat kolu başkanlığını yürüttü. O yıllarda çok büyük ilgi gören şiir günlerinin yaratıcısı oldu. 1955 yılında memuriyetten istifa ederek gazeteciliğe başladı. Ankara'da yayınlanan birçok günlük gazetede muhabirlik, istihbarat şefliği, köşe yazarlığı, yazı işleri müdürlüğü yaptı. 1984 yılında Adalet Gazetesi istihbarat şefi iken emekli oldu.

1966-1969 yılları arasında Ankara'da aylık Çaba Sanat Dergisini 36 sayı yayınladı. Ülkemizde birçok sanat dergisinde şiirlerini ve yazılarını yayınlayan Soyuer evli olup üç çocuk, üç de torun sahibidir. Şimdiye kadar 140 şiiri ünlü bestekârlar tarafından bestelenmiş, çeşitli yarışmalarda birincilik alan Halil Soyuer, dünya şairleri kurultayında da Türkiye'yi temsil etmiştir. Memleketi olan Havran ilçesinde bir caddeye adı verilerek ölümsüzleştirilen Soyuer'in *Liman, Kin, Aylak İnsanlar Kenti, Kör Kuyu, Akşam Üstü, Anılarla Şairler Albümü, Gönül Dağları, Sonbahar Çiçekleri, Sorma Hiç ve Zaman Akıp Gidiyor* ve adını sayamadığımız 19 kitabı yayınlanmıştır.

Ben adaşım Soyuer'i şiirleriyle tanıdım. Kendisiyle şahsen tanışmam Çukurova Üniversitesinde çalıştığım (1984-89) yıllarda gerçekleşti. Bir şairler şölenine davet ederek, merakıma mucip olan değerli dost, değerli insanı tanıma şerefine nail oldum. Adaşımı ilk gördüğümde, güzel dizelerin sahibi sanki o değilmiş gibi içimde bir kanaat oluştu. Görünüşe aldanmışım.

Zira Soyuer gerçekten "Alçak Gönüllü" prensibine uyan, bu konuda olanca gayreti gösteren, tek kelimeyle aranan bir gönül adamıydı. Teslim Abdal'ın "Engin söyle büyüklüktür, / Engin ol gönül engin ol" çağrısına riayet ediyordu. Belki, bu tespit ettiğim duygular beni kendisine yakın kıldı. Ayrıca Soyuer'in şiirlerinde kendimi buluyordum. O'nun şiirlerinde kendimi bulmam, alçak gönüllü oluşu, tanıdığım yıldan beri irtibatımızı devam ettiren köprüler oldu.

Kendi sesinden dinlediğim ilk şiiri beni adeta büyümüşti. Sanırım benim de adımın Halil olması

bu şiiri okumasını sağladı. Aynı muhabbette benim arzum üzerine lütfetti birkaç kez okudu.

*"Yokta noksan aranılmaz
Yasa budur var eksilir
Ne tükenir sırda insan
Ne insanda sır eksilir"*

*Hayat denen şu varlıkta
Söz yücenin pazarlıkta
Ölürsek bir mezarlıkta
Üç metrelik yer eksilir"*

*Elden ele renkten renge
Ölüm seldir can bir yonga
Ölürsek bozulmaz denge
Halil'lerden bir eksilir"*

Beni: "Yokta noksan aranılmaz / Yasa budur var eksilir" dizeleri çarptı. Soyuer bu iki dizeyle Lavaziye gibi bir kanun, bir prensip ortaya koyuyordu. Gerçekten de öyle idi. "Yokta ne eksilir ki..." Hep var olan tükenir. Şair Halil'i de var olan bir zerre kabul ederek dörtlüğü tamamlıyordu. "Gidersek bozulmaz denge, ancak bir Halil eksik olur, bu da hiçbir şeyi değiştirmez, etkilemez" diyordu.

O da "Ben senin derdini çekemem gönül" diyen Karacaoğlu gibi gönülden dertliydi. O'nun derdi çaresi olmayan bir dert değil, bütün seven gönüllerin derdiydi. O'nun derdi, gönüle âşık olanların derdiydi. Ve nitekim "Gönül Dağları'yla" bu derdini anlatmaya çalıştı herkese. Sonra da "Gönüle Teşekkür" etti.

*Nasıl sevmem seni nasıl hoş tutmam
Solmadı güllerim senin sayesinde
Sen koştukça güzellerin peşinde
Hoş geçti yıllarım senin sayende"*

*İnsan bir sıcaklık arar dostunda
Herkes seni deli sandı sustun da
Ne sırma saçları dizim üstünde
Okşadı ellerim senin sayende"*

*Ben de senin gibi bir derbederim
Hangi kıza borcun varsa öderim
Nere gitsen peşin sıra giderim
Kapanmaz yollarım senin sayende"*

diyen ve gönülün sayesinde yollarının hiç kapanmayacağını, aşılmaz yolların tozlu yol

olacağını, hatta Ferhat gibi, dağları dahi gönülün sayesinde delebileceğini, onun her şeye sahip olabileceğini açıkça ifade etmeye çalıştı. Böyle yüce duygular peşinde gezerken “Gönül Dağları’na” Ağustos sıcağında kar yağdırdı. Başındaki duman Ağrı’da, Süphan’da, Uludağ’da bile olamayacağını yanık bir şekilde ifade etti.

“Gönül dağlarıma kar yağdı yazın
Böylesi ne zaman nerde görülmüş
Ağrı mı Süphan mı Uludağ’da mı
Başımdaki duman nerde görülmüş.”

diyerek kendini yar yoluna adanmış kurban olarak teslim etmeyi en uygun çare seçti.

“Sevgi borcum peşin ödenmiş yare
Öyleyse gücenmek nedenmiş yare
Halil doğduğunda adanmış yare
Benim gibi kurban nerde görülmüş”

diyerek de kendisi gibi yar yoluna adanacak bir kurban daha bulunmayacağını ispatladı.

O, gün oldu dert dinledi, dert yandı. Gün oldu, sevdiğine seller gibi çağıladı. Bin gül kokladı, birini göğsüne taktı. Bin kamış denedi, ancak birisini kendine yaren diye ney yaptı. Sonra vurdu gönül sazının teline;

“Üstüne dört mevsim sevgiler yağsa
Başın mutluluktan göklere değse
Bin gülden birisi takılır göğse
Ancak bin kamıştan biri ney olur

Bırak bakışların ben de uyusun
Sen tüm güzellerin fidan boyusun
Gönül kovanımın arı beyisin
Derler bin arıdan biri bey olur.”

diyerek gönlüne düşen güzeli en kutsal varlık olarak değerlendirdi, değer verdi. Hatta “Gönül kovanının arı beyine” verdiği kıymeti ifade etmek için:

“Yar sevmeyi hoş görmeli yasalar
Herkes sevsin buna layık iseler
El yanında sana bir şey deseler
Ya ölürüm ya da aklım zay olur” dedi.

O duygu pınarında Leyla’sını arayan Mecnun misali çöllere düştü. Susuzluktan dudakları kabardı. “Az gitti uz gitti-Dere tepe düz gitti”. Bir çeşme arıyordu. Kana kana, yana yana suyunu içecek. Ama her çeşme O’nu kandırmazdı ki. Zira O bin gülden birisini göğsüne takıyor, bin kamıştan birini seçerek ney yapıyordu. O’nun aradığı çeşme başka idi.

Olsa olsa o çeşme Yunus Çeşmesi olurdu ancak.

Nitekim O yılmadı. Hep aradı. Ayakları O’nu bir gün aldı götürdü Yunus Çeşmesi’ne. Görünce kendi de inanmadı “Yunus Çeşmesi” olduğuna. Hayal miydi, gerçek miydi? Gerçekti... Eğildi avuçladı suyu. İçti... İçti... İçti. Ama su kandırmıyordu O’nu. İçtikçe içesi geliyordu. Aklında dörtlükler sıralanmaya başladı.

“Dün gece Yunus’um girdi rüyama
Sanki kanatlıydı uçarken gördüm
Güllük gülistanlık orman içinde
Sevgi çeşmesinden içerken gördüm

Çevresi doluydu yaşlısı genci
Gönül gönüleydi yoktu bir sancı
Milyonlarca insanı yerli yabancı
Yunus’un önünden geçerken gördüm”

dedi. Dedi demesine ama hızını alamadı. Bir an bütün dizelerinin Yunus diye bağırıldığını, Yunus’um diye avazı çıktığı kadar haykırdığını düşündü. Yedi düvele, sevene sevilene, Yunus aşkını, doğruluğunu, dürüstlüğünü anlatmaya karar verdi ve yine vurdu gönül sazının teline;

“Sıgmayan bir devsin yedi asıra
Yerin Cennet’tedir kabrin mesire
Yandım ateşine bakma kusura

Yunus’um Yunus’um
Miskin Yunus’um
Gönüllerde yanar ılık Yunus’um

İnsanı çağlarca başta götürdün
Gönüllere bağdaş kurdun oturdun
Tasavvuf yurdundan meyve getirdin

Yunus’um Yunus’um
Miskin Yunus’um
Eğriye büğrüye küskün Yunus’um”

dedi. Ama herkese Yunus’u tanıtamadığının ezikliğini hiçbir zaman atamadı üstünden. O, istiyordu ki: Eğriye büğrüye küskün olan Yunus’u herkes bilsin, O’nun gibi herkes doğru dürüst olsun.

Yunus Çeşmesi’nden hiç çıkmak istemiyordu. Fakat ne acı ki ayakları onu bir gün aldı götürdü. Ayaklarına sormadı, beni nereye götürüyorsunuz da diyemedi. Sonunu bekledi. Ayağının O’nu götürdüğü yer bir çocuk bahçesiydi. Ayağına, beni nereye götürüyorsunuz diye sormadığına sevindi. O’nu görünce bütün çocuklar etrafına toplandı. Kimi paltosundan, kimi bastonundan, kimi de ceketinden çekiyordu. Onlara hiç hayır diyemiyordu.

Kendisi de çocuk oldu. Onlarla kartopu oynadı, topaç çevirdi, çeker dağıttı, Yunus sevgisini anlattı. Baktı ki ba  edemeyecek, hepsine birden seslenmeyi uygun buldu.

Onları hem sevdi hem de ders verdi.

*“Ben  ocuğum yarınların
Yolunda izim olmalı
Büyüyünce yüzünüze
Bakmaya yüzüm olmalı*

*G zel günler verin bana
Sevineyim kana kana
Gün gelince bu vatana
Diyecek sözüm olmalı”*

dedi. O’nun böyle demesi çocukların çok hoşuna gitti. Çocuklar “Keşke bütün büyük-lerimiz böyle olsa” dediler. Ama ne mümkün, O ak saçlı adam gibi, kim olabilirdi ki.

Ak saçlı dedeleri, çocukların üstüne güller, karanfiller serpti. Balonlar aldı. Fakat  ocuklar bir türlü bırakmıyordu. Ak saçlı Dede; bir  arkı söylemeli ve onların gönlünü almalı diye düşündü. D   nd ğ n  uyguladı. Yine vurdu gönül sazının teline.

*“ zmir benim Van benim
Şeref benim  an benim
Kars Erzurum Erzincan
Konya Ardahan benim*

*“Seneler kutlu bana.
Aylar umutlu bana
Her an haykırıyorum
Türküm ne mutlu bana”.
Cesaretim candadır.
  hretim dört yandadır
Benim asıl cevherim
Damardaki kandadır”*

dedi ve bitirecekti ki; bütün çocuklar hep bir ağızdan, “Hayır bitirme devam et” diye bağırdılar. O da kırmadı çocukları devam etti.

*“Tarihten eski ya ım
Her yerde diktir ba ım
Toplar can yolda ımdır
Silahlar arkadaşım*

*Türk  u cihanda tektir
Uluslara  rnektir
Türk’l ğ n me alesi
Asla s nmeyecektir”*

dedikten sonra, çocuklar yine bırakmıyordu. “Peki peki” dedi. “Burayı hep beraber koro halinde söyleyelim” diyerek gönüllerini aldı.

*“Seneler kutlu bana
Aylar umutlu bana
Her an haykırıyorum
Türküm ne mutlu bana”*

Dizeleri topluca söylendi. Sonra da çocukları kırmadan ayrıldı.

Dörtlükler durağında gezindi bir müddet. Ama içindeki hırs gittikçe büyüyordu. G nl  ise al aklarda, gittikçe küçülüyordu. Zira yar hançerini almış, gönlüne vur ha vur ediyordu. Ona da bir şey söyledi.

*“Han eri a kınla ey yar, gönlüm üzre vurma hiç
Öyle bir derde giriftarım ki halim sorma hiç
Ağladık a gözlerimden kan gelir ya  yerine
Öyle bir derde giriftarım ki halim sorma hiç”*

diyerek giriftar olduğu dertlerle halinin perişan olduğunu, dertlerle arasının iyi olmadığını dile getirdi dörtlükler durağında. Belki de giriftar olduğu dert, bir bakış, veya bir çift gözden geliyordu. Zaten ne gelmişse başına gözden gelmişti. *Ne yapmalı* diye düşündü.  aresizdi, zira g z kendisinde de vardı. Ve de her gün yeni güzeller, fidan boylar görüyordu. Zaten g z n göreviydi bu. G rmekti. Bakmaktı, bakı maktı. Edemedi ona da bir şeyler söyledi. Yoksa g z n elinden kurtuluş yoktu...

*“Bakı tık gönül kandı
G l   ne aldandı
I ıklar s n p yandı
Gözlerinde bu ak am*

*Issız تنها bir yoldum
Birden seninle doldum
Kadere teslim oldum
Gözlerinde bu ak am”*

diyerek, gözlere teslim olduğunu söyledi. Ama gözler yine bırakmıyordu. G z  bu. Zeytin tanelerine benzetti. “Cümle  arkılar yarım, gözlerinde bu ak am” dedi. Fakat çocukları kandırdığı gibi, gözü kandıramadı. Gözde de kanacak g z yoktu zaten. Yunus derken, gönül dağı derken,  ocuk ve g z derken bir de baktı saate “Vakit vangırdamı tı ki” Sonbaharda yaprakların dökülmesine gözü ili ti. Ama O, sonbahar yapraklarını asla görmek istemiyordu. Gönül de hayır diyordu... O zaman “yaprak diyeceğime  i ek derim” dedi. Gerçekten de öyle yaptı. Yaşadığı bütün sevgileri bir efsaneye benzererek yine gönül sazını dillendirdi.

“Sevgi ekmek gibi su gibi aziz
Gönlümdür yollarda hıçkırın iz iz
Şimdi dillerdeki efsane biziz
Çıktı Leyla Mecnun efsanelikten

Gençlik bir kuş misali uçtu ne fayda
Bir yıllık umudum bitti bir ayda
Bir de deli diye geçtiler kayda
Artık sicilliyim divanelikten”
dedi ve tescilli olduğunu teyit etti.

Karacaoğlan gibi “Sifat kocar amma gönül ko-
camaz, Döne döne tenesirin üstünde yunmayınca
gönül yardan ayrılmaz” prensibine de uyarak Son-
bahar Yaprakları diyeceğine, neden “Sonbahar Çi-
çekleri” dediğini de doğrulamış oldu.

Elleri şakaklarında gönülü düşünüyordu sonba-
har çiçekleri arasında. Git başımdan diyecek oldu
bir an. Durakladı. Düşündü... Kendisi gönülü bı-
raksa, gönülün kesinkes bırakmayacağını biliyor-
du. Kafasını bir o yana bir bu yana çevirdi. Tekrar
git başımdan diyecek oldu. Ama ne mümkün. Öyle
bir gönül derdine düşmüştü ki, O’nu artık kendisi
de kurtaramazdı. Edemedi, çocukların gönlünü al-
dığı gibi, gönülün de gönlünü aldı. Başka çaresi de
yoktu zaten.

Çaresizliğini şu mısralarla ispatladı.

“Neylesem ki gönül seni
Bir verdiler bine saydın
Ben ne dersem olmaz dersin
Sözün vardı niye caydın
Gönül sen olmaz olaydın

Yar isterse bir gül hemen
Gonca olur sen de çimen
Duramazsın söylemeden
Yar sözünü emir saydın
Gönül sen olmaz olaydın

Aşk aldın kucağına
Düştün derdin sıcağına
Yanıp duran ocağına
Yar taş attı kömür saydın
Gönül sen olmaz olaydın”

dedi ve kendisine sordu. Gönül nedir? Düşündü,
düşündü, düşündü. Gönül, benim dedi. O ben ki,
Karacaoğlan gibi şakıyan, Yunus gibi okuyan, şar-
kılara nağme, türkülere kaynak, yüreklere sevgi
serpen. O, işte benim. Ben gönülüm diye diye ağır
ağır yürüdü. Bir kasavet çökmüştü serine ki, O’nu
ayakları aldı götürdü bir türkü bahçesine. Silkindi
kendine geldi. Baktı ki orada Emrah’ı gördü. Ka-
racaoğlan ise güzeller peşinde. Köroğlu Bolu Dağ-

larında geziniyor, Kerem de Aslı’nın düğmelerini
çözmekle meşgul. Tam yerine gelmişim diyerek
ulu bir ağaca sekilendi. İçinden, onlar gibi ben de
söylerim diye düşündü. Ama kıracağından korku-
yordu. Hatta birine senin adın Emrah’sa benim de
oğlumun adı Emrah’tır diyecek oldu, ama diyeme-
di. Zira onları kırma korkusu ağır basıyordu. Bir
içimi açabilsem, dökebilsem diye kıvrandı. Arif
olan anlar dedi. Oradan uzaklaşmak üzereydi ki,
“haydi sen de söyle” diye bir ses yükseldi. Önce hık
mık dediyse de kırmadı onları.

“Koşar telden tele dökülür saza
Ben beni söylerim türkülerimde
Özlem çağıl çağıl aşk yığın yığın
Ben beni söylerim türkülerimde

Gah Emrah olurum dert ile dolan
Gah bir Köroğlu’yum dağlarda kalan
Seyrani Sümmani Karacaoğlan
Ben beni söylerim türkülerimde

Değirmen değirmen dönen taş benim
Yaylalar içinde öten kuş benim
Vatan yüreğime oturmuş benim
Ben beni söylerim türkülerimde

Ezo Gelin hıçkırırken derdinden
Kalbim parçalanır orta yerinden
Sen de beni söyle bildiklerinden
Ben beni söylerim türkülerimde”

dizeleri nağmeleştirdi sazının tellerinde.

Etrafına bir sessizlik çöktü. Hata mı ettim acaba
diye düşündü. Emrah, Karacaoğlan, Kerem, Süm-
mani, Köroğlu “Ne hatası ne hatası sevmek hata
olur mu?” devam et diye bağırıyorlardı. O da devam
etti. Türkü bahçesinden, sevgi bahçesine, çocuk
bahçesinden, gönül bahçesine derken tam 83 yıl
geçti. 2004 yılında sevgi bahçesinde gezinirken Az-
rail onu 17 Ocak 2004 tarihinde alaşağı etti. Şiirle-
riyle devleşen Usta Şair Azrail’e teslim oldu. Kara
toprak onu da bağrına bastı.

O kendini istenilen ölçüde anlatamadı, seven
herkese tanıtamadı, ozanım diyenler bile tanıya-
madı O’nu. O göçtü gitti bu dünyadan eserleriyle
insanlık var oldukça, o da var olacaktır.

Onu bilenlere ne mutlu, bilmeyenlerin de canı
sağ olsun.

● Həvvə Nazim

Ay Aman

Xəzan gəldi bağça-bağa deyəsən,
Tək-tək solan gülləriymiş, ay aman!
Vərəq-vərəq yandırdığım ovucda
Ömrün-günün külləriymiş, ay aman!

Dəfələrlə arxasından vurulan,
Ruhum idi cəngə çıxıb yorulan,
Zaman-zaman, bölük-bölük qırılan,
Ürəyimin telləriymiş, ay aman!

Həvvə desin sözlərini bu başdan,
Ömür keçdi, çörək çıxdı sal daşdan.
Sığal çəkən saçlarıma yavaşdan,
Ötən günün əlləriymiş, ay aman!

Darağacı

Rüstəm Behrudi'nin "Darağacı" şeirinə nəzirə.

Mən sənə gəlmişəm bitirim zülmü
Axıtma göz yaşı nə mənə acı.
Heç kim arzulamaz belə ölümü
Çağır cəlladını ay darağacı.

Nədir ki günahım haqqdan qaçmışam?
Asi olmamışam yaradan kəsə.
Təki bircə kərə ağız açmışam
Günahın demişəm girərək bəhsə.

Axı nədən dözüüm məhv olur arzum
Dilimdə qıfillar kilidlənibdir
Yediyim bir tikə olubdur zoqqum
Mənim boğazımda söz bəndlənibdir.

Nə qədər can aldın bir-bir sayım mən?
Zülmün bitəcəyi yerdə imişsən.
Kəndirin züyyəşkən necə qayım mən
Sən məndən də betər dərddə imişsən.

Bilmirəm kim qurub səni ucaldıb?
Başlardan nə qədər salmışan tacı
Ölümün nə qədər başı alçaldıb
Sən də asılırsan ay darağacı..

Gece Seheri Bekler

Kınındaki çiçekler gelmedi nerde kaldı
Gece seheri bekler, seher bir derde kaldı
Ucundaki kördüğüm göğü siyaha boyar
Çözecek deli yürek eski bir serde kaldı
Hakikatin önünde benlikten perde kaldı

Mavi rengin buğusu denizlerde kaybolmuş
Aşkın tatlı ahûsu belizlerde kaybolmuş
Rengin beyaz halini unutmuş cümle yürek
Mana usulden firar remizlerde kaybolmuş
Ademin belagâtı genizlerde kaybolmuş

Kâf dağında aramak cüret denen illeti
Güya medeni zaman ziynet bildi zilleti
Gözler ruhsuz gönüller muhabbetten muzdarip
Anlamadı şuursuz, cahil kafa mühleti
Kaybetti insanlığı, huzur denen devleti

Şimdi el yordamıyla yol alırken boşlukta
Ufkun bulanık rengi siyah-beyaz loşlukta
Yollar varmaz menzile, yolcu yolun garibi
Bülbüller niyaz etmez, ağlar alem kuşlukta
Uyandırmaz ölüm de irade sarhoşlukta

Cân nedir ahvâlimiz suret, siret karışmış
Kibleye adanan ruh ihtirasla yarışmış
Çek elini mihrabtan ey sen haddini bilmez
Kör aklının sözüyle doğu-batı ayrıışmış
Bilemedim melanet Emanete karışmış

Yeniden taze şafak ufka başını koysa
Diriliş muştusunu bütün gönüller duysa
Yakışmıyor hilâle böyle boynunu bükmek
Ömrü ile son Nebi ilan etmişti oysa
Başı taşa koymalı eğer bedeli buysa

Gel Gayri

Ortanca yaş ahir ömrün hazanı
Kapımıza kış gelmeden gel gayrı
Akrep soksun senle aram bozanı
Yarı mavi düş solmadan gel gayrı.

Sen gideli kozalaklar çam oldu
Kent büyüdü sağım solum dam oldu
Gözde bulut içim dışım gam oldu
Yanaklarım yaş dolmadan gel gayrı.

Deli gönül on dört yılı saydı oy!
Gök taşları binlerce kez kaydı oy!
Sevdamızı sağır sultan duydu oy!
Gönül denen kuş ölmeden gel gayrı.

Dünya fani kanununda ölüm var
Her cihette akla zarar zulüm var
Haccac'tan da daha beter zalim var
Celladımız "baş almadan" gel gayrı.

Dört mevsimde hatmi çiçek kokanım
Ela göze siyah sürme çekenim
İpek saça papatya taç takanım
Bir kademsiz eş bulmadan gel gayrı.

El çek tabip yara derin giz bende
Duman çıkar koysan döşe buz bende
Çağlayanlar düşse sönmez köz bende
Kara bağı şış delmeden gel gayrı.

Tarifi zor sızılar var içimde
Her geçen gün aklar biter saçımda
Bilmem amma yakın sanki göçümde
Azrail'e tuş olmadan gel gayrı.

● Konuşturana: Hüseyin Kaya

*“Zamanede gazeli kimse almıyor Sabit
Güzellere verilen tuhfe-i selam gibi”
diyor şair. Üstelik divan şiirinin revaçta olduğunu
sandığımız yıllara ait bu beyit. Şiire biçimine göre
değer vermek ezeli bir hastalık mı bu coğrafyada?*

Kuşkusuz her devirde edebiyat muhitlerinde de çeşitli hastalıklar olmuştur. Sabit’in de asıl mustarip olduğu meşhurluk hastalığına yakalanma riski matbuatla birlikte sosyal ağların genişlemesi bu hastalıkta patlama yapmıştır. Sabit de buna göndermede bulunuyor.

Peki, o zaman biz de günümüzde revaçta olan serbest şiirin gidişatı ile ilgili şöyle diyebiliriz. Herkes bir şeyler yazıyor ama anlam ve bütünlük olarak birbirine o kadar zıt kelimelerle şairin karnının bile kabul etmeyeceği manada şiirler yazılıyor.

Türk edebiyatında 9 Aruz 24 Rubai kalıpları ve bu kalıplar içinde: Gazel, Kaside, Mesnevi, Murabba, Rubai, Tuyuk, Şarkı, Terkib-i Bend, Tercih-i Bend, Kıta, Müstezat türünde şiirler ve hece şiirinde sık kullanılan 7, 8, 11, 14’lü hece ölçüsü ve kendi içinde Mani, Semai, Koşma, Destan, Öğütleme, Güzelleme, Koçaklama, Taşlama diye sürer gider.

Önünüzde uçsuz bucaksız bir edebiyat arazisi hangi türden şiir ekersen ek, her birinin ayrı bir yazılışı ayrı bir dokunuşu vardır. Günümüz şairleri kahir ekseriyeti yukarıda bahsettiğim şiir türlerinin çok azının adını duymuş ama nasıl yazılacağını da bilmiyordur. İnsan bilmediği şeyin cahili olur derler ya maalesef cahilliklerinin farkında bile değiller. Türk şiirinin köklerine inmeden aruz ve hece şiirinden gıdalanmadan, “modern şiir” yazmaya çalışması âma olan bir insanın fili tarif etmesine benzer türden şiirler yazdığını söylesem ayıp etmiş olmam inşallah.

Sabit’in dizesine dönecek olursak şiir sadece,

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

— . — — / — . — — / — . — — / — . —

kalıbıyla şiirler yazılıysaydı günümüz serbest şiirden ne farkı kalırdı. Gelecekte Türk şiirinin köklerine inmeden sadece serbest şiirlerle Türk şiirini değerlendirmeye çalışanlar ‘bu şiirler de tornadan çıkmış gibi birbirine benziyor’ diyeceklerdir kuşkusuz. Bunları söylerken elbette şiirin belli kalıplara hapsedilmesi tarafında değilim. Yukarıda kısmen de olsa bahsettiğim şiir türlerinden beslenerek kendi sesini/üslubunu oluşturmali ki şair, biz ona şair diyelim. Kendi şiir

köklerinden beslenmeyen şairlerin şiirleri, şairinin ismini kaldırıp şiirleri alt alta ekleyip bir kitap haline getirdiğimizde üç aşağı beş yukarı bütün şiirler bir şair tarafından yazılmış hissi verecektir.

Şiirimizdeki bu serbest şiir hastalığı artık edebi zevkimizin önünü tıkamaya başladı. Ya da şöyle diyelim: Artık bu baraj ömrünü tamamladı. Bir örnek daha verelim: Günümüzde meyve, sebze ve tahıl ürünleri nasıl gdo’lu hale getirilerek hem vitamin değerleri düşürüldü hem de çeşitli hastalıklara davetiye çıkarmaya başladı. Siz bunu edebiyata uyarlayarak sözün devamını söyleyebilirsiniz.

Her şeyin fitratının, doğallığının bozulduğu bir ortamda daha farklı bir deyişle naylonunun çıktığı bir çağda, “kullan at” düşüncesinin iliklere kadar işlediği bir dönemde şiirin de bu halde bulunması doğal o zaman ve böyle devam edecek belki de. Sizin ifadenizle kara kovan balın değerini yalnızca gerçek balı tadanlar bilecek ve görecek. Güncel şiir algısına fazla takılmamak ve işimizi yapmak daha yerinde bir tavır olmaz mı bu durumda?

Bilgi güçtür, beceridir aynı zamanda yapılan, yapılacak olan işin sorumluluğunu kabullenmek demektir. Bu bilinçle hareket ettiğimizde bilgi ve beceriyi de sadece kendimiz için kullanmak da doğru değildir. Bu bilgi ve becerimizi insanlığın hayrına olacak şekilde taşıyorsak mutlaka başkalarının da kullanımına açmak zorundayız.

Dünyada iyilik de kötülük de devamlı el değiştirerek başka insanlara aktarılır. İkisi karşı karşıya geldiğinde mıknaşın ters uçları gibi birbirlerini iterler. Eğer birbirlerinin bazı huylarını çekiyorlarsa da burada bir durup düşünmek gerekir. Muhafaza edilmeyen başkalarının paylaşımına açık olmayan bilgi, beceri, yetenek sadece araç olmak için kullanılır ve işi bittikten sonra da geri dönüşümü bile olmaz. Glikozun içine yeterli miktarda bal esansı damlattığında hem görüntü hem de tat olarak elbette balı andırabilir. Önemli olan sizin gerçekten bal mı yoksa glikozdan üretilmiş başka bir şey mi yediğinizdir. Bu artık sizin damak tadınıza ve midenizin kabullenmesi ile alakalıdır.

Güncel şiir algısına gelince, elbette takılmak gerek. En basitinden bir ayakkabı alırken derisinin gerçek mi suni mi olduğuna bakarız ona göre de imkanla-

rımız ölçüsünde hangisini alacağımıza karar veririz. Şahsi ihtiyaçlarımızın giderilmesinde en güzeline, dayanıklısına talip olmayı öncelerken bunu neden edebiyata uyarlayarak daha iyisini okumak, daha güzelini yazmak varken yetersizliğimizin önünü kapatıp laf ile peynir gemisi yürütmeye çalışıyoruz, öncelikle bunun sorgulanması gerekir.

Şiir yazar ya da yazacak olan kişinin öncelikle akademik anlamda şiirin içine girerek tarihten günümüze şiir coğrafyasını tanımadan şiir yolculuğuna çıkmaması gerekir. Çıkarsa ne olur? Körler körleri, sağırılar sağıları ağırlayarak geleceğe kalacak edebiyat metinleri arasında aradığımızı bulmak için büyük gayretler sarfetmek zorunda kalacağız.

Her insan, şair/yazar yaşadığı çağdan sorumludur. Eğer yaşadığı çağdan, gelecek çağlara aktarabileceği düşünceleri yoksa yazdıkları da karın gurultusundan başka bir şey değildir. Bu sorumluluk bilincini kuşanmayan şair/yazarların eserleri ise bir kullanımlık malzemeler sınıfına dahil edileceklerdir.

Burada bazı arkadaşların günümüz şiirine dair kullandıkları ifadeler geliyor. Derler ki mealen: “Günümüzde teknoloji malum aldı başını gidiyor, kahve yerini cafeler aldı. Bahçelerin, bağların yerini parklar aldı. Ekonomi, sosyal medya, hız, AVM, ATM, metropol şiirimize girmeli zira doğal bir şey kalmadı.” Ve hatta derler ki: Hayatımızın ölçüsü yok, şiirimizin niye olsun.” Ben burada sadece aktaran kişi olarak bu savunmaya vereceğiniz cevabı rica ediyorum.

Kapitalizmin sunmuş olduğu her icat beraberinde bir kültürü de dayatır. Sizi hem bu kültürün canı hem kaportası etmek ister. Sunulan bu hizmetlerin arkasında birinci amaç maddi menfaat mı elde etmek yoksa insanlığın faydasına sunulan bir hizmetten yararlanmak mı? Asıl mesele burada çatallaşıyor. Söz konusu yenilikleri hayatımızın bütün sahalarında uygulamaya başlarsak sunulan hizmetin kölesi oluruz. Önemli olan bu hizmetlerden insani değerlerimizi aşındırmayacak derecede faydalanabiliyorsak güzel bir şey, değilse halimiz harap demektir.

Şiir, akıl ve kalbin terazinin iki kefesi gibi tartarken birbirinin ibiğini gelecek şekilde tartılarak söylenirse şiir olur, değilse aklın putlaştırıldığı, her şeyin akılla çözülebileceği tezi üzerinden hareket ederiz insani erdemlerimizden yoksun et ve kemik yığını bir insan kalmamızdan öteye geçmez.

Batıda gönül/kalp kelimesinin bir karşılığı yoktur. Onlara göre kalp bedeninin içinde bir saat, bize göre ise hüznün, sevincin, hiddetin, şiddetin kumanda mer-

kezlerinden birisidir.

Şiir akla mı dokunmalı yoksa kalbe mi? Bana göre her ikisine de.

Bizler insan olarak aklımızı ve kalbimizi çok zaman mihenk olarak kullanırız. O zaman şöyle diyebiliriz: Akla ve kalbe dokunmayan şiir, şiir değildir. Şiir, öyle dolaşıma sokulan her kelime ile yazılmaz. Türkçeye sonradan monte edilen ya da bir başka kelimenin yerine ikame edilen kelimeler de şiirde aykırı durur. İsterseniz irticalen sonradan monte edilmeye çalışılan kelimelerden bir dördlük yazayım anlayabilirsiniz ya da size dokunursa buyurun dokunsun.

Olanaksız aşklar absürt kompleksler

Ambiyans sözcükler konsensüs oldu

Benden okey aldı yeni trentler

İllegal acılar pozisyon aldı.

Aha yeni kelimelerle bir dördlük, nereye nasıl dokundu orasını bilemem.

Şiirin ölçülüsüne de ölçüsüzüne de karşı değilim ama şiirin kendi içinde bir dil ölçüsü olmalı, bunun dışına çıktığınızda asıl ölçüyü o zaman kaçırsınız. Şair bir duvar örüyorsa briket bulamadığı yere tuğla, tuğla bulamadığı yere kerpiç, kerpiç bulamadığı yere de taş koyarak duvarı nasıl öremezse şiiri yazarken de birbirinden uyumsuz kelimelerle şiiri yazamaz yazar- sa ne olur yazmasa daha iyi. En iyisi biz “açıp sandığı dökmeyelim pambığı”

Cemal Süreya “Folklor şiire düşmandır” diyor bir yazısında. Ne kadar tartışıldı orasını sevenleri daha iyi bilir. Aha benden de bir cümlecik: Kökü bizde olmayan, başka dilden dilimize geçip zaman içinde dilimizle kaynaşan kelimeler haricinde Türk diline uyumsuz her kelime şiire düşmandır.

Folklor Şiire Düşman yazısı ile Cemal Süreya’nın sonraki dönem şiirlerinde bir çelişki var ama burada başka bir soru geliyor aklıma. Ahmet Haşim hece ölçüsünü “köylü vezni”, Cenap Şahabettin ise “parmak hesabı” olarak nitelendiriyor. Ziya Paşa merhum ise önce halk dilini ve şiirini överken sonradan Harabat’ında halk şairlerinin şiirlerini “eşek anırması”na benzetiyor. Üçü de büyük şair muhakak lakin bu tanımlar, ifadeler de büyük. Sizce bu şairlere bu sözleri söyleten ne olabilir?

Atalarımız “Eskisi olmayanın yenisi olmaz” demişler. Kendi şiir geleneğinizi tanımadan yeni (modern şiir) yazmaya çalışmak süt tozundan yoğurt yapmaya çalışmak gibi bir şeydir. Günümüzde halk şiiri olarak küçümsenen hece şiirinin elbette yüzlerce kötü örnekleri olduğu gibi bizi sarsan kendimize getiren yüzlerce güzel örnekleri de vardır. Elbette her şairin söylediği kendisini bağlar. Katıldığımız yönleri olur

ya da olmaz. Ben yine de iyi niyetle düşünerek söz konusu şairlerin kullanıla kullanıla yalama olmuş kafiye ve uyaklarla yazılan hece şiirlerini kastettiklerini zannediyorum. Burada önemli olanın üzüm yemek olması gerekirken bağcıyı dövmenin ahlaki olmadığına inanıyorum. Cemal Süreya'nın *Folklor Şiire Düşman* demesinin altında yatan gerçek maalesef yanlış anlamalara da sebebiyet verecek şekilde algılanmış ve serbest şiirin haricinde yazılan hece ve aruz ölçüsüne kapıların kapandığı şeklinde bir kanaat oluşmasına vesile olmuştur. Diğer üç şaire gelince yenilik adına söylemeye çalıştıkları muhakkak ama yeniliğin yani modern şiir kavramının içini doldurmaya yetmeyen söylemlerin "atma"dan tutmaya geçeceği de muhal gözükmemekte. Bütün bu tartışmaları gelenekten kurtularak yeni bir söylem geliştirmek için ortaya atıldığını geleneğe yaslanmadan geleceği kucaklama çabaları olarak görüyorum.

Muharrem Dayanç ile yapmış olduğumuz bir söyleşide Fazıl Hüsni Dağlarca'dan naklederek şöyle der: "Bana birçok şair sormuştur, nasıl şiir yazalım? Dedim ki onlara, hâlâ da söylüyorum, Türkçede kullanılan on beş tane hece vezni vardır revaçta, otuz tane de aruz vezni vardır. Divan edebiyatını kuran aruz vezni. Elli defter al arkadaşı; her deftere bir vezin yazacağım ben aruzdan ve heceden. O defteri o vezinle dolduracaksın. Hatasız, okuyacağım bir tek vezin düşüklüğü, kafiye düşüklüğü olmayacak. Sonra beraber oturacağız o defteri yakacağız. Sen şiire başlayacaksın."¹

O zaman buradan yola çıkarak şöyle diyebiliriz: Dağlarca'ya göre şair olma vasıflarını taşıyan ya da gerçekten şair olmak için çaba sarfeden şair adaylarına çok işi düşecek demektir.

Benim görebildiğim son elli yıldır serbest şiirin tüm barajları doldu. -Bu barajların kapaklarının artık açılma vakti geldi geçiyor- Edep ve estetik değerlerden yoksun, insana dokunmayan birbiriyle anlam ilişkisi olmayan, okunduğunda bir çağrışımı olmayan ya da ne manaya geldiği anlaşılmayan rast gele kelimelerle şiirler yazılıyor.

O zaman aklımıza şöyle bir soru takılır: Şiir anlaşılabilir için mi yazılır anlaşılabilir için mi?

Günümüzde gerek edebiyat dergilerinde yayımlanan/kitaplaşan şiirlerin çoğunda ya bir dize ya da bir kelime ancak gönlüme dokunuyor. Bunun böyle olmaması gerekir. Ya bende bir terslik var ya da şiirlerini okuduğum şairlerde.

Gerek hece şiirinde gerekse serbest şiirde kötü örnekleri vererek şiir medeniyetimi küçümsemeye kimsenin hakkı yoktur. Bunu derken elbette hece/aruz serbest tarzda güzel şiir yazarları bu kaidenin dışında tutuyorum.

¹Tayyib Atmaca, *Hece Taşları*, 29: 4, Kahramanmaraş, 2017.

Şiir tarihimize baktığımızda hece ve aruzla yüz yıllar boyu devam eden gelenekten Cumhuriyet'ten sonra peş peşe kopuşlar var ve sürekli şiirde yeni arayışlar var. Biçimsel olarak serbest tarzın benimsendiği çağlardayız. Bu durum sadece bizim edebiyatımızda değil, dünya edebiyatında da benzer bir seyre şahit oluyoruz. Şiirde söyleyiş, tarz arayışlarının bir gün sona ereceğine ya da yeniden geleneksel biçimlere dönüleceğine inanıyor musunuz? Bu kırılma, bu arayışlar devam edecek mi yoksa bir süre daha?

Hece ölçüsü millet olarak bizim ortaya koyduğumuz bir şiir türüdür.

Dîvânü Lügâtî't-Türk'te, Alp Er Tunga için söylenen sagu/ağıtdan bir giriş yaptıktan sonra konuşursak belki kavramlar daha iyi yerine oturur:

"Alp Er Tunga öldi mü
İsiz ajun kaldı mu
Ödlek öçin aldı mu
Emdi yürek yırtılır"

Bu şiir gönümüzde halen kullanılan (4+3=7) hece ölçüsüyle yazılan bir şiir. Bu kalıp yaygın olarak kullanılmasına rağmen daha sonraki yıllarda 8, 11, 14, 16'lı hece ölçüsüyle yaygın olarak kullanılmaya başlamıştır. Peki neden, 9, 10, 12, 13... heceli şiirler yazılamaz mı diye bir soru aklınıza gelebilir. Evet yazılabilir ama 1, 3, 5, 7, 8, 11, 14, 16 hece ölçüsünün dışına çıktığınızda şiirdeki ahengi yakalayamazsınız. Tabiri caizse notayı bilmeden devamlı mızrabı tele dokundurursunuz bu da hem sizin hem de dinleyenin kulağına kuru gürültüden başka bir şey akıtmaz.

Yukarıdaki örnekte de bahsettiğimiz gibi 8'li hece ölçüsü zaman içinde farklı ölçülerle denenerek şiirin hem ritmik akışını hem de ses ahengini yakalayarak günümüze kadar getirilmiştir. Bundan sonra daha farklı ölçüler denenir mi zannetmiyorum. Aynı şeyi aruz ölçüsüyle yazılan şiirler için de düşünebiliriz. Mesela ben hece ölçüsünün çok bilindik ölçülerinin tamamıyla şiirler yazdım ama aruz ölçüsüyle:

Gökyüzünden döndü kuşlar ufka çıplak gözle baktım

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün
kalıbının dışına çıkarak

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

Feilâtün / Feilâtün / Feilün

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

Mefâilün / Mefâilün / Feülün

Mefâilün / Feilâtün / Mefâilün / Feilün

Mef'ülü / Mefâilü / Mefâilü / Feülün

Mef'ülü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün

Kalıplarını daha deneyemedim. Bu hem benim bilgi eksikliğimden hem de zamanında aruz ölçüsüyle

şiiir yazma devrinin kapandığı vehhiminden kaynaklandığını itiraf ediyorum. Aruz kalıplarını da hece kalıpları gibi pekâlâ düşünebiliriz. O zaman şunu diyebiliriz: Hece de aruz da zaman içinde kendini yenileyerek günümüze kadar gelmiştir.

Biz şimdi bilgiçlik taslayıp “hece ve aruz ölçüsüyle yazılan şiirlerin devri kapanmıştır” deme cüretini kendimizde görürsek geçmiş bir kalemde siler ve “Merdi kıpti şecaat arz ederken sirkatin söyler” durumuna düşeriz.

Kendi köklerinden beslenerek kendi kökünü tanımayan şair; ancak âmâ bir insanın fili tarif edişine göre şiir yazar. Evet, Cumhuriyet ile birlikte şiirde yeni arayışlara gidilmesi sonucunun geldiği noktaya bakarsak bir şiir ne kadar anlaşılaktan uzaksa “bu şiir derin bir şiir ama ben anlayamıyorum” safsatasının içinde buluruz kendimizi. Günümüz ya da daha önceleri yazılmış güzel serbest şiir örneklerini elbette göz ardı etmiyorum ama bu güzel şiirleri yazarların da en azından gelenekten beslendiğine inanıyorum.

Şiir anlaşılmayacaksa bırakın şairin karnında kalsın.

Bir şair gerçekten şiir yazmak için yola çıkacaksa öncelikle tarihten günümüze doğru akan şiir ırmaklarını tanımalı, onların içinde yüzmeli, boğulma tehlikeleri yaşamalı ki ne söyleyecek ne yazacaksa ondan sonra işe koyulmalı.

Bu durum ne zamana kadar böyle devam edecek sorunuza gelince: Önce şair “ben”ini bir kenara bırakıp “benden önce bu vadilerden kimler geçmiş, bu yankılanan hoş sedalar kimin?” sorusunu kendi kendine sorduğunda tırmığın sapı alnının çatına degecek ve akli başına gelecektir.

Günümüzde şair sıfatıyla kimi metinleri ortaya koyan, kitaplar yayımlayan pek çok ismin maalesef aruzu geçelim hece ölçüsünü bile bilmediklerine ben de şahit oluyorum çoğu zaman. Bir şekilde yolu aruz, divan vadisine düşenler ise oradan imge, söyleyiş devşirme peşinde. Peki, bu kasıt ya da düşmanlık nereden geliyor acaba? Yani bakıyoruz, Fransız, İngiliz hatta Japon şiirine ait biçimleri öğrenme, uygulama çabasında olan şairler görüyoruz. Onları öz mayalarından uzak tutan şey ne olabilir? Yalnızca “moda” ile bunu açıklamak mümkün mü?

Konuşmalarımızın bir yerinde Valery’nin “Aslanın vücudu, yediği hayvanlardan mürekkeptir” sözünü söylediğimi zannediyorum. Yine bu cümleden başlayarak sohbetimizi sürdürelim. İnsan; yediğine, içtiğine, giydiğine gösterdiği özeni kendisini ifade edebilmesine katkı sunacak şekilde okumada ve yazmada gösteremiyor maalesef. Bilginin güç olduğunu

bilmeyen insan, bilgisizliğin kendisini nereye sürükleyeceğinden habersiz yaşar. Her insanın nasıl ki bir damak tadı varsa elbette gönlün de bir düşünce tadı vardır. Her milletin kendine özgü bir adab-ı muaşeret kanunları vardır. Bunun dışına çıktıkları takdirde kozmopolit bir hayat sürmeye başlarlar. Mesela bir eve misafir gittiğimizde -ev sahibi ayakkabımızla girmemizi istese bile- ayakkabımızı çıkarıp öyle içeri gireriz. Ayakkabı ile girmek istediğimizde de ev sahibini aşağılamış oluruz. Şairlerin çoğu Molla Kasım’dan habersiz kendilerini Yunus görüyorlar maalesef. Bu bütün şairler için elbette geçerli değil ama çoğu ‘ben yazdım oldu’ diyecek kadar bilgisizliğinin farkında bile değiller.

Şiir türlerini elbette bilmek gerek, bilmeyen şair ne diye şiir yazar onu da bilmem. Hece ölçüsüyle yazan bir şair, aruz ölçüsüyle yazanlara bön bön bakmamalı ama şiirin de hakkını vermek zorundadır. Günümüzde hece ölçüsüyle şiir yazarların küçümsendiğini hatta bu şiirin modasının geçtiğini söyleyenlerin çoğunlukta olduğunu da biliyorum. Bu çoğunluğun hece ölçüsü deyince sadece ölçünün tutturulması, duraklarının nasıl olduğundan bile haberdar olmadıklarını söylemekte bir beis görmüyorum.

Bir şairin şiirde ses akışını yakalamasının yolu geleneksel şiirimizi tanımakta geçer. Şiir gereksiz kelimeler ve laf olsun torba dolsun kabilinden kafiyeyle yazılmaz, bizzat duygu düşünce ile yazılır. Duygu ve düşünce birbirini beslemediği müddetçe de yazılan şiir şiir olmaz.

Günümüzde gerek edebiyat dergilerindeki şiirle-re bakın gerekse çıkan şiir kitaplarına sanki bütün kitaplar, şiirler birkaç değişik tornadan çıkmış gibi birbirlerine ne kadar benzediklerini göreceksiniz. Fransız, İngiliz şiirini bilmem ama Japon şiiri (Hauki) bize biraz daha yakın 5, 7, 5 ölçüsüyle yazılan bu şiiri varsın denesinler ama illaki ölçülü şiir yazmak istiyorlarsa da hece, aruz, rubai kalıp ve ölçülerinde yazsınlar. Bizim şairler için şöyle demek lazım: “Ol mahiler ki deryalar içredir deryayı bilmezler”

Şair olmak için kendini paralayın söz konusu şairler bir gün kendi şiir damarlarımızda kaynayan asil şiirin mayasıyla mayalandığında asıl şiiri yazmaya başlayacaklar. İş kötü tarafı serbest şiir diye her önümüze konan kötü örnekler geleceğe iyi örnekler olarak aktarılırsa vay gele o kötü örnekleri bırakanların başına...

VaZiyet

Ömür iki gece bir gündüz imiş
Sonuna gelmeden anlaşılmayan...
Bir yol ki başından alışılmayan
Kolayı engebe zoru düz imiş...

Gün gelir ölürsem bir garip yerde
İstemem olayım omuzlara yük
Ne dileğim fazla ne arzum büyük
Ne varsa gözümde aynı değerde...

Ağaydım hayatta baştan ayağa
Arzumdur ölünce basitçe bir sîn
En candan kardeşim benimle girsin
Uzatsın na'sımı kara toprağa...

Dinlerken her kulak huşu içinde
Okusun üstüme bir fem-i muhsin
Bakara, Fatıha, İhlas, Rad, Yâsin
Dökülsün ağızdan coşku içinde...

Meyyite duaya bin âmin desin
Üzülen, acıyan, susan, ağlayan;
Allah için saf tutan, el bağlayan
Kim varsa hakkını helal eylesin...

Nasıl bilirdiniz deyince imam
Yüreğine dokunduğum her kişi;
"Razıyız, sevapta olsun herk işi"
Der ise sürgünüm biter tastamam...

HECE TAŞLARI

aylık şiir dergisi

108.on5şubat2024

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarıslan

kapak fotoğrafi

süreyya şahin

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.
com

9. Yıl. 108.sayı 15 Şubat2004

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Ahmet Efe / 3 ● Ahmet Tanyıldız / 5
- Bestami Yazgan / 6 ● Aslan Avşarbay / 7
- Zeynel Abidin Payas / 9 ● İsmail Kutlu Özalp / 10
- Ali Ağır / 11 ● Mehmet Gözükkara / 12
- Selman Bilgili / 14 ● Oruç Dadaşı Elman / 15
- İbrahim Baz / 16 ● Cahit Can / 17
- Çoşkun Arslan / 18 ● Ahmet Alan / 19
- Ercan Sağlam / 20 ● Erdoğan Öner / 21
- Durani Kocaga / 22 ● Mustafa Erdal / 23
- Mahir Başpınar / 25 ● Sündüs Arslan Akça / 26
- Şükrü Ünal / 27 ● M. Nihat Malkoç / 28
- Haşim Kalender / 30 ● Tacettin Çetin / 31
- Barış Danış / 32 ● Erol Koca / 33
- Durdu Güneş / 34 ● Nuri Kaya / 35
- Selami Mengilli / 37 ● Yakup Kanat / 38
- İsa Pemik / 39 ● Fatma Özger Bilgiç / 40
- Təranə Arifqızı / 42 ● Ercan Haney / 43
- Fikret Görgün / 44 ● H. Abdullah Kozan / 45
- İbrahim Şaşma / 46 ● Kadir Karaman / 47
- Kadir Köse / 49 ● Mustafa İmir / 51
- M. Ökkeş Evren / 52 ● Nurgül Kaynar Yüce / 53
- Osman Dindar / 54 ● Memik Kömekçi / 55
- Ramazan Demirtaş / 56 ● Yasin Şen / 58
- Yılmaz Türk / 59 ● Mustafa Erkenekli / 61
- Tayyib Atmaca / 63 ● Zeynep Sümer / 64
- Saliha Demirmenci / 65 ● M. Yaşar Genç / 66
- Mehmet Osmanoğlu / 68 ● Mahmut Topbaşı / 69
- Hikmet Elitaş / 70 ● Hülya Taş / 71
- Emine Savaş / 72 ● Halil Gürkan / 73
- Hanifi Yılmaz / 74 ● Fikri Avşar / 75
- Celalettin Kurt / 76 ● Cahit Günay / 78
- Ali Parlak / 79 ● Ahmet Doğru / 80
- Metin Özarıslan / 81

● Ahmet Efe

Acının Dili

6 Şubat 2023 depreminde şehid olan aziz kardeşlerimize Fatihalarla...

Gör yüreğim yangın yeri,
Gözlerimden kan yaş gelir...
Harap oldu gönül yurdum,
Enkaz enkaz Maraş gelir...

Fırlamış bak her ok yaydan,
Bir nice kan sızar faydan...
Gah Antep'ten, gah Hatay'dan
Dört yanımdan ataş gelir!..

Sorular çok "nasıl?", "niye?"
Bir asırdır her saniye...
Boyun bükmüş Osmaniye,
Ordan yetim bir kuş gelir...

Aman yüce Rabbim aman,
Hâk-i yeksân Adıyaman!..
Diyarbakır hep toz-duman,
Dolu giden bomboş gelir...

Gece karlı, hava soğuk,
Ses duyulur boğuk boğuk...
Malatya'da her yan kovuk!..
Acep kimler yoldaş gelir...

Geçit vermez oldu yollar,
Kırılmış mı bütün kollar?..
Urfamızda soldu güller,
Bülbüllerim sarhoş gelir...

Elaziz'de bir minare
Yere çökmüş nedir çare?..
Güzel Kilis düştü nâre,
Her göçükten naaş gelir...

Adana'dan Seyhan akar,
Çırpınarak yokuş çıkar...
Ol figanı yürek yakar,
Korku gelir, telaş gelir...

Suriye'nin yandı canı,
Seller gibi aktı kanı,
Sardı mâtem tüm cihanı,
Ağtılarım sırdaş gelir?..

Ne genç kalır ne bir koca,
Gayrı duman salmaz baca...
Kapkaranlık çöker gece,
Kâbus dolu bir düş gelir...

Bayrağı yok gönder gibi
Sanki "bittim ben!" der gibi
N'idem eğri hançer gibi
Hep çatılmış bir kaş gelir...

Aşan var mı bu cibâli
Bilmem ki kimde vebali
Resmetmeye iş bu hali
Nerelerden nakkaş gelir...

Anne ağlar, bebek ağlar,
Viran olmuş cümle bağlar...
Öyle şaşkın bakar sağlar,
Garip kalmış kardaş gelir...

Zelzeleler vurdu bizi,
Cenazemiz dizi dizi...
Kaybolur mu bunca sızı,
Her "yalan"dan bir taş gelir!..

Böyle takdir etmiş Hüdâ,
Olma sakın Hak'tan cüdâ,
Rabbine kıl candan nidâ,
Sanma yardım yavaş gelir...

Değişmezmiş asla kader,
Etme gayrı cânı heder...
Kulak ver bak, Ahmet ne der:
Kul başına her iş gelir...

● Ahmet Tanyıldız

Altı Şubat Depremine Ağıt

Yerler yarıldı, sağlam diyar mı kaldı
Divane olduk, başta karar mı kaldı

Anlık bir zelzele harap etti bizi
Nûru gitti mülkün elde nâr mı kaldı

Anadolu'nun kalbine bir kor düştü
Bak Malatya, Elbistan, Pazar mı kaldı

İstiklal nişanemiz canım Maraş'ta
Şen bülbüller yuvası gülzâr mı kaldı

Renk yok, soldu tüm inanç çiçekleri
Hatay'ımda Habîb-i Neccâr mı kaldı

Haşmetiyle asırları hayran eden
Antep Kalası derler hisar mı kaldı

Adıyaman'ın acısı yaman oldu
Ulu mabedinden bir duvar mı kaldı

Yüzlerce enkazda âh binlerce ceset
Üstüne ağlanacak mezar mı kaldı

Süt bebeğim, genç yiğidim, gelin kızım
Dayanağım asırlık çınar mı kaldı

Acı feryatlar yükselir boşluklardan
Hak'dan gayrı imdada koşar mı kaldı

Türküler mahzun birer ağıttır şimdi
Eyvanlarda ya leyl mi havar mı kaldı

Söz bitti, dilde mecal kalmadı Ahmed
Artık hatır soracağın bir yâr mı kaldı

● Bestami Yazgan

Hıçkırık Tuttu Yeri

Altımızdan, üstümüzden
Dağ yürüdü, taş yürüdü.
Yıldırımlar düştü sanki
Gözden öze yaş yürüdü.
Sel misali geldi ecel,
Sanmayın yavaş yürüdü.

Bilemedik, nasıl oldu?
Bir hıçkırık tuttu yeri.
Birdenbire sağı solu
Sardı ölüm çemberi.
Feryadı bırak gönül,
Gidenler gelmez geri!

İşimiz olmaz asla
Ne sitem ne kahırla,
Huzuruna gelmişiz
Alev alev bağırsla,
Ya Rabbî kullarını
Cennetinde ağırla!

Ayağımız altından
Çekildi rûy-i zemin;
Bu samimi duaya
Melekler desin 'Âmin'.
Ne olur kabul eyle
Ya erhame'r râhimin!

● Aslan Avşarbey

Maraş'a Ağıt

İki bin yirmi üç yılı
Tarih Gücüğün altısı
Zelzeleden Anadolu
Oldu çalı karaltısı

Seherde koptu kıyamet
Harap oldu on vilayet
Ölen bizden katil bizden
Kime edeyim şikâyet

Saat dördü çeyrek geçe
Yer yarıldı içten içe
Ciğerimiz parçalandı
Malatya'dan Hatay'aça

Kar üstünde baba ana
Ağlaşıyor yana yana
Zelzelede sağ kalanlar
Can verdiler dona dona

Ağlayanlar kınanır mı
Buna yürek dayanır mı
Yastık beton yorgan kardan
Böyle yatan uyanır mı

Mihrican değdi bostana
Figan düştü Elbistan'a
Evler birer mezar oldu
Maraş döndü kabristana

Apartmanlar uça uça
Geldi ölüm saça saça
Ölenler selam götürün
Mahzuni'ye Karakoç'a

Hendek kazıp çıkıyorlar
Tahta kazık çakıyorlar
Tarlalara sıra sıra
Sanki fidan dikeyorlar

Mülkî bilmez garezini
Aldın m'ola murazını
Felek sana güven olmaz
Eğri tuttun terazini

● Zeynel Abidin Payas

Kıyamet Provası

Anlatılmaz bu acı, feryatlar göğü aştı
Asi nehrinden şimdi gözyaşımız çağlıyor
Şehirlerim tarumar can can üstüne düştü
Yastadır canım ülkem Anadolu'm ağlıyor

Enkazların altında küçücük körpe güller
Yırtılmış yaprakları toprağa kan sızıyor
Bütün caddeler harap kapanmış ara yollar
Antakya'mın üstünde hayaletler geziyor

Analarım çocuksuz, çocuklarım anasız
Sıcacık evimizde ocaklarımız söndü
Bir korkunç uğultuyla kaldık yurtsuz yuvasız
Ah güzelim şehirler bir bir enkaza döndü

Silindi tarihimin nakış nakış izleri
En mukaddes mabetler fay hattına takıldı
Ağlıyor minareler kan çanağı gözleri
Ah Habib-i Neccar'ım, Ulu camim yıkıldı

Kıyamet provası sanki dağlar yürüdü
Nurdağı, Amanoslar, Toroslar yasta şimdi
Yanan yüreğimizde karlar buzlar eridi
Tam on bir vilayetim çok ağır hasta şimdi

● İsmail Kutlu Özalp

Deprem Ağdı

Her ne yana dönsem inceden sızı
Bir o yana bir bu yana ağlarım.
Koptu gitti göklerimin yıldızı
Al bayrağın rengi kana ağlarım.

Em tanımaz sol böğrümün yarası
Kader midir bahtımızın karası
Açıldıkça kavim kardeş arası
Ben yüreğim yana yana ağlarım.

Nasıl viran oldu gönlümün bağı
Yıkılsın Toroslar, çöksün Şar dağı
Depremle sunuldu ecel bardağı
Yitirdiğim onca cana ağlarım.

El kadar bebeler anadan ayrı
Olmadı kimsenin kimseye hayrı
Geride ne kaldı acıdan gayrı
Ben bir size bir de bana ağlarım.

Aylardan şubattı, bir öğle vakti
Sarsıldı yeryüzü yerinden aktı
Gönlümün içini ateşler yaktı
Viran olan Elbistan'a ağlarım.

Sağ mı sanırsınız canımı tende
Bu deprem bin acı bıraktı bende
Hey *Kutlu Ozan*'ım, istemesen de
Sen herkese, ben de sana ağlarım.

● Ali Ağır

Hüznü Giyen Zaman

-Depremzedeler için halkımdan yükselen yürek sesidir.-

Rüyalar uzanırken aydınlık bir sabaha,
Ufuklar, zelzeleyle dönüverdi siyaha,
Kıyâmet vakti diller düğümlendi eyvaha.
Ansızın parçalandı yıldızların taçları,
Yeryüzüne döküldü karanlığın saçları.

Evlerin odaları şimdi zifiri dehliz,
Kopkoyu gölgelerdir duvarlardaki her iz,
Zemherinin soğuğu kıyısız hırçın deniz,
Kahroldu kara toprak, ağladı ak bulutlar,
Hayaller kış vurgunu, yıkık dökük umutlar.

«Hasbünallah!..» sözüyle sığındık Yaradan'a,
Secdede istiğfarla vardık ulu divana,
İçli içli duâlar bıraktık âsumana,
İçimiz paramparça, gözyaşımız sel oldu.
Yürekler çâresizlik ateşiyle kavruldu.

Musîbet girdabında koptu feryat ve figan,
Enkazın boşluğuna iplik iplik sızdı kan,
Saatler bitkin düştü, hüznü giyindi zaman,
Bekleyişler, titreyen mum alevi misâli
Mümkün mü canlar yakan ızdırabın zevâli?

Ölüm kokusu taşır hoyrat esen rüzgârlar,
Sükûtun durağında mâtem yüklü baharlar,
Hicran nağmeleriyle solar mahzun gülzarlar,
Acılar dalga dalga, keder sevinci çaldı,
Göçüp gitti niceler, vuslat ukbâya kaldı.

Harabe şehirlerin gözleri hep buğulu,
Yaralı şiirlerin mısraları ağulu,
Beklenen fecirlerin ardı elem yığılı,
Karakışta kar tutar dağların etekleri.
Şubat ayazında boy verir kan çiçekleri.

● Mehmet Gözükara

Deprem Muhakemesi

İki deprem oldu şaşırdık kaldık
Ana yurdumuzdan göçtük kurtulduk
Dünya yalan imiş mesajı aldık
Boyumuz kaç karış ölçtük kurtulduk

Sallanmaz denilen Konya sallandı
Irak, Lübnan, Mısır, Kenya sallandı
Kıtalar çarpıştı, dünya sallandı
Feleğin çarkına düştük kurtulduk

Gece Maraş çöktü, gündüz Elbistan
Bağlantı kesildi eş ile dosttan
Bunca cenazeyi almaz kabristan
Kabirleri toplu açtık kurtulduk

Halka karşı işlenilmiş ayıp var
Bilinen den daha fazla kayıp var
İster çıkar ister topla sayıp var
Yakasız gömleği biçtik kurtulduk

Hiçbir ay birinin yerini tutmaz
6 Şubat milat, kimse unutmaz
Üşüyen yüreği güneş ısıtmaz
Gam-kasevet ile piştik kurtulduk

En ağır gerçektir, yoktur şakası
Artçılar kesilmez gelmez arkası
Tespit edilmemiş böyle vakası
Kaynayan kazandan taştık kurtulduk

Evler-barklar işyerleri yıkıldı
Saçlar yolunarak ağıt yakıldı
Olup bitenlere aklım takıldı
Ekini vakitsiz biçtik kurtulduk

Kimi yemek verdi, kimisi yedi
Bir kısmı olanı "hak ettik" dedi
Toprak kalbur gibi bizieledi
Allah'ın hikmeti, şaştık kurtulduk

Ecel gelmez imiş vade dolmadan
Yaprak daldan düşmez izin olmadan
Teyemmüm eyledik namaz kılmadan
Sanma Gözüükara'm dinçtik kurtulduk

● Selman Bilgili

Altı Şubat Ağdı

Cennetin doğurduğu dört denize limandır.
Üç kıtaya köprüdür, cihana hanümandır.

Altı şubat gecesi, saat dört on yedide
Yer, kendi kendisinden haberler getirdi de:
İnsanlar “Ne oluyor ona böyle?” deyince,
Depreme uğratıldı helâket nispetince.

Üç kıtaya köprüdür, dört denize limandır.
Cennetin doğurduğu cihana hanümandır.

Felaket kış soğuğu enkazlarla azmandır.
Memleket yas sığağı molozlarla ummandır.

Altı şubat gecesi, saat dört on yedide,
Fay hattı vatanımın kaderinden geçti de:

“-Sesimi duyan var mı? “ağıttır yeterince.
“-Sesimi duyan yok mu? “zılgıttır beterince.

Memleket yas sığağı enkazlarla azmandır.
Felaket kış soğuğu molozlarla ummandır.

Şehadet hasadımız, imanımız harmandır.
Şahidimiz Yüce Hak, Resulümüz mihmandır.

Altı şubat gecesi saat dört on yedide
Can Türkiyem topyekûn toprağa gömüldü de,

Şehirler ve feryatlar harabeye döndü de:
Nenelerin gözünden akan yaşlar dinince,

Dedelerin göğsünden öksürük kesilince,
Çocukların düşünden umutlar yeşerince,

Bebelerin elinden anne saçı düşünce,
Annelerin dilinden ninniler dökülünce,
Babaların yüzünden yaralar silinince,

Baş secdeyle, avuçlar duayla birleşince,
Bu millet küllerinden doğacak kahramandır.
Şahidimiz yüce Hak, imanımız harmandır.
Şehadet hasadımız, Resulümüz mihmandır.

● Oruç Dadaşı Elman

Zəlzələ Adlı Dərdimiz

Viran qalıb, can Xoy şəhri, qış günü
Fələk tökdü bizə qəhri, qış günü
İçitdirdi ölüm zəhri, qış günü
Başlayıbdır ellərinən kəl-kələ
Dünya boyda, dərdə döndü zəlzələ

Yer öz dərdin, ürəyində çaxladı
Gecə gözü, bir neçə an laxladı
Anaları, gözü yaşlı saxladı
Çoxlu cana, saldı yaman vəlvələ
Dünya boyda, dərdə döndü zəlzələ

Xoy'dan sonra, Türk ölkəsin dağıtdı
Yaşayışın, var kölgəsin dağıtdı
Bir vətənin, can bölgəsin dağıtdı
Qanlı düşmən tez eylədi həlhələ
Dünya boyda, dərdə döndü zəlzələ

İmtəhandır, tanrı keçir bu günlər
Dost-düşməni, əcəb seçir bu günlər
Dözüm donun, Türkə biçir bu günlər
Çətinləşir gələn günlər gəl-gələ
Dünya boyda, dərdə döndü zəlzələ

Ağır ellər, bir ürəkli olmalı
Bir arzulu, bir diləkli olmalı
Elman sevən, güc biləkli olmalı
Abadlığa verməliyik əl-ələ
Dünya boyda, dərdə döndü zəlzələ

● İbrahim Baz

Maraş'ın Gözyaşları

Şair şehri Maraşın ağladığı an şimdi
Bir bak çarşı pazarı yıkıldı viran şimdi
Şubatın altısında dördü on yedi gece
Ölüm yağdı göklerden durmakta zaman şimdi

Yıkıldı yandı Maraş koca bir küle döndü
Bu güzel gül şehirden kalan bir duman şimdi
Kubbeler minareler yıkıldı birer birer
Kısık sesle okunur sela ve ezan şimdi

Alt üst oldu haneler nice ocaklar söndü
Kalan gözü yaşlılar diler el-aman şimdi
Binalardan büyükçe nice insanlar göçtü
Cenneti koklar idik sanki kabristan şimdi

Kurudu göz yaşları ağlayamaz oldu göz
Âh eden bir nefestir feryad u figan şimdi
Göbek adı istiklal olan kahraman şehrin
Geceleri zifiri gündüz de zindan şimdi

Canının yarısını toprağa gömenlere
Artık yalan dünyada yaşamak yaman şimdi
Köklerinden söküldü göçebe oldu millet
Göçmen kuşlar misali yollara revan şimdi

Yüreğim alev alev dört yanı yangın yeri
Her alev bir yiğide yazılmış destan şimdi
Gül yüzlü gül kokulu Seyithanoğlu Ali
Göçtü şehit olarak cennette civan şimdi

Hocaların hocası koca Yaşar Alparslan
Dualarla cenneti eyledi vatan şimdi
Gözleri güler idi Mustafa Şekkelî'nin
Virdi kanat eylemiş Uçmak'ta uçan şimdi

Maraş senin göz yaşın büyütür edeleri
Göğsümüzde madalyan dertlere derman şimdi
Ey Maraş sen üzülme kopmaz kalbimiz senden
Vatan sevgisi bize Resul'den ferman şimdi

● Cahit Can

Demrep Öldürmez

Dalgalar kıyıyı okşarken yavaş
Kayalar inceler, erir zamanda.
Körpe dimağlarda başlar bir savaş
Bin fitne savrulur tüten dumanda.

Yol uzar, takat yok, gayret nafile
Dengeyi kaybeden kapılır sele
İçinde deveran eder zelzele
Yerle yeksan olur zemin bir anda.

Suların yüzünde gezinir keder
Ufuk çiçeklenir, seraba döner
Deryada, kavrulan yorgun her nefer
Bir yudum vuslatı tadar limanda.

Varlığı, yokluğa resmeden boyut
Yayılır, ne varsa silinir mevcut
Kabirde son bulur çizilen hudut
Kimisi kârdadır, kimi ziyanda.

Zaman bir girdapta döner kaybolur
Hayal köpük gibi söner kaybolur
Bir damla toprağa iner kaybolur
Canlanır, yeşeren zarif fidanda.

Rüzgârın önüne düşer bir yaprak
Umutlar uçuşur kanat çırparak
Her şeyi eriten efsunlu toprak
Sorular çözülmez düğüm insanda.

● Coşkun Arslan

Döprem Özeleştirisi

Afetlerden ne ders ne ibret aldık.
Çimentodan çaldık demirden çaldık.
Sağlıktan, sıhhaten, ömürden çaldık
Aklımızda asla yoktu bu deprem

Yuvalar kurmuşuz biz fay hattında
Çıglıklar duyuldu enkaz altında
Demeyin ha bunlar varmış bahtında
Binlerce masumu yaktı bu deprem

Böylemi olurdu denetim olsa
İnsan odaklı bir yönetim olsa
Adalet her zaman yerini bulsa
Bizi uyarmaktan bıktı bu deprem

Bak şu doymazların para hırsına
Temeller çatılar döndü tersine
Çalışmamış ne yazık çoğu dersine
Şehirleri bir bir yıktı bu deprem

● Ahmet Alan

El Ele

Hırsına gemler vuramadın, kalmadı bak dünya malın
Tedbir baştan almadın, suçlu değil ki zelzele

Soran olsa akdık, pakdık, hırsımızla alıp sattık
Malımıza haram kattık, küsmeyelim kimselere

Gününü gün eden nerde, gözlerine indi perde
Şimdi çoğu toprak yerde boyun eğdiler takdire

Canı için cananlar, için, harap olmuş vatan için
Kabirde yatanlar için ayyuka çıktı velvele

Mevla'm bize yardım eyle, devam etmez bu hal böyle
Tutunacak dallar ile, yeni günü umut eyle

Bir musibet bin nasihat, işlerine doğruluk kat
Bak ne kadar kısa hayat, hayra kapı ol el ele

● Ercan Sağlam

Bu Sene

Gücümüz tükendi sabrımız bitti
İşimiz kalmadı köyle bu sene
Deprem şehirleri yerle bir etti
Enerji boşaldı fayla bu sene

Çarşıda pazarda kepenkler indi
Şehirler hayalet bir şehre döndü
Erzak yok; pirinçti, şekerdi, undu
Kahvaltı simitle çayla bu sene

Yine de ayakta dik duruyoruz
Girecek güvenli yer arıyoruz
Çocukla çocukla hep soruyoruz
Sonu ne olacak böyle bu sene

Dakika dakika gündem değişir
Deli mi; insanlar neden döğüşür
İçimiz kor ateş, dışımız üşür
Nereye gidelim söyle bu sene

Böcekler tarlayı yedi bitirdi
Bir alan bir daha aldı götürdü
Namertler mertleri yere yatırdı
Leke yıkanır mı suyla bu sene

Kaç canı yitirdik enkaz altında
Umudu bitirdik enkaz altında
Çaresiz oturduk enkaz altında
Etrafımız doldu beyle bu sene

● Erdoğan Öner

Tedirginlik Devam Ediyor

Nasıl oldun dedim, dostun birine
Tedirginlik devam ediyor dedi
Ne evin tadı var ne de yolların
Tedirginlik devam ediyor dedi

Boğaza dizilir lokma yutmamak
Çoluk çocuk beraberce yatmamak
Bırak konuşmayı, adım atmamak
Tedirginlik devam ediyor dedi

Sanıyorum dış kapıda bekliyor
Heyecandan bütün kalpler tekliyor
Arada bir sallanıyor, yokluyor
Tedirginlik devam ediyor dedi

Sanıyorum tekrar tekrar düşerim
Rüyalarda sağa sola koşarım
Gözümü kapatsam tekrar yaşarım
Tedirginlik devam ediyor dedi

Büyük felaketi nasıl unutam
Her taraf çatlıyor, nereyi tutam
Feleğe mi çatam faya mı çatam
Tedirginlik devam ediyor dedi

O ses derinlikten gelecek diye
Dört bir yana figan dolacak diye
Ha bugün ha yarın olacak diye
Tedirginlik devam ediyor dedi

Yaşananlar yüreğimi yakıyor
Ben çocuğa, çocuk bana bakıyor
Yaprak sesi duysam, aklım çıkıyor
Tedirginlik devam ediyor dedi

Bir kalın çizgi çek, düne *Vakâri*
Bir zarar gelmesin, cana *Vakâri*
Sakin ol dese de bana *Vakâri*
Tedirginlik devam ediyor dedi

● Durani Kocaga

Yüreklerde Neler Gizli

Ey ağalar deyin beyler beyine
İhtiyaç var çalışacak beyine
Sende kimsin hakir görmek neyine
Afet gören ölümünü diler hey
Yüreklerde neler gizli neler hey

Bundan gayri ulaşılmaz bir dosta
Giden gitti kalanları çok hasta
Yasta kaldık güzel yurdum biz yasta
Anaları yavrum diye meler hey
Yüreklerde neler gizli neler hey

Garibandan iyiyim der avunur
İktidarı devlet diye savunur
Dede baba torun ölmüş dövünür
Feryat ile bağrımızı deler hey
Yüreklerde neler gizli neler hey

Genç nesiller umudunu taşıyor
Umutları gözlerinde ısıyor
Yağmur yağdı ayaz vurdu üşüyor
Çaresizlik hıncımızı bilir hey
Yüreklerde neler gizli neler hey

Der *Durani* bilinmedi hiç nazım
Yer eyledi içerimde yar sızım
Gül benizli gelin bizim kız bizim
Kinci kinin gözerinde eler hey
Yüreklerde neler gizli neler hey

● Mustafa Erdal

Bu da Geçer

Biter kışlar bahar gelir
Toprak nasibini alır
Sanma hüznü baki kalır
Sağlık olsun bu da geçer.

Badireler insana has
Kök salmasın kalplere yas
Memleketim kadirşinas
Sağlık olsun bu da geçer.

İsyân etmek neye yarar
Tasalanmak kalbe zarar
Hak kıldıysa böyle karar
Sağlık olsun bu da geçer.

Yüce dağda kar çok olur
Erir sular bir yol bulur
Kış ardında cemre durur
Sağlık olsun bu da geçer.

Sen kendine düşeni yap
Mutlak döner yanlış hesap
Sabret diyor Kutsal Kitap
Sağlık olsun bu da geçer

Doğan güneş batmaz mı hep
Rahmet iner kelep kelep
Behemehâl var bir sebep
Sağlık olsun bu da geçer.

Kaderini kimler seçti
Bu dünyaya kıymet biçti
Geçmez denen, çok şey geçti
Sağlık olsun bu da geçer.

Günü yaşa ânı anla
Küsülür mü hiç zamanla
Sabır eyle hüsnü zanla
Sağlık olsun bu da geçer.

Yerleşmesin gamla, keder
Beterden de vardır beter
Ahlas yanar umut tüter
Sağlık olsun bu da geçer.

● Mahir Başpınar

Ah Benim Elbistan'ım

Yürekler yangın yeri, kâr etmiyor yağın kar,
Gece eksi yirmiler, üşütmez içler yakar.
Ne zaman küllenecek ne zaman durulacak,
Yüreklerin yarası kaç yılda sarılacak.
Ahh benim Elbistan'ım, söylesene ne oldu?
Enkazına yağın kar, sana kefen mi oldu?

Anneler bebeğim der, bebek anneyi arar,
Ortalık mahşer yeri, bu acı akla zarar.
Kimi feryat figan da kimi sessizce ağlar,
Yuvalar viran oldu, yarıldı koca dağlar.
Ahh benim Elbistan'ım, söylesene ne oldu?
Enkazına yağın kar, sana kefen mi oldu?

Şardağ mahsun perişan, kanat germedim diye,
İçten içe kaynarken, haber vermedim diye.
Pınarbaşı, kaynarca, bulandı en başından,
Afşin, Göksun kimseyi, görmüyor telaşından.
Ahh benim Elbistan'ım, söylesene ne oldu?
Enkazına yağın kar, sana kefen mi oldu?

Yıkıldı evler barklar, virane oldu bağlar,
Tüm Dünya yas içinde, başına kara bağlar.
Söndü bir bir ışıklar, yaşantı duruverdi,
Kör talih sillesini ansızın vuruverdi.
Ahh benim Elbistan'ım, söylesene ne oldu?
Enkazına yağın kar, sana kefen mi oldu?

Gurbete yol açıldı, boşaldı tek tek köyler,
Gitse de barınamaz, *Mahir* gurbette neyler.
Yıkılsa da memleket, tekrardan kuracağız,
Vatana sevdamızın mührünü vuracağız.
Ahh benim Elbistan'ım, söylesene ne oldu?
Enkazına yağın kar, sana kefen mi oldu?

● Sündüs Arslan Akça

Ah Bu Şehir

Her gelişim yağmura gebedir bu şehirde
Kıvrandır usumdaki gün görmemiş anılar
Bulutlar ki alçalır kararır göğün yüzü
Sözüm genzime kaçır büyür düştüğüm boşluk
Artçı sarsıntıların yokladığı sıralar
Kırılır saç tellerim ve uzaktan ince saz

Taş döşeli sokağın güngörmüş çehreleri
Göçlerini yükleyip ötelere gitmişler
Her gelişim kambura çevirir bu şehirde
Kerpiç duvarlar göçmüş hatıralar üstüne
Birer birer kapılar kapanır üzerime
Kalbimin titreyişi saklı ceviz sandıkta
Döktüm dört bir kıyıyı, ağlaştıkça kendimle

Yabancı kalacağım çocukluğum olmasa
Çehrelerde arayıp bulamazken kendimi
Büyüyor garipliğim, öksüzlüğüm bir daha
Her gelişim kalbura çevirir bu şehirde
Yola koyulmalarım avutuyor ruhumu
Mevsim de üzerime gelip durmasa hani

Şu karşıki nehirde sanki annem akıyor
Kıyısına sesimden ağıt bırakıyorum
Bir mezar kadar sessiz çekingen bir seherde
Seftil'e döner başım buluşurum Rahman'la
Her gelişim mahmura çevirir bu şehirde
Gidenler ah gidenler eksilen dua küpüm

Şakaklarım yılları öğüten bir değirmen
Ölümün soğuk yüzü soluğuma sokulur
Darmadağınık olur büyüttüğüm ne varsa
Sırtımı yasladığım dağı arar gözlerim
Dudağımda solgun bir hikâyeden kırıntı
Kuşlar terennüm eder bütün yaşanmışlığı
Her gelişim teymura çevirir bu şehirde

Mevsim elbisesini giydirir üzerime
Eteklerim süpürür benden kalan izleri
Kim bilir hangi anda ya da hangi şiirde
Hayat kendini salıp yıkılacak üstüme
Hangi mısra tutacak ellerimden bir daha
Bu şehir, ah bu şehir en derin ağrım benim

● Şükrü Ünal

Münâcaat

Sığınırım Mevlam sana
Depremden, selden, yangından
Merhamet eyle sen bana
Feryat yükselir kulundan

Titredi gök, sallandı yer
Ağlar analar, bebeler
Sevgin esirgersen eğer
Ayrılmam ben huzurundan

Günahım çok, tevbem noksan
Binâlar hâk ile yeksân
Kılmaz isen bize ihsân
Mahrum kalırsız nûrundan

Maraş, Antep, İslâhiye
Kilis, Hatay, Osmaniye
Adana'dan Kadirli'ye
Her taraf yer ile yeksan

Bu günümüze de şükür
Yağar yağmur şakır şakır
Urfa ile Diyarbakır
Feryat eder Adıyaman

Rahim sensin, Rahman sensin
Veren sensin, alan sensin
Lütfeyle feryatlar dinsin
Medet ey Allah'ım aman!.

● M. Nihat Malkoç

Bir Hüzün Sağanağı

Beden bütünlüğü yok, cisimler belli değil
Mehmet midir, Ökkeş mi? İsimler belli değil
Anılar tuz buz olmuş, resimler belli değil
Hasat vakti gelmeden bağlar bozuldu şimdi
Yol ikiye bölündü, dağlar bozuldu şimdi

Zengin fakir farkı yok, artık herkes eşittir
Acılı coğrafyada bebe(k)ler de reşittir
Bu feryat ü figanı vicdanlara işittir
Bülbül âhüzar eyler, güller perişan şimdi
Hallaç pamuğu gibi, iller perişan şimdi

Yürekler paramparça, taş taş üstünde değil
Can bedenden ayrılmış, baş baş üstünde değil
Göz pınarı kurumuş, yaş yaş üstünde değil
Zaman zaman içinde, asırlar ândır şimdi
Hatay, Maraş, Malatya'm yerle yeksandır şimdi

Kervan uzağa düştü, yolcular yolda kaldı
Don vurdu karakışta, umutlar dalda kaldı
Hüzün sağanağında, tebessüm falda kaldı
Sazlar sükût eyledi, teller kırıldı şimdi
Dikenlerin zulmünden güller kırıldı şimdi

Çaresizlik ne demek, gözlerden okunuyor
Acının bin bir tonu yüzlerden okunuyor
Feryatların tınısı sözlerden okunuyor
Gayri hazan vaktidir, göç mevsimidir şimdi
Birlik olma zamanı, güç mevsimidir şimdi

Yüreğimiz giyinmiş siyah beyazlar sanki
İçimizi buz kesmiş soğuk ayazlar sanki
Hissiyat karakışta, uzakta yazlar sanki
Karanfil boyun bükmüş, çiçekler susuz şimdi
Gün geceye tutsaktır, gözler uykusuz şimdi

Umudun kumaşında sökükler de bizimdir
Enkaz olmuş yürekte dökükler de bizimdir
Öne eğilen başlar, bükükler de bizimdir
Ta Edirne'den Kars'a gözümüz yaşlı şimdi
Memleket diye atan yürek telâşlı şimdi

Sade bebe(k)ler değil, şimdi toprak da yetim
Kökünden uzak düşmüş kuru yaprak da yetim
Gün bir türlü doğmuyor sanki şafak da yetim
Hüznün tercümanıdır gamzelerde yaş şimdi
Körpelere yastıktır enkazlarda taş şimdi

● Haşim Kalender

Zelzele

Dışarda kar yağar eser fırtına
Anası yavruyu enkazda bekler
Yüreği yufkadır sarar sırtına
Sıcağında büyür ancak bebekler

Ana yüreğidir dar gelir derya
Bin sevda fışkırır bir kuzum der ya
Bırakıp gidemez ayağı var ya
Ölümse beraber kader der ekler

Beklenmedik andır zelzele vurur
Evler yılan olur saatler durur
Ana yaşıyorsa fidan mı kurur
Sevginin önünde keper tümsekler

Giden bu zamanda bir vefa kalır
Halden bilmeyenler bin vebal alır
Dünya ateş olsa pervane olur
Anası solar da solmaz çiçekler

Acizdir *Kalender* zaman doldurur
Yaratan Kadirdir ol der oldurur
Başını kaldıran boşa kaldırır
Bilir ki anadan doğar erkekler

● Tacettin Çetin

Gördüm

Uzak yoldan derman olmaya geldim
Her yanı yaralı Maraş'ı gördüm
Kıyamet neymiş ben onu bildim
Yürekler dağlayan gözyaşı gördüm

Elbistan'a vardım güneş batıyor
Kuşlar bile dertli dertli ötüyor
Körpecik kuzular yerde yatıyor
Başına dikilen o taşı gördüm

Han yansa umrunda olmaz yolcunun
Dört kitapta yeri yok bu acının
Beş canı toprağa veren bacının
Özünde kor olan ateşi gördüm

Tohum der toprağa canları eker
Sulamak içinse gözyaşı döker
Kimi bağrın döver, kimi iç çeker
Anayı, babayı, kardaşı gördüm

Tükenmez kederin içinde kaldık
Ne bir adım attık ne nefes aldık
Son çığlığı arşa birlikte saldık
Feryadı, figanlı hıraşı gördüm

Sınır tanımadan yardıma gelen
Beraber yaşayıp beraber ölen
Bir lokma ekmeği ikiye bölen
Türk'ü, Kürt'ü, Laz'ı, yaddaşı gördüm

● Barış Danış

İçimde Can Kırıkları

İçimde can kırıkları,
Dışım yıkık-dökük enkaz.
Söndü dünya ışıkları,
Kuru boğaz, kısık avaz.

Yiyip içmek utandırır,
Aç-susuzları andırır,
Sıcak yatak da dondurur,
Yaşadığım her yer ayaz.

Baş aşağı döndü evren,
Tavan yerde üstte mahzen,
Sarmalamış beni kefen,
Giyindiğim her şey beyaz.

Osmaniye yüzü soluk,
Maraş-Antep oyuk oyuk
Adıyaman-Hatay hiç yok,
Bu zelzele salgın maraz.

Malatya-Urfa ağlıyor,
Kilis yürekler dağlıyor,
Diyarbakır buz bağlıyor
Göçük altı kandan malaz.

● Erol Koca

Fay Hattı

Can pazarı kurulunca geceden
Kar yağmaya başlamıştı inceden
Emir böyle yücelerden yüceden
Fay kırıldı altımızda şaşırdık
Belki fayı bile bile biz kırdık

On şehirlik bir alana kor düştü
Aynı anda yüreklere har düştü
Cümle duygu merhamete dönüştü
Fay kırıldı altımızda şaşırdık
Onca canı bile bile biz kırdık

İlim rehber yapılmadı sanata
Yaşananlar ders olmadı hayata
Fay hattına bina yapmak ilk hata
Fay kırıldı altımızda şaşırdık
Kabahatli kimse bulun haykırdık

Suçlu sensin suçlu benim hepimiz
İmar affı fermana sevincimiz
Hata deyip karşı durdu hangimiz
Fay kırıldı altımızda şaşırdık
Boğazlara düğümlendi hıçkırık

Onca canı geri getir desen de
Şu saatte suçluları bulsan da
Cümlesini teker teker assan da
Fay kırıldı altımızda şaşırdık
Gözüm yaşlı yürek buruk kalp kırık

● Durdu Güneş

Ciğerimiz Parçalandı

Maraş'tan bir ıglık koptu
Her yürekte yankılandı
Toprak nice canlar yuttu
Ciğerimiz parçalandı

Yer kürenin öfkesi mi
Yoksa yeni dengesi mi
Ya da bize bir dersi mi
Bu nasıl bir imtihandı?

Yeri göğü beton yaptık
Beton değil karton yaptık
Kendimize bir son yaptık
Bu izansız bir iskandı

Çaresizlik, acı, ölüm
Cevapsızlık bir kördüğüm
Kader değil bu gördüğüm
Açgözlülük ve talandı

Bir sözüm yok masumlara
İçin için kanar yara
Ağlarım ben yanı sıra
İçim yandı içim yandı

Her musibet bir nasihat
Başlayacak yeni hayat
Adaletsiz devlet sakat
Adaletsiz yol tıkanı

İnsan varsa umut da var
Kıştan sonra gelir bahar
Batan güneş tekrar doğar
Yaşananlar zor bir andı

● Nuri Kaya

Deprem

Deprem ile sallanırız
Yarab bize yardım eyle
Huzurunda yalvarırız
Yarab bize yardım eyle.

Maraş yer ile bir oldu
İçimize korku doldu
Nice can sarardı soldu
Yarab bize yardım eyle.

Afetle sarsıldı Cihan
Şaşıp kalmıştık bir an
Görülmez Hatay, Kırıkhan
Yarab bize yardım eyle.

Antep, Urfa bölüm bölüm
Ortada binlerce ölüm
Gitti benim gonca gülüm
Yarab bize yardım eyle.

Şaştı kaldı zengin fakir
Kaynıyoruz takır takır
Noldu Kilis, Diyarbakır
Yarab bize yardım eyle.

Büyük şehir oldu rüya
Yardıma koştı dünya
Rüya şehirdir Malatya
Yarab bize yardım eyle.

İflâh olmaz haddi aşan
Adana huzura koşan
Bak Osmaniye perişan
Yarab bize yardım eyle.

Ortalığı aldı duman
Tesellimiz oldu iman
Nerde kaldı Adıyaman
Yarab bize yardım eyle.

Enkazlarda ceset arar
Umutsuzluk neye yarar
Türk milleri yara sarar
Yarab bize yardım eyle.

Vatan içindir canımız
Bu yolda aksın kanımız
Başımızda başkanımız
Yarab bize yardım eyle.

Düşman yine yalan saçtı
Göründü meydandan kaçtı
Nurhani elini açtı
Yarab bize yardım eyle.

● Selami Mengilli

Deprem

İki bin yirmi üç, altı Şubat'ta,
Yerler kanal gibi yarıldı gitti.
Korkudan titredi insan da attı,
Seven birbirine sarıldı gitti.

Kahramanmaraş'ta Hatay Antakya,
Gaziantep, Adıyaman, Malatya,
Diyarbakır, Gürün, Afşin'i kat da,
Elbistan Göksun'da kırıldı gitti.

Gölbaşı, Pazarcık, Narlı, Türkoğlu,
Yıktı her tarafı bak sağlı sollu,
Nurdağı, Kırıkhan battı Beyoğlu,
Keferdiz, İslâhiye vuruldu gitti.

Yüksek binalar da yere serildi,
Çağrımıza cümle alem derildi,
Hayatta kalana çorba verildi,
Ölenin defteri dürüldü gitti.

İndi çadırlara ağalar beyler,
Bir anda zelildir, fakirlik söyler,
Yıkıldı virane obalar köyler,
Sandım yer yüzünden arındı gitti.

Seferberlik dedi devletin bası,
Gardaş kendi böldü ekmeği aş,ı,
Zor günde kucaklar gardaş gardaşı,
Çadırdan çadıra varıldı gitti

Osmaniye Hatay'ın tüm ilçeleri,
Yüksek binaların bellisiz yeri,
Nice can zayatı gelir mi geri
Seher'de toprağa karıldı gitti.

Der *Selami* bu depremi yaşadım,
Zor çıktım hanemden ben adım adım,
Alemler hüznü, kalmadı tadım,
Sağ kalan kadere darıldı gitti.

● Yakup Kanat

Aklım Almıyor

Nasıl bir dünya bu almıyor içim
Yanına yapanın hiç kâr kalmıyor
Ne yapsam ne etsem olmuyor geçim
Neler olmuş bize aklım almıyor

Ocağımdan düştüm yere serildim
Kurdum çadırımı tekrar dirildim
Yanımda insanlar eş dost bilirdim
Neredeler şimdi aklım almıyor

Bir bardak su meğer çok kıymetliymiş
Göçünü alanlar buradan gitmiş
Şimdi yokmuş gibi soyları bitmiş
Hiç yoktular sanki aklım almıyor

Gökten inen bir söz bir kader vardır
Zor olan soğuklar yağmurla kardır
Mazlumun yanında rabbim hep vardır
Ne günah işledik aklım almıyor

Bu nasıl bir ceza nasıl bir afet
Allah'ım suçumu hatamı affet
Senin bir isminde yüce merhamet
Neler yapmışız biz aklım almıyor

Amele duanı hiç eksik etme
Doğruda ısrar et yanlışla gitme
Çalışmaya devam gayrette bitme
Yan gelip yatmışız aklım almıyor

● İsa Pemik

Unutma

Çatlamış yerlerin umudu sensin
Bir damladan umman olur unutma
İmanın, inancın toprağa sinsin
Bir taneden harman olur unutma

Bela büyük, şelek ağır, ölüm zor
Bağırlarda feryat figan, ateş kor
Şerri kebir olsa gene hayra yor
Dert içinde derman olur unutma

Kim gelmişse huzur ile savuşmuş
Ya dert ona ya o derde kavuşmuş
Hasım diye kaderiyle dövüşmüş
İşyanların düşman olur unutma

Aç susuz, yol çetin, hava ayaz, kar
Bin zahmet içinde bile umut var
Yeniden gelecek, yeniden bahar
Tek tohumdan orman olur unutma

Giden üryan gitti, üryan gelenin
Yok içinde varı vardır bilenin
Türlü belaların, türlü çilenin
Ardında bir ferman olur unutma

İnsan ki yorula, yıkılıp, düşe
Göze diken batar, taş değer dişe
Dara düştüm diye etme endişe
Yanında hep Rahman olur unutma

● Fatma Özger Bilgiç

Yıkıldı Ocaklar

Adıyaman'ımı, kaplamış duman
Ağıtlar yükselir derdimiz yaman
Nazara mı geldin sen Adıyaman
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Gün aydınlanmadı sanki uzadı
Sağlam kalan bina yok gibi azdı
Analar babalar göçüğü kazdı
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Hava yağmurlu, buz şubat, ayazı
Bedenleri kaplar bu kar beyazı
Ruhumu sarıyor derin bir sızı
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Gökyüzü, yeryüzü çarpışır sanki
Bomba patlar gibi kardeş inan ki
Toz duman karıştı öyle bir an ki
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Koca şehir çöktü, dağ taş yarıldı
Yoksa kıyamet mi sona varıldı
Binalar üst üste sanki karıldı
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Yetim kalan çocuk ağlayıp durur
Anayı, babayı herkesten sorar
O zeytin gözleri kalbimden vurur
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Gecenin ayazı, mevsim kış idi
Rüzgâr ile yağmur bil ki eş idi
Eski Adıyaman artık düş idi
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Nice aileler birden yok oldu
Genç yaşlı demeden hepsini aldı
Gönlümüzde solmuş anılar kaldı
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Kimi elli bin der kimi yüz bin der
Her dilde bir söylev gönlü del'eder
Boşalan bu iller nereye gider
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Bu kışın ayazı unutmam gayrı
Bu dert öyle zor ki acı apayrı
Artık ana bacı olmuşlar ayrı
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Altı Şubat kara sayfadır bize
Anlatamaz kimse sığmaz ki söze
Ateşi düşürdü gönülden öze
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

Bu acı çok yaman dermanı var mı?
"Kimse yok mu" diyen Özger o, yâr mı?
Yüreğimi yakan sönmeyen har mı?
Yıkıldı ocaklar candan can gider.

● Təranə Arifqızı

Dərdlərin Yuxusu Yox

Məkan böyük Türkiyə sakit, dəhşətli gecə
İl iki min iyirmi üç hər kəs yatır sakitcə.

Fevralın altısıdır dörd on yeddidi zaman
Ayrılır yer yerindən ölüm- qaranlıq duman.

Daş altından boylanan çarəsizlik, qorxudu.

Evlər üyüdülmüş dən yersə, yer boyda sacdı
Tanrının əli açıq torpağın gözü acdı.

Pərdələr pəncərəsiz otaqlar divarsızdı
Hərdən dillənir həyat ölüm necə arsızdı.

Donmuş üzlər danışır həyat- ölüm qol-boyun
Qaranlıqdan işığa yatan da var yol boyu.

Yumşaq yataqlarından insanları qopardın
Daş altında yuxuya Tanrı, özün apardın.

Nələr olur?- soruşan körpə, nələr olmadı
Həyatın alt- üst olub, daş-daş üstə qalmadı.

Harda anam sualın çox insana sözü var
Axtarıb tapmaq üçün yer altı, göy üzü var.

Məsumların önündə günahkardı böyüklər
Bağışla məni, körpə sənə ağır bu yüklər.

● Ercan Haney

Geçmiş Olsun Türkiye'm

Gafil der mi olsa şuur?
"İnsan insanın kurdudur."
Kudur, ey kör nefis kudur!
İnsan insanın yurdudur.

İkram, ihsan edenle Nur (c.c.)
İnsan insanın yurdudur.
Budur izzet, şeref, onur.
İnsan insanın yurdudur.
Az da verse candan olur.
İnsan insanın yurdudur.
Mahşere toplarken de Sûr,
İnsan insanın yurdudur.

Bencil olma, düşün bir dur!
İnsan insanın yurdudur.
Bulduk bunda dirlik, huzur.
"İnsan insanın yurdudur."

● Fikret Grgn

Altı Şubat

Gün altı Şubat, yer Kahramanmaraş,
Kalmadı adeta taş üstünde taş!
Bağrımızda ateş, gözümüzde yaş;
Gönüller yaralı, kanıyor Şimdi,
Milletin yüreği yanıyor Şimdi.

Yığınlar altında kaldı bedenler,
Toprağa gark oldu gl yüzlü tenler,
Cenneti alâya uçtu gidenler;
Tba dallarına konuyor Şimdi,
Milletin yüreği yanıyor Şimdi.

Nazara mı geldin ey gzel Hatay?
Adıyaman almış acılardan pay.
Vay benim Malatya'm, Őanlıurfa'm vay!
Kanlı gz yaŐıyla yunuyor Şimdi,
Milletin yüreği yanıyor Şimdi.

Geçmiş olsun Kilis, can Diyarbakır,
Gaziantep'ime dilerim sabır.
Bu nasıl imtihan, bu nasıl kahr?
Yaradan bizleri sınıyor Şimdi,
Milletin yüreği yanıyor Şimdi.

Osmaniye tevekkülün ocağı,
Adana, Elâzığ açmış kucağı,
Yas tutuyor yurdun dört bir bucağı;
Üç ğn acıya banıyor Şimdi,
Milletin yüreği yanıyor Şimdi.

Huzurumuz kardeŐlikte, dirlikte,
Yaraları saracağız birlikte.
stmze millet yoktur erlikte;
BambaŐka bir destan sunuyor Şimdi,
Milletin yüreği yanıyor Şimdi.

Fikret der ki, arz eyledim derdimi;
Ya Rabb'i sen koru cennet yurdumu.
Çakallara pay ettirme kurdumu;
Gökte akbabalar dönüyor Şimdi,

● Hacı Abdullah Kozan

Ders Zamanı

Bulamadım çıkışı hayret dolu dünyamız
Tebdir yüklü hayatlar teslim olur kadere
Korkmaz koşar duaya susar gece rüyamız
Liyakatsiz görevler uğrar bedbaht hedere
Alın yazım kaderim gül bahçeme giderim
Bilim ahlak vicdanda doğruluktur ederim

Satır satır yazılı başa gelen belâlar
Kader döner kazaya yaşadıkça olaylar
Nakış olur vicdana okundukça selâlar
Zaman durur mekânda parladıkça kalaylar
Alın yazım kaderim bülbül olur uçarım
Bilim ahlak vicdanda çiçek çiçek açarım

İşte mahşer provası deprem için boyası
Dersin almaz cahilim caka satar meydanda
Güvenme güce sakın çıkar hırsız foyası
Görülmemiş kazalar ibret dolu her yanda
Alın yazım kaderim akıl yatar geceme
Bilim ahlak vicdanda ortak olur heceme

Soldu gülüm sabaha dondu kaldı bakışlar
Aciz solur feryatlar enkazda yatanlara
İlaç oldu dualar bin teselli nakışlar
Ana baba günüydü acımı katanlara
Alın yazım kaderim yoktu tedbir sahada
Bilim ahlak vicdanda canlar pazar pahada

Akın akın gelirler kazma kürek nerede?
İşler başa kalıyor ağzı olan konuşur
Çalışmadan kaçarlar çekiç balyoz gele de
Can pazarı yaşandı zaman altın doluşur
Alın yazım kaderim ömür geçti ne'derim
Bilim ahlak vicdanda akar yaşım giderim

Hacım yanar içinden kimse duymaz feryadı
Acım yakar yüreği sesim gelir maçınden
Tevekkül yaratana kalmaz dünyanın tadı
Evim döndü çadıra geçti âlem içinden
Alın yazım kaderim sağ olasın milletim
Bilim ahlak vicdanda iman dolu kıymetim

● İbrahim Şaşma

Enkaz Altındayım

Ve üflenir sur artık, bugün kıyamet vakti.
Böyle miydi toprağın, cümle beşerle akdi?
Kırk parça arzım benim, gök semam lime lime.
Can kırıkları batar, kilitlenmiş elime.
Ben sökmemiş şafağım, okunmamış ezanım.
Azrail öpücüğü, ben ateş-i suzanım.
Allah'ım düşlerimin, yüreğimin hali ne?
Toz kondurmazdı annem, saçlarımın teline.
Neredeyim niceyim, duvarların kasti ne?
Dağlar hiç yüklenir mi, günahsızın üstüne?
Ben o son hıçkırığım, duyulmamış ağıdım.
Şairini bekleyen, kapkara bir kâğıdım.
Şu kanlı gözyaşımı, görüp de doyan var mı?
Sesimi değil benim, acımı duyan var mı?

Zindanlardayım anne, yüreğimde kar benim.
Günahım yok ne garip, mahpusluğum var benim.
Ben bilmem ben anlamam, nerde ne fay kırıldı?
Ben de güneşim anne, ben de bir ay kırıldı.
Sinemde saplı durur, kirişler ve kolonlar.
Melekler geldi yine, ellerinde balonlar.
Hani nerde kardeşim, önce onu alsalar.
Kalbimin derununa, muştuları salsalar.
De ki düş gördün bana, bir silkele uyandır.
Senin o suskunluğun, ahvalimden beyandır.
Anlamadım insanı, neden hırsta ve şerde.
Vicdanı olmayanla, ödeşiriz mahşerde.
Ben siyahı sevmedim, gök mavi boyan var mı?
Sesimi değil benim, acımı duyan var mı?

Toprak anne- taş anne, saçlarımda toz anne.
Sıkıldım saklambaçtan, bu oyunu boz anne.
Kalbim yoruldu inan, dudaklarım kuruyor.
Beni bu enkaz değil, hayallerim yoruyor.
Sözüm yoktur kadere, olana alışalım.
Senin yurdunda anne, cennette buluşalım.
Enkazdayım cismimi, dizinde biri salları.
Dirilecek on şehir, diye bitsin masallar.
Ben zilzalin sesiyim, o zilzalin kızıyım.
Hasretin harfleriyle alna düşen yazıyım
Üşüdüm seslen bana, sesine bürüneyim.
Ararsan göklerdeyim, guzum de görüneyim
Sormayın beni bana, yurdumda ziyan var mı?
Sesimi değil benim, acımı duyan var mı?

● Kadir Karaman

Maraştan Haber

Kara haber var Maraş'tan
Çıkmış gibiymiş savaştan,
Haber yok bacı, kardaştan,
Deprem her yerini yıkmış.

Kalmamış ayakta bina,
Canlar karışmış toprağa,
Buna can nasıl dayana?
Deprem her yerini yıkmış.

Enkaz altında umutlar,
Pestile dönen vücutlar,
Artarda giden tabutlar,
Deprem her yerini yıkmış.

Uyurken herkes uykuda,
Ecel beklermiş pusuda,
Harap umut da duyguda,
Deprem her yerini yıkmış.

Ne ekmek, ne su, ne de aş,
Kalmamış taş üstünde taş,
Mezarlığa dönmüş Maraş,
Deprem her yerini yıkmış.

Köyler harap, ilçeler de,
Irgatla aynı beyler de,
Herkes, her şey, ne var yerde
Deprem her yerini yıkmış.

Harabe olmuş Hatay'a,
Antep, Kilis, Adana'ya
Acı çökmüş Malatya'ya
Deprem her yerini yıkmış.

Güneydoğu, güney harap,
Gökyüzü, yeryüzü turap,
Yaşamak enkazda serap,
Deprem her yerini yıkmış.

Asgari acım azamî
Ne bina kalmış ne câmî,
Yoktur, göçmüş sorsam kimi,
Deprem her yerini yıkmış.

● Kadir Köse

Asrın Depremi

Altı Şubat gecesinde
Asrın depremini gördük
Yuvaların nicesinde
On binleri şehit verdik

İlki Pazarcık'ta vurdu
Yeryüzü kükredi taşı
Aynısın Elbistan gördü
Biri diğerine eşti

Sanki kıyamet yaşandı
Bir dakikalık zamanda
Bütün diler Hak'kı andı
Âciz kalınan o anda

Sokaklarda çığlık vardı
Binalar katil gibiydi
Betonla baş etmek zordu
On kat bina, yerle birdi

Enkazların altı candı
Nadirdi canlı kalanlar
Sessizlikte ses arandı
Ses veremedi duyanlar

Maraş, Hatay, Adıyaman
Hepsi birden çöküverdi
On bir şehir darmaduman
Milyonlar çadıra girdi

Eşler eşini kaybetti
İnsanlar yalnız kaldılar
Analar, babalar gitti
Çocuklar yetim oldular

Katlanarak arttı acı
Bütün Ülkeye yayıldı
Büyük, küçük, ana, bacı
Millet yardıma koyuldu

Mezarlıklar doldu taşı
Definler sıraya kondu
Allah'ım, bu nasıl işti
Ocaklar, şehirler söndü

Rabbim bir daha olanı
Verme düşmanın başına
Sağ kaldı Köse'nin canı
Ağlar sılası Afşin'e...

● Mustafa İmir

Olmamış Gibi

Baharda ağaçlar çiçeğe durmuş
Üst üste felaket olmamış gibi
Toprağa ağaca yeşillik vurmuş
Umutlar kararıp solmamış gibi

Göz göz tomurcuklar açmaya başlar
Telaşla cıvılda kaygısız kuşlar
Derin acılıya zaman yavaşlar
Silkinmeye gücü kalmamış gibi

Şafak öncesinde Kıyamet gündü
Kim bilir ne soylar, ocaklar söndü
Güzel kentlerimiz virana döndü
Yönetim gaflete dalmamış gibi

Kıpır kıpır canlı kentler yıkıntı
Yıllar boyu sürüp gider sıkıntı
Siyasi kafada aynı takıntı
Sanki halk onlardan yılmamış gibi

Kendi döngüsünde doğada düzen
İnsandır doğanın sırrını çözen
Yine de göstermez işinde özen
Geçmişinden örnek almamış gibi

Denklemleri başından yanlış kurarız
Sonra da doğada kusur ararız
Göstermelik birkaç hesap sorarız
Her kademedeki çalmamış gibi

Sıkışıp Tanrıya sorum yükleriz
Sonra da Tanrıdan yardım bekleriz
'Takdir-i İlahi!' diye ekleriz
Kendimizde hiç suç bulmamış gibi

Kimi öfkelenir kimi darılır
Kimi gönül koyar kimi kırılır
Bir şekilde maddi yara sarılır
İmir'i kedere salmamış gibi

● Mustafa Ökkeş Evren

On Şehir İçin Ağıt

Maraş'tan bir haber geldi
Dediler ki deprem olmuş
Deprem değil felaketmiş
Kızılca kıyamet kopmuş

Urfa, Kilis, Diyarbakır
Enkaz oldu onca şehir
Taş üstünde taş kalmadı
Sabır ver Allah'ım sabır

Malatya'dan Adana'ya
Her yürekte bin acı var
Osmaniye'den Hatay'a
Ölümlerin nicesi var

Gaziantep, Adıyaman
On şehirde on milyon can
Çırpınıp durduğu zaman
Âmân ver Allah'ım aman

Yardım için yarışıldı
Devlet millet beraberdi
Her kurtulan bir can için
Tek söz: "Allahuekber" di

Allah'ım sana sığındık
İbret alıp pişman olduk
Mülk de senin güç de senin
Kusur bizim suç da bizim

● Nurgöl Kaynar Yöce

Utansın

On katlı binayı çürük zemine
Sağlam deyip temel atan utansın
Beton kumu diye deniz kumuna
Eksik çimentoyu katan utansın

Nervürsüz demirle kolonu dikip
Gereğinden fazla kaçak kat çıkıp
Tahtayı, köpüğü kirişe çakıp
Kul hakkına girip batan utansın

Yalnız müteahhit değil günahkâr
Projeyi çizen mühendis mimar
Yumuşak zemine çıkarıp imar
Ruhsat için kalem tutan utansın

Devletin malını deniz görüp de
Milletin başına çorap örüp de
Hileye hurdaya izin verip de
Görevi başında yatan utansın

Erbabı olmayıp inşaat yapan
Hakk'a değil yalnız paraya tapan
Eline çekici, hiltiyi kapan
Ayrık otu gibi biten utansın

Zalimin zulmüne sessiz kalarak
Omzuna binlerce vebal alarak
Pervasızca malzemededen çalarak
Mazlumu ölüme iten utansın

Kolonları kesen vicdanı kara
Kaç can sırf bu yüzden girdi mezara
Milletin canını katıp da kâra
Haksız kazançları yutan utansın

Nurgöl'üm ucuz mu bu kadar hayat
Ayyuka çıkmış bak hırsızlık heyhat!
Eksik malzemeyle binayı kat kat
Allayıp pullayıp satan utansın!

● Osman Dindar

Medet Senden Ya İlahi

Ecel büktü belimizi
Çekip aldı gülümüzü
Kimse bilmez hâlimizi
Medet senden ya İlahi

Ömür denen direğimiz
Enkaz oldu yüreğimiz
Sensin gönül ereğimiz
Medet senden ya İlahi

Yalan dünya döner durur
İnsan oğlu canan görür
Gizli ayan ferman yürür
Medet senden ya İlahi

Rahman Rahim olan sensin
Diller daim adın ansın
Deprem dursun ateş sönsün
Medet senden ya İlahi

Gece vakti yıktı faylar
Yeksan oldu yıllar aylar
Çoluk çocuk durmaz ağlar
Medet senden ya İlahi

Gecelerin ayazında
*Dindari'*nin niyazında
Akar durur yaş gözünde
Medet senden ya İlahi

● Memik Kömekçi

Sesimi Duyan Var mı?

Sesimi duyarsan enkaz altında
Afad'tan yardımı almadan gelme
Halimi sorarsan artçı faslında
Üç metre bir kefen salmadan gelme

Tükürse cenahın kirlense yüzün
Haberı alınca kırılma dizin
On bir il virdine çekilse özün
Bir gece çadırda kalmadan gelme

Aldanıp mülküne eylersen heves
Nic' olur yerinde dağılır kafes
Ahiri zamanda alırsan nefes
Sen kendi Sûr'unu çalmadan gelme

Kimi haktan bilir kimi de kuldân
Kimi geçmez olur paradân puldân
Kimi kefen biçer yamalı çuldân
Sen Hakk'a teslim olmadan gelme

Görölmez bir afet eyledik iman
Cana ramak kaldı söyledik hemen
Kutuplar eğildi sarmadan duman
Bahriler ummana dolmadan gelme

Günlerce bekledik bitirdik hafta
Adımız silindi kalmadı hafta
Köşkeroğlu ile durunca safta
Gül benzin sararıp solmadan gelme

● Ramazan Demirtaş

Milli Güreşçi Ahmet Taş'a Ağıt

Yıkıldı Maraş dağları
Viran oldu Can bağları
Yaşıyor sanman sağları
Maraş eli oldu duman
Gitti Ahmet Taş pehlivan.

Oy Ahmet'im oy Ahmet'im
Nişanlını koydun yetim.
Enkazdan sağ çıktı derken
Kopuyormuş kıyametin.

Maraş'ta toprak yürüdü
Gökleri figan bürüdü
Yüreklerimiz üşüdü
Dondu Afşin ve Elbistan
Gitti Ahmet Taş pehlivan.

Oy Ahmet'im oy Ahmet'im
Nişanlını koydun yetim.
Madalyalar bekler iken
Koptu işte kıyametin.

Hacı'ma güneş doğmuyor
Bacım dünyaya sığmıyor
Gözler kurudu yağmıyor
Bütün bir millet perişan
Gitti Ahmet Taş pehlivan.

Oy Ahmet'im oy Ahmet'im
Nişanlını koydun yetim.
Kürsülerde görmek varken
Koptu işte kıyametim.

Dünyayı tuş eden adam
Üzerine yıkıldı dam
Demişti 'direndim' anam
Tedavi olmadı derman
Gitti Ahmet Taş pehlivan.

Hocaların hep severler
Hürmetkar diye överler
Eş dost dizini döverler
Delikanlı genç bir insan
Gitti Ahmet Taş pehlivan.

● Yasin Şen

Maraş Depremi

Depremle uyandık bir şubat günü
Hüzünden kederden geçilmez oldu
Yuvalar yıkıldı ocaklar söndü
Yaşamak ölümden seçilmez oldu

Yıkıldı şehirler haneler göçtü
Can alıcı geldi kefenler biçti
Şu fânî âlemden geçenler geçti
O tatlı sulardan içilmez oldu

Sel oldu döküldü garibin yaşı
Sağ selâmet olsun milletin başı
Yurdumun inliyor toprağı taşı
Belâ geldi fakat kaçılmaz oldu

Güzelim Maraş, Antep Adıyaman
Hatay, Urfa, Kilis, Malatya aman
Adana, Osmaniye'de bu zaman
Diyarbakır gamdan geçilmez oldu

Bu yurdu korusun Mevlâmız bizim
Bunca acı şimdi bağrımda sızım
Böyle miymiş Ya Rab kaderim yazım
Diyârdan diyâra göçülmez oldu

Katından dileriz merhamet senden
Kayboldu mecâlim bu can ve tenden
Hep feryat yükselir yaralı candan
Hâneler kapılar açılmaz oldu

Depremle yıkıldık aşkınla var et
Millete İlâhî versen metânet
Bir daha olmasın böyle bir âfet
Kederden hüzünden geçilmez oldu
Yaşamak ölümden seçilmez oldu

● Yılmaz Türk

Medet Yarab

Yıl Yirmi Üç, Şubat Altı
Cenub-i şarki dört vakti
Zelzele uykuda sarstı
Yıkıldı on il, hu Allah

Kubbe kızıla büründü
Kıyamet uykuyu böldü
Gün battı geceye döndü
Karanlıkta söndü Maraş.

Vurdu, salladı derinden
Alem oynadı yerinden
Ruhlar çekildi bedenden
Lâl oldu, savruldu Antep

Eshar'da koptu kıyamet
Canlar Mevla'ya selamet
Yurtta göründü vehamet
Enkaz oldu yandı Urfa

Pazarcık vurdu derinden
Bölge oynadı yerinden
Kıyamet geldi geceden
Salât sana Diyarbakır

Pazarcık derken Elbistan
Çıkan canlar hangi kattan
Beden tanınmaz surattan
Vadüleman Adıyaman

Vurdu sineye can tende
Umutlar söndü bedende
Canlar cananla gidende
Matemdesin Osmaniye

Toprak yarıldı gül soldu
Güller toprakta kayboldu
Beden enkaza gark oldu
Çöktü arz, yıkıldı Hatay

Kış günü vurdu derinden
Yer gök oynadı yerinden
Kar indi buz oldu beden
Kefen mi giydin Malatya

Adana'dan ta Kilis'e
Bedende yoktu elbise
Ne yurt kaldı ne medrese
Medet Mevla medet ya Rab

● Mustafa Erkenekli

Küçük Kıyamet

O gün güneş doğmadı, şafak aydınlanmadı,
O gün acı haberi duyanlar inanmadı.

İnanmak imkânsızdı sustu duyanın dili,
Yerle yeksan olmuştu ülkemin on bir ili.

“Sesimi duyan var mı?” sözü her taraftaydı,
“Ölmek mi zor kalmak mı?” insanlar araftaydı.

Gökten karla beraber adeta ölüm yağdı,
Bilen yoktu enkazda kimler ölü, kim sağdı.

Çaresizlik doluydu bomboş bakan gözlerde,
Temenni, dua vardı söylenen tüm sözlerde.

Üşüyünce insanlar yeniden eve girdi,
İkinci deprem oldu, niceleri can verdi.

Su gibi dalgalandı yer kabuğu o anda,
Sanki kıyamet koptu, ölüm vardı her yanda.

Yıkılırken binalar domino taşı gibi,
İnsanlar kaçıyordu mahşer telaşı gibi.

Birbirinden habersiz kardeş ile bacası,
Başımıza gelenler insanlığın acısı.

Kollarımız kalkmadı, ellerimiz yetmedi,
Öyle hale düştük ki para, para etmedi.

Akın etti insanlar; Ordu, Şırnak, Konya’dan,
Adeta yağmur gibi yardım yağdı dünyadan.

Heyhat ki depremzede denildi adımıza,
Var olsun Türk milleti, koştı imdadımıza.

Enkazların altında kalan canımız çoktu,
Gelenler gövdesini göçük altına soktu.

Vakit gece olunca çökse bile karanlık,
Çabalara fasıla verilmedi bir anlık.

Her sağ çıkan can ile umudu taze tuttuk,
Ölenleri gömerken kendimizi unuttuk.

Yıllarca anlatsak da tükenmez ki anımız,
Halen enkaz altında yatıyor insanımız.

İki koca ay geçti, çadırlarda kalan var,
Canımızı kurtardık, malımızda talan var.

Nasıl düzelir bilmem harabe her yanımız,
Şehrimize baktıkça yanıp tüter canımız.

Kâinatı yaratan yaşatmasın bir daha,
Herkesi esirgesin duam budur Allah'a.

● Tayyib Atmaca

Şubat Soğuşu

Birdenbire kaydı yer altımızdan
Çökecek zannettik gök üstümüze
Çoluk çocuk bir odaya toplandık
Beton kütürdedi biz dua ettik
Meğer ne uzunmuş doksan saniye

Yer sustu gök sustu ses sesi yedi
Çığlıklar geceyi yırttı durmadan
Sokaklar aniden arafa döndü
Herkes bir tarafa kaçışıyordu
Birbirine karışmıştı tüm yönler

Bir yandan anasız kuzu sesleri
Bir yanda analar son kez ağladı
Ortalık toz duman şubatsa soğuk
Evler sokakların üstüne göçtü
Herkes kendi telaşında boğuldu

Kimi rüya sandı kimisi hayal
İkisinin ötesinde bir andı
Göçüğün altında kalan kurtuldu
Yaşayanlar kuşlar gibi çırpınır
Yeniden hayata tutunmak için

● Zeynep Sümer

Kıyameti Gördüm

Gece sabaha karşı derinden bir ses geldi
Gözlerimi açınca kıyameti gördüm ben
İnsanların feryadı sanki beynimi deldi
Ezildi hep bedenler dizlerime vurdum ben

On bir şehir yıkılıp karanlığa büründü
Sanırsın mahşer yeri cümle âlem süründü
Sarılmaz ki sarasın yaralar çok derindi
Akan kıızıl kanları çamur ile kardım ben

Nasıl anlatsam bilmem anlatamam o anı
Kimse yok mu sesleri salladı tüm cihanı
Kulların sinandığı en zorlu imtihanı
Ya Rabbi medet deyip Hak Divana durdum ben

Nasıl bir sınavdır bu hayattan yıldırıyor
Yavrusunu kaybetmiş analar çıldırıyor
İnsanlar feryat figan taş, duvar kaldırıyor
Dehşet saçan geceyi dualara sardım ben

Hele bana de hele evin mi, ocağın mı?
Yüreğın mi ezildi kolun mu, bacağıın mı?
Nefesini zorlayan boş kalan kucağın mı?
Bağrına bastıkların nedir diye sordum ben

Tan vaktinde ağıtlar asumana yayıldı
Ne fidanlar yıkıldı ne sabiler sayıldı
Feryatlarla çığlıklar Maveradan duyuldu
Ruz-i Mahşer sandım da kıyamlara durdum ben

● Saliha Değirmenci Yavaş

Rahmetinle Merhamet Et Allah'ım

Âmân ya İlahi ne olur âmân
Zelzeleden ibret alın mı dedin?
Aniden gümbürtü çöktüğü zaman
Fayda vermez sana malın mı dedin?

Denizler deryalar çekilmiş gibi
Nere baksam mevta ekilmiş gibi
Azrail başıma dikilmiş gibi
Riyadan sakınsın dilin mi dedin?

Her yanı açıldı yeşil bağların
Yürü mü dedin de coştı dağların?
Ölüden farkı yok kalan sağların
Mülk benim senin yok çulun mu dedin?

Engin yüksek oldu ovalarımız
Dağıldı sınısıcak yuvalarımız
Semaya yükseldi dualarımız
Gayrı doğru yolu bulun mu dedin?

Süslü mobilyalar yere yayıldı
Enkazın altından feryat duyuldu
Üç beş tuğla ardı gurbet sayıldı
Takdir benim tedbir alın mı dedin?

Ey Köpeğe muhtaç eden Allah'ım
Geriye gelir mi? giden Allah'ım?
Bu afat bu acı neden Allah'ım?
İmanla yaşayıp ölün mü dedin?

Ne bir villa kaldı ne lüks araba
Tapılan eşyalar düştü turaba
Zengin muhtaç oldu bir çift çoraba
Yeter! Haddinizi bilin mi dedin?

Zühre'm iyi düşün şöyle bi dur da
Kim ağa kim çoban aslına var da
Patron ile işçi aynı çadırda
Kuldan hiç farkı yok kulun mu dedin?

● Mehmet Yaşar Genç

Maraş Depremi

Pazarcık elinden bir rüzgâr esti
Sûr'a benzer sanki ne yaman sesti!
Maraş'ımı sarıp nefesin kesti
Kalpleri çatlattı Maraş depremi

Kader zelzeleye saatin kurdu
Kopan kıyametle on ili vurdu
Elbistan'dan kalkıp sardı tüm yurdu
Dost düşman ağlattı Maraş depremi

Antep, Adıyaman, Kilis karalı
Malatya, Adana, Urfa yaralı
İsimsiz mezarlar sıra sıralı
Akıllar oynattı Maraş depremi

Kara yazgı tuttu nice bin eri
Dizinde derman yok, kalmamış feri
Hatay'ımın var mı sağlam bir yeri?
Toprağı kaynattı Maraş depremi

Göğümüzden yağar derdimizden kar
Güneyin her yanı hüzünlü diyâr
İskenderun, acep sesin kim duyar?
Mahşeri yaşattı Maraş depremi

Saçın başın yolar ana bacılar
Osmaniye suskun, çeker acılar
Diyarbakır, kıvrım kıvrım sancılar
Gözleri yaşarttı Maraş depremi

Enkaza dönüştü hane, ocak, han
Her şey aşikâre, kalmamış nihân
Elinden tutmaya dökülmüş cihân
Âlemi kuşattı Maraş depremi

Yıkılmış evlerden yetişmez çağrı
Mecalsiz beklerken çekiyor ağrı
Yetim ve öksüzler gözüne doğru
Deryalar boşalttı Maraş depremi

Yaşam mucizesi, yaratan tektir
Kurtulan her câna, dillerde tekbir
Ey insan! Anla ki ölüm gerçektir
İmanlar çoğalttı Maraş depremi

Ey soysuz, talancı, hastalık, illet!
Oy devşirmek nedir? Siyaset zillet!
Dört bir yandan koşuyorken bu millet
Sel olup çağılattı Maraş depremi

Söylensin dillerde bu acı destan
Birlik beraberlik, kurtarır yastan
Bir gün bahar olur, kış dolan bostan
Ciğerim dağlattı Maraş depremi

Rabb'im hafiflete soğuğu donu
Kâtip yaza bilmez bu acı sonu
Bilimsel veriler der ki fay zone
Derdime dert kattı Maraş depremi.

● Mehmet Osmanoğlu

Hazin Hikâye

Bu ne hazin hikâyedir
Maraş yurdu yalan oldu
Kırpiklerimde titreyen
Yaş gözüme dolan oldu

Her yandan yükselen figan
Boynumuzda yağlı urgan
Yattığımız döşek yorgan
Sanki karayılan oldu

Beyaz kefen karlı zemin
Bilinmedi şehit kimin
Gıyabında onca mümin
Namazını kılan oldu

Kısıldı Afşin'in sesi
Ölüm kokan pazartesi
İnsan idi sermayesi
Malı mülkü talan oldu

Mevsim soğuk, umut kurak
Saçlarımız kuru yaprak
Homurdayan kara toprak
Hayalleri çalan oldu

Her sokakta her bir anım
Giderken çekildi kanım
Ahu gözlü Elbistan'ım
Boynu bükük kalan oldu

● Mahmut Topbaşı

Hayat Enkaz Altında

-6 Şubat Kahramanmaraş depremine sagu

Bu enkazın altında yükselir yerin âhı,
Kömür karası gece kim düşler bir sabahı.

Bu enkazın altında buz tutuyor kâinat,
Düşen kalkamaz yerden kırılmıştır kol kanat.

Bu enkazın altında ne dağ biter ne yokuş,
Çaresizlik zamanı saat asırlık baykuş...

Bu enkazın altında artarken korkularım,
Avazım gitmez öte sararır coşkularım.

Bu enkazın altında gözüm görmez ırağı,
Bedenim zincirlenmiş özler kara toprağı.

Bu enkazın altında hayat çekilmez kâbus,
Ümitler erir bir bir dualar dilde mahpus.

Bu enkazın altında sayarım suçlarımı,
Betona rehin ettim ipeksi saçlarımı.

Bu enkazın altında lânet ettim bu çağa,
Hırsımın cezbesinde uzanmışım bıçağa.

Bu enkazın altında düşlenmez servilikler,
Kapkara hayallerle silinir mavilikler.

Bu enkazın altında can Yûsuf kuyusunda,
Eşkin atlar dolaşır ölümün kıyısında.

Ecel kuşum savurmuş yavaşça ölüyorum,
Bu enkazın altında ölüme gülüyorum.

● Hikmet Elitaş

Feryatlar Yükselir Yerlerden Arşa

Feryatlar yükselir, yerlerden arşa
Ufuklar kararır, dağlar sistedir...
Döndük viraneye bir baştan başa
Bülbüller figanda, güller yastadır.

Üzerime gelir baktığım duvar
Şu koskoca şehir şimdi târûmar
Yüreklerde sızı, saçlarımda kar
Gözlerden çağlayan seller yastadır.

Her sokak başında bir kara duman
Bu nasıl bir derttir, bulunmaz derman
El ele tutuşmuş can ile canan
Canlar pare pare, kollar yastadır.

Can pazarıdır bu, kara gecede
Dağlar titremede arz inlemede
Yer kalkıp indikçe, gök çınlamada
Toz duman kaplamış iller yastadır.

Nasıl felakettir, bu nasıl telâş
Düştü sinemize; bir kor, bir ateş
Bakışlar buz kesmiş, kirpiklerim yaş
Lâl olmuş söylemez diller yastadır.

● Hlyta Taş

Her Yanım Yabancı

Gn batıyor yine, sessiz ve huysuz
Dinmiyor hicranım, kapkara içim
Gndzm hznl, gecem uykusuz
Her yanım yabancı, bir başka biçim.

Kara Elbistan'ı, ortalar yolum
Depremle kırıldı, kanadım kolum
Ryalarım kâbus, sızlanır solum
Her yanım yabancı, bir başka biçim.

Sanki başımıza çökt kâinat
Geçse de gnmz, gamlara inat
Kim derdi ki yarın, kırılır kanat
Her yanım yabancı, bir başka biçim.

Bağlamış eş dostum, nice karalar
Nasıl sarılır ki, bunca yaralar?
Ben garip yol garip, hep el buralar
Her yanım yabancı, bir başka biçim.

Bağlandı tm yollar, çıkış ararım
Dşmşz mşkle, meçhul kararım
Glemem ovamda, kalmışken yarım
Her yanım yabancı, bir başka biçim.

Memleketten haber bekler gözlerim
Teselliye artık yetmez sözlerim
Yuvama özlemim, çoktur gizlerim
Her yanım yabancı, bir başka biçim.

● Emine Savaş

Sözün Bittiği Yer

Hakikat gizli cevher, dökülmüyor lisâna
Kalemim dilsiz kalır, sözün bittiği yerde
Beşeriyet yol bulup, dönüşmeli insana
Ayaksız elsiz kalır, sözün bittiği yerde

Satır satır hikâye, insan denen bilmece
Yeni baştan yazılır, harf ile hece hece
Nasıl bir sanatkâr ki, işlemiş pek narince
İdrâkim hâlsiz kalır, sözün bittiği yerde

Sınırları zorlamak, bana düşen vazife
Hakikati anlamaz, bazen akıldan kefe
Matematik coğrafya, yaz binlerce sahife
İlim mecâlsiz kalır, sözün bittiği yerde

Kanat vurur tende cân, ufka doğru yol alır
Binler zahmet çekilir, gelir onu yel alır
Bir andır ömür denen, sanma seksen yıl alır
Kader meselsiz kalır, sözün bittiği yerde

● Halil Gürkan

Yine Deprem

Güne dalıp Antep'te aymazlığı gizledim,
Malatya'da göz yumup meçhul bir yol izledim,
Geçip Adıyaman'a hoş tuttum zamanı ben,
Gecikmiş tövbelerle geçmişî temizledim.
Maraş'ta, Pazarcık'ta avuttum zamanı ben,
Hatay'da Elbistan'da unuttum zamanı ben.

Böldü yine geceyi sinsî deprem ansızın,
Hapsoldu her göçüğe sınırları sonsuzun,
Sükût Osmaniye'de çöktü maviliklere,
Bitmedi altı Şubat, sanki asırdan uzun.
Antakya'daki hüznün işledi iliklere,
Yöneldi cansız tenler sakın serviliklere.

Diyarbakır'da kış var, yaşanmaz oldu bahar,
Sade Urfa'ya değil, Kilis'e de yağdı kar,
Betonla cebelleşti nice çaresiz eller,
O gün güneş doğmadı, sardı her yanı efkâr.
"Sesimi duyan var mı?" diye haykırdı diller,
Ahabap'lık öne çıktı, Afad oldu gönüller.

Kahreden çaresizlik beslerken korkuları,
İçti İskenderun'u Akdeniz'in suları,
Tek yürek oldu millet, geldi yerli, yabancı,
Uyandırdı Elazığ uyuyan uykuları,
Adana sıcağında canı üşüttü acı,
Hafızamda şakladı birden ihmal kırbacı,

● Hanifi Yılmaz

Ağlar Can Özüm

Dost kesmiş selamı, çevirmiş yüzün
Kapandı yollarım gelemem gayrı
Yıkıldı her yanı, kapladı hüznün
Ağlar iki gözüm, gülemem gayrı

Âsuman ağladı, yerler yarıldı
Ana yavrusuna candan sarıldı
Ölüm meleğine gece varıldı
Ağlar şu can özüm gülemem gayrı

Anlatmaya artık varmıyor dilim
Açsa da bahtıma yâr olmaz gülüm
Saç sakal ağardı, büküldü belim
Yok dertlere çözüm gülemem gayrı

O güzel sılama döner gelirim
Dostların birçoğu yoktur bilirim
Görkemli Rabbimden rahmet dilerim
Söndü yanan közüm gülemem gayrı

Yaş yetmiş geçti, tamama erdik
Ömür dünyamıza hayal eklerdik
Dağ rüzgâr denizden, umut beklerdik
Kalmadı bir tözüm gülemem gayrı

Çevirme yüzünü, kesme selamı
Yılmaz aşk özünden söyler kelamı
Son nefeste anar, yüce Mevlâ'mı
Af dilenir sözüm, gülemem gayrı

● Fikri Avşar

Maraş'ta

Gecenin dördünde bir ses duyuldu
On ilimin birden kalbi oyuldu
Nice bin can uykusundan ayıldı
Feryat figan arşı sardı Maraş'ta

Duyulan seslerle sallandı evler
Akıllara geldi yapılan savlar
Bu güç karşısında çaresiz devler
Zaman say ki o gün durdu Maraş'ta

Fırsat bulan kendin attı dışarı
Karşıladi onu mevsimin karı
Hava soğuk vakit geceden yarı
Nice zede Hakk'a vardı Maraş'ta

Adıyaman, Osmaniye Adana
Kayseri Antep'te ağıtta ana
Malatya Hatay'da mezar kaç cana
Ölüm bize pusu kurdu Maraş'ta

Elimiz havada duada hakka
Belli ki az geldik değıştir çokla
Çaresiz kullarız bizleri yokla
Sanki üfürülen surdu Maraş'ta

● Celalettin Kurt

Kalk Ayağa Elbistan

Savaştan çıkmış gibisin
Tarumarsın bu nasıl an
Doğ yeniden küllerinden
Kalk ayağa kalk Elbistan

Ver el ele, gir kol kola
Birlik olup katıl yola
Sapma sakın sağa sola
Kalk ayağa kalk Elbistan

Pınarbaşı'n aşkla aksın
Şehir dağın görklü baksın
Kaynarca'nda ışık çaksın
Kalk ayağa kalk Elbistan

Bugün çile, hüzündesin
Acıların güzündesin
Bu da geçer özündesin
Kalk ayağa kalk Elbistan

Geçtin nice zamanlardan
Çektin çıktın dumanlardan
Çık bugün de yamanlardan
Kalk ayağa kalk Elbistan

Yarınını sevda eyle
Sevdan ile sözün söyle
Güneşle, yıldızla, ayla
Kalk ayağa kalk Elbistan
Şardağı'nda keklik ötsün
Bacaların tekrar tütsün
Gamın, yasın, derdin bitsin
Kalk ayağa kalk Elbistan

Yılma sakın yorgun düşme
Kader deyip aman küsme
Dert üstüne derdin deşme
Kalk ayağa kalk Elbistan

Dirilirsın biliyorum
Aydınlıklar diliyorum
Hasretinle doluyorum
Kalk ayağa kalk Elbistan

Saçlarınla Ceyhan yine
Selâmlar ver doğan güne
Hazırlan da düğününe
Kalk ayağa kalk Elbistan

Buluş durma şehir köyle
Dertlerini derman eyle
Dilindeki besmeleyle
Kalk ayağa kalk Elbistan

Bağrına saplansa kama
Olsa sinen yama yama
Silkin haydi dur kıyama
Kalk ayağa kalk Elbistan

Kolay değil devdir acın
Umutlar olsun ilacın
Doğum gelsin bitsin sancın
Kalk ayağa kalk Elbistan

Ne çok öldük dostlar ne çok
Sinemize saplandı ok
Diz çökmenin faydası yok
Kalk ayağa kalk Elbistan

Meraktayım uzaklarda
Kaldın deli sazaklarda
Kalma gayrı tuzaklarda
Kalk ayağa kalk Elbistan

● Cahit G n y

Sen Tanrısın

Yine vurdu ansızın gece sabaha karşı
Zaman kızıl kıyamet    lık deliyor arşı
Cadde, sokak yok gibi yerle bir oldu  arşı
 efkat, merhamet kimde bunu herkes biliyor
Sen Tanrısın zordayız kulun aman diliyor

Uyku kandan a ırmı  bazısı öyle gitti
Bazısı da gelmeden anne koynunda yitti
Baba bile çaresiz onda da umut bitti
Olanları izleyip g zya ını siliyor
Sen Tanrısın zordayız kulun aman diliyor

Mucizeni de gördük   k r diye çıkandan
Kudretini sırtlayıp duvarları yıkandan
Enkaz başına sinip dünyasından bıkandan
Olanlar hançer gibi ci erimi deliyor
Sen Tanrısın zordayız kulun aman diliyor

Obam yurdum g  erken adı konuldu afet
Rahmetine el açtım musibetini def et
Varsa suçum günahım af edicisin affet
Bu sınav ki gönlüme artık a ır geliyor
Sen Tanrısın zordayız kulun aman diliyor

Gün doğacak bilirim inse gökte yıldız ay
Yok, ben indirmem dersen ona da sözüm hay hay
 syanımlı a k deyip ma ukun nazına say
Da ı bile Mikail dilim dilim diliyor
Sen Tanrısın zordayız kulun aman diliyor

● Ali Parlak

Dört On Yedi

Şubat soğuşunda sabaha karşı
Felek pusu kurdu dört on yedide
Titredi yerküre titretti arşı
Ve saatler durdu dört on yedide

Bir uğultu koptu kulaklar sağır
Anladım günahım kurşundan ağır
Kimse duymaz seni istersen bağır
Bağırdıkça vurdu dört on yedide

Fay kırıldı vay'lar etmedi fayda
Yedi nokta sekiz geçildi kayda
Adıyaman, Maraş, Antep, Hatay'da
Ölüm adres sordu dört on yedide

Molozlar altında her an bir asır
Her kolon dibinde bir canlı esir
Merdivenler yorgan, duvarlar hasır
Uyumak ne zordu dört on yedide

Acıdı her yanımlı sustum oturdum
Yürüdüm acıdı, acıdı durdum
Bağırdım çağırdım, gelmedi yardım
Unuttular kurdu dört on yedide

Asrın felaketi duyanlar ağlar
Malatya'dan beri eğildi dağlar
Ta Diyarbakır'dan Hatay'a kadar
Yürekleri yardı dört on yedide

Asıl büyük deprem, deprem sonrası
Mahşeri alanda kurtlar sofrası
Zararla kapandı vicdan borsası
İnsanlık can verdi dört on yedide

Türkmen'im göremem uzak yakını
Giden can dostların saysam hepini
Fatih Akyürek'i Mehmet Tekin'i
Kara toprak sardı dört on yedide

● Ahmet Doğru

Yıkım Gazeli

Titredi arzın Tanrı'm her telaş yıkılası
Kudretini görmeyen onca baş yıkılası

Anlamadık ruhunu ne suyun ne toprağın
Doğaya açtığımız şu savaş yıkılası

Ne ölçü ne simetri üst üste konmuş evler
Birbirini tutmayan nice taş yıkılası

Topraktan kemlik gördük salladı bizi dünya
Çare sunmayacaksa katıksız aş yıkılası

Felaketleri serer göz önüne biperva
Son dakika haberi canhıraş yıkılası

İfrat tefrit cendere ortayı bulmak elzem
Vakit israfiysa hız kim yavaş yıkılası

Dünya düzünü dürer fitne çıkarır onlar
Göz üstünde durmayan oynak kaş yıkılası

Hikmetten nasibi yok söz mülküne bigâne
Şiir diye sunulan boş uğraş yıkılası

Sabırla tutulur göz Tanrı buyruğu mutlak
Sözümüzün başkenti oy Maraş yıkılası

● Metin Özarslan

Ağıt

Yıkılır ilim obam
Bilmem nasıl kurtulur
Kalıp enkaz altında
İçimde bir kurt ulur

Tanrı bize acıya
Kardeş bakmaz baciya
Dayanamaz acıya
Nice yürek yırtılır

Kara çalar alımız
Suya batar salımız
Nice gümrah dalımız
Gizli elle kertilir

Düşüp ranta, havaya
Göz dikerek yuvaya
Ev kurdukça ovaya
Burnumuz çok sürtülür

Değildir ruhumuz pak
Yalanla haykırarak
Kanattığımız toprak
Üstümüze örtülür

Zalim fayda hareket
Varsa kalmaz bereket
Şu cennetten memleket
Cehennemle tartılır

Kalbim kalplere yaslan
Dinle, anla da uslan
Yaralanınca aslan
Sırtlanlarca dürtülür

HECE TAŞLARI 9. YIL FİHRİSTİ

15 MART 2023-15 ŞUBAT 2024

- Ahmet Arslan 97/6 Hak Âşıkları, 98/18 Kördüğüm
Ahmet Alan 108/19 El Ele
Ahmet Doğru 108/80 Yıkım Gazeli
Ali Parlak 108/79 Dört On Yedi
Ahmet Efe 108/3 Acının Dili
Ahmet Sami Benli 92/21 Kul Hâli
98/7 Kar İniyor Göklerden,
Ahmet Urfalı 107/5 Kılıç
Ahmet Yıldırım
98/22 Beklenen, 99/19 Umudumuz Çocuklar
Ahmet Tanyıldız 108/5 Altı Şubat Depremine Ağıt
Ali Ağır 108/11 Hüznü Giyen Zaman
Ali Kemal Mutlu 98/17 Pampilya
Ali Rıza Kaşıkçı 98/19 Gül Eder
Ali Sağır 103/22 Süveyda
Âşık Aliyar Arslan 100/15 Görün Siz,
103/20 Yürü
Arzu Yapubqızı 101/16 Qelbimi Okuyan
Aslan Avşarbey 98/6 Nesimi Gibi, 100/19
Baharı Ne Zaman Bu Kışın
108/7 Altı Şubat Depremine Ağıt
Aybeniz Garagile Qafarlı 97/12 Kövrək Şair,
102/22 Əllərindən Tutmaram
Aysel Xanlarqızı Safarlı 97/11 Sən Gəldin
Basri Doğan 99/22 Yüzleşme, 101/19 Uzak Şehir,
103/18 Yol Arkadaşım, 104/7 Yağmurla
Toparla Tebessümleri, 106/10 Düğüm
Barış Danış 108/32 İçimde Can Kırıkları
Bekir Oğuz Başaran 98/3 Ben, 101/7 Nev Gazel,
103/3 Şiirimizin Dört Ahmet'i 1,
105/5 Şiirimizin Dört Ahmet'i 2, 107/4 Şiir Gibi
Bestami Yazgan 108/6 Hıçkırık Tuttu Yeri
Bülent Atak 103/8 Sınanmak
Cafer Cabbarlı 99/21 Qızım
Cahit Can 98/16 Vakti Gelen Gidiyor,
108/17 Deprem Öldürmez
Cahit Günay 108/78 Sen Tanrısın
Casim Babaoğlu 97/22 Yalvarma,
98/14 Koca Baba, 102/14 Olmassaydı,
106/22 Yolumuz Vardır,
Cemâl Divanî 98/20 Dedim Dedi, 104/23 Deyişme
Celalettin Kurt 108/76 Kalk Ayağa Elbistan
Cemal Kurnaz 102/3 Karabağda Şölen Var,
105/5 Şükür Gazeli
Cemil Əkber 104/5 Nədir?, 97/14 Gedir,
98/8 Nə Deyəsən?
Cihat Barış 106/6 O Gün Bu Gündür, 107/7 Kilim
Coşkun Arslan 108/18 Deprem Özeleştirisi
Çulpan Zaripova Çetin 101/22 Bir Dize Bir Şiir
Kaldı, 105/11 Denizde
Durmuş Çetinkol 104/22 Aradım
Durani Kocaga 108/22 Yüreklerde Neler Gizli
Durdu Güneş 108/34 Ciğerimiz Parçalandı
Elvin Mütaliboğlu 100/18 Yoxdur
Emine Savaş 100/17 Cümbüş-ü Zemin,
107/18 Gece Seheri Bekler,
108/72 Sözü'n Bittiği Yer
Emir Sıktaş 97/15 Kısırak Huyu Ay!,
101/8 Asude Gözlü Gözel
Ercan Haney 108/43 Geçmiş Olsun Türkiye'm
Ercan Sağlam 108/20 Bu Sene
Erdoğan Öner 97/21 Ne Olur
108/18 Tedirginlik Devam Ediyor
Erhan Çapraz 102/5 Sevba Abdulla,
106/3 Gazze'ye Ağıt
Erol Koca 98/21 Gelir, 108/33 Fay Hattı
Ertuğrul Çoban 102/4 Hurda
Esmira Güneş 102/20 Əbədi Yarım
Fatih Kandemir 98/23 Hayat Bir Rüya İmiş
Fatma Özger Bilgiç 108/40 Yıkıldı Ocaklar
Fikret Görgün 108/44 Altı Şubat
Fikri Avşar 108/75 Maraş'ta
Günel Dəmirəsənoğlu Qızı
97/23 Xoşbəxtliyin Astanasında
Hacı Abdullah Kozan 108/45 Ders Zamanı
Hakan İlhan 105/19 Fay Çiçeği
Halil Atılğan 107/12 Göz ve Gönül Şairi
Adaşım Halil Soyuer
Halil Cengiz 99/4 Yok
Halil Gürkan 108/73 Yine Deprem
Hasan İldiz 99/20 Anemon
Hanifi Yılmaz 108/74 Ağlar Can Özüm

Haşım Kalender 100/9 Gözlerim, 108/30 Zelzele
Hayrullah Değerli 103/11 Paylaşmak Gerek,
106/23 Ey Sevgili
Hənifə Şəbnəm 100/14 Gecələr
Həvva Nazim 107/16 Ay Aman
Hikmet Elitaş 108/70 Feryatlar Yüksəlir
Hızır İrfan Önder 101/20 Ne Varsa Sevgide Var
Hüseyn K. Ece 103/21 Bir Başka Baharda,
05/10 Tarifi Olmayan,
107/8 Gül ve Bahtiyar Olmak
Hüseyn Kaya 99/13 Tayyib Atmaca ile Şiir Yürü-
yüşü -1-, 100/10 Tayyib Atmaca ile Şiir Yü-
rüyüşü -2-, 101/11 Tayyib Atmaca ile Şiir
Yürüyüşü -3-, 101/4 Gazel, 102/11 Tayyib
Atmaca ile Şiir Yürüyüşü -4-, 103/12 Tay-
yib Atmaca ile Şiir Yürüyüşü -5-, 104/13
Tayyib Atmaca ile Şiir Yürüyüşü -6-, 105/15
Tayyib Atmaca ile Şiir Yürüyüşü -7-,
106/16 Tayyib Atmaca ile Şiir Yürüyüşü -8-,
107/20 Tayyib Atmaca ile Şiir Yürüyüşü -9-
Hülya Taş 108/71 Her Yanım Yabancı
İbrahim Baz 97 /4 Niyaz,
108/16 Maraş'ın Gözyaşları
İbrahim Berber 99/6 Ücra, 102/ Ah u Figan
102/10, 106/9 Ah Şiiri -1-
İbrahim Sağır 97/7 Vardır
İbrahim Şahin 99/10 Aşka Yüzüm Kara Düştü
İbrahim Şaşma 108/46 Enkaz Altındayım
İsa Pemik 108/39 Unutma
İsmail Kutlu Özalp 101/5 Kaldı,
105/14 Kim Sana Uyar,
108/10 Deprem Ağıdı
Kadir Karaman 99/5 Bilemedim, 101/18 Erkek
Dediğin 102/16 Ya Rabbi!, 104/19 Doğu
Türkistan, 108/47 Maraştan Haber
Kadir Köse 108/49 Asrın Depremi
Kenan Erdoğan 97/13 Oyy
Kenan Yavuzarslan 102/6 Yok Ötesi,
107/9 Mahpeyker – Nar Ehli
Kirman Rüstəmli 99/23/ Bənövşəm, 102/8 Şəhid
Bulağı, 104/11 Yazıram, 107/17 Darağacı
Mahir Başpınar 108/25 Ah Benim Elbistan'ım
Mahmut Topbaşlı 108/69 Hayat Enkaz Altında
M. Nihat Malkoç 105/8 Karabağ'a Kaside

108/28 Bir Hüzün Sağanağı
Mehmeş Şirin Aydemir 102/ Söyle Kadın / 19
Mehmet Baş 97/18 Yokluk Gömleği
Mehmet Gözükara 103/10 Binde Bir,
105/7 Sen Gidince Ben, 107/6 İtiraf
108/12 Deprem Muhakemesi
Mehmet Güneş 103/7 Sevda Yokuşu,
105/22 Kerkük,
107/10 Gün Akşama Yaslandı
Mehmet Osmanoglu 103/9 Anladım,
105/12 Kıyamet, 108/68 Hazin Hikâye
Mehmet Yaşar Genç 108/66 Maraş Depremi
Memik Kömekçi 102/ Oyun Var /17,
104/8 Memleket Havası,
106/4 Filistin,
108/55 Sesimi Duyan Var mı?
Metin Mert 102/9 Arya, 106/12 Soğuyan Taşlar
Metin Özarslan 97/24 Ağıt, 98/24 Rubailer,
99/24 Gönül Dağı,
100/24 İki Dünya Arasında,
101/24 Telkin, 102/24 Dilemma,
103/24 Göreme'ye Serenad,
104/24 Toprak ve İnsan,
105/24 Dert Üstüne Dertlenme,
106/24 Yedilik, 107/24 VaZiyet,
108/81 Ağıt
Muhsin İlyas Subaşı 97/3 Yeşil Türkü
Mustafa Erdal 108/23 Bu da Geçer
Mustafa Erkenekli 108/61 Küçük Kıyamet
Murat Kahraman 103/6 Bizden Olmalı,
106/5 Ebâbil
Musa Serin 107/11 Türküler
Mustafa Ayvalı 101/6 Yağmur Kuşum,
104/6 Selma,
98/9 Bigânedir Aşk
Mustafa Işık 102/8 Dünyanın Öteki Kapısı,
99/18 Denize Selam
Mustafa İmir 99/7 Bir Güz Günü, 101/9 Ömür Bir
Sel Gibi, 104/9 Dost Sohbetleri-II-, 106/14
DüşünceÇeşitleme 108/51 Olmamış Gibi
Mustafa Nejat Sefercioğlu 106/8 Bilmez
Mustafa Pınarbaşı 100/7 Canda Bir Yonga,
105/23 Kahır
Mustafa Ökkeş Evren 108/52 On Şehir İçin Ağıt

Mutlu Gavcar 98/15 Ayrılık Gazeli
Muzaffer Uslu 103/5 Yarım Kalacaksın
Nadir Azayoglu 99/8 /Bəsimdi
Nurgül Kaynar Yüce 108/53 Utansın
Nuri Kaya 108/35 Deprem
Oruc Dadaşı Elman 101/21 Dilberim,
103/23 Gözdən Düşməsin,
108/15 Zəlzələ Adlı Dərdimiz
Osman Akçay 100/22 Ariflerin Yolu
Osman Dindar 108/54 Medet Senden Ya İlahi
Ömer Demirbağ 100/4 Gazel, 104/3 Gazel
Ömer Ekinci Micingirt
100/23 Düş'e Düşen Dörtlükler,
103/17 Kimler, 106/21 Bayrak
Rafiq Oday 99 /17 Sonetlər Çələngi
Ramazan Demirtaş
108/56 Milli Güreşçi Ahmet Taş'a
Ramazan Yıldız
102/23 Şehitler Destanı Sarıkamış'a
Recep Şen 97/5 Derin Mevzular, 104/20 Beyim
Rifat Kütük 99/3 Mersiye, 104/4 Beddua 104/4
Saliha Değirmenci Yavaş
108/65 Rahmetinle Merhamet Et Allah'ım
Satılmış Şen 97/17 İçimdeki Gurbet,
101/17 Yağma Ey Kar, 104/12 Yaralı Dağlar
Seadet Rzaeva 106/ 11Yenə Sənsizləşmişəm
Sebahattin Karadaş 97/21 Hâkim Bey,
100/20 Bu Gece, 103/19 Gördüm
Selami Mengilli 108/37 Deprem
Selman Bilgili 108/14 Altı Şubat Ağdı
Selahattin Ölmez 97/8 Ömür Biterken
Selim Lale 99/12 Medet
Sezai Çiçek 100/16 Yol Bulamadım
Sündüs Arslan Akça 108/26 Ah Bu Şehir
Şəmsulla Aqayi
106/15 Bir Daş Atdan Yüz Daş Üstən,
104/17 Gözliyersən
Şükrü Atay
102/7 Münzevî Hayat, 105/6 Mısra Zinciri
Şükrü Ünal 108/27 Münâcaat
Tacettin Çetin 101/23 Türk İlleri, 104/21 Gurbet,
108/31 Gördüm
Tacettin Şimşek 98/ 3 Maniler -1-,101/3 Tuyuğlar
-1-, 103/4 Tuyuğlar -2-,

105/4 Yayla Koşmaları -1-, 107/3 Rubailer
Talip Ayan 98/5 Gazel, 100/5 Bir Hâl Var,
101/10 Gazel, 104/10 Gazel
Tayyib Atmaca 97/9 Ömer Demirbağ ile Şiir ve
Gelenek Üzerine, 98/11 Yılmaz Daşçıoğlu
ile Şiir ve Gelenek Üzerine 104/23 Deyiş-
me,106/7 Hanzala, 108/63 Şubat Soğuğu
Təranə Arıfızı 108/42 Dərdlərin Yuxusu Yox
Üner Dilek 100/21 Yorgunluğum,
105/13 Yorgunluğum
Vasif Süleyman 99/9 Gəlib-Gedirsən
Yakup Gümüş 107/19 Gel Gayri
Yakup Kanat 108/38 Aklım Almıyor
Yasin Şen 97/19 Şiire Dâir, 98/10 Sor Bakalım,
106/13 Aklımdan Çıkmıyorsun,
108/58 Maraş Depremi
Yemliha Gürlek 106/20 Gurbet
Yılmaz Öksüz 100/8 Kurban Gazeli
Yılmaz Türk 108/59 Medet Yarab
Zakir Fəxr 100/6 “Çiynimdə Tabut Gəzirəm”
Zekeriya Yılmaz 104/18 Dedim Dedi
Zeynel Abidin Payas 108/9 Kıyamet Provası
Zeynep Sümer 108/64 Kıyameti Gördüm